

SUSE Linux Enterprise Desktop

10 SP2

www.novell.com

2008. április 10.

KDE felhasználói kézikönyv

KDE felhasználói kézikönyv

Minden tartalom a Novell, Inc. szerzői jogi védelme alatt áll.

Szerzői jogi megjegyzés

Ez a kézikönyv a Novell szellemi tulajdonjogok védelme alatt áll. Ennek a kézikönyvnek bármely másolása, kiadása, sokszorosítása csak az ebben a licence feltételekben szereplő feltételeknek való teljes megfeleléssel lehetséges.

Ez a kézikönyv szabadon másolható, kiadható, sokszorosítható akár önállóan, akár más kézikönyvekkel együtt nyomtatott vagy elektronikus formátumban, abban az esetben, ha az alább következő feltételek maradéktalanul teljesülnek:

Ez a szerzői jogi figyelmeztetés, a szerzők és a közreműködők neve világosan és megkülönböztethetően feltüntetésre kerül minden sokszorosított, másolt vagy terjesztett példányon. Ez a kézikönyv és ki-fejezetten a nyomtatott változata csak nem kereskedelmi felhasználásra sokszorosítható és/vagy terjeszthető. A kézikönyvek egészének vagy részének bármely más jellegű felhasználásához a Novell Inc előzetes engedélyével kell rendelkezni.

A Novell védjegyekért lásd a Novell Trademark and Service Mark listát a <http://www.novell.com/company/legal/trademarks/tmlist.html> [<http://www.novell.com/company/legal/trademarks/tmlist.html>] webhelyen alatt. *A Linux a Linus Torvalds bejegyzett védjegye. Minden más harmadik félhez tartozó védjegy a megfelelő tulajdonos tulajdona. A védjegy szimbólumok (®, ™ stb.) a Novell védjegyeit jelölik, a csillag jel (*) harmadik fél védjegyét jelöli.

Minden információ, ami ebben a könyvben található, a lehető legnagyobb gondossággal lett szerkesztve. Mindezek ellenére ez nem garantálja a teljes pontosságot. Sem a Novell, Inc., sem a SUSE LINUX Products Gmb, sem a szerzők, sem a fordítók nem tehetők felelőssé az esetleges hibákért vagy az abból eredő következményekért.

Tartalomjegyzék

Az útmutatóról	ix
I. rész KDE asztal	1
1 Az első lépések a KDE-asztallal	3
1.1 Bejelentkezés és egy asztal választása	3
1.2 Kijelentkezés	8
1.3 Asztal komponensei	8
1.4 Mappák és fájlok kezelése a Konqueror segítségével	19
1.5 Hozzáférés a hálózati erőforrásokhoz	30
1.6 Adatok keresése a számítógépen vagy a fájlrendszerben	31
1.7 Szöveg áthelyezése egyik alkalmazásból a másikba	34
1.8 Az internet felfedezése	35
1.9 Elektronikus levelezés és Ütemezés	35
1.10 Dokumentumok létrehozása és megnyitása az OpenOffice.org segítségével	36
1.11 Jelszavak kezelése a KWallet kezelő segítségével	36
1.12 Archívumok megjelenítése, kibontása és létrehozása	39
1.13 Képernyőkép készítése	40
1.14 PDF fájlok olvasása a KPDF-el	41
1.15 Hangszabályozás a KMix segítségével	42
1.16 Csomagok kezelése a ZEN eszközökkel	43
1.17 További információkért	49
2 Beállítások testreszabása	51
2.1 A KDE vezérlőközpont	51
2.2 Asztalelemek beállítása	55
2.3 3D munkasztal-effektusok beállítása	59
2.4 A panel beállítása	61

2.5	Rendszer- és biztonsági beállítások	67
II. rész Iroda és csoportmunka		73
3	Az OpenOffice.org irodai csomag	75
3.1	Az OpenOffice.org áttekintése	75
3.2	Szövegszerkesztés a Writerben	89
3.3	Táblázatkezelés a Calc alkalmazással	99
3.4	Bemutatók készítése az Impress alkalmazással	102
3.5	Adatbázisok használata a Base alkalmazással	105
3.6	Rajzok készítése a Draw alkalmazással	109
3.7	Matematikai képletek létrehozása a Math alkalmazással	110
3.8	Hol találhat segítséget, információkat az OpenOffice.org-ról?	110
4	Kontakt: E-Mail és naptár	113
4.1	Kontakt áttekintése	113
4.2	Levelezés	116
4.3	Névjegyek	122
4.4	Naptár	124
4.5	Adatszinkronizáció kézi számítógépekkel	126
4.6	A Kontakt a GroupWise felhasználók számára	127
4.7	További információk	128
5	GroupWise Linux kliens: elektronikus levelezés és naptárprogram	129
5.1	A GroupWise főablakának ismertetése	129
5.2	Különböző GroupWise módok használata	136
5.3	A Postafiók ismertetése	137
5.4	Az Eszköztár használata	141
5.5	Billentyűparancsok használata	141
5.6	További információk	145
6	Kézi számítógépek szinkronizálása KPilot programmal	147
6.1	Szinkronizáló programok használata KPilot programmal	148
6.2	Kézi számítógép csatlakozásának beállítása	149
6.3	KAddressBook szinkronizáló program beállítása	151
6.4	Tennivalók tételeinek és eseményeinek kezelése	151
6.5	KPilot használata	152

7	Azonnali üzenetküldés a Kopetével	155
7.1	A Kopete beállítása	155
7.2	Csevegés barátokkal	156
7.3	A Kopete testreszabása	158
7.4	További információk	161
8	IP-alapú telefónia az Ekigával	163
8.1	Az Ekiga beállítása	163
8.2	Az Ekiga felhasználói felület	165
8.3	Hívás kezdeményezése	167
8.4	Hívás fogadása	168
8.5	A címjegyzék használata	168
8.6	További információk	169
9	Hálózati erőforrások elérése	171
9.1	Általános megjegyzések a fájlmegosztásról és a hálózaton való tállózásról .	172
9.2	Hálózati megosztásokhoz hozzáférés	173
9.3	Mappák megosztása vegyes környezetben	174
9.4	Windows fájlok kezelése	177
9.5	Windows hálózati nyomtató beállítása és elérése	181
9.6	Hálózati mappák parancsikonzainak beállítása	184
9.7	Kis webkiszolgáló beállítása és használata	186
10	Titkosítás a KGpg programmal	189
10.1	Miért alkalmazzunk aláírást és titkosítást?	189
10.2	Új kulcspár generálása	190
10.3	Nyilvános kulcs exportja	192
10.4	Kulcs importálása	192
10.5	A Kulcskiszolgáló párbeszédpanel	194
10.6	Szöveg és fájl titkosítása	196
10.7	További információk	198
11	Keresés Kerry keresőeszközzel	199
11.1	Keresés Kerry használatával	199
11.2	Kerry beállítása	201
12	Nyomtatók kezelése	205
12.1	Nyomtató telepítése	205
12.2	Nyomtatóbeállítások módosítása	208

12.3	Nyomtató törlése	208
12.4	Nyomtatási munkák indítása a KDE-ben	208
12.5	Nyomtatási feladatok követése a KDE-ben	210
III. rész Internet		213
13 Hálózati kapcsolatok kezelése		215
13.1	KNetworkManager alkalmazás használata	215
13.2	KInternet	220
13.3	Hibaelhárítás	223
14 Böngészés a Konqueror programmal		225
14.1	Lapozós böngészés	226
14.2	Automatikus görgetés	226
14.3	Profilok	227
14.4	Weboldalak és ábrák mentése	227
14.5	Keresés Konqueror segítségével	228
14.6	Könyvjelzők	230
14.7	Java és JavaScript	231
14.8	Hirdetésblokkolók engedélyezése	232
14.9	További információk	232
15 Böngészés a Firefox-szal		233
15.1	Webhelyek navigációja	233
15.2	Információkeresés	235
15.3	Könyvjelzők kezelése	236
15.4	A Letöltéskezelő használata	239
15.5	Jelszókezelés	240
15.6	A Firefox testreszabása	240
15.7	Nyomtatás a Firefoxból	243
15.8	MHTML archívumok megnyitása	244
15.9	További információk	244
16 Adatok letöltése az internetről		245
16.1	Adatátvitel felvétele a listába	246
16.2	Letöltés megadása fájlból	246
16.3	Időzítővel irányított letöltés	246

17 Hírek olvasása az Akregátorral	249
IV. rész Multimédia	253
18 Képek szerkesztése a GIMP programmal	255
18.1 Grafikus formátumok	255
18.2 A GIMP indítása	256
18.3 Az első lépések	258
18.4 Képek mentése	260
18.5 Képek szerkesztése	262
18.6 Képek nyomtatása	271
18.7 További információk	273
19 Digitális fényképgyűjtemények kezelése	275
19.1 A fényképezőgép beállítása	276
19.2 Képek letöltése a fényképezőgépről	277
19.3 Képek leíró adatai	278
19.4 Albumok kezelése	279
19.5 Címkek kezelése	279
19.6 Hatékony keresési szűrők létrehozása	281
19.7 Képgyűjtemények exportálása	283
19.8 Képek megtekintése és szerkesztése	284
19.9 Hasznos eszközök	293
19.10 Hibakeresés	295
19.11 További információk	296
20 Zene és filmek lejátszása	297
20.1 Keverők	297
20.2 Zenefájlok lejátszása	298
20.3 Hang-CD-k kezelése	304
20.4 Filmek lejátszása	308
21 CD-k és DVD-k írása	311
21.1 Adat-CD vagy -DVD készítése	311
21.2 Audió-CD készítése	315
21.3 CD vagy DVD másolása	315
21.4 ISO-kép írása	316
21.5 Többszakaszos-CD vagy -DVD készítése	317
21.6 További információk	318

A	A szükséges információk megtalálása	319
A.1	Csatolt dokumentáció	319
A.2	További erőforrások és egyéb információk	323
B	Áttérés Windowsról Linuxra	325
B.1	Alkalmazások indítása a főmenüből	326
B.2	A fájlok kezelése	327
B.3	A parancssor használata	327
B.4	Az asztal Testreszabása	328
B.5	Nyomatók kezelése	329
B.6	Váltás az alkalmazások között	330
B.7	Hálózati erőforrások elérése	331
C	Ismerkedés a Linux szoftverrel	333
C.1	Irodai szoftverek	333
C.2	Hálózat	338
C.3	Multimédia	342
C.4	Grafika	347
C.5	Rendszer- és fájlkezelés	351
C.6	Szoftverfejlesztés	356
D	Az ujjlenyomat-olvasó használata	359
D.1	Támogatott alkalmazások és műveletek	360
D.2	Ujjlenyomatok kezelése a YaST programmal	360
D.3	Ujjlenyomatok kezelése a következővel: <code>tf-eszköz</code>	363
D.4	További információk	364
E	Tábla PC-k támogatása	365
E.1	Tábla PC csomagok telepítése	366
E.2	A Wacom eszköz beállítása	367
E.3	A tábla PC általános jellemzőinek használata	371
E.4	Hibaelhárítás	375
E.5	További információk	376
	Tárgymutató	377

Az útmutatóról

Ezen felhasználói kézikönyv bevezetést nyújt a SUSE Linux Enterprise® rendszer KDE asztali környezetének használatába, valamint ismerteti azt a sokféle alkalmazást, amelyekkel találkozhat a KDE asztali környezet használata közben. A kézikönyv végigkalauzolja az egyes alkalmazásokon, valamint segítséget nyújt az alapvető feladatok végrehajtásában. Elsősorban a végfelhasználóknak szól, akik hatékonyan szeretnék használni a KDE-t a mindennapi munkájuk során.

A felhasználói kézikönyv a következő részekre oszlik:

KDE-asztal

Megismeri a KDE asztali környezetét, megtanulja, hogy a központi KDE-alkalmazások és számos kisebb segédprogram segítségével hogyan bírkózzon meg az alapvető és napi feladatokkal. Megismeri a KDE számos lehetőségét, amelyet ahhoz nyújt, hogy az igényeinek, kívánságainak megfelelően módosíthassa, testreszabhassa a munkaasztalát.

Iroda és csoportmunka

A SUSE Linux Enterprise nyújtotta irodai és csoportmunka szoftvereket ismerheti meg, úgymint az OpenOffice.org csomagot, a számos levelező- és naptárprogramot, illetve az online társalgási programokat. Alapvető információkat nyújt a rendszerében felmerülő adatkezelési, adattovábbítási feladatokról is: hogyan oszthat meg a hálózaton fájlokat, hogy tud hatékonyan adatokat keresni és titkosítani, hogyan tudja a nyomtatókat kezelni.

Internet

Megtanulja az internethez való csatlakozás módját a NetworkManager vagy KInternet segítségével. Felfedezi a SUSE Linux Enterprise nyújtotta internetes alkalmazásokat, úgymint a Konqueror vagy a Firefox WebWebböngészőt, egy letöltés kezelőt vagy egy hírolvasót.

Multimédia

A grafikai alkalmazásokkal, digitális fényképezőgépekkel, CD- és DVD-írókkal kapcsolatos témaköröket tartalmazza.

1 Visszajelzés

Szeretnénk, ha közölné velünk ezen kézikönyvvvel és a termék egyéb dokumentációival kapcsolatos megjegyzéseit és javaslatait. Kérjük használja az online dokumentáció egyes oldalainak alján található Felhasználói megjegyzések funkciót, és oda írja be az észrevételeit.

2 További dokumentáció

Egyéb kézikönyvek is elérhetők a termékkel kapcsolatban. Ha be szeretne tekinteni a SUSE Linux Enterprise egyéb végfelhasználói dokumentációiba, a következő könyvek lehetnek érdekesek:

Gyorskalauz

Felsorolja a rendszerkövetelményeket, valamint lépésről-lépésre végigvezet SUSE Linux Enterprise telepítési folyamatán.

GNOME felhasználói kézikönyv

Ezen felhasználói kézikönyv bevezetést nyújt a SUSE Linux Enterprise® rendszer GNOME asztali környezetének használatába, valamint ismerteti azt a sokféle alkalmazást, amelyekkel találkozhat a GNOME asztali környezet használata közben. A kézikönyv végigkalauzolja az egyes alkalmazásokon, valamint segítséget nyújt az alapvető feladatok végrehajtásában. Elsősorban azon végfelhasználóknak szól, akik a GNOME asztali környezet alkalmazásait hatékonyan szeretnék használni.

A(z) SUSE Linux Enterprise összes kézikönyvének áttekintését lásd: <http://www.novell.com/documentation/sled10/>; itt lehetőség van a kézikönyvek letöltésére, valamint munkaasztalának súgóközpontjában on-line információk megszerzésére.

3 Jelölések a dokumentációban

Ebben a kézikönyvben a következő tipográfiai jelöléseket használjuk:

- `/etc/passwd` fájlnév és könyvtárnevek

- *Helyőrző*: helyettesítse be a *helyőrző* mezőt az aktuális értékkel
- Elérési út: a környezettől függően változó elérési út
- `ls, --help`: parancsok, beállítások és paraméterek
- `felhasználó`: felhasználók vagy csoportok
- `Alt, Alt + F1`: az a billentyű, vagy billentyűkombináció, melyet meg kell nyomni.
A billentyűk nagybetűvel vannak feltüntetve úgy, ahogy a klaviatúrán vannak
- *Fájl, Fájl > Mentés másként*: menüelemek, gombok
- *Táncoló pingvinek (Pingvinek fejezet, ↑ egy másik kézikönyv)*: Ez egy utalás egy másik kézikönyvben lévő fejezetre.

I. rész - KDE asztal

Az első lépések a KDE-asztallal

Ez a fejezet megismerteti Önt a SUSE Linux Enterprise®. programcsomaghoz tartozó KDE-asztal alkalmazással. Ha még nem telepített rendszerét tanulmányozza át a(z) *Gyorskalauz* útmutatót a <http://www.novell.com/documentation/sled10/> webhelyen.

A KDE a *K Desktop Environment* kifejezés rövidítése, és egy olyan, számos alkalmazást magában foglaló grafikus felhasználói kezelőfelület takar, amely megkönnyíti mindennapi munkáját. A KDE számos lehetőséget kínál arra, hogy az asztalt saját igényei szerint alakíthassa ki. Bővebb információt az asztal beállításáról a(z) **2. fejezet - Beállítások testreszabása** (51. oldal) hivatkozáson talál.

Az itt következő leírás a termékkel együtt kapott KDE-asztal program alapértelmezett beállításait tekinti alapnak. Ha Ön vagy a rendszergazda módosította ezeket a beállításokat, néhány dologban esetleg lehet eltérés (például a megjelenítés vagy bizonyos billentyűparancsok).

1.1 Bejelentkezés és egy asztal választása

Ha több mint egy felhasználói fiók van beállítva számítógépén, rendszerint minden felhasználónak azonosítania kell magát kivéve, ha egy bizonyos felhasználó *Automatikus bejelentkezés* beállítással rendelkezik. Automatikus bejelentkezés esetén a rendszer betöltése megszakítás nélkül történik. Ezt a tulajdonságot engedélyezheti vagy le-tilt-

hat-ja a telepítés folyamán, illetve később is bármikor a(z) YaST felhasználói kezelőmodul segítségével.

Amennyiben számítógépe hálózati környezetben működik és nem Ön az egyetlen, aki használja azt, a rendszer bejelentkezésekor rendszerint meg kell adnia felhasználónevét és jelszavát. Amennyiben nem Ön állította be a rendszert és a felhasználói fiókot, a felhasználónevet és jelszót a rendszergazdával egyeztetheti.

A rendszerre telepített asztali környezet meghatározza, hogy milyen program végzi a bejelentkezési folyamatot. A KDE esetében ez a program a KDM. Ha a GNOME-asztal szintén telepítésre került számítógépére, akkor a GDM is lehet ez a program.

Mint a(z) **1.1. ábra - KDM bejelentkező képernyő** (5. oldal) ábrán látható, az alapértelmezett KDM bejelentkezési képernyőn megadhatja a felhasználónevet és a jelszót. Ezen kívül az alábbi menüelemeket tartalmazza:

Munkafolyamat típusa

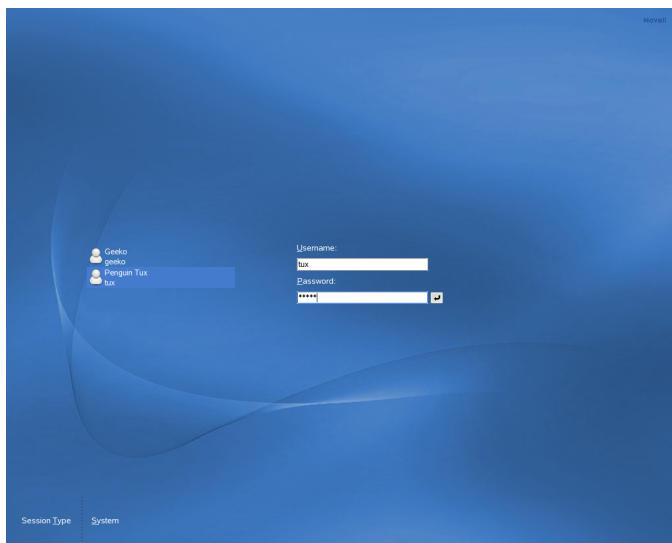
Meghatározza, hogy a bejelentkezéskor melyik asztali környezet kerül betöltésre. Ha a KDE-n kívül más asztalok is telepítve vannak, azok is megjelennek a listán. Ezt csak abban az esetben módosítsa, ha az alapértelmezettől (rendszerint a KDE) eltérő munkafolyamatot kíván használni. A jövőben a rendszer automatikusan ugyanezt a munkafolyamat-típust ajánlja fel kivéve, ha manuálisan megváltoztatja azt.

Rendszer

Rendszerműveleteket végez, mint a számítógép kikapcsolása, vagy egy másik bejelentkezési művelet indítása. A *Távoli bejelentkezés* segítségével egy fizikailag máshol elhelyezkedő gépre is bejelentkezhet.

Egy normál bejelentkezés indításához adja meg felhasználónevét és jelszavát.

1.1 ábra KDM bejelentkező képernyő

Amennyiben a rendszergazda létrehozott egy titkosított alapkönyvtárat az Ön számára (ami hasznos védelem a lopás vagy a merevlemez engedély nélküli eltávolítása ellen), az alapkönyvtár a bejelentkezés során kerül csatolásra. A bejelentkezés után a szokásos módon közvetlenül elérheti adatait további jelszavak megadása nélkül.

MEGJEGYZÉS: Csatlakozás egy aktív könyvtárkiszolgálóhoz

A megosztott hálózati eszközökhöz való hozzáféréshez egy KDE kliensgépet egy aktív könyvtárkiszolgálón keresztül is azonosíthat. További részleteket itt talál: **9. fejezet - Hálózati erőforrások elérése** (171. oldal). Amennyiben a számítógép beállításai lehetővé teszik az ilyen típusú azonosítást, a bejelentkezési képernyő egy további mezőt is tartalmaz. Ebben az esetben a következőket kell tennie bejelentkezés közben:

1. Válassza ki a listából a tartományt.
2. Írja be a Windows-os* felhasználónevét.
3. Írja be a Windows-os* jelszavát és nyomja meg az Enter billentyűt.

1.1.1 Munkafolyamat vezérlése

A munkafolyamat-kezelő ezután indul, hogy a rendszer azonosítja a bejelentkezés során megadott felhasználónevet és jelszót. A munkafolyamat-kezelő segítségével bizonyos beállításokat elmenthet minden munkafolyamatra vonatkozóan. Ezen kívül segítségével elmentheti a legutóbbi munkafolyamat állapotát és visszatérhet ahhoz a következő bejelentkezéskor.

A munkafolyamat-kezelő a következő beállítások mentésére és visszaállítására képes:

- Megjelenési és viselkedési beállítások, mint a betűtípusok, színek, és egerbeállítások.
- A munkafolyamatban futó alkalmazások, mint a fájlkezelő vagy az OpenOffice.org.

MEGJEGYZÉS: Alkalmazások mentése és visszaállítása

A munkafolyamat-kezelő által nem kezelt alkalmazások mentése és visszaállítása nem lehetséges. Például, ha a vi szerkesztőt egy terminálablak parancssorából indítja el, a munkafolyamat-kezelő nem tudja visszaállítani a szerkesztési munkafolyamatot.

A munkafolyamatok beállításairól további információt itt talál: *KDE komponensek* (53. oldal).

1.1.2 Váltás az asztalok között

Ha a KDE- és a GNOME-asztalt is telepítette, a következő utasítások segítségével válthat át egyikről a másikra.

- 1 Ha a KDE-ben van bejelentkezve, válassza a *Kijelentkezés > Aktuális munkafolyamat lezárása* lehetőségeket a főmenüből. A bejelentkezési képernyőn kattintson a *Munkafolyamat típusa* gombra.
- 2 Válassza ki a GNOME-asztalt.
- 3 Írja be felhasználónevét.
- 4 Írja be jelszavát. A GNOME-asztal elindul.

A(z) *GNOME felhasználói kézikönyv* elérhető a(z) <http://www.novell.com/documentation/sled10/> hivatkozáson, ahol további információkat talál a GNOME-asztal használatáról.

- 5 A KDE-re történő visszaváltáshoz kattintson az *Asztal > Kijelentkezés* lehetőségre a GNOME-asztal panelén, majd kattintson az *OK* gombra. A program bezárja a munkafolyamatot és újra megjelenik a bejelentkezési képernyő.
- 6 Az ismételt bejelentkezés előtt kattintson a *Munkafolyamat típusa* gombra és válassza a *KDE* lehetőséget a bejelentkezési képernyőn. Ha nem választ új munkafolyamat-típust, a legközelebbi bejelentkezéskor újra ugyanaz (a GNOME) kerül betöltésre, mint korábban.

1.1.3 A képernyő zárolása

A képernyő zárolásának két módja van:

- A főmenüből válassza a *Munkafolyamat zárolása* lehetőséget.
- Használja a KDE vezérlőpultban meghatározott billentyűparancsot. Ez rendszerint a *Ctrl + Alt + L* billentyűkombináció.

TIPP: KDE billentyűparancsok keresése

Ha szeretné megismerni a többi KDE billentyűparancsot is, megtalálja őket a KDE vezérlőpultban. A leírásukat itt tekintheti meg: [2.1. szakasz - A KDE vezérlőközpont](#) (51. oldal).

A funkcióhoz való gyors hozzáférést megkönnyítendő helyezze a *Zárolás* és a *Kijelentkezés* ikonokat a panelre. Ehhez kattintson a panelre az egér jobb gombjával, majd kattintson a *Kisalkalmazás hozzáadása a panelhez* gombra. A következő ablakban válassza a *Zárolás/Kijelentkezés gombok* lehetőséget, majd kattintson a *Hozzáadás a panelhez* gombra.

A zárolás után a képernyőkímélő azonnal működésbe lép. A zárolás feloldásához mozdítsa meg az egeret a képernyőzárolás panel megjelenítéséhez. Írja be felhasználónevét és jelszavát, majd nyomja meg az *Enter* billentyűt.

További információt a képernyőkímélő beállításairól itt talál: [Képernyővédő beállítása](#) (56. oldal).

1.2 Kijelentkezés

Ha befejezte munkáját a számítógéppel, kijelentkezhetsz a rendszer leállítása nélkül, újraindíthatja, vagy kikapcsolhatja a számítógépet. Ha a rendszer energiatakarékos, a készenléti állapotot is választhatja. Ha ezt a lehetőséget választja, a legközelebbi bejelentkezéskor sokkal gyorsabban feláll a rendszer, mintha kikapcsolta volna.

A rendszer leállítása nélküli kijelentkezéshez az alábbi két lehetősége van:

- A főmenüből válassza a *Kijelentkezés > Aktuális munkafolyamat lezárása* lehetőséget.
- Használja a KDE vezérlőpultban meghatározott billentyűparancsot. Ez a megerősítés nélküli kijelentkezés esetében rendszerint a Ctrl + Alt + Del billentyűkombináció. A következő panel még egy lehetőséget ad a kijelentkezési folyamat megszakítására. Ha megerősítés nélkül kíván kijelentkezni, nyomja meg a Ctrl + Alt + Shift + Del billentyűkombinációt.
- Kattintson a panel *Kijelentkezés* ikonjára. Ha a panel nem tartalmazza a kijelentkezés ikont, azt utólag is hozzáadhatja az itt leírt módon: [1.1.3. szakasz - A képernyő zárolása](#) (7. oldal).

1.3 Asztal komponensei

A grafikus asztali környezet használata nem jelenthet nehézséget a korábbi Windows* és Macintosh* felhasználóknak. Az asztal fő komponensei az asztalon található ikonok és a képernyő alján található panel.

1.2 ábra Egy példa a KDE-asztal felépítésére

Az asztalon található ikonok fájlokat, könyvtárakat, alkalmazásokat, funkciókat, és cserélhető adathordozókat (például CD vagy DVD) képviselnek.

Az asztalon alapértelmezés szerint az alábbi ikonok találhatók:

Szemétkosár

A törölt fájlokat és mappákat tartalmazza. A szemétkosár használatáról ezen a helyen talál további információt: [1.3.4. szakasz - A szemétkosár kezelése](#) (19. oldal).

Sajátgép

A hardverről, hálózati állapotról, operációs rendszerről, merevlemezekről, szokásos mappákról, és a cserélhető eszközökről jelenít meg információkat. További információért lásd: [1.3.3. szakasz - Hozzáférés a cserélhető adathordozókhoz](#) (17. oldal).

Hálózat tallózása

Az elérhető hálózat szolgáltatásokat jeleníti meg. Elképzelhető, hogy a szolgáltatások egy része hitelesítést igényel. További tudnivalókért lásd: [9. fejezet - Hálózati erőforrások elérése](#) (171. oldal).

Nyomtató

Megnyitja a KJob Viewer-t, ami megjeleníti a nyomtatóra küldött nyomtatási feladatokat. További információkért lásd: [12.4. szakasz - Nyomtatási munkák indítása a KDE-ben](#) (208. oldal).

Firefox

Megnyitja a Firefox webböngészőt. További információért lásd: [15. fejezet - Böngészés a Firefox-szal](#) (233. oldal).

Iroda

Megnyit egy új OpenOffice.org dokumentumot. Az alábbi fejezet tartalmaz egy hasznos ismertetőt erről az irodai csomagról: [3. fejezet - Az OpenOffice.org irodai csomag](#) (75. oldal).

A panel (a KDE terminológia ezt „Kickernek” is nevezi) egy sáv, amely leggyakrabban a képernyő tetején vagy alján található. Arra tervezték, hogy a rendszerről és az éppen futó alkalmazásokról adjon információt, illetve gyorsabb elérést biztosítson bizonyos fontos funkciókhoz és alkalmazásokhoz. Ha az egér kijelzőjét egy ikon fölé mozgatja, megjelenik egy rövid leírás.

1.3 ábra KDE panel (Kicker)

A panel tipikusan az alábbi területre van felosztva:

Főmenü-ikon

Alapértelmezés szerint a panel bal oldalán található egy ikon, amelynek segítségével megnyithatja a főmenüt (ezt a KDE K menünek is nevezi). Funkciói hasonlóak az MS Windows *Start gomb* funkcióihoz. A főmenü jól rendszerezett struktúrával rendelkezik a főbb alkalmazások eléréséhez. Ezen kívül a fontosabb funkciókhoz tartozó menüelemeket is tartalmazza, mint a kijelentkezés vagy az alkalmazások keresése. További információkért lásd: [1.3.1. szakasz - Hozzáférés a főmenühöz](#) (11. oldal).

Gyorsindító

A főmenü ikonja mellett a gyorsindító található. Ezen találhatóak a legfontosabb funkciók és alkalmazások ikonjai, így anélkül elindíthatja azokat, hogy a főmenübe be kellene lépnie. Tartalmaz ezen kívül a sügőcentrum ikonját, ez a rendszerhez tartozó online sügőt indítja el.

Asztalmutató

A gyorsindító mellett található az asztalmutató, ami a különböző asztalokat jeleníti meg. Ezen virtuális asztalok segítségével jobban megszervezheti munkáját. Ha sok programot használ egyszerre, lehetősége van azok egynél több asztalon történő futtatására. Az asztalok közötti váltáshoz nyomja meg az asztal jelet a panelen.

Tálca

A tálca közvetlenül az asztalmutató mellett helyezkedik el. Alapértelmezés szerint a tálcán minden elindított alkalmazás és megnyitott ablak megjelenítésre kerül, így bármelyik alkalmazásra átválthat attól függetlenül, hogy melyik a jelenleg aktív asztal. Ha a tálcán egy ablak címére kattint, az ahhoz tartozó alkalmazás kerül előtérbe. Ha már a kattintás előtt az volt előtérben a kattintás minimalizálja az alkalmazás ablakát.

Rendszertálca

A panel jobb oldali szélén rendszerint a rendszer órája, a hangerő-szabályozó, és több hasonló segítő alkalmazás található.

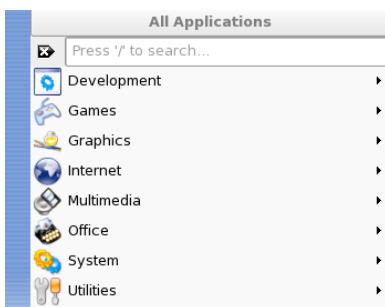
Az asztal megjelenésének és viselkedésének beállításairól, beleértve a főmenüt, az asztalon található ikonokat és a panelt, az alábbi hivatkozásokon talál további tudnivalókat: **2.2. szakasz - Asztalelemek beállítása** (55. oldal) és **2.4. szakasz - A panel beállítása** (61. oldal).

1.3.1 Hozzáférés a főmenühöz

Nyissa meg a főmenüt a panel bal oldali végén elhelyezkedő ikonra kattintva. Ugyanezt éri el az Alt + F1 billentyűk lenyomásával. A főmenü a következő részekre van osztva: *Legtöbbször használt alkalmazások*, *Összes alkalmazás* (az összes alkalmazást tartalmazó menüben kategóriák szerint vannak csoportosítva az alkalmazások), és a *Műveletek*. *Legtöbbször használt alkalmazások* részben a leggyakrabban elindított alkalmazások találhatók.

A funkcióorientált menüstruktúra megkönnyíti az adott célra legmegfelelőbb alkalmazás megtalálását még akkor is, ha még nem ismeri az alkalmazások neveit. Ha már ismeri egy alkalmazás nevét (vagy legalább nevének egy részét) de nem tudja hogyan indítható a főmenüből, az *Összes alkalmazás* részben található keresőfunkció segítségével lehet.

1.4 ábra Főmenü keresőfunkció

Írja be az alkalmazás nevének ismert részét a keresőmezőbe, de ne nyomja le az Enter billentyűt. Ha az alkalmazás telepítve van a rendszerre, a hozzá vezető menüstruktúra kiemelten jelenik meg a főmenüben.

A következő részben néhány, a főmenüből indítható műveletről talál információkat.

Legutóbbi dokumentumok

A legutoljára megnyitott fájlok vagy mappák listáját tartalmazza. Egy dokumentum kiválasztása után a hozzá tartozó alkalmazás is automatikusan elindul. A dokumentumok előzményeit törölheti is.

Rendszer

Gyors hozzáférést biztosít gyakran használt helyekhez, mint az alap könyvtár, vagy adathordozó eszközök.

Parancs futtatása

Megnyit egy panelt, ahova egy parancsot begépelve elindíthatja az alkalmazást. A parancs neve gyakran (de nem mindig) maga az alkalmazás neve kisbetűkkel írva. Nem kell feltétlenül a parancs teljes nevét beírnia, ha az első betűk begépelése után megnyomja a(z) → | gombot, a program megpróbálja automatikusan kiegészíteni a parancsot. Ha a parancsot már futtatta korábban is és a begépelte betűk alapján egyértelműen azonosítható, a program kiegészíti azt a parancs teljes nevére.

Felhasználóváltás

Ha egy második grafikus felhasználói felülettel rendelkező munkafolyamatot kíván elindítani számítógépén, válassza az *Új munkafolyamat indítása* parancsot. Az aktuális munkafolyamat aktív marad, miközben megjelenik egy bejelentkező panel melynek segítségével másik felhasználóként jelentkezhet be. Az első munkafolyamathoz való visszatéréshez nyomja meg az Ctrl + Alt + F7 billentyűket. Az új

munkafolyamatra váltáshoz használja az F8 billentyűt az F7 helyett. További munkafolyamatok eléréséhez használja az Ctrl + Alt + F7 - F12 billentyűket.

Munkafolyamat zárolása

Ha egy időre eltávozik a számítógéptől, megakadályozhatja mások illetéktelen hozzáférését a képernyő zárolásával. A zárolás után a képernyőkímélő azonnal működésbe lép. A munkafolyamat ismételt megnyitására csak a jelszó ismeretében van lehetőség. A zárolás feloldásához írja be megszokott bejelentkezési jelszavát.

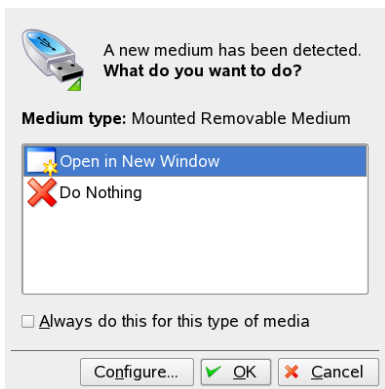
Kijelentkezés

Megnyit egy több opciót tartalmazó panelt: befejezheti az aktuális munkafolyamatot, kikapcsolhatja, vagy újraindíthatja a számítógépet, vagy visszavonhatja a kijelentkezést. *Aktuális munkaszakasz bezárása* a rendszert működésben tartja és visszaállítja az alkalmazásokat a következő bejelentkezéshez. Ha a rendszer energiatakarékos, a készenléti állapotot is felajánlja. Ha ezt a lehetőséget választja, a legközelebbi bejelentkezéskor sokkal gyorsabban feláll a rendszer, mintha kikapcsolta volna.

1.3.2 Cserélhető adathordozók illesztése és csatlakoztatása

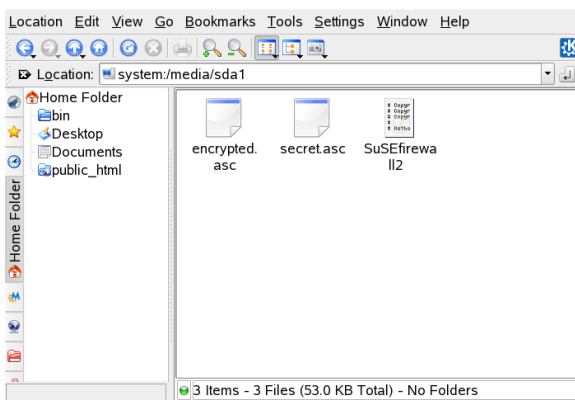
Ha egy cserélhető adathordozót illeszt vagy csatlakoztat a számítógéphez (például CD-ROM, digitális fényképezőgép, vagy USB-kulcs), ezeket általában automatikusan felismeri a rendszer. A KDE-ben megjelenik egy panel és megmutatja az észlelt adathordozó típusát, és számos opciót felajánl az új adathordozóval kapcsolatosan. Az opciók listája függ a beillesztett adathordozó típusától.

1.5 ábra USB-kulcs automatikus észlelése a KDE-ben

Ha az adatokat a fájlkezelővel kívánja megjeleníteni, válassza a *Megnyitás új ablakban* lehetőséget, majd kattintson az *OK* gombra. Megjelenítődik a Konqueror fájlkezelő és megjeleníti a cserélhető eszköz tartalmát.

1.6 ábra Egy USB-kulcs tartalmának megjelenítése

Ha szeretné, hogy a program minden alkalommal elvégezze ezt a műveletet, mikor egy cserélhető adathordozót csatlakoztat, aktiválja a *Mindig tegye ezt ezzel a tárolóeszköztípussal* parancsot az eszközérzékelő panelben mielőtt az *OK* gombra kattint.

Ha egy olyan cserélhető adathordozót illeszt vagy csatlakoztat a rendszerhez, amely titkosítva van a LUKS (Linux Unified Key Setup) algoritmussal, a KDE ezt felismeri és kéri a jelszót, ahogyan az itt látható: **1.7. ábra - Titkosítással védett USB-kulcs aut-**

omatikus észlelése (15. oldal). Írja be a jelszót a titkosítással védett adathordozóhoz való hozzáféréshez.

1.7 ábra Titkosítással védett USB-kulcs automatikus észlelése

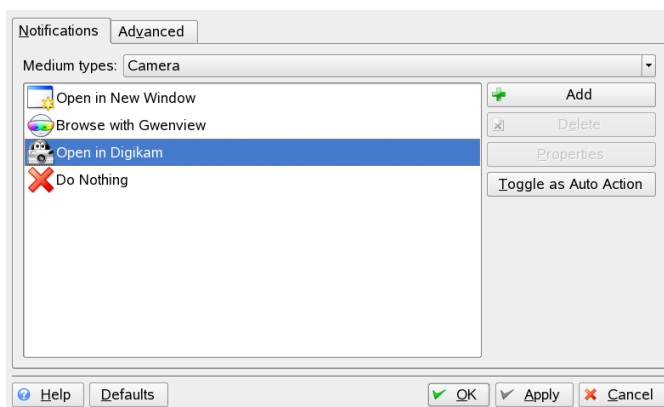
További információkat a cserélhető adathordozók titkosítással történő védelméről ezen a helyen talál: „Encrypting the Content of Removable Media” szakasz (42. fejezet - *Encrypting Partitions and Files*, ↑Deployment Guide).

1.1 eljárás Cserélhető adathordozók kezelésének beállításai

Az automatikus észlelés panelben azt is beállíthatja, hogy hogyan kezelje a KDE a cserélhető adathordozók számos típusát. Például ha tudja, hogy egy bizonyos gyakran használt adathordozón majdnem mindig vannak képek, beállíthatja, hogy az eszköz csatlakoztatásakor automatikusan egy képnézegető alkalmazás kerüljön indításra.

- 1 Az automatikus észlelés panelben kattintson a *Beállítás* parancsra.
- 2 Megjelenik egy beállítási panel az elvégezhető műveletek listájával.
- 3 Kattintson az *Adathordozók típusa* legördülő listára és jelölje ki azt az adathordozó-típust, amelyre vonatkozóan egy bizonyos műveletet kíván beállítani. Ezután az elvégezhető műveletek listája már csak a kiválasztott adathordozó-típushoz hozzárendelt műveleteket jeleníti meg.
- 4 Válassza ki az elvégzendő műveletet és kattintson az *Átkapcsolás automatikus műveletként* gombra.

1.8 ábra KDE beállítási panel cserélhető adathordozókhoz

- 5 Kattintson a *Speciális* fülre és győződjön meg arról, hogy a *Adathordozóhoz rendelt alkalmazás automatikus indítása csatlakoztatás után engedélyezve* jelölőnégyzet be van jelölve.
- 6 Kattintson az *OK* gombra a módosítások érvényesítéséhez és a beállítási panel bezárásához. Ezután bármikor ilyen típusú adathordozót csatlakoztat, a beállított művelet automatikusan lezajlik és nem jelenik meg többet az automatikus észlelés panel.

1.2 eljárás Alapértelmezett adathordozó-kezelési opciók visszaállítása

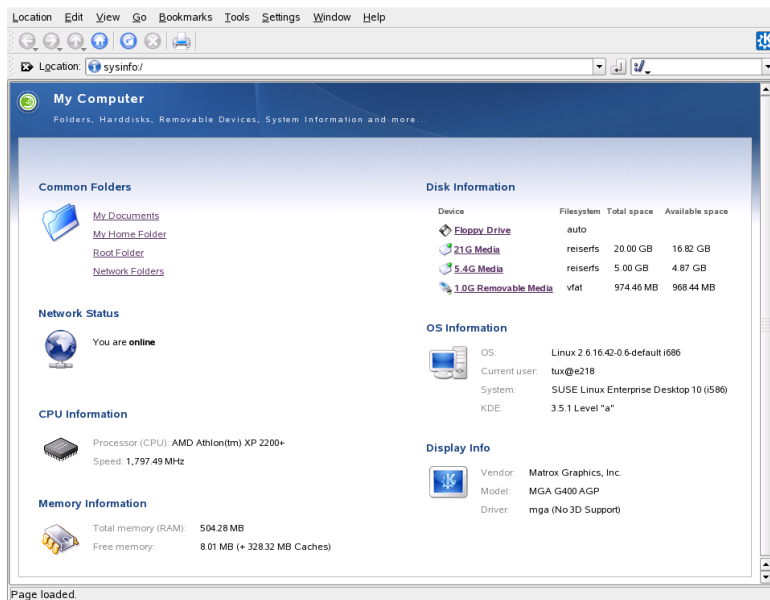
Amennyiben szeretné a fent leírt hozzárendelést megszüntetni és visszatérni az alapértelmezett beállításokhoz, tegye a következőket:

- 1 Indítsa el a KDE vezérlőpultot a főmenüből a *Személyes beállítások* kiválasztásával.
- 2 A bal oldali navigációs oszlopban kattintson a *Perifériák > Tárolóeszközök* menüpontra. A beállítási panel megjelenik a jobb oldalon.
- 3 Kattintson az *Alapértelmezés*, és az *Alkalmaz* gombokra. Ha legközelebb csatlakoztat egy adathordozót, az automatikus észlelés panel ismét megjelenik és a lista alapján eldöntheti, hogy mit tegyen a program az adathordozóval.

1.3.3 Hozzáférés a cserélhető adathordozókhoz

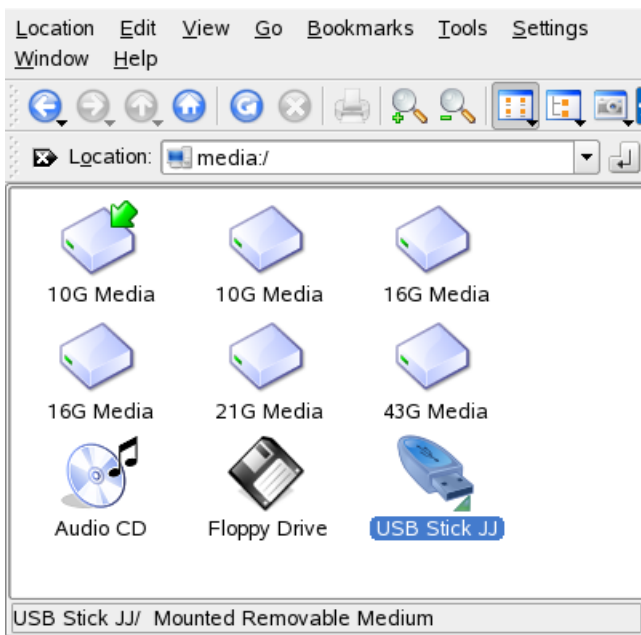
A KDE több lehetőséget is kínál a hozzáférésre a cserélhető adathordozókhoz. Kattintson a *Sajátgép* ikonra az asztalon. A megnyíló ablak kinézetét az alábbi ábra mutatja: **1.9. ábra - Sajátgép** (17. oldal).

1.9 ábra Sajátgép

Ha a Konquerort fájlkezelőként indítja (lásd **1.4. szakasz - Mappák és fájlok kezelése a Konqueror segítségével** (19. oldal)) és az indítóablakban a *Tárolóeszközök* menüpontra kattint, vagy beírja a `media : /` kifejezést a címsorba, a Konqueror megjeleníti a tárolóeszközöket, mint itt látható: **1.10. ábra - Adathordozók megjelenítése a Konquerorban** (18. oldal)

1.10 ábra Adathordozók megjelenítése a Konquerorban

A Konqueror segítségével elnevezheti a cserélhető eszközöket (például USB-kulcsok). Kattintson az egér jobb gombjával az USB-kulcsra a Konquerorban és válassza a *Tulajdonságok* menüpontot. Az *Általános* fülön található mezőbe írjon be egy nevet és nyomja meg az *OK* gombot. Ha legközelebb beilleszti ugyanezt az USB kulcsot, a Konqueror felismeri azt és kiírja a nevét.

Egy kis zöld nyíl jelzi, hogy a tárolóeszköz *csatlakoztatva van* (vagyis integrálásra került a fájlrendszerbe, ami elengedhetetlen ahhoz, hogy a rajta tárolt adatokhoz hozzáférhessen). A(z) SUSE Linux Enterprise, esetében általában nem kell foglalkoznia a cserélhető eszközök csatlakoztatásával, mert az automatikusan megtörténik.

MEGJEGYZÉS: Adathordozók biztonságos eltávolítása

Ha egy számítógépéhez csatlakoztatott adathordozót el akar távolítani (vagy a csatlakozást megszüntetni), győződjön meg arról, hogy a tárolóeszközön levő adatokat egyik alkalmazás vagy felhasználó sem használja. Ellenkező esetben adatai elvesztését kockáztatja. Az adathordozó biztonságos eltávolításához a következőket kell tennie:

1. Nyisson meg egy nézetet, amely az összes cserélhető adathordozót megjeleníti.
 2. Az egér jobb gombjával kattintson az adathordozó nevére és válassza a *Biztonságos eltávolítás* vagy az *Eject* lehetőségek valamelyikét. A *Biztonságos eltávolítás* megszünteti a kapcsolatot a tárolóeszköz és a számítógép között. Ezek után elvégezheti a fizikai eltávolítást is. Az *Eject* automatikusan kinyitja a számítógép CD vagy DVD meghajtóját.
-

1.3.4 A szemétkosár kezelése

A szemétkosár a törlésre kijelölt fájlok gyűjtőkönyvtára. Az egér bal gombjával kattintson a fájlkezelőben vagy az asztalon egy ikonra, a gombot lenyomva tartva húzza azt a szemétkosár ikonja fölé. Ezután engedje fel a gombot az ikon szemétkosárba dobásához. Ugyanez másképpen: kattintson az egér jobb gombjával az ikonra, majd a felugró menüből válassza az *Áthelyezés a szemétkosárba* parancsot. A szemétkosár-ikonra kattintva megnézheti annak tartalmát. Szükség esetén visszaállíthat egy elemet a szemétkosárból.

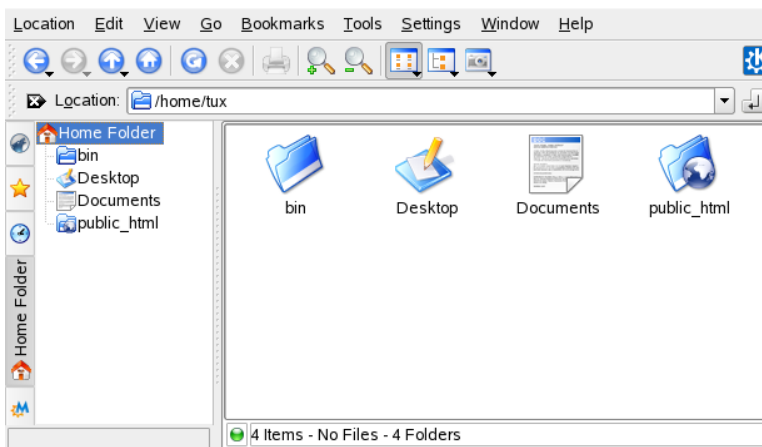
Azok a fájlok, amelyek a *Törlés* paranccsal kerültek eltávolításra, nem a szemétkosárba kerülnek, így eltávolításuk végleges. A szemétkosárban található fájlok végleges törléséhez kattintson az egér jobb gombjával a szemétkosár-ikonra, majd válassza a *Szemétkosár ürítése* parancsot.

1.4 Mappák és fájlok kezelése a Konqueror segítségével

A Konqueror egy egységesített webböngésző, fájlkezelő, dokumentum- és képmegjelenítő. A következő szakaszok a Konquerort mint fájlkezelőt mutatják be. Ha a Konqueror mint webböngésző érdekli, bővebb információt ebben a fejezetben talál: **14. fejezet - Böngészés a Konqueror programmal** (225. oldal).

A Konqueror fájlkezelőként való indításához kattintson a ház ikonra a panelen. A Konqueror megjeleníti az alapkönyvtár tartalmát.

1.11 ábra A fájlkezelő Konqueror

A Konqueror fájlkezelő-ablak az alábbi elemeket tartalmazza:

Menüsor

A menüsor a műveletekhez tartozó menüelemeket tartalmazza mint a fájlok másolása, áthelyezése vagy törlése, nézetek módosítása, új eszközök indítása, beállítások megadása, sügő használata.

Eszköztár

Az eszköztár gyors hozzáférést biztosít a gyakran használt funkciókhoz. Ezek a funkciók a menüből is elérhetőek. Ha az egér kijelzőjét egy ikon fölé mozgatja, megjelenik egy rövid leírás. Az eszköztár jobb oldalán található a Konqueror ikonja, ami egy könyvtár vagy weboldal betöltése közben változtatja megjelenését.

Címsor

A címsor mutatja a könyvtárhoz vagy fájlhoz vezető elérési utat a fájlrendszerben. Egy elérési utat megadhat közvetlenül is a címsorba való begépelésével, vagy a megjelenítő területen az adott könyvtárra kattintva. A címsor tartalmának törléséhez nyomja meg a jobb oldalán található, fekete alapon fehér keresztet ábrázoló jelet. Egy cím begépelése után nyomja meg az Enter gombot, vagy kattintson a *Mehet* gombra a címsor jobb oldalán.

A Windows operációs rendszertől eltérően a Linux nem használ betűket a meghajtók megnevezésére. A Windowsban a floppymeghajtóra az A : \, a Windows rendszerre a C : \ utal - és így tovább. A Linuxban minden fájl és könyvtár fastrukt-

úrban kerül elhelyezésre. A legfelső könyvtárra a fájlrendszer-gyökér kifejezés utal, vagy egyszerűen csak a / jel. Innen minden könyvtár elérhető. A következőkben a Linux fájlrendszer legfontosabb könyvtáiról adunk egy rövid áttekintést.

/home tartalmazza azon felhasználók magánjellegű adatait, akik fiókkal rendelkeznek a rendszerben. Az itt található fájlokat csak azok tulajdonosa vagy a rendszer-felügyelő módosíthatja. Itt található például az elektronikus levelezési könyvtár.

MEGJEGYZÉS: Az alapkönyvtár egy hálózati környezetben.

Amennyiben hálózati környezetben dolgozik, az alapkönyvtára neve nem lehet /home, de a fájlrendszer bármelyik könyvtárához hozzá lehet rendelve.

A /media általánosságban bármelyik meghajtót jelentheti a merevlemez kivételével. Az USB flash meghajtó csatlakoztatás után /media alapkönyvtár alatt jelenik meg, csakúgy mint a digitális fényképező (ha USB csatlakozós), a DVD vagy CD meghajtó.

A /usr/share/doc alapkönyvtár alatt találhatóak a Linux rendszerhez és az egyéb telepített csomagokhoz tartozó dokumentációk. A manual alapkönyvtár tartalmazza ezen kézikönyv digitális másolatát, valamint más kézikönyveket és a Linux rendszer telepített változatának segédanyagait. A packages könyvtár tartalmazza a szoftvercsomagokhoz kapcsolódó dokumentációkat.

A /windows alapkönyvtár csak akkor jelenik meg, ha a Linux mellett az MS Windows is telepítve van rendszerén. Ez tartalmazza a MS Windows adatait.

További információkat a Linux fájlrendszer fogalmáról és a könyvtárak részletesebb listájáról ebben a fejezetben talál: „Linux Directory Structure” szakasz (15. fejezet - *Working with the Shell*, ↑Deployment Guide)

Navigációs panel

Az F9 funkcióbillentyűvel elrejtetheti (és újra megjelenítheti) a navigációs panelt. A navigációs panel fastruktúrában jeleníti meg az információkat. Kiválaszthatja a megjeleníteni kívánt tartalmakat a navigációs panel bal oldalán található füleken levő szimbólumokra kattintással. Ha az egér kijelzőjét egy ikon fölé mozgatja, megjelenik egy rövid leírás. Például megjelenítheti a fájlrendszert egy olyan faként, amely a gyökérmappánál vagy az alappappánál kezdődik.

Megjelenítő terület

A megjelenítő terület a kijelölt könyvtár vagy fájl tartalmát mutatja. A *Nézet* menüben válasszon a nézetmódok között a tartalom megjelenítéséhez, mint az *Ikonos*, *Fastruktúra*, vagy a *Lista (részletes)*. Ha egy fájlra kattint, a Konqueror megjelenít egy bemutatót a tartalomról, vagy betölti a fájlt egy alkalmazásba további feldolgozásra. Ha az egér kijelzőjét egy fájl fölé tartja, a Konqueror megjelenít egy a fájlhoz kapcsolódó eszközt részletes információkkal, úgymint tulajdonos, engedélyek, vagy az utolsó módosítás dátuma.

Alapértelmezés szerint a Konqueror nem jeleníti meg a rejtett fájlokat, amelyek gyakran olyan rendszerfájlok, amelyeket nem is akar látni vagy elérni. A Linuxban a rejtett fájlok azonosításra egy pont szolgál a fájlnev előtt. A rejtett fájlok megjelenítésének ki- és bekapcsolásához használja a *Nézet > Rejtett fájlok megjelenítése* menüpontot.

1.4.1 Fájlok másolása, áthelyezése és törlése

A fájlok másolásához, áthelyezéséhez, és törléséhez rendelkeznie kell az adott fájlokhoz és mappákhoz kapcsolódó megfelelő engedélyekkel. További információkat a hozzáférési jogosultságokról az alábbi fejezetben talál: [1.4.3. szakasz - Hozzáférési jogosultságok módosítása](#) (23. oldal)

TIPP: Objektumok kijelölése a Konquerorban

A Konquerorban közvetlenül egy fájlra vagy mappára kattintás elindít egy műveletet: megjelenítődik egy fájl előnézete vagy megnyílik a mappa. A korábbi MS Windows felhasználók számára ez szokatlan lehet. Ha csak kijelölni szeretne egy vagy több fájlt, de nem kíván velük műveleteket végezni, nyomja meg a Ctrl billentyűt és kattintson az objektumra. Ezt úgy is elérheti, hogy megváltoztatja az egérbeállításokat a KDE vezérlőpultban (lásd [Perifériák](#) (54. oldal))

Fájl vagy mappa másolásához vagy áthelyezéséhez tegye a következőket:

- 1 Kattintson az egér jobb gombjával az objektumra és válassza a *Másolás* vagy a *Kivágás* parancsokat a környezetfüggő menüből. Az objektum a vágólapra kerül tárolásra.

- 2 Navigáljon el a célmappába, ahova az objektumot be akarja szűzni. Kattintson a jobb gombbal a célmappára és válassza a *Beillesztés* parancsot. Az objektum másolásra vagy áthelyezésre kerül arra a helyre.

Az objektumok másolásához vagy áthelyezéséhez hasonló műveletek elvégzésének leggyorsabb módja a Konquerorban a „fogd-és-vidd” módszer. Például, ha át akar helyezni egy objektumot egyik ablakból a másikba, egyszerűen húzza át. Mikor elengedi az objektumot, a program megkérdezi, hogy áthelyezni vagy másolni kívánja azt.

A fájlok vagy mappák törléséhez tegye a következőket:

- Jelölje ki az objektumot és nyomja meg a Del billentyűt vagy az egér jobb gombjával kattintson a fájlra és válassza a *Szemétkosárba dobás* parancsot a környezetfüggő menüből. Az objektum a szemétkosárba kerül. Szükség esetén visszaállíthatja a fájlt vagy mappát, illetve törölheti is véglegesen. Lásd még [1.3.4. szakasz - A szemétkosár kezelése](#) (19. oldal).
- Az objektum visszavonhatatlan törléséhez kattintson a *Szerkesztés > Törlés* menüpontokra, vagy nyomja meg Shift + Del billentyűket. A Konqueror lehetőséget ad a *Törlés* parancs hozzáadására a környezetfüggő menühöz. Ehhez kattintson a *Beállítások > Konqueror beállítása > Viselkedés* menüpontokra és aktiválja a megfelelő jelölőnégyzetet.

1.4.2 Új mappa létrehozása

Új mappa létrehozásához a Konquerorban tegye a következőket:

- 1 Az egér jobb gombjával kattintson arra a mappára, amelyikhez almappát kíván hozzáadni.
- 2 Válassza a *Mappa létrehozása* menüpontot.
- 3 Az *Új mappa* párbeszédpanelben adja meg az új mappa nevét, majd kattintson az *OK* gombra.

1.4.3 Hozzáférési jogosultságok módosítása

Mivel a Linux egy többfelhasználós rendszer, egy Linux fájlrendszer összes fájlja egy felhasználóhoz és egy csoporthoz tartozik. Minden felhasználó, beleértve a szuperfel-

használókat, rendelkezik saját alapkönyvtárakkal, ahol a magánjellegű adatok (dokumentumok, könyvjelzők, elektronikus levelek) kerülnek tárolásra. Alapértelmezés szerint írási hozzáféréssel ezekhez az alapkönyvtárakhoz csak a tulajdonos rendelkezik. Mint egy fájl vagy könyvtár tulajdonosa, módosíthatja a fájljaira vonatkozó hozzáférési jogosultságokat. Például az olvasási jogosultságok megvonásával védheti bizalmas adatait, vagy ha a helyzet úgy kívánja, a fájljaira vonatkozó módosítási, olvasási, és műveleti jogosultságokkal is felruházhat más felhasználókat.

A Linux rendszer hagyományosan három jogosultságcsoportot határoz meg minden fájlobjektumra. Ezek a következők: olvasási (r), írási (w), és végrehajtási (x) jogosultságok rendre a következő három felhasználótípusra vonatkozóan: tulajdonos, csoport és egyéb felhasználók. További információkért a Linux felhasználófogalmáról lásd: „Users and Access Permissions” szakasz (15. fejezet - *Working with the Shell*, ↑Deployment Guide). A hozzáférési jogosultságok „hagyományos” módosítási módja mellett erre a feladatra használhatja a Konqueror grafikus felhasználói felületét is.

Egy fájlra vonatkozó jogosultságok beállításához válasszon a Konqueror által felkínált alábbi lehetőségek közül:

Tiltott

A felhasználók láthatják a fájl nevét a fájlrendszerben, de nem nyithatják meg és olvashatják azt.

Olvasás

A felhasználók megnyithatják és olvashatják a fájlt, de nem módosíthatják azt.

Olvasás és írás

A felhasználók megnyithatják, olvashatják, és módosíthatják a fájlt.

Egy mappához tartozó jogosultságok beállítására a Konqueror az alábbi lehetőségeket kínálja:

Tiltott

A felhasználók láthatják a mappa nevét a fájlrendszerben, de nem nyithatják meg azt.

Tartalom olvasása

A felhasználók láthatják a mappa tartalmát.

Tartalom olvasása és módosítása

A felhasználók láthatják a mappa tartalmát és létrehozhatnak benne új almappákat és fájlokat.

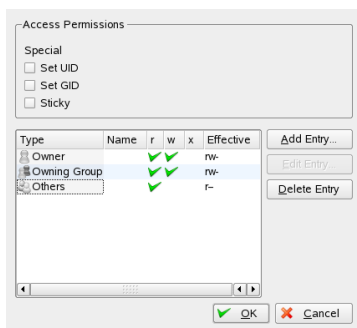
A hozzáférési jogosultságok módosításához:

- 1 Nyissa meg a Konquerort és jelölje ki a fájlt vagy mappát, amire vonatkozóan meg kívánja változtatni a hozzáférési jogosultságokat.
- 2 Kattintson az egér jobb gombjával a fájlra és válassza a *Tulajdonságok* parancsot. Megnyílik egy új panel.
- 3 Kattintson a *Jogosultságok* fülre. A fül alsó részén látható a fájlhoz vagy mappához tartozó tulajdonos. A felső rész a jelenlegi hozzáférés jogosultságokat mutatja.
- 4 A *Tulajdonos*, *Csoport*, és *Mások* listákból válassza ki a fájlhoz vagy mappához beállítandó jogosultságokat.
- 5 Kattintson az *OK* gombra a módosítások érvényesítéséhez.

Emellett a hagyományos jogosultsági fogalmak mellett a fájl rendszerobjektumok esetében hozzáférési felügyelet-listákat (access control list - ACL) is használ a Konqueror. Az ACL-ek segítségével a jogosultságok rugalmasabban definiálhatóak, mint ahogy azt a hagyományos jogosultsági fogalmak engednék. Lehetőséget adnak jogosultságok kijelölésére egyedi felhasználók vagy csoportok esetében még akkor is, ha ezek nincsenek kapcsolatban az eredeti tulajdonossal vagy tulajdonos csoporttal. Az ACL-ekre vonatkozó további részletes információkról lásd: 13. fejezet - *Access Control Lists in Linux* (↑Deployment Guide).

Egy fájlhoz vagy mappához tartozó és bizonyos felhasználókra vagy csoportokra vonatkozó hozzáférési jogosultságok megadásához tegye a következőket:

- 1 Nyissa meg a Konquerort és jelölje ki a fájlt vagy mappát, amire vonatkozóan meg kívánja változtatni a hozzáférési jogosultságokat.
- 2 Nyissa meg a fájlhoz vagy mappához tartozó *Tulajdonságok* panelt és kattintson a *Jogosultságok* fülre.
- 3 Kattintson a *Speciális jogosultságok* menüpontra. Az alábbi ablak az objektumra vonatkozó jelenlegi jogosultságokat mutatja.

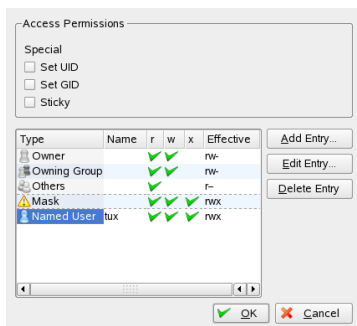

4 Kattintson a *Bejegyzés hozzáadása* gombra.

5 A fájlra vagy mappára vonatkozó hozzáférési jogosultságok megadásához egy bizonyos felhasználó számára válassza a *Megnevezett felhasználó* menüpontot és válasszon egy felhasználót a listából.

A fájlra vagy mappára vonatkozó hozzáférési jogosultságok megadásához egy bizonyos csoport számára válassza a *Megnevezett csoport* menüpontot és válasszon egy csoportot a listából.

6 A *Speciális jogosultságok* panelben a hozzáadott felhasználó vagy csoport megjelenik a jelenlegi jogosultságokat mutató listán. A zöld jelölések az *r*, *w*, és *x* oszlopokban azt mutatják, hogy a felhasználó olvasási, írási, és végrehajtási jogosultságokkal rendelkezik a fájlhoz vagy mappához kapcsolódóan.

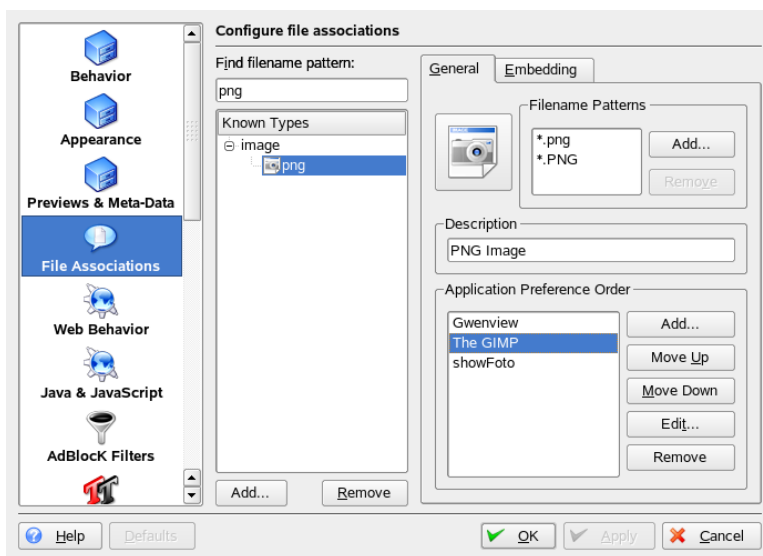
7 Módosíthatja a felhasználóra vonatkozó hozzáférési jogokat a megfelelő jelölésekre kattintva az *r*, *w*, és *x* oszlopokban.

- 8 Ha az összes hozzáférési jogosultságot igényeinek megfelelően beállította, kattintson az *OK* gombra a panel bezárásához.
- 9 Kattintson az *OK* gombra a módosítások érvényesítéséhez és zárja be a *Tulajdonságok* panelt.

1.4.4 Fájl társítások módosítása

A Konquerorban eldöntheti, hogy egy fájlt melyik alkalmazás nyisson meg.

1.12 ábra *Fájl társítások beállítása a Konquerorban*

- 1 A Konquerorban kattintson a *Beállítások > Konqueror > Fájl társítások* menüpontra.
- 2 Ha egy kiterjesztésre kíván rákeresni, írja be azt a *Fájlnév-minták keresése* mezőbe. Ennek eredményeképpen csak a megadott kiterjesztéssel rendelkező fájlok kerülnek megjelenítésre a listában. Például a *.png fájlokhoz kapcsolat alkalmazás módosításához írja be a png szót a *Fájlnév-minták keresése* mezőbe.

- 3** Az *Ismert típusok* listában kattintson a fájl típusra az ahhoz tartozó beállítási panel megnyitásához. Módosíthatja az ikont, a fájl név-mintákat, a leírást, és az alkalmazások sorrendjét.

Ha a kívánt eszköz nincs a listán, kattintson a *Hozzáadás* gombra az *Alkalmazások sorrendje* ablakban, majd írja be a parancsot.

A listaelemek sorrendjének módosításához kattintson a program nevére, majd a *Fel* vagy *Le* gombokra a kívánt irányú elmozdításához. Alapértelmezés szerint a lista tetején található alkalmazás nyílik meg, ha a megadott típusú fájlra kattint.

- 4** Ha a keresett fájl típus nem található az *Ismert típusok* listában, kattintson a *Hozzáadás* gombra. Ezzel megnyit egy panelt, ahol kijelölhet egy csoportot és megadhatja egy típus nevét. A csoport az alaptípust határozza meg, például hang, kép, szöveg, vagy video. Egy fájl típus általában besorolható ezen csoportok valamelyikébe.

4a Kattintson az *OK* gombra, majd határozza meg a fájl név kiterjesztéseit.

4b Adjon meg egy leírást a szövegmezőben és válassza ki a használni kívánt alkalmazást.

- 5** Kattintson az *OK* gombra.

1.4.5 Nézetprofil mentése

Ideiglenesen módosíthatja bizonyos mappák nézetét egy másik *Nézetmód* kiválasztásával a *Nézet* menüpontra belül. Ha ezeket a módosításokat az összes mappára vonatkozóan szeretné érvényesíteni, beállításait elmentheti egy nézetprofilban. Ehhez módosítsa a nézetet igényei szerint, majd kattintson a *Beállítások > Nézetprofilok beállítása* menüpontra. Adjon nevet a profilnak és a mentéshez kattintson a *Mentés* gombra. A nézet módosul az összes mappára vonatkozóan és mentésre kerül ebben a profilban. A jövőben bármikor betöltheti ezt a profilt a *Beállítások > Nézetprofil betöltése* menüpontra segítségével. Alapértelmezés szerint a Konqueror számos nézetprofilot tartalmaz a különböző feladatokhoz kapcsolódóan. Ezeket a profilokat mintának is használhatja és igényei szerint módosíthatja azokat.

1.4.6 Digitális fényképezőgépek kezelése a Konquerorral

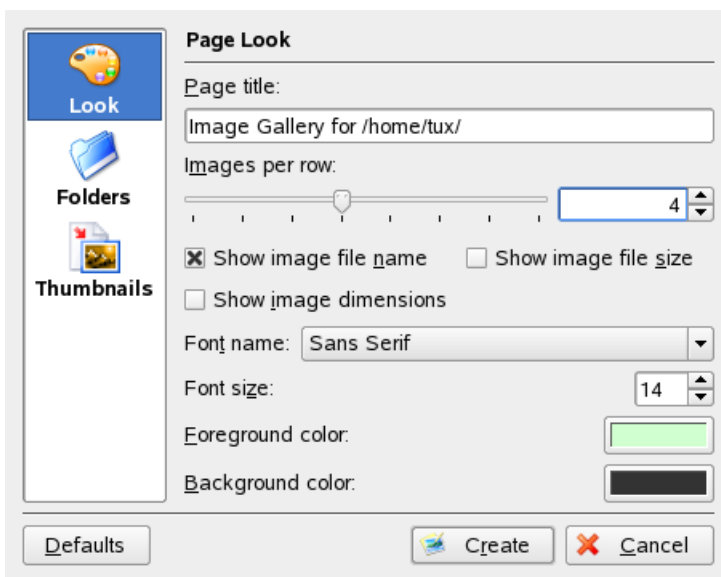
A Konqueror digitális fényképezőgépét is tudja kezelni. Csatlakoztassa fényképezőgépét a számítógép egyik USB csatlakozójához. Az asztalon meg kell jelennie egy fényképezőgép-ikonnak. Kattintson az ikonra a fényképezőgép megnyitásához a Konquerorban. A fényképezőgépet úgy is elérheti, hogy beírja a `camera:/` URL-t a Konquerorba. A fényképezőgép könyvtárstruktúrájában keresse meg a fájlokat. Használja a már megismert Konqueror fájlkezelőt a fájlok másolásához, ha ez a célja.

1.4.7 Képek megjelenítése a Konquerorral.

A Konqueror képnézegetőként is használható. Egy könyvtárban található képek gyors és kényelmes áttekintéséhez jelölje ki a könyvtárat és kattintson az eszköztár *Képnézegetés* ikonjára. A Konqueror indexképeket generál a könyvtárban található képekből és megjeleníti azokat az ablak bal oldalán. Kattintson egy indexképre a teljes méretű kép megnyitásához az ablak jobb oldalán. Az eszköztárban ekkor több új ikon jelenik meg a képekhez kapcsolódó műveletek elvégzéséhez: előre- és hátralapozó, nagyítás/kicsinyítés, elforgatás, diavetítő stb. A „Normál” nézetre való visszatéréshez kattintson az eszköztár *Ikon nézet* vagy a *Fa Nézet* menüpontjaira.

Az említett funkción túlmenően képgalériákat is készíthet, amelyek úgy jelenítik meg képeit, mintha azok egy albumban lennének elhelyezve. Nyissa meg a Konqueror képkönyvtárat és kattintson az *Eszközök > Képgaléria készítése* menüpontra. Megnyílik egy panel, ahol meghatározhatja a háttér és előtér színeit, az oldal címét, a mentés helyét, és egyéb beállításokat. Kattintson az *OK* gombra a művelet indításához. Alapértelmezés szerint a program létrehoz egy `index.html` nevű fájlt. Ha erre a fájlra kattint a Konquerorban, a képei egy miniatűrízált, rendezett formátumban jelennek meg. Kattintson egy képre, ha teljes méretben kívánja megtekinteni.

1.13 ábra Képgaléria létrehozása a Konqueror segítségével

A képek megtekintéséhez a Gwenview alkalmazást is használhatja. A Gwenview indításához, nyomja meg az Alt + F2 billentyűket és írja be a `gwenview` kifejezést. További információkért a Gwenview alkalmazásról lásd a Gwenview online súgóját.

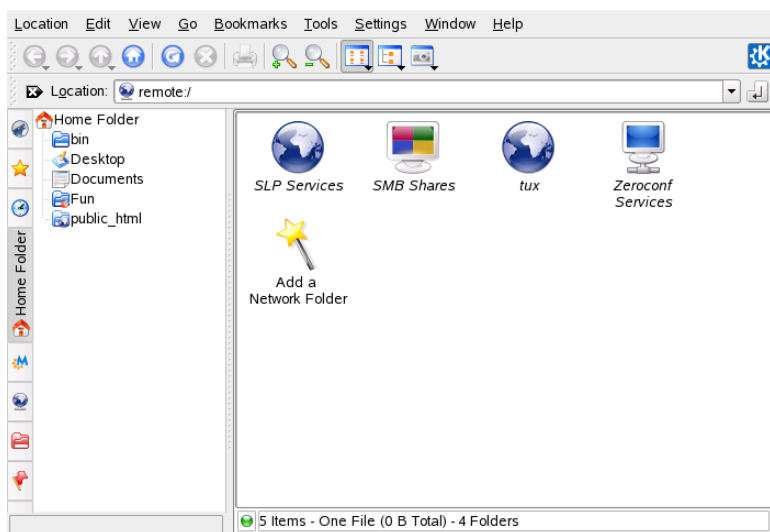
A digitális fényképekről történő letöltéshez és a képek szerkesztéséhez a DigiKam alkalmazást is használhatja. A hozzá kapcsolódó leírást itt találja: [19. fejezet - Digitális fényképgyűjtemények kezelése](#) (275. oldal).

1.5 Hozzáférés a hálózati erőforrásokhoz

Saját számítógépéről elérhet távoli rendszereken található fájlokat, könyvtárakat, vagy bizonyos szolgáltatásokat. Ugyanígy saját fájljait és könyvtárait is elérhetővé teheti a hálózat többi felhasználója számára. A SUSE Linux Enterprise több módot is kínál a megosztott hálózati erőforrások létrehozására és elérésére. Amennyiben a hálózati struktúra és a számítógép beállításai ezt lehetővé teszik, a Konqueror fájlkezelő segítségével könnyen megkeresheti a hálózaton található megosztott erőforrásokat és szolgáltatásokat.

Ehhez kattintson a *Hálózattöngészés* ikonra az Asztalon vagy indítsa el a Konquerort és írja be a `remote : /` parancsot a címsorba. Az ablak megjeleníti az Ön számára elérhető hálózati lehetőségeket. Kattintson az egyik hálózat erőforrás-típusra, majd kattintson az elérni kívánt hálózati részre. Lehetséges, hogy ehhez azonosítania kell magát felhasználóneve és jelszava megadásával.

1.14 ábra Munkacsoportok egy Windows hálózaton

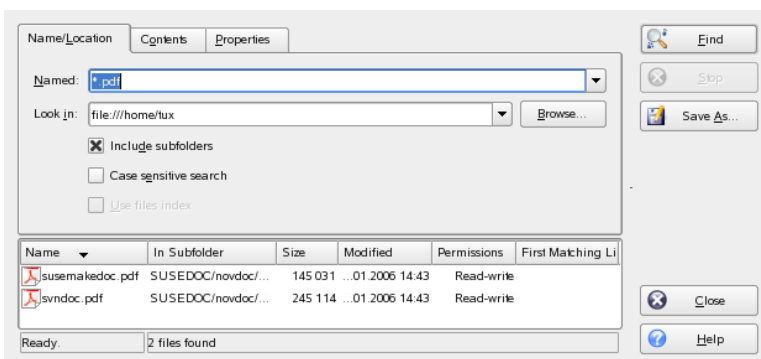
További információért lásd: *9. fejezet - Hálózati erőforrások elérése* (171. oldal).

1.6 Adatok keresése a számítógépen vagy a fájlrendszerben

A KDE több alkalmazása is alkalmas adatok keresésére a számítógépen és a fájlrendszerben. A Kerry segítségével könnyen és gyorsan kereshet személyes információi között (ez általában a saját mappája) dokumentumokra, elektronikus levelekre, a látogatott weboldalakra, IM/ITC társalgásokra, forráskódra, képekre, zenefájlokra, alkalmazásokra, és még nagyon sok mindenre. További információért lásd: *11. fejezet - Keresés Kerry keresőeszközzel* (199. oldal).

A KFind segítségével keresési feltételek (pl. fájl tartalma, dátumok, tulajdonos, fájl méret) alkalmazásával kereshet a számítógépen vagy a fájlrendszerben. Az alkalmazás indításához kattintson a főmenüben az *Alkalmazások > Fájlok/mappák keresése* menüpontra. Ugyanez másképpen: nyomja meg az Alt + F2 billentyűket és írja be a `kfind` parancsot.

1.15 ábra Fájlok keresése a KFind segítségével

1.6.1 Fájlok keresése

Ha meghatározott fájlnevekre akar rákeresni, tegye a következőket:

- 1 Indítsa el a KFind alkalmazást a főmenüből vagy a parancs beírásával.
- 2 Egy alapkeresés végrehajtásához kattintson a *Név/Hely* lapra.
- 3 Adja meg a keresendő fájl nevét az *Elnevezett* mezőben. Az alábbi helyettesítő jeleket használhatja:

Csillag

A csillag (*) egy tetszőleges hiányzó karaktersorozatot helyettesít (beleértve a nullát is). Ha például a `marc*` karaktersorozattal keresünk, megtalálhatjuk a `marc`, `marc.png`, valamint a `marc_nem_olvashatja_el_ezt.kwd` A `mar*.kwd` karaktersorozatot kerestetve megtaláljuk a `marketplace.kwd` és a `marc_nem_olvashatja_el_ezt.kwd` nevű fájlt.

Kérdőjel

A kérdőjel (?) pontosan egy karaktert helyettesít. Például, ha a `marc?` kifejezésre keres, az eredmény lehet *marci*, de a `marci?` kifejezésre keresés nem hozhatja fel eredménynek a *marci* vagy a *marci.png* fájlokat. A keresendő kifejezés bármennyi kérdőjelet tartalmazhat. Pontosán annyi karakterre fog keresni.

Ezt a két helyettesítő jelet kombinálhatja is egy kifejezésen belül.

- 4 A *Keresés helye* menüpontban meghatározhatja, hogy melyik mappában kíván keresni, vagy kattintson a *Tallózás* gombra egy adott mappára való rákereséshez. Jelölje be az *Almappákban is* lehetőséget a keresés kiterjesztéséhez a mappához tartozó almappákra is.
- 5 Nyomja meg az Enter billentyűt vagy kattintson a *Keresés* parancsra.

1.6.2 Speciális fájlkeresés

Részletesebb (több opciót tartalmazó) keresésre is lehetősége van, rákereshet például egy bizonyos szövegrészt tartalmazó fájlokra.

- 1 Indítsa el a KFind alkalmazást a főmenüből vagy a parancs beírásával.
- 2 Kattintson a *Név/Hely* lapra.
- 3 Adja meg a keresendő fájl nevét az *Elnevezett* mezőben.
- 4 A *Keresés helye* menüpontban meghatározhatja, hogy melyik mappában kíván keresni, vagy kattintson a *Tallózás* gombra egy adott mappára való rákereséshez.
- 5 Kattintson a *Tartalom* fülre.
- 6 A *Fájltípus* pontban adja meg a keresni kívánt fájl típusát.
- 7 A *Szöveget tartalmaz* pontban írja be azt a szót vagy kifejezést, amit a keresett fájlnak tartalmaznia kell.

8 Ha további opciókat kíván beállítani, kattintson a *Tulajdonságok* fülre és válassza ki azokat. Ha az egér kijelzőjét az opciók vagy mezők fölött tartja, hamarosan megjelenik róluk egy rövid leírás.

9 Kattintson a *Keresés* gombra a művelet elindításához.

A rendelkezésre álló keresési opciók részletes leírását a KFind online súgójában találja meg.

Részletes kereséshez használhatja a keresési mintákat vagy szokásos kifejezéseket. A KRegExpEditor szokásos kifejezéseken alapuló keresési opciókat kínál. Telepíthet a KRegExpEditor-t csomagként a YaST alkalmazás segítségével `kdeutils3-extra`. További tudnivalóért a keresési mintákról és a helyettesítési jelek vagy szokásos kifejezések használatáról lásd: „Getting Started with the Bash Shell” szakasz (15. fejezet - *Working with the Shell*, ↑Deployment Guide).

1.7 Szöveg áthelyezése egyik alkalmazásból a másikba

A szöveg vágólapra másolásához és beillesztéséhez az MS Windows-hoz szokott felhasználók automatikusan a Ctrl + C/Ctrl + V billentyűkombinációt használják, ami a legtöbbször a Linuxban is működik. Szöveg másolása és beillesztése azonban még ennél is egyszerűbb a Linuxban: a vágólapra másoláshoz jelölje ki a szöveget az egér segítségével, majd az egér kijelzőjét vigye oda ahova be kívánja azt illeszteni. Kattintson az egér középső gombjára a szöveg beillesztéséhez (kétgombos egéren nyomja meg egyszerre mindkét gombot).

Néhány alkalmazás esetében, ha már van egy szövegrész kijelölve abban az alkalmazásban, ahol a beillesztést végzi, ez a módszer nem működik. Ebben az esetben ugyanis a vágólapon levő szöveget felülírja az itt kijelölt szöveg. Ezekben az esetekben nagyon hasznos a KDE Klipper nevű alkalmazása. A Klipper „megjegyzi” a vágólap utolsó bejegyzéseit. Alapértelmezés szerint a Klipper automatikusan elindul a KDE betöltésekor és megjelenik a panelen mint egy vágólap-ikon. A vágólap tartalmának megjelenítéséhez kattintson a Klipper ikonjára. Legfelül található a legutóbbi tartalom, a mellette található fekete pipa jelzi, hogy ez az aktív tartalom. Ha nagyméretű szöveg került másolásra a Klipperbe, csak a szöveg első sora látszik.

Ha egy régebbi szövegrészt kíván egy alkalmazásba beilleszteni, kattintással jelölje ki, mozgassa az egér kijelzőjét a célalkalmazáshoz és nyomja meg az egér középső gombját. További információkért a Klipper alkalmazásról lásd a Klipper online súgóját.

1.8 Az internet felfedezése

A KDE alapértelmezett webböngészője a Konqueror. A Konqueror indításához kattintson a Konqueror ikonra a panelen vagy nyomja meg az Alt + F2 billentyűket és írja be a `konqueror` parancsot. További információkért a Konqueror mint böngésző használatáról lásd: [14. fejezet - Böngészés a Konqueror programmal](#) (225. oldal).

A Konqueror mellett használhatja a Firefox nevű Mozilla-alapú böngészőt. Indítsa el a Firefoxot a főmenüből vagy nyomja meg az Alt + F2 billentyűket és írja be a `firefox` parancsot. Írjon be egy címet a fent található címsorba, vagy kattintson egy oldalon található linkekre más oldalakra jutáshoz, ugyanúgy, mint bármelyik más böngészőben. További információkért a Firefoxról lásd: [15. fejezet - Böngészés a Firefox-szal](#) (233. oldal).

1.9 Elektronikus levelezés és Ütemezés

A KMail egy elektronikus levelező kliens, amely támogatja a POP3, IMAP, és más elektronikus levelező protokollokat. Emellett támogat egyszerre több elektronikus levelezési fiókot, van benne több hatásos levélszűrő, PGP/GnuPG titkosítás, és online csatolt állományok. Indítsa a KMail-t a főmenüből, vagy nyomja meg az Alt + F2 billentyűket és írja be a `kmail` parancsot.

A Kontact egy személyes információ kezelésére (personal information management - PIM) szolgáló eszköz, amely egyetlen közös felületen egyesíti ezeket a jól ismert alkalmazásokat: KMail, KOrganizer, és KAddressBook. Egyszerű hozzáférést biztosít elektronikus leveleihez, naptárához, címjegyzékéhez, és egyéb PIM funkciókhoz. A Kontact indításához nyomja meg az Alt + F2 billentyűket és írja be a `kontact` parancsot. További információkról a Kontact használatáról lásd: [4. fejezet - Kontact: E-Mail és naptár](#) (113. oldal).

1.10 Dokumentumok létrehozása és megnyitása az OpenOffice.org segítségével

Az OpenOffice.org irodai programcsomag az irodai eszközök teljes palettáját kínálja, beleértve a szövegszerkesztőt, táblázatkezelőt, prezentációkészítőt, vektorrajzolót, és adatbázis- elemeket. Mivel az OpenOffice.org számos operációs rendszerhez is rendelkezésre áll, ezért ugyanazok az adatok eltérő számítástechnikai platformokon is felhasználhatók. A Microsoft Office formátumú fájlokat szintén megnyithatja és szerkesztheti, azután ugyanabban a formátumban el is mentheti amennyiben szükséges.

Az OpenOffice.org indításához nyomja meg az Alt + F2 billentyűket, majd írja be az `ooo` parancsot, vagy kattintson az Office ikonra az asztalon.

A **3. fejezet - Az OpenOffice.org irodai csomag** (75. oldal) fejezet tartalmaz egy bevezetőt az OpenOffice.org alkalmazáshoz, vagy kérdés esetén forduljon az OpenOffice.org súgójához.

1.11 Jelszavak kezelése a KWallet kezelő segítségével

Mindannyian tudjuk, hogy az összes jelszóval védett helyre való bejutáshoz olyan sok jelszót kellene fejben tartanunk, ami már gyakran lehetetlen. A KWallet megjegyzi ezeket a jelszavakat Ön helyett is. Összegyűjti az összes jelszót és egy titkosított fájlban tárolja azokat. Így csak egyetlen mesterjelszót kell fejben tartania, amivel megnyithatja tárcáját és azon belül keresheti, törölheti, vagy létrehozhatja bejegyzéseit. Általában nem szükséges a bejegyzéseket manuálisan beszúrnia. A KDE felismeri, ha egy alkalmazás hitelesítést igényel, és a KWallet automatikusan elindul.

FONTOS: Tartsa a KWallet jelszavát biztonságos helyen.

Ha elfelejti KWallet jelszavát, az visszakereshetetlen. Ráadásul, ha valaki megszerzi jelszavát, a tárcájában található összes információhoz hozzáférhet.

1.11.1 A KWallet indítása

Mikor a KWallet alkalmazás először indul el (például mikor egy olyan weblapot nyit meg, ahova csak jelszóval léphet be), megjelenik egy panel a üdvözlőképernyővel. Választhat az *Egyszerű beállítás* (ajánlott) és a *Speciális beállítás* között. Amennyiben az *Egyszerű beállítás* lehetőségét választja, a következő képernyőn eldöntheti, hogy kívánja -e eltávolítani személyes adatait. Néhány KDE-alkalmazás, mint a Konqueror vagy a KMail már eleve tudja kezelni a tárcát a webes formanyomtatványok és süti tárolására. Válassza az *Igen, használni kívánom a KDE tárcát személyes adataim tárolására* lehetőséget a KWallet aktiválásához, majd a *Befejezés* gombra kattintva lépjen ki.

Ha a *Speciális beállítás* lehetőséget választotta, egy másik képernyőn egy további biztonsági szint jelenik meg. Az alapértelmezett beállítások általában elfogadhatóak a legtöbb felhasználó számára, de vannak olyanok, akik módosítani kívánják ezeket. A *Nem használt tárcák automatikus bezárása* bezárja a tárcákat egy bizonyos hosszúságú inaktív periódus után. A hálózati és helyi jelszavak elválasztásához aktiválja a *Hálózati és helyi jelszavak külön tárcában tárolása* lehetőséget. Zárja be a beállítás folyamatát a *Befejezés* gombra kattintással.

A beállításokat bármikor megváltoztathatja, ehhez csak a KWallet ikonjára kell kattintania az egér jobb gombjával kiválasztania a *Tárca beállítása* lehetőséget. Megnyílik egy párbeszédpanel, ahol több opciót is kiválaszthat. Alapértelmezés szerint az összes jelszó egy tárcában kerül tárolásra - ez a *kdewallet* - de létrehozhat új tárcákat is. Ha egyszer már megtörtént a KWallet beállítása, az alkalmazás mindig megjelenik a panelen.

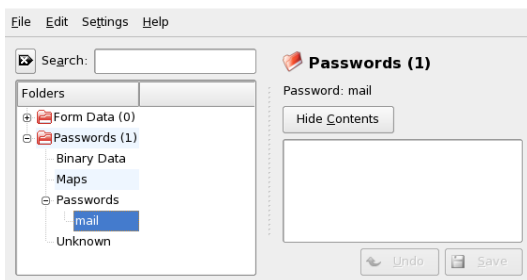
1.11.2 A KWallet kezelő

A tárca tartalmának megtekintéséhez és az adatok eltávolításához kattintson a KWallet ikonjára. Megnyílik egy párbeszédpanel és megjeleníti a rendszerben elérhető tárcákat. Kattintson a megnyitni kívánt tárcára. A megnyíló ablakba írja be jelszavát.

A sikeres bejelentkezés után megnyílik a KWallet kezelőablak. Négy különböző részre van osztva: a bal felső sarokban van egy összefoglaló, a jobb felső az almappákat tartalmazza, a bal alsó sarok a mappabejegyzések listáját, a jobb alsó pedig a kijelölt bejegyzés tartalmát mutatja.

A KWallet kezelőben bármikor módosíthatja a mesterjelszót a *Fájl > Jelszó megváltoztatása* menüpontok segítségével.

1.16 ábra A KWallet kezelőablak

Hozzáadhat és törölhet mappákat. Ha kijelöl egy mappát, ezzel frissíti a mappabejegyzések listáját és az összefoglalást. Ha kijelöl egy mappabejegyzést, ezzel frissíti a bejegyzés tartalmát és lehetővé válik a bejegyzés szerkesztése. A bejegyzések létrehozásához és törléséhez a mappatartalomhoz tartozó környezetfüggő menüt is használhatja.

Új bejegyzés beszúrásához tegye a következőket:

1.3 eljárás Új bejegyzés beszúrása a tárcájába

- 1 Az ablak jobb felső sarkában jelölje ki azt az almappát, ahova a bejegyzés kerül.

A bal alsó részben jelennek meg az almappához tartozó bejegyzések listája. Új bejegyzést a *Térképek* vagy a *Jelszavak* lehetőségekhez adhat hozzá. Használja a *Térképek* lehetőséget, ha kulcs- és értékpárokkal rendelkezik. A jelszavak többsoros bejegyzések tárolására is alkalmasak.

- 2 Új jelszó hozzáadásához kattintson az egér jobb gombjával a *Jelszavak* bejegyzésre, majd válassza az *Új* lehetőséget a környezetfüggő menüből.
- 3 Írja be az új bejegyzés nevét, majd kattintson az *OK* gombra. Az új bejegyzés a mappabejegyzés alá lesz eltárolva.
- 4 Kattintson az új bejegyzésre a jobb oldalon történő megjelenítéséhez (a mappa kezdetben üres).
- 5 Kattintson a *Tartalom megjelenítése* parancsra a bemeneti mező megnyitásához, ahol megadhatja az új jelszót.
- 6 Gépelje be az új jelszót és kattintson a *Mentés* gombra. A KWallet a kijelölt almappába menti a jelszót.

1.11.3 A tárcsa átmásolása egy másik számítógépre

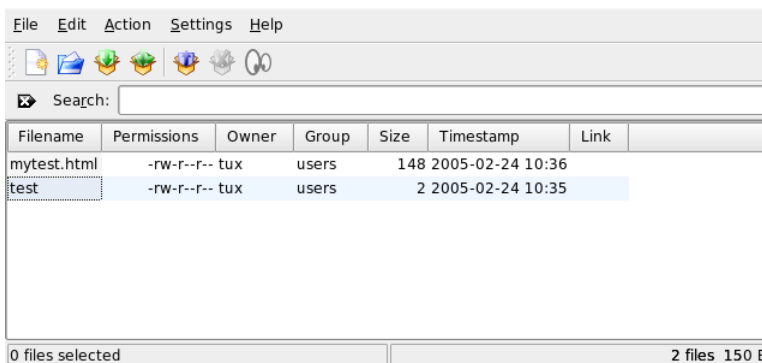
AKWallet általában észrevétlenül megbújik a panelen és csak akkor aktiválódik, ha szükség van rá. A tárcafájlok ugyanakkor átmásolhatók egy másik számítógépre (például a notebookjára). Ennek a feladatnak az egyszerűsítéséhez a tárcákat áthúzhatja a kezelőablakból egy fájlböngésző ablakba. Így könnyen áthelyezhet egy új tárcát egy másik környezetbe. Például létrehozhat egy új tárcát és átmásolhatja egy cserélhető flash-memória eszközre. A fontosabb jelszavakat áthelyezheti ide, így azok más helyeken is elérhetőek lesznek.

1.12 Archívumok megjelenítése, kibontása és létrehozása

Ha lehet, takarékoskodjon a merevlemezen levő tárhellyel. Ennek érdekében használjon tömörítőt, ami a fájlokat és mappákat eredeti méretük töredékére redukálja. Az Ark alkalmazást használhatja ilyen archívumok kezelésére. Támogatja a szokásos formátumokat, mint a `zip`, `tar.gz`, `tar.bz2`, `lha`, és `rar`.

Indítsa el az Arkot a főmenüből, vagy a parancssorból az `ark` beírásával. Ha már vannak tömörített fájljai, helyezze át ezeket egy nyitott Konqueror ablakból az Ark ablakba az archívum tartalmának megjelenítéséhez. Ha az archívum egy integrált nézetet kívánja látni a Konquerorban, kattintson az egér jobb gombjával az archívumra a Konquerorban és válassza a *Előnézet az Archiválóban* lehetőséget. Ugyanezt úgy is megteheti, hogy kiválasztja a *Fájl > Megnyitás* menüpontokat az Ark alkalmazásban a fájl közvetlen megnyitásához.

1.17 ábra Ark: Fájlarchiválás előnézete

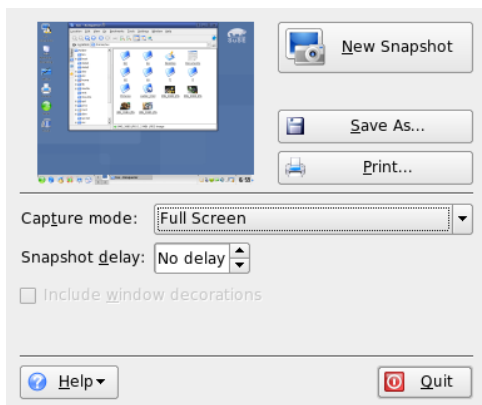
Egy archívum megnyitása után számos műveletet végezhet. A *Művelet* menüpont a következő opciókat kínálja: *Fájl hozzáadása*, *Mappa hozzáadása*, *Törlés*, *Kivonatolás*, *Nézet*, *Szerkesztés eszköze*, és *Megnyitás eszköze*.

Új archívum létrehozásához válassza a *Fájl > Új* menüpontot. Adja meg az új archívum nevét a megnyíló panelben és határozza meg a formátumot a *Szűrő* segítségével. Miután megerősítette választását a *Mentés* gomb vagy az Enter billentyű lenyomásával, az Ark megnyit egy üres ablakot. Ebbe az ablakba a fogd és vidd módszerrel helyezhet át fájlokat és könyvtárakat a fájlkezelőből. Befejező lépésként az Ark mindent összetömörít egy korábban megjelölt archívumformátumba. További információkat az Ark alkalmazásról válassza a *Súgó > Ark kézikönyv* menüpontját.

1.13 Képernyőkép készítése

A KSnapshot segítségével képernyőképeket készíthet a saját képernyőjéről, vagy egyedi alkalmazás-ablakokról. Indítsa el a programot a főmenüből vagy nyomja meg az Alt + F2 billentyűket és írja be a `ksnapshot` parancsot. A KSnapshot panel két részből áll. A felső rész (jelenlegi pillanatkép) az éppen aktuális képernyő nézetét tartalmazza, valamint három gombot a képernyőképek létrehozásához és mentéséhez. Az alsó rész a képernyőkép készítéséhez szükséges további opciókat jeleníti meg.

1.18 ábra KSnapshot

Képernyőkép készítésénél használja a *Pillanatkép-készletetés* menüpontot annak meghatározására, hogy mennyi idő (másodpercekben) teljen el az *Új pillanatkép* parancsra kattintás és a képernyőkép valós elkészülési ideje között. Ha bejelölte a *Csak az egérmutatót tartalmazó ablak megragadása* lehetőséget, akkor kizárólag az az ablak kerül mentésre. A képernyőkép elmentéséhez kattintson a *Pillanatkép mentése* parancsra és határozza meg a könyvtár és képfájl nevét a megjelenő panelben. Kattintson a *Pillanatkép nyomtatása* gombra a képernyőkép kinyomtatásához.

A GIMP alkalmazást szintén használhatja képernyőképek készítésére. A GIMP megnyitásához nyomja meg az Alt + F2 billentyűket, majd írja be a `gimp` parancsot. Első futtatása alkalmával a GIMP telepít néhány fájlt az alapkönyvtárba és megjelenít néhány panelt, amelyek segítségével a saját környezetéhez illesztheti az alkalmazást. A GIMP használatával kapcsolatos információkat megtalálja itt: [18. fejezet - Képek szerkesztése a GIMP programmal](#) (255. oldal), vagy forduljon a program súgójához. Elképzelhető, hogy a telepítéshez igénybe kell vennie a(z) YaST `kdeutils3-extra` alkalmazást.

1.14 PDF fájlok olvasása a KPDF-el

A PDF valószínűleg az egyik legfontosabb dokumentumformátum. A KPDF a KDE programcsomag része, amelyet ezen dokumentumok olvasására és nyomtatására hoztak létre.

A KPDF indításához nyomja le az Alt + F2 billentyűket és írja be a `kpdf` parancsot. PDF fájl betöltéséhez használja a *Fájl > Megnyitás* menüpontot. A fájl a KPDF saját főablakában jeleníti meg. A bal oldalon található egy indexképeket és egy tartalmat megjelenítő oldalsáv. Az indexképek az oldal áttekintésére szolgálnak. A tartalomnézetben a könyvjelzők vannak, amelyek a dokumentumon belüli navigációt segítik. Ha ez üres, akkor az adott PDF nem támogatja a könyvjelzőket.

Ha egyszerre két oldalt kíván megjeleníteni a főablakban, válassza a *Nézet > Két oldal* menüpontot. A nézet függ a *Nézet* menü két utoljára aktivált opciójától.

Egy másik hasznos opció a kijelölés eszköze (az eszköztárban), amelynek segítségével kijelölheti az Önt érdeklő területet. Az egérrel jelöljön ki egy részt és a felugró menüből válassza ki, hogy a kijelölést szöveggként vagy képként kívánja használni. A kijelölt rész a vágólapra kerül. Még magát a terület is elmentheti egy fájlba.

1.15 Hangszabályozás a KMix segítségével

A(z) YaST alkalmazás automatikusan felismeri és beállítja a számítógépében található hangkártyákat. A hangkártya manuális beállításához indítsa el a(z) YaST *Hardver* modulját. A hangkártya beállítása után egy keverővel vezérelheti a hangerőt és az egyensúlyt.

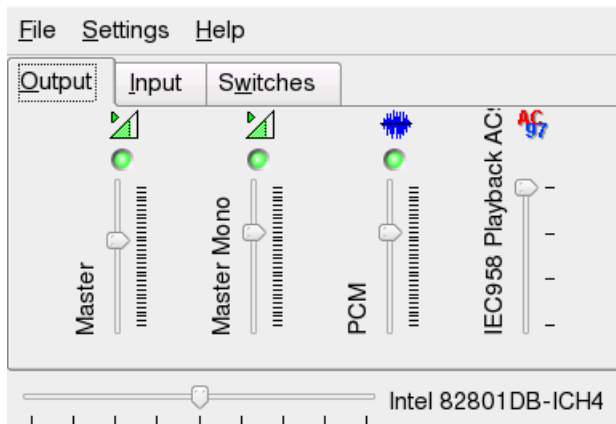
TIPP: A keverő elindítása

Ha a keverő-ikon (amit egy hangszóró jelöl) nem látható az asztalon, nyomja meg az Alt + F2 billentyűt és írja be a `kmix` parancsot, vagy indítsa el a keverőt a főmenüből. Rendszerint a *Hangerő-szabályozó* alatt található.

Alapértelmezés szerint, ha a rendszertálcán a KMix ikonjára kattint, a fő szabályozó jelenik meg, amellyel a hangerőt növelheti vagy csökkentheti. A hang elnémitásához kattintson a zöld LED-re, amely az elnémitás idejére elsötétül. Ha újra a LED-re kattint, az elnémitás megszűnik. Ha a hangbeállításokat szeretné több csatornára finomhangolni, kattintson az egér jobb gombjával a KMix ikonra és válassza a *Keverőablak megjelenítése* parancsot. A főablakban a következőket állíthatja be: *Kimenet*, *Bemenet*, és *Kapcsolók*. Minden megjelenített eszköz rendelkezik saját környezetfüggő menüjével. Ezeket úgy nyithatja meg, hogy az adott eszköz ikonjára az egér jobb gombjával kattint. Mind-

egyiket elnémíthatja vagy elrejtheti egymástól függetlenül is. Ha szeretne többet megtudni a KMix alkalmazásról, forduljon az online súgóhoz.

1.19 ábra A KMix keverő

1.16 Csomagok kezelése a ZEN eszközökkel

A ZEN eszközök a ZENworks Management Daemon (zmd) grafikai felületeként szolgálnak. Segítségükkel könnyen telepíthet és eltávolíthat szoftvereket, alkalmazhatja a biztonsági frissítéseket, és kezelheti a szolgáltatásokat és a katalógusokat - mindezt néhány kattintással.

1.16.1 Engedélyek megszerzése

A csomagok kezeléséhez egy Linux rendszerben gyökér jogosítványokkal kell rendelkeznie. A ZEN eszközök és a `rug` saját felhasználó-kezelési rendszerekkel rendelkeznek, amelyek segítségével a felhasználók telepíthetik a szoftverfrissítéseket. Mikor egy felhasználó először indít el egy olyan műveletet, amelyekhez különleges jogosultságokkal kell rendelkeznie a ZEN eszközökben, a rendszer a gyökér jelszó megadását kéri. A jelszó ellenőrzése után a ZEN eszközök a felhasználó fiókját automatikusan hozzáadják a felhasználókezelő-rendszerhez az engedélyek frissítésével. Ezen beállítások megtekintéséhez vagy módosításához használja a `rug` felhasználó-kezelői parancsokat

(további információért lásd: „rug User Management” szakasz (8. fejezet - *System Configuration with YaST*, ↑Deployment Guide))

1.16.2 Szoftverfrissítések megszerzése és telepítése

A(z) Software Updater az értesítési területen (GNOME) vagy a panel rendszertálcáján (KDE) található. Megjelenítése egy földgömböt formázó ikon. Hálózati hivatkozás vagy új frissítések rendelkezésre állásától függően változtatja színét és megjelenését. Naponta egyszer a(z) Software Updater automatikusan ellenőrzi, hogy rendelkezésre állnak-e a rendszeréhez kapcsolódó frissítések. (Ha ezt szeretné manuálisan ellenőrizni, kattintson az egér jobb oldali gombjával az alkalmazás ikonjára és válassza a *Frissítés* parancsot. Amennyiben elérhető valamilyen új frissítés, a(z) Software Updater kisalkalmazás a panelen földgömbből egy narancssárga háttérű felkiáltójellé változik.

MEGJEGYZÉS: Hiba a szoftverfrissítések katalógusának elérésében

Ha nem tudja elérni a szoftverfrissítések katalógusát, ezt okozhatja egy lejárt előfizetés. A(z) SUSE Linux Enterprise rendszerint egy vagy három éves előfizetéssel érkezik, ami alatt Ön rendelkezik a frissítési katalógushoz való hozzáféréssel. Ezt a hozzáférést letiltják az előfizetés lejártakor.

A frissítési katalógushoz való hozzáférés letiltása esetén Ön látni fog egy figyelmeztető üzenetet azzal az ajánlással, hogy látogasson el a Novell-ügyfélközponthoz, és ellenőrizze előfizetése állapotát. A Novell-ügyfélközpont elérhetősége: <http://www.novell.com/center/>

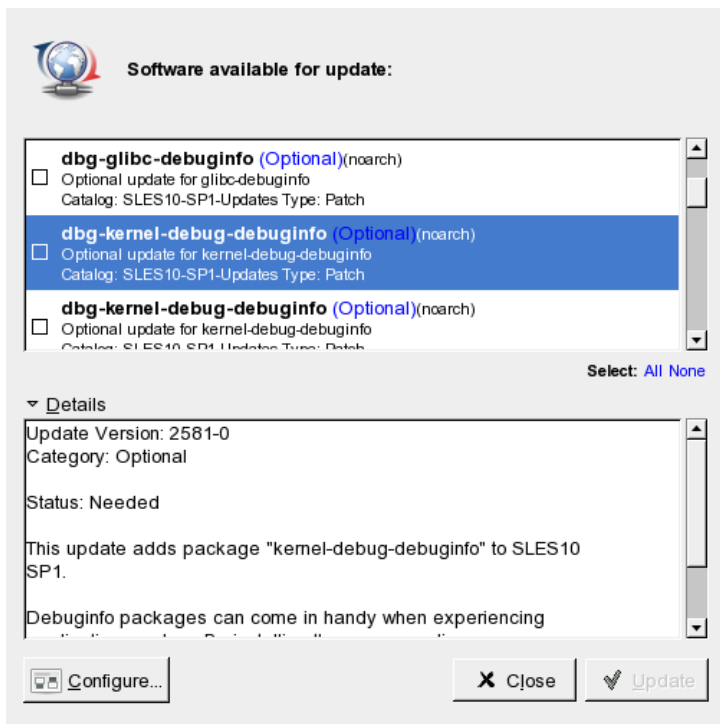
Kattintson az egér bal oldali gombjával a panel ikonra a frissítő ablak megnyitásához. Megjeleníti a javítások listáját és az elérhető új szoftvercsomag-változatokat. Minden bejegyzéshez tartozik egy rövid leírás, illetve ha létezik, egy kategóriaikon is: a biztonsági javítások sárga pajzzsal vannak jelölve. Az opcionális javítások világoskék körrel vannak jelölve. Az ajánlott javításokhoz nem tartozik ikon. A biztonsági javítások szerepelnek a lista tetején, ezután következnek az ajánlott javítások, az opcionális javítások, és végül az új szoftvercsomag-változatok. Használja az *ÖsszesCsomagok*, és a *Javítások* hivatkozásokat a megjelenített csomagok listájának böngészéséhez.

MEGJEGYZÉS: Csomagok - Javítások

A Novell hivatalos frissítései úgy jelennek meg, mint *Javítások* Más forrásokból származó új szoftvercsomag-változatok úgy jelennek meg, mint *Csomagok*.

Ha egy bizonyos bejegyzésről kíván részleteket megtudni, jelölje meg az egerrel és kattintson a *Részletek* hivatkozásra a listaablakban. Ha szeretne kijelölni valamit telepítésre, jelölje be a megfelelő jelölőnégyzetet. Használja az *Összes* és az *Egyik sem* hivatkozásokat az összes javítás kijelöléséhez vagy az összes kijelölés megszüntetéséhez. A *Frissítés* parancsra kattintva telepítheti a kijelölt programokat.

1.20 ábra Szoftverfrissítések kiválasztása

1.16.3 Szoftvertelepítés

Szoftvercsomagok telepítéséhez indítsa el a *Szoftvertelepítés* menüpontot vagy futtassa a `zen-telepír` programot. A kezelőfelület majdnem teljesen megegyezik a Software Updater programéval (lásd **1.16.2. szakasz - Szoftverfrissítések megszerzése és telepítése** (44. oldal)). Az egyetlen különbség egy keresőpanel, amely a csomagok keresésére és a listák szűrésére használható. Jelölje be a telepíteni kívánt csomagok jelölőnégyzeteit, majd nyomja meg a *Telepítés* gombot a művelet megkezdéséhez. A telepítő automatikusan megoldja a csomagok esetleges egymásra épüléséből adódó problémákat.

1.16.4 Szoftver eltávolítása

Kezdje a *Szoftver eltávolítása* menüponttal, vagy futtassa a `zen-eltvolító` programot a szoftverek eltávolításához. A csomagok listája leszűrhető a *Termékek* (a teljes termék eltávolítása), *Sablonok* (részletekért a sablonokról lásd: „Installing and Removing Patterns” szakasz (8. fejezet - *System Configuration with YaST*, ↑Deployment Guide)), *Csomagok*, és *Javítások* linkek segítségével. Jelölje be a lista egyik eltávolítandó eleméhez tartozó jelölőnégyzetet, majd nyomja meg az *Eltávolítás* gombot a művelet elindításához. Ha a kijelölt csomaghoz mások is tartoznak, azok szintén eltávolításra kerülnek. Meg kell erősítenie ezen további csomagok eltávolítását. Ha a *Mégse* lehetőségre kattint a megerősítési ablakban, egyetlen csomag sem kerül eltávolításra.

1.16.5 A(z) Software Updater beállítása

A ZEN eszközök beállításához kattintson a *Beállítás* gombra az alkalmazásablakban. Megnyílik egy ablak három füllel: *Szolgáltatások*, *Katalógusok*, és *Beállítások*.

Szolgáltatások és katalógusok

A szolgáltatások tulajdonképpen források, amelyek ezekről a csomagokról adnak információkat és szoftvercsomagokat. Minden egyes szolgáltatáshoz egy vagy több katalógus tartozik.

A szolgáltatás fül tartalmazza az összes elérhető szolgáltatást, a hozzájuk tartozó típus- és állapotinformációkkal (ha az utóbbi kettő nem látható, változtassa meg az ablak méretét). Használja a *Szolgáltatás eltávolítása* vagy a *Szolgáltatás hozzáadása* parancsokat a megfelelő műveletek elvégzéséhez. A következő szolgáltatástípusok elérhetőek:

YUM

Egy HTTP, HTTPS, vagy FTP kiszolgáló, amely az adatcsomaghoz RPM-MD formátumot használ.

ZYPP

A ZYPP szolgáltatások a(z) YaST telepítési források, amelyek a *Szoftver > Telepítési forrás* parancsok segítségével kerül hozzáadásra a(z) YaST alkalmazásban. Használja a(z) Software Updater vagy a(z) YaST alkalmazásokat telepítési források hozzáadásához. A forrás, ahonnan először telepítette (leggyakrabban DVD vagy CD-ROM) a programot, előre be lett állítva. Ha ezt a forrást törli vagy módosítja, helyettesítse azt egy érvényes telepítési forrással (ZYPP szolgáltatás), különben a továbbiakban nem lehetséges új szoftvert telepíteni.

MEGJEGYZÉS: Terminológia

A(z) YaST telepítési forrás, YaST tár, és ZYPP szolgáltatás nevek ugyanazt a fogalmat takarják: egy forrás, ahonnan szoftvert telepíthet.

Csatlakoztat

A *Csatlakoztat* menüponttal beágyazhat egy olyan könyvtárat, amely a gépén található. Ez hasznos lehet például egy olyan hálózat esetében, amely rendszeresen tükrözi a YUM kiszolgálót és exportálja tartalmát a helyi hálózatra. A könyvtár hozzáadásához, meg kell adnia a hozzá vezető teljes utat a *Service URI* menüben.

NU

Az NU a Novell Update rövidítése. A Novell gondoskodik frissítésekről a (z) SUSE Linux Enterprise termékhez. Ezek kizárólag mint NU szolgáltatások érhetők el. Ha a telepítés során beállította a frissítést, a hivatalos Novell NU kiszolgáló máris megtalálható a listában.

Ha a telepítés során átugrotta a frissítés beállítását, futtassa a `suse_register` parancsot a parancssoron, vagy kattintson a(z) YaST modul *Szoftver > Termékregisztráció* menüpontokra felhasználóként gyökér. A Novell Update kiszolgáló automatikusan hozzáadásra kerül a(z) Software Updater alkalmazáshoz.

RCE és ZENworks

Az Opencarpet, Red Carpet Enterprise, vagy ZENworks szolgáltatások csak akkor elérhetőek, ha vállalata vagy szervezete beállította ezeket a belső hálózaton belül. Ez előfordulhat például abban az esetben, ha szervezete egy harmadik fél által

készített szoftvert használ, amelyhez a kapcsolódó frissítések egyetlen kiszolgálóra kerülnek feltöltésre.

A(z) SUSE Linux Enterprise telepítése után két szolgáltatás lesz előre beállítva: a telepítési forrás (DVD, CD-ROM, vagy hálózati erőforrás) mint ZYPP szolgáltatás és egy SUSE Linux Enterprise frissítés kiszolgáló mint szolgáltatás. Ez utóbbi a termék regisztrációja során került hozzáadásra. Általában ezek a beállítások nem szorulnak módosításra. Ha nem működik egy szolgáltatás, nyissa meg a *gyökér* könyvtárat és hajtsa végre a `suse_register` parancsot. Egy szolgáltatás automatikusan hozzáadásra kerül.

Katalógusok

A szolgáltatások gondoskodnak csomagokról a különféle szoftverek vagy szoftverváltozatok számára (tipikusan az RCE vagy a ZENworks szolgáltatások). Ezek különböző kategóriákba vannak rendezve, amelyek neve: *katalógusok*. Egy katalógusra történő előfizetéshez jelölje be az előtte található jelölőnégyzetet, az előfizetés törléséhez vegye ki a jelet.

Jelen pillanatban a(z) SUSE Linux szolgáltatások (YUM és ZYPP) nem tartalmaznak különböző katalógusokat. Minden egyes szolgáltatás csak egy katalógussal rendelkezik. Ha a(z) Software Updater alkalmazás beállításra került a telepítés során vagy a `suse_register` paranccsal, a YUM és ZYPP katalógusok előfizetése automatikusan megtörténik. Ha egy szolgáltatást hozzáadását manuálisan végzi, Önnek kell előfizetnie a hozzá tartozó katalógusokra.

Beállítások

A *Beállítások* fülön belül adja meg, hogy a(z) Software Updater alkalmazás futtatására kerüljön -e a rendszer indításakor. *gyökér* felhasználóként, módosíthatja is a(z) Software Updater beállításait. Egyszerű felhasználóként csak a beállítások megtekintésére van lehetősége. A beállításokkal kapcsolatos magyarázatokhoz lásd a *man* oldalát.

1.17 További információkért

Az itt bemutatott alkalmazások mellett a KDE számos egyéb alkalmazás futtatására is képes. Jelen kézikönyv számos más fontos alkalmazásról is részletes információkat tartalmaz.

- További információkért a KDE-ről és a KDE-alkalmazásokról a következő helyeken talál: <http://www.kde.org/> és <http://www.kde-apps.org/>.
- Ha hibát kíván bejelenteni vagy továbbfejlesztési javaslatai vannak, menjen a <http://bugs.kde.org/> weboldalra.

Beállítások testreszabása

Megadhatja, hogy a KDE-asztal hogyan nézzen ki és hogyan viselkedjen a személyes ízlésének és szükségleteinek megfelelően. A változtatások hatókörétől függően számos módja van annak, hogy a KDE-asztal kinézetét befolyásolja. A felhasználók számára a következő lehetőségek állnak rendelkezésre:

- Az egyes asztalelemek megjelenésének és viselkedésének megváltoztatásához a beállító párbeszédpanelt rendszerint úgy lehet elérni, hogy jobb gombbal kattint az elemen.
- A KDE-asztal általános kinézetét a KDE vezérlőközponttal lehet megváltoztatni. Ez számos beállító modult és párbeszédpanelt tartalmaz, melyek közül néhány elérhető az egyes asztalelemek helyi menüjéből is.

2.1 A KDE vezérlőközpont

A KDE vezérlőközpont egy olyan központi hely, ahol a felhasználók meg tudják változtatni a KDE-asztal szinte összes összetevőjének a megjelenését és viselkedését. A vezérlőközpont a főmenüből a *Kedvencek > Személyes beállítások* ponton keresztül vagy az Alt + F2 gombot lenyomva és a `kcontrol` parancsot beírva indítható el.

2.1 ábra A KDE vezérlőközpont

TIPP: Az egyes modulok indítása

A KDE vezérlőközpont egyes moduljai egy terminálról vagy a panelhez felvett speciális kisalkalmazásból indíthatók el

A modulok parancssorból történő indításához a következőt kell beírni az elérhető modulok listájának megkapásához: `kcmshell --list`. Ezután a kívánt modul a `kcmshell modulnév` paranccsal indítható el.

Alternatív módon, vegye fel a *Beállítások* kisalkalmazást a panelre a következők szerint : **Panelelemek felvétele és eltávolítása** (61. oldal)

Az oldalpanel a beállítások egy-egy részalmazát képviselő kategóriákat tartalmaz. A kategória által nyújtott lehetőségekhez kattintson a kategória ikonjára. A magasabb szinten lévő kategóriára mindig visszajuthat a *Vissza* pontra kattintva. Az összes kategóriát tartalmazó áttekintéshez váltson át az ún. fastruktúra nézetre. Nézetet a *Nézet > Mód > Fastruktúra.* menüponttal válthat

Ha egy tételre rákattint, a megfelelő beállítások megjelennek jobb oldalt. Változtassa meg a beállításokat kívánság szerint. A változtatások nem lépnek hatályba, amíg az

Alkalmaz lehetőségre nem kattint. Ha megváltoztatott egy beállítást, majd úgy döntött, hogy mégse változtat a beállításon, kattintson a *Visszaállítás* lehetőségre. Ha a lapon az összes lehetőséget az alapértelmezett értékére akarja állítani, kattintson az *Alapértelmezett* lehetőségre. Néhány beállítás megváltoztatásához root felhasználói jogosultságok kellenek. Jelentkezzen be root felhasználóként, amikor felszólítják rá.

A következő lista bemutatja a főbb kategóriákat és kiemeli a kategóriához tartozó legfontosabb beállítási lehetőségeket. Az egyes kategóriákról úgy kaphat részletesebb leírást, ha az egyes lapokon a *Súgó* gombra kattint, vagy ha utánanézik azoknak a segítségnyújtó rendszerben.

Megjelenés, témák

Az asztal háttérének, a képernyővédőnek és az asztal betűtípusának beállításai tartoznak ide. Módosíthatja a témákat, az ablak dekorációit és az olyan az asztalelemek stílusát mint a gombok, menük és görgetősávok. A kurzor viselkedése és a KDE indulásakor megjelenő képernyő szintén itt módosítható.

Asztal

Olyan beállítások tartoznak ide, amivel meg lehet adni a virtuális asztalok számát és az olyan vezérlőpult-beállításokat, mint a panel mérete, pozíciója és hossza. A főmenü is megváltoztatható itt. A tálca nevű szakaszban olyan tálcabeállítások adhatók meg mint, hogy minden asztal ablakai legyenek-e láthatóak a tálcán. Két további szakaszban lehet megadni az ablakok viselkedését.

Hálózat, Internet

Lehetővé teszi az olyan Bluetooth protokollhoz tartozó beállítások megadását, mint az időkorlátok értékei bizonyos kapcsolatoknál. Az asztal megosztható, a fájlmegosztás engedélyezhető vagy tiltható, megadhatók a helyi böngészés beállításai és a proxy-kiszolgálók. A Konqueror webböngészőként való viselkedése módosítható itt.

KDE komponensek

Komponensválasztó segítségével megadható az alapértelmezett elektronikus levelezőprogram, szövegszerkesztő, üzenetküldő és webböngésző. Amikor egy KDE-alkalmazás egy ilyen típusú alkalmazást akar indítani, mindig az itt megadott alapértelmezések közül indítja el a megfelelő programot. A Kerry Beagle® programhoz tartozó asztali keresés lehetőségeit lehet megadni itt, például azt, hogy mely könyvtárak kerüljenek indexelésre. Ha szükséges, változtassa meg a fájltypus-azonosításhoz tartozó alapértelmezett fájl társításokat a megfelelő alkalmazás indításához. A Konqueror mint fájlkezelő lehetőségei adhatók meg itt. Megadható, hogy a KDE

hogyan kezelje a munkameneteket bejelentkezéskor és leálláskor, és itt adhatók meg a helyesírás-ellenőrzési beállítások is.

Perifériák

Az olyan eszközök beállításai tartoznak ide, mint a digitális fényképezőgépek, a botkormányok, billentyűzetek, egerek, OBEX-eszközök, nyomtatók, távirányítók és a CD-ROM-okhoz vagy USB-kulcsokhoz hasonló eltávolítható adathordozók. Például, felveheti a fényképezője modelljét, és megadhatja, hogy annak a portnak a típusát, amivel az a számítógéphez kapcsolódik vagy módosíthatja a billentyűzet és az egér olyan beállításait, mint például a várakozás az ismétlés előtt, az egyszeres vagy a dupla kattintáshoz tartozó beállítások és a dupla kattintásnál a kattintások közötti intervallum. Az eltávolítható adathordozók egyes típusaihoz megadhat alapértelmezett műveleteket (például audió CD észlelésekor mindig indítsa el a KsCD-t) és beállíthatja a nyomtatókat.

Nyelv és akadálymentesítés

Az olyan ország- és nyelvspecifikus beállítások adhatók meg itt, mint a valuta típusa, a szám- és dátumformátum, a különböző váltható nyelvekhez tartozó billentyűzet-kiosztás. Az előre megadott KDE-gyorsbillentyűk is megtekinthetők és megváltoztathatók (például, Alt + Ctrl + L a képernyő zárolásához). Ebben a kategóriában adhatók meg a sérültek számára az olyan kisegítő lehetőségek, mint a hang és billentyűzetbeállítások és az egérgesztusok.

Adatvédelem, adatbiztonság

Itt változtatható meg a jelszó, állítható be a KWallet (a KDE jelszókezelő eszköze), adhatók meg a KDE titkosítási beállításai, illetve itt kezelhetők az olyan magánadatok, mint a nemrég megnyitott dokumentumok listája, a nemrég meglátogatott webhelyek listája, az internetes süti és a vágólap tartalma.

Hang, multimédia

A rendszerharang és a rendszerértetések lehetőségeit valamint az audió CD-k kódolási és eszközbeállításait tartalmazza.

Rendszeradminisztráció

A KDE bejelentkezéskezelőjének (KDM) megjelenését és viselkedését lehet ebben a kategóriában megadni, illetve megváltoztatható az olyan fontosabb könyvtárak helye, mint az Asztal, az Automatikus indítás és a Dokumentumok. Itt telepíthetők a teljes rendszerben használható egyéni betűtípusok is.

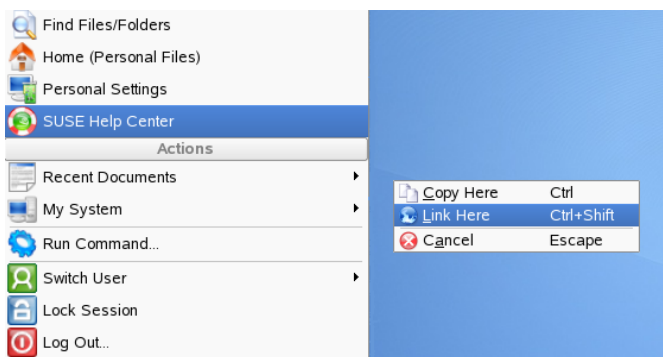
A következő szakaszokban példákat mutatunk be arról, hogy hogyan állítható be a KDE-asztal néhány, Ön által esetleg személyre szabandó, eleme.

2.2 Asztalelemek beállítása

A KDE-asztal előre megadott asztalikonokkal van szállítva. Olyan elemek felvételével, mint a mappák, a fájlok, a hivatkozások, az asztalra újabb ikonok helyezhetők és tetszés szerint elrendezhetők.

2.1 eljárás Asztalikonok létrehozása és elrendezése

- 1 Egy, például a főmenüből vagy a Konqueror fájlkezelőből származó, új asztalelem felvételéhez válassza ki a bejegyzést, és húzza azt az asztalra. Ekkor megjelenik egy helyi menü, hogy másolni, mozgatni akarja-e az elemet, vagy egy hivatkozást akar arra létrehozni.

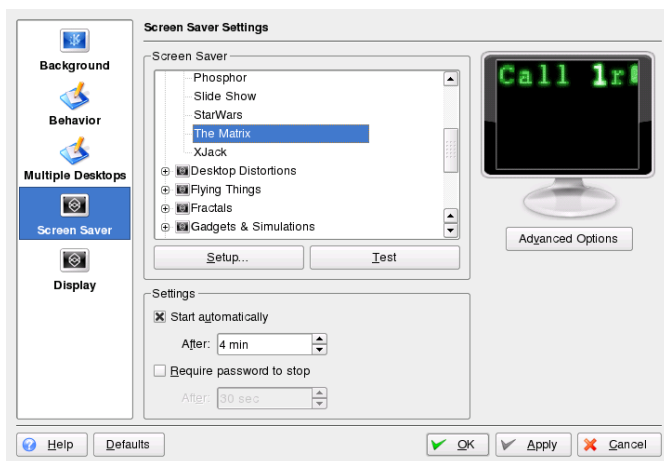

- 2 Egy új asztalelem úgy is létrehozható, hogy jobb gombbal kattint az asztal egy üres részén, majd a megjelenő helyi menüből a *Hozzon létre új* menüpontot. Az almenüben válassza ki az asztalon létrehozandó elem típusát: mappa, egy fájl a felsorolt típusú fájlok közül, egy hivatkozás egy alkalmazásra, egy fájl, egy webhely vagy egy eszköz, mint például a CD-ROM meghajtója.
- 3 Az ikonok asztalon történő elrendezéséhez kattintson jobb gombbal az asztalon egy üres részre, majd válasszon egy lehetőséget az *Ikonok* menüből.

A SUSE Linux Enterprise® megváltoztatható, előre megadott képernyővédő-beállításokkal van szállítva.

2.2 eljárás Képernyővédő beállítása

- 1 Kattintson jobb gombbal egy üres helyre az asztalon és válassza az *Asztal beállítása* menüpontot.
- 2 A megjelenő párbeszédpanelben kattintson a *Képernyővédő* pontra.
- 3 A képernyővédők listájában kattintson egy képernyővédő re, hogy a párbeszédpanel jobb oldalán megjelenjen annak előnézeti képe.

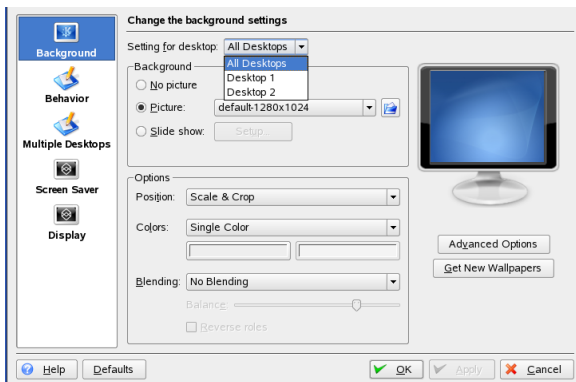

- 4 Kattintson a *Beállítás* pontra a sebesség és az alakzatok megváltoztatásához.
- 5 Választhat üres képernyőt is, vagy megadhatja, hogy a KDE egy véletlenszerűen kiválasztott képernyővédőt indítson. Ezek a lehetőségek a képernyővédők listájának végén találhatók.
- 6 A *Beállítások* pont alatt adja meg, hogy mennyi ideig tartó tétlenség után induljon el a képernyővédő és azt, hogy meg kell-e adni egy jelszót a képernyővédő elindulása után a képernyőzár feloldásához.
- 7 Kattintson az *OK* gombra a változtatások alkalmazásához és a beállítóablak bezárásához.

Megváltoztathatja az asztal háttérszínét vagy kiválaszthat egy képet háttérképnek. Mivel a KDE-ben van lehetőség virtuális asztalok használatára, ezek a beállítások egy vagy az összes virtuális asztalra alkalmazhatók.

2.3 eljárás Az Asztal háttérének megváltoztatása

- 1 Kattintson jobb gombbal egy üres helyre az asztalon és válassza az *Asztal beállítása* menüpontot. Megjelenik egy beállítóablak.

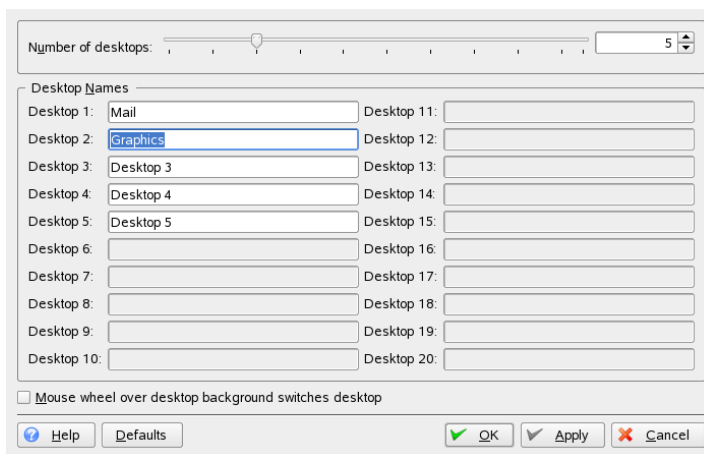
- 2 Az *Asztalbeállítások* menüben válassza ki azokat a virtuális asztalokat, melyekre a változtatásokat érvényesíteni akarja.
- 3 A háttérkép megváltoztatásához kattintson a *Kép* pontra, és válasszon egy képet a listából. Egy saját kép használatához kattintson a lista alatt lévő mappa gombra, és válasszon egy képfájlt a fájlrendszerből.
- 4 Kattintson a *Diavetítés* pontra, ha több képet akar megjeleníteni diavetítés módban.
- 5 Ha nem akar háttérképet megadni, kattintson a *Nincs kép* választógombra.
- 6 A *Beállítások* csoportban a *Szín* alatti bal oldali gombra kattintva válassza ki a háttérszínt. Többszínű háttérhez a *Színek* beállítást az *Egyetlen szín* lehetőségtől eltérőre kell állítani, majd a jobbra lévő lenti gombra kattintva egy második színt kell kiválasztani.

- 7 Kattintson az *Alkalmaz* gombra, majd az *OK* gombra kattintva zárja be a beállító párbeszédpanelt.

Néhány felhasználó az alapértelmezetten túl több asztalt használ.

2.4 eljárás Virtuális asztalok felvétele

- 1 Kattintson jobb gombbal a panelben asztalmegtekintőre, és válassza az *Asztalok beállítása* lehetőséget. Megjelenik egy beállító párbeszédpanel, ahol a virtuális asztalok száma növelhető vagy csökkenthető. Az asztalok alapértelmezett nevei szintén megváltoztathatók.

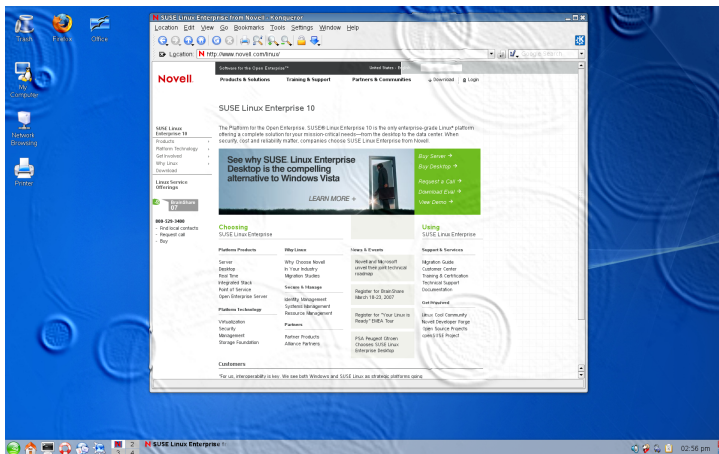

- 2 Kattintson az *OK* gombra a változtatások alkalmazásához és a beállítóablak bezárásához.
- 3 Ha azt akarja, hogy az asztalmegtekintőben az asztal neve jelenjen meg a száma helyett, kattintson jobb gombbal az asztalmegjelenítőre, és válassza a *Lapozás-beállítások > menüben az Asztal neve* lehetőséget.

2.3 3D munkaasztal-effektusok beállítása

A KDE-asztra a munkaasztal-effektusok (Xgl) beállítása olyan egyszerű, hogy mindössze néhány kattintás szükséges hozzá a YaST-ban és a KDE vezérlőközpontban (Személyes Beállítások).

2.2 ábra KDE 3D munkaasztal-effektusok

Annak kiderítésére, hogy a hardvere támogatja-e az asztali effektusokat, illetve a beállítás előkészítésére, járjon el a következőképpen:

- 1 A YaST-tal telepítse a következő csomagokat: `compiz-kde`, `xgl`, `xgl-hardware-list` és `compiz`.
- 2 Az `/etc/X11/xgl-hardware-list` fájl áttekintésével ellenőrizze, hogy a hardvere támogatja-e egyáltalán az asztali effektusokat.
- 3 Ha szükséges, a gyártó utasításainak megfelelően töltsse le és telepítse a hiányzó illesztőprogramokat.

A 3D munkaasztal-effektusok saját asztalára történő engedélyezéséhez járjon el a következőképpen:

- 1** Indítsa el a YaST-ot a főmenüből vagy az **Alt + F2** billentyűkombináció leütésével és a `yast` parancs begépelésével.
- 2** A YaST-ban válassza ki a *Rendszer > /etc/sysconfig szerkesztő* lehetőséget.
- 3** A baloldali listában bontsa ki az *Asztal (Desktop) majd a > Képernyőkezelő* (Display manager) bejegyzést.
- 4** Válassza ki a `DISPLAYMANAGER_XSERVER` bejegyzést, és állítsa be az `Xgl` értéket.
- 5** A módosítások alkalmazásához kattintson a *Kész* gombra.
- 6** Indítsa újra a számítógépét.

Most már elérhetőek lesznek a munkaasztal-effektusok.

- A virtuális munkaasztalait egy kocka lapjain helyezheti el, és a munkaasztalokat a kocka forgatásával válthatja. **Ctrl + Alt + →** **Ctrl + Alt + ←**
- **Ctrl + Alt + ↓** **Ctrl + Alt + ↑**
- Ránagyíthat az asztal egyes részeire. Válassza ki a nagyítani kívánt területet, majd a Windows billentyű lenyomása mellett kattintson a jobb egérgommbal.
- **Ctrl + Alt + ↑** **Ctrl + Alt + ↓**
- **Shift + Shift +**

TIPP: A munkaasztal-effektusok beállítása

A `gnome-xgl-settings` segédprogrammal tudja kiválasztani a futtatandó munkaasztal-effektusok típusát, beállítani a gyorsbillentyűket és végrehajtani egyéb finomhangolásokat. Adja ki a `gnome-xgl-settings` parancsot egy terminál ablakban vagy a *Parancs végrehajtása* ablakban.

Egy futó munkafolyamatban a munkaasztal-effektusok letiltásához a következőt kell tennie:

- 1 Nyissa meg a KDE vezérlőközpontot, és válassza ki a *KDE komponensek > Munkafolyamatok* lehetőséget.
- 2 A *Speciális* csoportban az *Alapértelmezett ablakkezelő* értékének állítsa be a *kwin-t*.
- 3 Az *Alkalmazás* gombbal érvényesítse a beállításokat, és hagyja el a modult.

A munkaasztal-effektusok állandó letiltásához járjon el a következőképpen:

- 1 Indítsa el a YaST-ot.
- 2 Válassza ki a *Rendszer > /etc/sysconfig szerkesztő* lehetőséget.
- 3 A baloldali listában bontsa ki az *Asztal (Desktop) majd a > Képernyőkezelő* (Display manager) bejegyzést.
- 4 Válassza ki a `DISPLAYMANAGER_XSERVER` bejegyzést, és állítsa be az `Xorg` értéket.
- 5 A módosítások alkalmazásához kattintson a *Kész* gombra.
- 6 Indítsa újra a számítógépét.

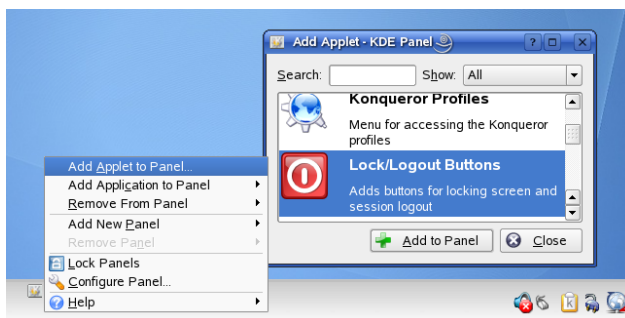
2.4 A panel beállítása

A következő elemeket lehet felvenni a panelre: alkalmazások, appletek (mini programok) és további panelek. Az alkalmazások és az appletek a főpanel vagy a további panelek a gyorsindító mezőjére vagy a rendszertálcára vehetők fel. A panelelemek és a további panelek bármikor különböző helyekre mozgathatók vagy törölhetők.

2.5 eljárás Panelelemek felvétele és eltávolítása

- 1 Kattintson jobb gombbal a panel egy üres részére.
- 2 Új alkalmazás felvétele a panelre:

- 2a** A helyi menüben válassza az *Alkalmazásgomb* lehetőséget.
 - 2b** Válassza ki az almenü kategóriái közül a felveendő alkalmazást. Az alkalmazás ikonja a beszűrődik a panelre.
 - 2c** Az alkalmazás ikonjának megváltoztatásához kattintson jobb gombbal a gombra, és válassza az *Alkalmazásgomb beállítása* lehetőséget. Az alkalmazás ikonjára kattintva a megjelenő párbeszédablakban megjelenik egy új ablak, amiben az új ikon kiválasztható.
 - 2d** Ha a panelről el akar távolítani egy ikont, kattintson jobb gombbal az ikonra, majd válassza a *Nyomógomb eltávolítása* pontot.
- 3** Új kisalkalmazás felvétele a panelre:
- 3a** A helyi menüben válassza az *Hozzáadás a panelhez* lehetőséget.
 - 3b** A megjelenő párbeszédablakban válassza ki a felveendő appletet, és kattintson a *Hozzáadás a panelhez* pontra. A kisalkalmazás beszűrődik a panelre.

- 3c** Ha a panelről el akar távolítani egy appletet, kattintson jobb gombbal az ikonra, majd válassza a *Kilépés* pontot. Ha az applet helyi menüje nem biztosít *Kilépés* menüpontot, vigye az egérmutatót a terület bal szélére, majd jobb kattintson jobb gombbal az ott lévő kis fekete nyílra. Válassza a *Eltávolítás* lehetőséget.

- 4 Különböző típusú paneleket szintén felvehet. Ehhez kattintson jobb gombbal a panel egy üres részére, és válassza a *Panel hozzáadás* lehetőséget. Az almenüből válassza ki a felveendő panel típusát.
- 5 A további panel eltávolításához kattintson jobb gombbal a panel egy üres részére, majd válassza a *Panel eltávolítása* pontot, és válassza ki az asztalról eltávolítandó panelt.

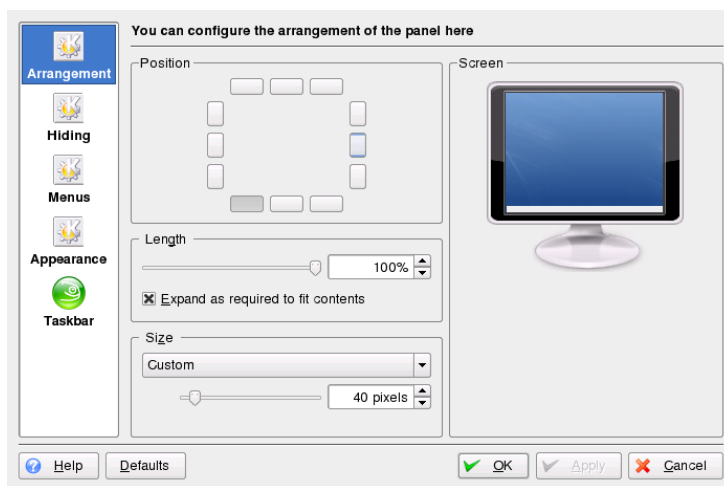
2.6 eljárás *Elemek mozgatása a panelen belül*

- 1 A panelen belül egy alkalmazásikon más helyre mozgatásához kattintson jobb gombbal az ikonra, és válassza a *Mozgatás* menüpontot. Az egérmutató keresztfonatúra változik. Húzza a mutatót arra a helyre, ahová be akarja szűrni az ikont, és nyomja meg a bal egérgombot. Az ikon az új helyére kerül.
- 2 Hasonló módon mozgathatja a panel olyan területeit, mint az asztalmegjelenítő, a tálcá és a rendszertálcá: tartsa az egérmutatót a terület határán, majd kattintson az ott megjelenő kis fekete nyíllra. A helyi menüben válassza a *Mozgatás* pontot. Kattintson újra a terület új helyre történő beszúrásához.

A főpanel és a további panelek számos tulajdonságát be lehet állítani. Például, megváltoztathatja a panel méretét, a hosszát és a pozícióját vagy aktiválhatja az átlátszósági hatásokat. A tálcá viselkedése is befolyásolható.

2.7 eljárás *Panel megjelenésének és viselkedésének megváltoztatása*

- 1 Kattintson jobb gombbal egy üres helyre az asztalon, és válassza az *A panel beállításai* menüpontot. Megjelenik egy párbeszédpanel, amelyben a panel számos tulajdonsága állítható be. A különféle kategóriák eléréséhez kattintson az egyik ikonra a bal oldali ablakrészen. Alapértelmezésben a párbeszédpanel az *Elrendezés* kategória lehetőségeit mutatja be.

- 2 Ha további paneleket vett fel, az ablak tetején megjelenik egy lista az elérhető panelekről. Válassza ki a beállítandó panelt.
- 3 Ha szükséges, válasszon egy másik pozíciót az asztalon, változtassa meg a panelhosszt, növelje vagy csökkentse a panelméretet, majd az *Alkalmaz* gomb segítségével véglegesítse a beállításokat.
- 4 A panel automatikus aktiválásához vagy deaktiválásához, illetve az alapértelmezett elrejtési lehetőségek megváltoztatásához kattintson a bal oldali ablakmezőben lévő *Elrejtés* pontra. Adja meg a kívánt beállításokat, majd kattintson az *Alkalmaz* ikonra.
- 5 A panel színének megváltoztatásához vagy az átlátszóság illetve a panel hátterképeinek engedélyezéséhez kattintson a *Megjelenés* ikonra.
- 6 A *nyomógombok hátterei* alatt kiválaszthatja a panel különféle részeinek hátterét. A panel egy részének a beszínezéséhez válassza a megfelelő gombhoz tartozó listából az *Egyéni szín* lehetőséget, és kattintson jobbra lévő gombra a szín kiválasztásához.

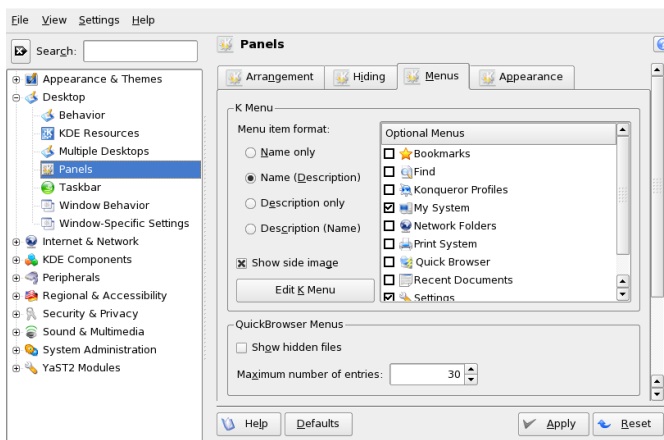
- 7 Egy panel átlátszóvá tételéhez aktiválni kell az *A panel legyen áttetsző* lehetőséget. Nagyon sötét vagy nagyon világos hátterek esetén egy átlátszó panel láthatóságának megnöveléséhez kattintson a *Speciális beállítások* pontra, és állítsa be a panel színét és árnyalatának mértékét. Az *Alkalmaz* gombbal véglegesítse a változtatásokat.
- 8 A tálca alapértelmezett viselkedésének megváltoztatásához kattintson a bal oldali ablakmezőben lévő *Tálca* ikonra.
- 9 Ahhoz, hogy a tálcán csak az éppen aktív asztal alkalmazásai legyenek, ki kell kapcsolni az *Az összes munkaasztal ablakai látszódjának* beállítást.
- 10 Ha szükséges, változtassa meg a további tálcabeállításokat, majd kattintson az *Alkalmaz* menüpontra.
- 11 Miután az összes panelbeállítási lehetőséget a kívánságai szerint megadta, zárja be a beállító párbeszédpanelt az *OK* gombbal.

2.8 eljárás *A főmenü beállítása*

A főmenüt a következőképpen lehet beállítani:

- 1 Indítsa el a KDE vezérlőközpontot a főmenüből, vagy nyomja meg az **Alt + F2** billentyűt, és írja be a `kcontrol` parancsot.
- 2 Kattintson az *Asztal > Panelek* menüpontra.

2.3 ábra A főmenü szerkesztése

- 3 Kattintson a *Menük* fülre.
- 4 Megadhatja, hogy az alkalmazások neveit vagy a leírásukat (vagy mindkettőt) akarja látni a főmenüben. Válasszon a *Csak név*, a *Név (leírás)*, a *Leírás* és a *Leírás (név)* lehetőségek közül.
- 5 Egy mentétel megváltoztatásához kattintson az *A KDE menü szerkesztése* pontra. A K Menu Editor program bal oldalon felsorolja a menüteteleket.
 - 5a Kattintson a tételre listában, és változtassa meg a beállításait a jobb oldalon.
 - 5b Felvehet új menüteteleket, almenüket vagy elválasztókat a *Fájl* menü vagy a tálca segítségével.
 - 5c A főmenü elemeinek kivágásához, másolásához, beillesztéséhez vagy törléséhez használja a *Szerkesztés* menüt vagy a tálcán lévő ikonokat.
 - 5d K Menu Editor programban a változtatások érvényesítéséhez kattintson a *Fájl > Kilépés* pontra.
- 6 A *Menük* lapon végzett összes változtatás érvényesítéséhez és a KDE vezérlőközpont bezárásához kattintson az *Alkalmaz* gombra.

2.5 Rendszer- és biztonsági beállítások

Alapértelmezésben a SUSE Linux Enterprise rendszert számos betűtípussal rendelkezik, melyek számos különféle fájlformátumban érhetők el (Bitkép, TrueType stb.). Ezeket nevezzük *rendszer betűtípusoknak*. A felhasználók további saját betűtípusokat telepíthetnek különféle gyűjteményekből. Az ilyen felhasználó által telepített betűtípusok azonban csak a megfelelő felhasználó számára érhetők el.

2.9 eljárás Új betűtípusok telepítése

Az éppen elérhető betűtípusok listájához a Konqueror program cím mezőjébe gépelje be a következő URL-t: `fonts:/`. Ekkor két ablak jelenik meg a Személyes és a Rendszer. Felhasználó által telepített betűtípusok a Személyes ablakban láthatók. Csak a `root` felhasználó telepíthet a Rendszer mappába.

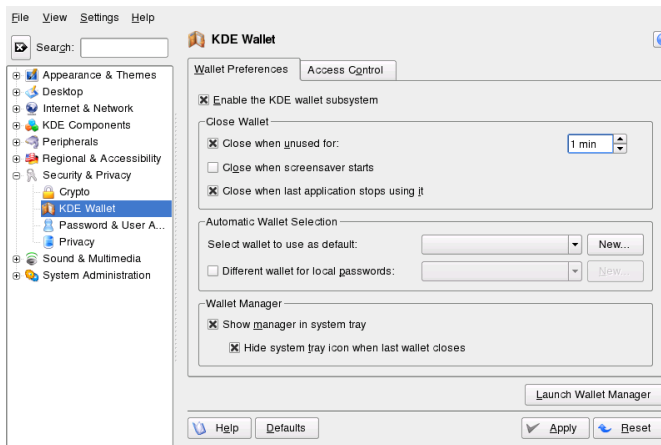
Új betűtípust a következők szerint kell telepíteni:

- 1 Indítsa el a vezérlőközpontot a főmenüből, vagy nyomja meg az `Alt + F2` billentyűt, és írja be a `kcontrol` parancsot.
- 2 Kattintson a *Rendszeradminisztráció > Betűtípus-telepítő* menüpontra.
- 3 A rendszer betűtípusok frissítéséhez, kattintson a *Rendszergazdai mód* pontra, majd írja be a `root` felhasználó jelszavát. Ezután az alábbiak szerint haladjon.
- 4 Ha egy adott felhasználóhoz akar betűtípust telepíteni, kattintson a *Betűtípus felvétele* pontra.
- 5 A megjelenő párbeszédpanelben válasszon ki egy vagy több telepítendő betűtípust. A megjelölt betűtípusok ezután a személyes betűtípusmappába telepítődnek. Ha kiválaszt egy betűtípust, megjelenik annak mintaképe.

Alapértelmezés szerint a KWallet első használatakor egy varázsló segítségével Ön meghatározza a KWallet jelszókezelő beállításait. A biztonság növelése érdekében bármikor igazíthat a kezdeti beállításokon.

2.10 eljárás A KWallet beállításainak igazítása

- 1 Ha a KWallet már fut, kattintson a panelen a KWallet szimbólumra, majd válassza a *Digitális noteszek beállítása* menüpontot. Egyébként pedig nyissa meg a KDE vezérlőpaneljét, és kattintson az *Adatvédelem, adatbiztonság > Digitális noteszek* lehetőségre.
- 2 Ha a KWallet-kezelő nem áll rendelkezésre, aktiválja a megfelelő, felül lévő jelölőnégyzetet.
- 3 Alapértelmezés szerint a digitális notesz bezáródik, amikor a legutóbbi alkalmazás befejezi a használatát. A biztonság növelése érdekében tovább korlátozhatja a házirendet: aktiválnia kell a megfelelő jelölőnégyzetet ahhoz, hogy a digitális notesz automatikusan bezáródjon egy adott inaktív időszakot követően, illetve ha működésbe lép a képernyővédő.

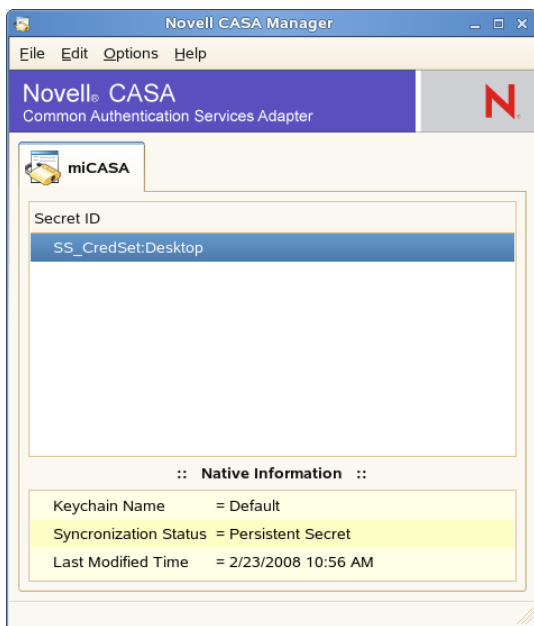
- 4 A KWallet ikont úgy távolíthatja el a panelről, hogy inaktíválja a *Kezelő megjelenítése a rendszertálcán* beállítást. Ezek után a KWallet csak a főmenüből érhető el.
- 5 A KWallet alapértelmezésben eltárol minden jelszót egy digitális noteszben, amelynek a neve `kdewallet`. Ahhoz hogy a helyi és hálózati jelszavak más-más digitális noteszben kerüljenek tárolásra, aktiválni kell az *Eltérő notesz a helyi jelszavak számára* beállítást. Amennyiben szükséges, új notesz létrehozásához kattintson az *Új* pontra.

Ahelyett, hogy a KWalletet használja a jelszavak kezelésére, alkalmazhat egyszeri bejelentkezést is a Novel CASA-val, amennyiben ez az ön rendszere számára be van állítva.. Az egyszeri bejelentkezés a hozzáférés-vezérlés egy olyan módszere, ami engedélyezi a felhasználónak az egyszeri hitelesítést, amellyel hozzáférést szerez számos szoftverrendszer erőforrásaihoz. A CASA (közös hitelesítésszolgáltató adapter) lehetőséget ad az Ön számára, hogy számos platformon keresztül, mint SUSE Linux Enterprise, Microsoft* Windows* és Macintosh* OS 10, kezelje a hitelesítő bizonyítványokat. Hozzáférhet olyan programok és szolgáltatások jelszavaihoz, amelyek ezen platformok bármelyikére fel van telepítve, illetve el is tárolhatja azokat. A CASA egy kezelőfelület is a GNOME kulcstartóval, a KDE KWallet noteszéval, valamint a Firefox jelszókezelőjével, ami lehetővé teszi, hogy ha úgy kívánja, egyetlen kezelői felületről kezelhesse ezek mindegyikét.

Mielőtt még alkalmazná a CASA-t a jelszavak kezelésére, a CASA-t engedélyeztetni kell a(z) YaST beállításai között. Ehhez indítsa el a YaST programot, majd kattintson a *Biztonság > CASA* pontra. A *CASA-beállítások* párbeszédpanelen kattintson a *CASA engedélyezése* beállításra, majd a visszaigazoló üzenet megjelenése után a(z) YaST bezárásához kattintson a *Kész* gombra.

2.11 eljárás *Jelszókezelés a Novell CASA segítségével*

- 1** Indítsa el a Novell CASA Manager programot a főmenüből a *Rendszerbeállítások > > Novell CASA Manager* választásával.
- 2** A CASA szolgáltatásai még nem állnak rendelkezésre, egy üzenetpanel lehetőséget ad előbb a CASA engedélyezésére a megfelelő YaST modul futtatásával.
- 3** Amikor először indítja el a CASA-t, a program kér Öntől egy fő jelszót hitelesítő adatainak titkosítására és biztosítására. Adja meg kétszer a fő jelszót, majd kattintson az *OK* gombra. A *Novell CASA Manager* megnyílik.

FONTOS: A folyamatos tárolás a CASA-ban hozzá van kötve a bejelentkezési jelszóhoz

Ellenőrizze, hogy az Ön bejelentkezési jelszava rögzítve lett-e, és hogy egy *SS_CredSet:Desktop* bejegyzés megjelenik-e a *miCASA* lapon. Ha a bejegyzés nem jelenik meg, jelentkezzen ki a munkaasztalról, majd jelentkezzen újra be, aminek hatására a CASA rögzíti a jelszót. Ha a CASA számára ismeretlen az Ön bejelentkezési jelszava, nem használhatja az egyszerű bejelentkezés szolgáltatást.

- 4 A CASA beállításához válassza a *Beállítások > Tulajdonságok* menüpontokat.
- 5 A *Tulajdonságok* párbeszédpanelen válassza ki azon tárolókat, amelyeket a CASA-nak támogatnia kell, majd kattintson az *OK* gombra. Minden kiválasztott tárolóhoz egy lap jelenik meg, és ezek után hozzáférhet az ezekben tárolt jelszavakhoz, és egyben kezelheti is azokat a *Novell CASA Manager* segítségével.
- 6 Ha törölni kíván egy jelszót valamelyik tárolóból, válassza ki a bejegyzést, kattintson a jobb gombbal, majd válassza a *Törlés* funkciót.

- 7** Ha meg kell változtatnia a CASA fő jelszavát, válassza a *Beállítások > Fő jelszó cseréje* menüpontot.

Ezen kívül szerkesztheti is a meglévő jelszavakat, importálhat és exportálhat jelszavakat, illetve összekötheti a jelszavakat a Novell CASA-val. További információk megjelenítéséhez kattintson a *Súgó > Tartalom* pontokra, amellyel hozzáfér a CASA on-line súgójához. A teljes CASA dokumentációt lásd: <http://developer.novell.com/wiki/index.php/Special:Downloads/casa>.

II. rész - Iroda és csoportmunka

Az OpenOffice.org irodai csomag

Az OpenOffice.org egy hatékony nyílt forráskódú irodai csomag, amely mindenféle irodai feladat elvégzéséhez kínál eszközöket: szövegíráshoz, táblázatok kezeléséhez, grafikák vagy bemutatók készítéséhez. Az OpenOffice.org segítségével ugyanazok az adatok különböző számítógépes platformokon is elérhetők. Megnyithatja és szerkesztheti a fájlokat más formátumokban, beleértve a Microsoft Office-t, majd – ha szükséges – visszamentheti őket ebbe a formátumba. Ez a fejezet az OpenOffice.org csomag Novell®-féle kiadásával kapcsolatos tudnivalókat tartalmazza, valamint azokat a legfontosabb funkciókat, melyek szükségesek a csomag használatának elkezdéséhez.

3.1 Az OpenOffice.org áttekintése

Az OpenOffice.org számos alkalmazásmodult (alprogramot) tartalmaz, amelyek úgy készültek, hogy kölcsönösen együttműködjenek egymással. A felsorolásukat itt találja: **Táblázat 3.1**. Az egyes modulok teljes leírása megtalálható az online súgóban, melynek leírását lásd: **3.8. szakasz - Hol találhat segítséget, információkat az OpenOffice.org-ról?** (110. oldal).

3.1 táblázat *Az OpenOffice.org alkalmazásmodulok*

Modul	Cél
Writer	Szövegszerkesztő alkalmazásmodul
Calc	Táblázatkezelő alkalmazásmodul

Modul	Cél
Impress	Bemutatókészítő alkalmazásmodul
Base	Adatbáziskezelő alkalmazásmodul
Draw	Alkalmazásmodul vektoros ábrák készítésére
Math	Alkalmazásmodul matematikai képletek létrehozására

Az alkalmazások megjelenése eltérő lehet a használt asztali környezettől vagy ablakkezelő rendszertől függően. A megjelenéstől függetlenül az alapvető kialakítás és a funkciók azonosak.

Ez a szakasz olyan információkat tartalmaz, amelyek mindegyik OpenOffice.org alkalmazásmodulra vonatkoznak. Modulspecifikus információkat az alábbi alfejezetekben talál.

3.1.1 Az OpenOffice.org Novell-féle kiadásának előnyei.

A SUSE Linux Enterprise Desktop rendszer magába foglalja az OpenOffice.org Novell-féle kiadását. A Novell kiadás számos továbbfejlesztést tartalmaz, amelyek még nem részei az alapkiadásnak.

A Calc továbbfejlesztése

Az OpenOffice.org Calc Novell-féle kiadása a következő - az alapkiadásban nem szereplő - továbbfejlesztéseket tartalmazza:

- Bizonyos funkciók tökéletesített Excel kompatibilitása (például ADDRESS/OFFSE).
- Tökéletesített ergonómia, úgymint az alapkiadás hiányzó billentyűkombinációinak pótlása, és a „cellaegyesítés és középre igazítás” problémának kijavítása.
- Az R1C1-stílusú címek támogatása.

- Együttműködés az OpenOffice.org kimutatások (Data Pilots) és a Microsoft* Pivot Tables* között.
- Lehetőség, hogy szerkesszük a kimutatásokat (Data Pilots), miután létrehoztuk őket.
- A GETPIVOTDATA függvény felvétele, mely a kimutatásokból származó adatok feldolgozására szolgál.
- Az Excel VBA-makrók egy részének támogatása, melyek natív makróként betölthetők és futtathatók az OpenOffice.org-ban. Ez lehetővé teszi, hogy számos kezelési és számolási feladatot elvégző eszközt StarBasicben való újraírásuk nélkül alkalmazzunk az OpenOffice.org-ban.
- Egy egyszerű lineáris egyenletmegoldó, mely egyszerű numerikus analízist tesz lehetővé.

A Writer továbbfejlesztése

Az OpenOffice.org Writer Novell-féle kiadása a következő - az alapkiadásban nem szereplő - továbbfejlesztéseket tartalmazza:

- A Navigátor fa nézetben mutatja a dokumentum szerkezetét, ezzel fejlettebb dokumentum navigációs lehetőséget nyújt .
- Fejlesztett korrektúra együttműködés.
- Jobb HTML exportálás.
- A karakterkészletek javított nyomtatása.
- Továbbfejlesztett „Űrlapmező-kezelés”

Az „Űrlapmezők” ötlete a Microsoft Office-ből ered. Segítségükkel a felhasználók könnyen kitölthető űrlapokat hozhatnak létre, amelyekbe szövegmezőket, jelölőnégyzeteket és legördülő listákat szúrhatnak be.

Ha le szeretné tiltani a további mezőkhöz csatlakozó támogatást és csak azokat a korlátozott űrlapmezőket kívánja használni, amelyek a következő tételben lettek beállítva:

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<oor:component-data
  xmlns:oor="http://openoffice.org/2001/registry"
  xmlns:xs="http://www.w3.org/2001/XMLSchema"
  oor:name="Common"
  oor:package="org.openoffice.Office">
<node oor:name="Filter">
  <node oor:name="Microsoft">
    <node oor:name="Import">
      <prop oor:name="ImportWWFieldsAsEnhancedFields" oor:type="xs:boolean">

        <value>false</value>
      </prop>
    </node>
  </node>
</node>
</oor:component-data>
```

Karakterkészlet-fejlesztések

Az OpenOffice.org Novell-féle kiadása számos karakterkészlet-fejlesztést tartalmaz, például:

- Nem engedélyezi az alias (bitmap) fontokat, kivetítéskor megelőzve ezzel a karakterek rossz minőségű megjelenését.
- AGFA licensszel rendelkező karakterkészletek felvétele, melyek metrikusan kompatibilisek számos alapértelmezett, kulcs Microsoft karakterkészlettel, és a dokumentumok exportálásakor, illetve importálásakor transzparensen megfeleltethetők a Microsoft karakterkészleteknek.
- Egy továbbfejlesztett OpenSymbol betűtípus tetszetős felsorolásjelekkel, nem pedig egy szimbólum ami egy glyph hiányát jelzi.

OpenClipart

Az OpenOffice.org Novell-féle kiadásának linux verziója tartalmaz egy gazdag gyűjteményt az OpenClipart <http://openclipart.org> projektből származó ingyenes clipartokból. A clipartokhoz való hozzáféréshez kattintson az *Eszközök > Képtár* menüpontra.

Multimédia

Linux rendszeren a Novell-féle kiadás tartalmazza a natív platform multimédia támogatást a gstreamer-el.

Teljesítmény növelés

Linuxon az OpenOffice.org Novell-féle kiadása gyorsabban indul el mint az alapkiadás, köszönhetően több fejlesztésnek. Ez még kis memóriával rendelkező rendszerek esetén is érvényes.

GroupWise integráció

Az OpenOffice.org Novell-féle kiadása megvalósítja az alapvető integrációt a GroupWise alkalmazással, lehetővé téve dokumentumok cseréjét a GroupWise Dokumentumkezelő rendszerrel.

3.1.2 Az OpenOffice.org alapkiadásának használata

Használhatja az OpenOffice.org alapkiadását is a Novell-féle kiadás helyett. Ha az OpenOffice.org legfrissebb verzióját telepíti, az összes Novell-féle kiadással készült fájl kompatibilis marad. Azonban az alapkiadás nem tartalmazza a Novell-féle kiadásban megjelent fejlesztéseket.

3.1.3 Kompatibilitás más irodai alkalmazásokkal

Az OpenOffice.org képes sok más formátumú - beleértve a Microsoft Office-t - dokumentum, táblázat, bemutató és adatbázis kezelésére. Ugyanúgy zökkenőmentesen megnyithatók, mint a többi fájl, és vissza is menthetők ugyanabba a formátumba. Mivel a Microsoft formátumai zártak, és a specifikációk nem elérhetők más alkalmazások számára, néha problémák lehetnek a formázással. Ha problémák adódnak a dokumentumokkal, érdemes megfontolni az eredeti alkalmazásban való megnyitást, és egy nyílt

formátumba való elmentést, például RTF-be, ha szövegről van szó, vagy CSV-be, ha táblázatról.

TIPP

Más irodai csomagokról az OpenOffice.org-ra való áttéréssel kapcsolatos információkért látogasson el az OpenOffice.org Migration Guide (OpenOffice.org áttérési útmutató) webhelyre: <http://documentation.openoffice.org/manuals/oooauthors2/0600MG-MigrationGuide.pdf>.

Dokumentumok konvertálása az OpenOffice.org formátumára

Az OpenOffice.org számos különböző formátumú dokumentumot képes olvasni, szerkeszteni és menteni. A más formátumú fájlokat használatuk előtt nem szükséges átkonvertálni az OpenOffice.org formátumára. Azonban, ha át szeretné konvertálni a fájlokat, megteheti. Nagyszámú dokumentum konvertálásához (például az alkalmazásra való első átállítás során) hajtsa végre a következőket:

- 1 Válassza a *Fájl > Tündérek > Dokumentumkonvertáló...* menüpontot.
- 2 Válassza ki, hogy milyen formátumból szeretne konvertálni.

Számos StarOffice és Microsoft Office formátum áll rendelkezésre.
- 3 Kattintson a *Tovább* gombra.
- 4 Adja meg, hogy az OpenOffice.org hol keresse a konvertáladó sablonokat és dokumentumokat, és hogy a konvertált fájlokat melyik könyvtárban helyezze el.

FONTOS

Egy Windows partícióban lévő dokumentumok általában a `/windows` könyvtárban találhatók.

- 5 Győződjön meg róla, hogy minden beállítás megfelelő, majd kattintson a *Tovább* gombra.

- 6 Tekintse át a végrehajtandó műveletek összegzését, majd indítsa el a konverziót az *Átalakítás* gombra kattintva.

A konverzióhoz szükséges idő a fájlok számától és bonyolultságától függ. A legtöbb dokumentum esetén a konverzió nem tart nagyon hosszú ideig.

Dokumentumok megosztása más irodai csomagot használó felhasználókkal

Az OpenOffice.org számos operációs rendszeren elérhető. Emiatt kiváló eszköz egy olyan felhasználói csoportban, ahol gyakran van szükség a fájlok megosztására, de nem azonosak a számítógépek operációs rendszerei.

Ha dokumentumokat kíván megosztani másokkal, számos lehetősége van.

Ha a fogadó félnek szüksége van arra, hogy szerkessze a fájlt

Mentse el a dokumentumot olyan formátumban, amilyenre a másik felhasználónak szüksége van. Például Microsoft Word fájlként való mentéshez kattintson a *Fájl > Mentés másként* menüpontra, majd válassza ki a másik felhasználónak megfelelő Microsoft Word verziót.

Ha a fogadó félnek csak olvasnia kell tudni a dokumentumot

Exportálja a dokumentumot PDF-fájlba a *Fájl > Exportálás PDF-be...* menüponttal. A PDF-fájlok bármilyen platformon olvashatók egy megjelenítő program – például az Adobe Acrobat Reader – használatával.

Ha szerkesztésre szeretne megosztani egy dokumentumot

Használja valamelyik szokásos dokumentumformátumot. Az alapértelmezett formátumok megfelelnek az OASIS XML-formátum szabványnak, ami sokféle alkalmazással kompatibilissé teszi ezeket. A TXT és RTF formátumok, bár korlátozott formázási lehetőségekkel rendelkeznek, jó megoldást jelenthetnek a szöveges dokumentumok számára. A *Comma Separated Value* (CSV) hasznos táblázatok esetén. Az OpenOffice.org felajánlhatja a fogadó fél által kedvelt formátumot is, különösen a Microsoft formátumokat.

Ha elektronikus levélben szeretne elküldeni egy dokumentumot PDF formátumban

Kattintson a *Fájl > Küldés > E-mail küldés PDF-ként* menüpontra. Megnyílik az alapértelmezett levelező programja, benne mellékelve a fájl.

Ha elektronikus levélben szeretne elküldeni egy dokumentumot egy Microsoft Word használatnak

Kattintson a *Fájl > Küldés > E-mail küldés Microsoft Word dokumentumként* menüpontra. Megnyílik az alapértelmezett levelező programja, benne mellékelve a fájl.

Egy dokumentum elküldése egy elektronikus levél törzsében

Kattintson a *Fájl > Küldés > Dokumentum E-mailként* menüpontra. Megnyílik az alapértelmezett levelező programja úgy, hogy az e-mail törzsét a dokumentum tartalma alkotja.

3.1.4 Az OpenOffice.org elindítása

Indítsa el az alkalmazást az alábbiak közül valamelyik módon:

- Kattintson a *Számítógép > OpenOffice.org Writer* pontra.

Ez megnyitja a Writer alkalmazást. Egy másik modul megnyitásához kattintson a *Fájl > Új* menüpontra az újonnan megnyitott Writer dokumentumban, majd válassza ki a megnyitni kívánt modult.

- Kattintson a *Számítógép > További alkalmazások > Iroda* pontra, majd a megnyitni kívánt OpenOffice.org modul nevére.
- Egy terminál ablakban gépelje be az `ooffice` parancsot. Megnyílik az OpenOffice.org ablaka. Kattintson a *Fájl Új* menüpontra, majd válassza ki a megnyitni kívánt modult.

Ha egy OpenOffice.org alkalmazás már nyitva van, megnyithatja bármely másik alkalmazását is, ha a *Fájl > Új > Alkalmazás neve* menüpontra kattint .

3.1.5 Az OpenOffice.org betöltési idejének csökkentése

Felgyorsítható az OpenOffice.org betöltése, ha a rendszer indulásakor már előre betöltjük a következőképpen:

- 1 Kattintson az *Eszközök > Beállítások > Memória* pontra.

- 2 Válassza ki a *Rendszertálca gyorsbetöltő engedélyezése* lehetőséget.

A rendszer következő újraindításakor az OpenOffice.org előre betöltődik. Amikor megnyit egy OpenOffice.org modult, így az gyorsabban elindul.

3.1.6 Az OpenOffice.org testreszabása

Testreszabhatja az OpenOffice.org csomagot úgy, hogy legjobban illeszkedjék az igényeihez, munkastílusához. Az eszköztárak, menük, gyorsbillentyűk mind átkonfigurálhatók, segítve azt, hogy gyorsabban elérje a gyakrabban használt funkciókat. Makrókat is hozzárendelhet az alkalmazás eseményeihez, ha azok bekövetkezésekor különleges műveleteket szeretne elvégezni. Ha például mindig egy adott táblázattal dolgozik, létrehozhat egy makrót, mely megnyitja a táblázatot, és hozzárendelheti a makrót a Start Application (Alkalmazás indítása) eseményhez.

Az a fejezet egyszerű, általános utasításokat tartalmaz környezetének testreszabásáról. Az elvégzett módosítások azonnal érvénybe lépnek, így rögtön ellenőrizheti hogy a program a kívánt módosításokat végezte el, és ha nem, újra elvégezheti a módosítást. Részletes útmutatásért lásd az OpenOffice.org súgófájlokat.

Eszköztárak testreszabása

Használja a *Testreszabás* párbeszédpanelt az OpenOffice.org eszköztárainak módosításához.

- 1 Kattintson valamelyik eszköztár végén található nyíl ikonra.
- 2 Kattintson az *Eszköztár testreszabása* menüpontra.
- 3 Válassza ki a testreszabni kívánt eszköztárat.

Az az eszköztár már ki van választva, amelyekre kattintott. Ezt megváltoztathatja, ha az *Eszköztár* listából kiválasztja a testreszabni kívánt eszköztárat.

- 4 Jelölje be a jelölőnégyzeteket azon parancsok mellett, amelyeket fel szeretne venni az eszköztárba, illetve kapcsolja ki a jelölőnégyzeteket azon parancsok mellett, amelyeket nem szeretné, hogy megjelenjenek az eszköztárban.

- 5 Válassza ki, hogy a módosított eszköztár mentése a használt OpenOffice.org modulba vagy a dokumentumba történjen.

- OpenOffice.org modul

Mindig a testreszabott eszköztár jelenik meg, ha megnyitja ezt a modult.

- Dokumentum fájlneve

A testreszabott eszköztár jelenik meg, ha megnyitja ezt a dokumentumot.

- 6 Ismételje meg további eszköztárak testreszabásához.

- 7 Kattintson az *OK* gombra.

Gyorsabban is kiválaszthatja egy adott eszköztárban megjelenítendő gombokat.

- 1 Kattintson a módosítani kívánt eszköztár végén lévő nyíl ikonra.
- 2 Kattintson a *Látható gombok* pontra a gombok listájának megjelenítéséhez.
- 3 Válassza ki a gombokat a listában engedélyezve (bejelölt) vagy letiltva (jelölés megszüntetése) őket.

Menük testreszabása

Az aktuális menühöz hozzáadhat, törölhet tételeket, átszervezheti a menüt, illetve még új menüket is létrehozhat.

- 1 Kattintson az *Eszközök > Testreszabás > Menü* menüpontra.
- 2 Válassza ki a módosítani kívánt menüt, vagy kattintson az *Új* gombra egy új menü létrehozásához.

Kattintson a *Súgó* gombra, ha a *Testreszabás* párbeszédpanel lehetőségeivel kapcsolatban több információhoz szeretne jutni.

- 3 A kívánságának megfelelően módosítsa, törölje a menüpontokat, illetve vegyen fel újakat.

- 4 Kattintson az *OK* gombra.

Billentyűzet gyorsbillentyűk testreszabása

Megváltoztathatja a billentyűzet gyorsbillentyűk jelenlegi hozzárendelését, illetve a gyakran használt funkciókhoz új gyorsbillentyűket rendelhet.

- 1 Kattintson az *Eszközök > Testreszabás > Billentyűzet* menüpontra.
- 2 Válassza ki a billentyűket, amelyeket egy funkcióhoz akar rendelni, vagy válassza ki a funkciót, és rendelje hozzá a billentyűt vagy billentyűkombinációt.

Kattintson a *Súgó* gombra, ha a *Testreszabás* párbeszédpanel lehetőségeivel kapcsolatban több információhoz szeretne jutni.

- 3 A kívánságának megfelelően módosítsa, törölje a gyorsbillentyűket, illetve vegyen fel újakat.
- 4 Kattintson az *OK* gombra.

Események testreszabása

OpenOffice.org lehetőséget nyújt arra is, hogy makrókat rendeljen egyes eseményekhez, mint például az alkalmazás elindulása vagy egy dokumentum mentése. A hozzárendelt makró automatikusan lefut, ha a kiválasztott esemény bekövetkezik.

- 1 Kattintson az *Eszközök > Testreszabás > Események* menüpontra.
- 2 Válassza ki a módosítani kívánt eseményt.

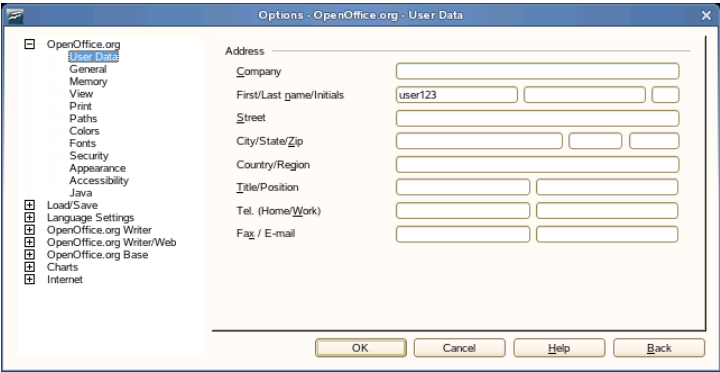
Kattintson a *Súgó* gombra, ha a *Testreszabás* párbeszédpanel lehetőségeivel kapcsolatban több információhoz szeretne jutni.

- 3 Rendeljen hozzá makrókat a kiválasztott eseményhez, vagy szüntessen meg makró hozzárendeléseket.
- 4 Kattintson az *OK* gombra.

A globális beállítások megváltoztatása

A globális beállítások bármelyik OpenOffice.org alkalmazásban megváltoztathatók a menüsor *Eszközök > Beállítások* pontjára kattintva. Ez a lenti ábrán látható ablakot nyitja meg. Egy fastruktúrában jeleníti meg beállítások kategóriáit.

3.1 ábra A Beállítások ablak

A következő táblázat felsorolja a beállítások kategóriáit azok rövid leírásával:

MEGJEGYZÉS

Hogy milyen beállítási kategóriák jelennek meg, az attól is függ, hogy melyik modulban dolgozik. Ha például a Writert használja, megjelenik a listában az OpenOffice.org Writer kategória, de az OpenOffice.org Calc kategória nem. Az OpenOffice.org Base kategória megjelenik a Calc és a Writer modulban is. A táblázat Alkalmazás oszlopa tartalmazza, hogy az egyes beállítási kategóriák hol érhetők el.

3.2 táblázat Globális beállítás kategóriák

Beállítás kategória	Leírás	Alkalmazás
OpenOffice.org	Különböző alapbeállítások, például a felhasználó adatai (cím, e-mail cím), fontos elérési utak, nyomtatók és külső programok beállításai.	Minden

Beállítás kategória	Leírás	Alkalmazás
<i>Megnyitás és mentés</i>	A különböző típusú fájlok megnyitásával és mentésével kapcsolatos beállítások. Van egy párbeszédpanel, ahol az általános beállításokat lehet megadni, és számos speciális párbeszédpanel a külső fájlformátumok kezelésének definiálására.	Minden
<i>Nyelvi beállítások</i>	A különböző nyelvvvel és írástámogatással kapcsolatos lehetőségeket fed le, mint például acterületi és helyesírás-ellenőrző beállítások. Itt engedélyezheti az ázsiai nyelvek támogatását is.	Minden
OpenOffice.org Writer	Megadhatja a globális szövegszerkesztési beállításokat, amelyeket a Writer alkalmaz, mint például az alap-karakterkészleteket és a dokumentum alapelrendezését.	Writer
OpenOffice.org Writer/Web	Itt lehet az OpenOffice.org HTML formátumú dokumentumok előállításával kapcsolatos beállításait megadni.	Writer
OpenOffice.org Calc	A Calc olyan beállításait lehet itt megváltoztatni, melyek a listák rendezésével és a rácsokkal kapcsolatosak.	Calc
OpenOffice.org Impress	Megváltoztathatók az összes bemutatóra érvényes beállítások. Például megadhatja az elemek elrendezéséhez szükséges rács mértékegységét.	Impress
OpenOffice.org Draw	A vektoros rajzoló modullal kapcsolatos beállításokat tartalmazza, mint például a rajzolási léptéket, rács tulajdonságokat és néhány nyomtatási jellemzőt.	Draw
<i>OpenOffice.org Math</i>	Egyetlen párbeszédpanelt biztosít a képletek nyomtatásával kapcsolatos speciális jellemzők beállítására.	Math

Beállítás kategória	Leírás	Alkalmazás
<i>OpenOffice.org Base</i>	Párbeszédpanelek segítségével beállíthatja és szerkesztheti a kapcsolatokat és a regisztrált adatbázisokat.	Base
<i>Diagramok</i>	Az újonnan létrehozott diagramoknál használt alapértelmezett színeket definiálja.	Minden
<i>Internet</i>	Párbeszédpanelek segítségével megadhatja a proxy-k jellemzőit és a keresőszolgáltatások beállításait.	Minden

FONTOS

A táblázatban felsorolt összes beállítás *globálisan* vonatkozik a megadott alkalmazásokra. Minden újonnan létrehozott dokumentum esetén ezek lesznek az alapértelmezések.

3.1.7 Sablonok keresése

A sablonok lényegesen hatékonyabbá tehetik az OpenOffice.org használatát, mivel leegyszerűsítik a különböző típusú dokumentumok esetén szükséges formázási feladatokat. Az OpenOffice.org maga is tartalmaz néhány sablont, és számos sablon található az interneten is. Létre is hozhat sablonokat. A sablonok létrehozása túlmutat ezen az útmutatón, de részletes utasításokat talál az OpenOffice.org súgójában és az egyéb online dokumentumokban és oktatóanyagokban.

A sablonok mellett egyéb extrákat és kiegészítéseket is találhat és letölthet. A következő táblázat néhány kiváló helyet sorol fel, ahol sablonokat és egyéb extrákat találhat. Kérjük, ne feledje, hogy az alábbi táblázatban szereplő adatok nem feltétlenül aktuálisak, mivel a webhelyek gyakran megszűnhetnek vagy módosulhat a tartalmuk.

3.3 táblázat *Hol találhat OpenOffice.org sablonokat és extrákat*

Hely	Mit találhat
OpenOffice.org dokumentációs webhely, lásd: http://documentation.openoffice.org/Samples_Templates/User/template_2_x/index.html	Calc táblázat, CD borító, növénymagtasak-borító, fax fedőlap sablonok, stb.
Worldlabel.com, lásd: http://www.worldlabel.com/Pages/openoffice-template.htm	Számos típusú címkésablon

A sablonokkal kapcsolatos további információkért lásd: **3.2.4. szakasz - Sablonok használata a dokumentumok formázásához** (95. oldal) **3.3.2. szakasz - Sablonok használata a Calc alkalmazásban** (101. oldal).

3.2 Szövegszerkesztés a Writerben

Az OpenOffice.org Writer egy teljeskörű szövegszerkesztő oldal és szövegformázási lehetőségekkel. A kezelőfelülete hasonló más jelentősebb szövegszerkesztőkéhez, és tartalmaz számos olyan funkciót, melyekre általában csak a drága kiadványszerkesztő alkalmazások képesek.

Ez a fejezet a Writer néhány kulcsfunkcióját emeli ki. Ezen funkciókkal kapcsolatos további információkért, valamint a Writer teljes használati útmutatójáért forduljon az OpenOffice.org súgójához vagy az itt felsorolt forrásokhoz: **3.8. szakasz - Hol találhat segítséget, információkat az OpenOffice.org-ról?** (110. oldal).

MEGJEGYZÉS

Sok ebben a részben közölt információ más OpenOffice.org modulokra is vonatkozik. Például más modulok is a Writerhez hasonlóan használják a stílusokat.

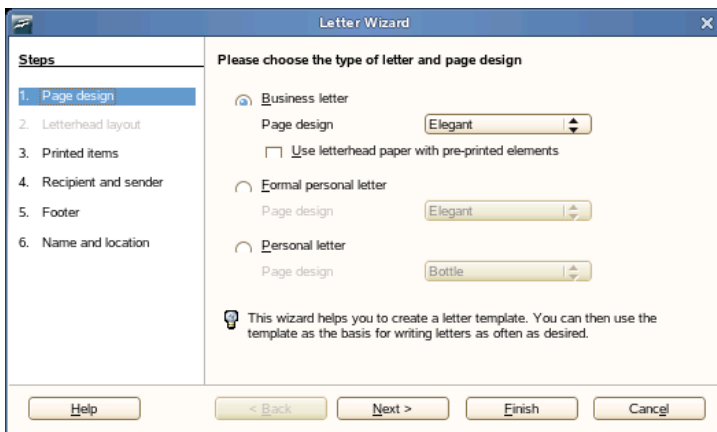
3.2.1 Új dokumentum létrehozása

Egy új dokumentum létrehozására kétféle mód kínálkozik.

Ha a nulláról kiindulva szeretne dokumentumot létrehozni, válassza a *Fájl > Új > Szöveges dokumentum* lehetőséget.

Szabványos formátumok és előre definiált elemek saját dokumentumaiban való alkalmazásához próbálja ki a tündérek használatát. A tündérek olyan kis segédprogramok, amelyek lehetőséget adnak az alapvető döntések meghozatalára, majd előállítanak egy kész dokumentumot egy sablonból. Egy üzleti levél elkészítéséhez például válassza a *Fájl > Tündérek > Levél* menüpontot. A tündér párbeszédpaneljeinek használatával kényelmesen készíthet egy alapidokumentumot egy szabványos formátum használatával. Egy tündér párbeszédpanel minta: **3.2. ábra**.

3.2 ábra Egy OpenOffice.org tündér

Írja a kívánt szöveget a dokumentumablakba. A dokumentum megjelenésének beállításához használja a *Formázás* eszköztárat vagy a *Formátum* menüt. A *Fájl* menü vagy az eszköztár megfelelő gombjai segítségével nyomtassa ki és mentse el a dokumentumot. A *Beszúrás* menüpont alatt további elemeket – táblázatot, képet vagy grafikont – adhat hozzá a dokumentumhoz.

3.2.2 Dokumentumok megosztása más szövegszerkesztőkkel

A Writert számos más szövegszerkesztő által létrehozott dokumentum szerkesztésére használhatja. Például importálhat egy Microsoft Word dokumentumot, szerkesztheti, majd elmentheti Word dokumentumként. A legtöbb Word dokumentum problémamentesen importálható az OpenOffice.org-ba. A formázások, karakterkészletek és a dokumentum összes egyéb jellemzője sértetlen marad. Azonban néhány igen komplex dokumentum—például bonyolult táblázatokat, Word makrókat, vagy szokatlan karakterkészleteket és formázásokat tartalmazó dokumentum—importálás után esetleg igényel néhány szerkesztési műveletet. Az OpenOffice.org menteni is képes számos népszerű szövegszerkesztő formátumában. Hasonlóképpen, ha az OpenOffice.org által létrehozott dokumentumot Word fájlként mentjük el, akkor az problémamentesen megnyitható a Microsoft Wordben.

Így ha olyan környezetben használja az OpenOffice.org-ot, ahol gyakran kell megosztania dokumentumokat Word felhasználókkal, nem vagy csak kevés problémája lesz a dokumentumok cseréjekor. Mindössze meg kell nyitnia a fájlt, szerkesztheti, majd el kell mentenie Word fájlként.

3.2.3 Formázás stílusokkal

Az OpenOffice.org stílusokat használ arra, hogy a dokumentum különböző elemeinek formázása következetes legyen. A következő stílusfajták érhetők el:

3.4 táblázat *A stílusok fajtáiról*

Stílusfajta	Mire való
Bekezdés	Egységes formázást alkalmaz a dokumentum különböző típusú bekezdéseire. Például alkalmazhat egy bekezdésstílust az első szintű címsorokra a következő beállításokkal: betűtípus, betűméret, térköz a címsor előtt és után, a címsor helyzete, illetve egyéb formátum jellemzők.
Karakter	Egységes formázást alkalmaz a szövegtípusokra. Ha például ki akar emelni szöveget dőlt betűtípussal, létrehozhat egy

Stílusfajta	Mire való
	kiemelt stílust, mely dőlt betűssé alakítja a szöveget, ha alkalmazzuk rá.
Keret	Egységes formázást alkalmaz a keretekre. Ha például a dokumentuma oldalsó keretet tartalmaz, létrehozhat kereteket megadva az ábrákat, szegélyeket, az elhelyezkedést és egyéb formázási jellemzőket, így az összes ilyen keretének egységes megjelenése lesz.
Oldal	Egységes formázást alkalmaz egy oldaltípusra. Ha például az első oldal kivételével a dokumentum összes oldala tartalmaz fejléceket és lábléceket, használhat egy első oldal stílust, amely nem engedélyezi a fejléceket és a lábléceket. Alkalmazhat különböző oldalszílusokat a jobb- és baloldali lapokra, így nagyobb margót hagyhat a lapok belső oldalán, illetve az oldalszámokat egy külső sarokban helyezheti el.
Lista	Egységes formázást alkalmaz a listatípusokra. Például definiálhat egy listát jelölőnégyzetekkel és egyet felsorolásjel-ekkel, majd könnyedén alkalmazhatja a megfelelő stílust a listák létrehozásakor.

A Stílusok és formázás ablak megnyitása

A *Stílusok és formázás* ablak (az OpenOffice.org régebbi verzióiban *Stílustár*) sokoldalúan segíti a szövegek, bekezdések, oldalak, listák formázását. Az ablak megnyitásához kattintson a *Formátum > Stílusok és formázás* menüpontra. Az OpenOffice.org tartalmaz számos előredefiniált stílust. Változtatlanul hagyva használhatja ezeket a stílusokat, módosíthatja őket, vagy létrehozhat új stílusokat.

TIPP

Alapértelmezés szerint *Stílusok és formázás* ablak egy lebegő ablak, azaz saját külön ablakában nyílik meg, melyet a képernyő bármely pontjára elhelyezhet. Ha intenzíven használja a stílusokat, hasznos lehet, ha rögzíti az ablakot, így az a Writer kezelőfelületének mindig ugyanazon a részén jelenik meg. A *Stílusok*

és formázás ablak rögzítéséhez a Control billentyű lenyomásával egyidejűleg kattintson duplán az ablak egy szürke területére. Ez a tipp vonatkozik néhány más OpenOffice.org ablakra is, például a Navigátorra.

Egy stílus alkalmazása

A stílus alkalmazásához válassza ki azt az elemet, amire azt alkalmazni szeretné, majd kattintson duplán a stílusra a *Stílusok és formázás* ablakban. Ha például egy stílust egy bekezdésre szeretne alkalmazni, helyezze a kurzort a bekezdés belsejébe, majd kattintson duplán a kívánt stílusra.

Stílusok használata a formázó gombok és menü használatával szemben

A stílusok használata a *Formátum* menü és az eszköztár gombok helyett segít abban, hogy az oldalaknak, bekezdéseknek, szövegeknek és listáknak egységesebb megjelenésük legyen, valamint megkönnyíti a formátumbeli változtatásokat. Ha például úgy emel ki egy szövegrészt, hogy kijelöli, és rákattint a *Félkövér* gombra, majd később úgy határoz, hogy dőlt betűvel szeretné kiemelni, akkor meg kell keresnie az összes félkövér szövegrészt, és egyenként át kell alakítania dőltbetűssé. Ha karakterstílust használ, csak a stílust kell megváltoztatnia félkövérről dőltre, és az összes ezzel a stílussal formázott szövegrész automatikusan átalakul félkövérről dőltre.

A menüvel vagy gombbal való formázás felülír minden már alkalmazott stílust. Ha a *Félkövér* gombot használja egy szövegrész formázására, és egy kiemelt stílust egy másik szövegrész formázására, akkor a stílus változtatása nem változtatja meg a gombbal formázott szövegrészt, még akkor sem, ha később alkalmazta a stílust a gombbal formázott szövegrészre. Először meg kell szüntetni a félkövér kiemelést, majd utána alkalmazni a stílust.

Hasonlóan a bekezdések kézzel történő formázása a *Formátum > Bekezdés* menüponttal, könnyen azt eredményezheti, hogy a bekezdésformátumok inkonzisztensek lesznek. Ez különösen igaz akkor, ha eltérő formázású dokumentumból másol.

Stílus megváltoztatása

Stílusok alkalmazásával meg tudja változtatni az egész dokumentum formázását úgy, hogy megváltoztatja a stílusokat. Ez sokkal járhatóbb út, mintha külön-külön kellene végrehajtani a változtatásokat mindenütt, ahol szükséges.

- 1 A *Stílusok és formázás* ablakban kattintson jobb egérgombbal arra a stílusra, amit meg szeretne változtatni.
- 2 Kattintson a *Módosítás* pontra.
- 3 Változtassa meg a kiválasztott stílus beállításait.

Ha információkat kíván az elérhető beállítási lehetőségekről, tekintse meg az OpenOffice.org online súgóját.

- 4 Kattintson az *OK* gombra.

Stílus létrehozása

Az OpenOffice.org eleve tartalmaz egy stílusgyűjteményt, mely sok felhasználó igényeinek megfelel. Azonban a legtöbb felhasználónak időnként szüksége lehet egy olyan stílusra, amelyik még nem létezik. Új stílus létrehozása:

- 1 Kattintson rá jobb egérgombbal a *Stílusok és formázás* ablak egy üres területére.

Győződjön meg arról, hogy abban a stíluslistában van-e, amilyen típusú listát létre szeretne hozni. Ha például egy karakterstílust szeretne létrehozni, győződjön meg arról, hogy a karakterstílusok listájában van-e.
- 2 Kattintson az *Új* pontra.
- 3 Kattintson az *OK* gombra.
- 4 Nevezze el a stílust, majd válassza ki azokat a beállításokat, amelyeket a stílusra alkalmazni szeretne.

Ha részleteket szeretne megtudni az egyes füléken elérhető stílusbeállítási lehetőségekről, kattintson a fülre, majd a *Súgó* gombra.

3.2.4 Sablonok használata a dokumentumok formázásához

A legtöbben, akik szövegszerkesztőt használnak, nem csak egyféle dokumentumot hoznak létre. Például írhat leveleket, emlékeztetőket és jelentéseket, melyek mind különbözőképpen néznek ki, és különböző stílusokat igényelnek. Ha minden egyes dokumentumtípushoz sablonokat készít, akkor az egyes dokumentumokhoz szükséges stílusok mindig elérhetők lesznek.

Egy sablon létrehozása igényel egy kis tervezést. Meg kell határozni, hogy hogyan nézzen ki a dokumentum, tehát létre kell hozni a sablonhoz szükséges stílusokat. Bármikor megváltoztathatja a sablont, de egy kis tervezéssel a későbbiekben sok időt megtakaríthat.

MEGJEGYZÉS

A Word dokumentumokhoz hasonlóan a Microsoft Word sablonokat is átkonvertálhatja. Ha információkat kíván, lásd: „**Dokumentumok konvertálása az OpenOffice.org formátumára**” szakasz (80. oldal)

A sablonok részletes magyarázata túlmutat ennek a fejezetnek a keretein. Azonban további információkat talál a súgóban, illetve részletes utasításokat az OpenOffice.org Dokumentációs oldalon lásd: http://documentation.openoffice.org/HOW_TO/index.html.

Sablon létrehozása

A sablon olyan szöveges dokumentum, amely csak a stílusokat, illetve azokat a szövegrészeket tartalmazza, amelyeket minden dokumentumban meg szeretne jeleníteni, úgymint a cím információk vagy egy levélfejléc. Ha egy sablonnal hozunk létre vagy nyitunk meg egy dokumentumot, akkor a stílusok automatikusan alkalmazásra kerülnek a dokumentumra.

Sablon létrehozása:

- 1 Kattintson a *Fájl > Új > Szöveges dokumentum* menüpontra.

- 2 Hozza létre azokat a stílusokat és tartalmakat, amelyeket a sablon alapján készülő dokumentumban használni szeretne.
- 3 Kattintson a *Fájl > Sablonok > Mentés* menüpontra.
- 4 Adjon meg egy nevet a sablon számára.
- 5 A *Kategóriák* listában kattintson arra a kategóriára, amelybe a sablont el akarja helyezni.

A kategória egy olyan mappa, amelyben a rendszer a sablonokat eltárolja.

- 6 Kattintson az *OK* gombra.

3.2.5 Munka nagyméretű dokumentumokkal

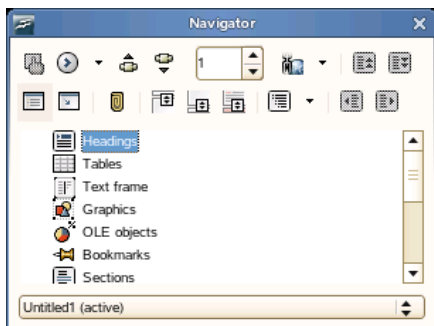
A Writert használhatja nagyméretű dokumentumok készítéséhez. A nagy dokumentum lehet egy különálló fájl vagy egy fájlgyűjtemény, mely egyetlen dokumentummá van összeállítva.

Navigálás a nagy dokumentumban

A Navigátor információkat jelenít meg a dokumentum tartalmáról. Lehetővé teszi azt is, hogy gyorsan az egyes elemekre ugarhassunk. Például arra is használhatja a Navigátort, hogy egy gyors áttekintést kapjon a dokumentumban előforduló összes képről.

A Navigátor megnyitásához kattintson a *Szerkesztés > Navigátor* menüpontra. A Navigátorban felsorolt elemek a Writer programba betöltött dokumentumoknak megfelelően változnak.

3.3 ábra A Writer Navigátor eszköze

Ha a dokumentumban egy tételre szeretne ugrani, kattintson rá a Navigátorban.

Egyetlen dokumentum létrehozása több fájlból a fődokumentum használatával

Ha egy nagyon nagy dokumentummal, például egy könyvvel, dolgozik, egyszerűbbnek találhatja a könyv kezelését egy fődokumentum segítségével, mintha az egész könyvet egyetlen fájlban tartaná. A fődokumentum lehetővé teszi egy nagy dokumentumban a formázások gyors változtatását, illetve szerkesztéskor az egyes aldokumentumokra való ugrást.

A fődokumentum egy olyan Writer dokumentum, amely felfogható úgy, mint különálló Writer fájlok közös tárolója. A fejezeteket vagy más aldokumentumokat különálló fájlokként kezelheti, melyek a fődokumentumban vannak összegyűjtve. A fődokumentum hasznos akkor is, ha több ember dolgozik egy dokumentumon. Szétbonthatja aldokumentumokra a dokumentumot az egyes személyek szakaszainak megfelelően, ezáltal lehetővé téve, hogy több szerző is dolgozzon egyszerre a saját aldokumentumán annak a veszélye nélkül, hogy felülírják egymás munkáját.

MEGJEGYZÉS

Ha Microsoft Wordről tért át OpenOffice.org-ra, akkor óvatos lehet a fődokumentum használatát illetően, mivel a Wordben a fődokumentum funkciónak olyan híre van, hogy hibás dokumentumokat eredményez. Ez a probléma nem áll fenn az OpenOffice.org Writer esetén, így biztonságosan használhatja a fődokumentumot a projektek szervezésére.

Fődokumentum létrehozása:

1 Kattintson az *Új > Fődokumentum* menüpontra.

vagy

Nyisson meg egy létező dokumentumot, és válassza a *Fájl > Küldés > Fődokumentum létrehozása* lehetőséget.

2 Illessze be az aldokumentumokat.

3 Kattintson a *Fájl Mentés* menüpontra.

Az OpenOffice.org súgója teljesebb információt nyújt a fődokumentumokkal történő munkáról. A *Fődokumentumok és aldokumentumok használata* fejezetet keresse.

TIPP

Az aldokumentumokban használt stílusok importálásra kerülnek a fődokumentumba. Ahhoz, hogy megtartsa a formázás következetességét az egész fődokumentumban, az össze aldokumentumra ugyanazt a sablont kell használnia. Nem kötelező így tenni, azonban, ha az aldokumentumok különböző formázásúak, szükséges lehet újraformázni azokat, ha sikeresen, inkonzisztencia nélkül szeretné az aldokumentumokat a fődokumentumba integrálni. Ha például a fődokumentumba importált két dokumentum különböző, de azonos nevű stílusokat tartalmaz, a fődokumentum a formázásokat az elsőként importált dokumentum stílusa alapján fogja elvégezni.

3.2.6 A Writer HTML szerkesztőként való használata

Azontúl, hogy egy teljesértékű szövegszerkesztő, a Writer HTML szerkesztőként is használható. A Writer tartalmazza a HTML jelölőket, melyeket ugyanúgy alkalmazhat, mint bármely más stílust. Megjelenítheti úgy a dokumentumot, ahogy ki fog nézni, vagy szerkesztheti közvetlenül a HTML kódot.

HTML dokumentum létrehozása

- 1 Kattintson a *Fájl > Új > HTML-dokumentum* menüpontra.
- 2 Kattintson a nyíllra a *Stílusok és formázás* ablak alján.
- 3 Válassza ki a *HTML-stílusok* pontot.
- 4 A stílusok használatával hozza létre a HTML dokumentumot.
- 5 Kattintson a *Fájl > Mentés másként* menüpontra.
- 6 Válassza ki a mentés helyét, adja meg a fájl nevét, majd válassza a *HTML Dokumentum (.html)* lehetőséget a *Fájl típusa* listából.
- 7 Kattintson az *OK* gombra.

Ha jobban kedveli a HTML kód közvetlen szerkesztését, vagy meg szeretné nézni szerkesztés közben a HTML kódot, kattintson a *Nézet > HTML-forrás* menüpontra. HTML-forrás módban nem érhető el a *Stílusok és formázás* lista.

MEGJEGYZÉS

Amikor először vált át HTML forrás módba, ha még nem tette meg, el kell mentenie a fájlt HTML formátumban.

3.3 Táblázatkezelés a Calc alkalmazással

A Calc az OpenOffice.org táblázatkezelő alkalmazása. Készítsen egy új táblázatot a *Fájl > Új > Munkafüzet* menüponttal, vagy nyisson meg egy meglévőt a *Fájl > Megnyitás* menüponttal. A Calc képes a Microsoft Excel formátumú fájlok olvasására és mentésére, így az Excel felhasználókkal könnyen cserélhet táblázatokat.

MEGJEGYZÉS

A Calc sok, az Excel dokumentumokban lévő VBA makrót fel tud dolgozni, de a VBA makrók támogatása még nem teljes. Ha olyan Excel munkafüzetet nyit meg, amely intenzíven használja a makrókat, esetleg észreveheti, hogy valamelyik nem működik.

A táblázatcellákba rögzített adatok vagy képletek írhatók. A képletekkel más cellák adataiból számítható ki az adott cella értéke. A cellaértékekből grafikonok is készíthetők.

3.3.1 Formázások és stílusok a Calcban

A Calc tartalmaz néhány beépített cella- és oldalstílust, melyekkel javítható a táblázatok és jelentések megjelenése. Bár ezek a beépített stílusok sok felhasználó számára megfelelőek, esetleg hasznosnak találhatja, hogy a gyakran használt formázási beállításainak megfelelően saját stílusokat hozzon létre.

Stílus létrehozása

- 1 Kattintson a *Formátum > Stílusok és formázás* menüpontra.
- 2 A *Stílusok és formázás* ablakban kattintson a *Cellastílusok* vagy az *Oldalstílusok* ikonra.
- 3 Kattintson bele jobb egérgombbal a *Stílusok és formázás* ablakba, majd kattintson az *Új* pontra.
- 4 Adja meg a stílus nevét, majd használja a különböző füleket a kívánt formátum beállítására.
- 5 Kattintson az *OK* gombra.

Stílus módosítása

- 1 Kattintson a *Formátum > Stílusok és formázás* menüpontra.
- 2 A *Stílusok és formázás* ablakban kattintson a *Cellastílusok* vagy az *Oldalstílusok* ikonra.

- 3 Kattintson jobb egérgombbal arra a stílusra, amelyet meg szeretne változtatni, majd kattintson a *Módosítás* pontra.
- 4 Változtassa meg a kívánt formátum-beállításokat.
- 5 Kattintson az OK gombra.

3.3.2 Sablonok használata a Calc alkalmazásban

Ha különböző típusú táblázatokban eltérő stílusokat alkalmaz, akkor használhatja a sablonokat az egyes táblázatstílusok elmentésére. Ezután ha egy bizonyos típusú táblázatot készít, nyissa meg a megfelelő sablont, és a sablonhoz szükséges stílusok elérhetők lesznek a *Stílusok és formázás* ablakban.

A sablonok részletes magyarázata túlmutat ennek a fejezetnek a keretein. Azonban további információkat talál a súgóban, illetve részletes utasításokat az OpenOffice.org dokumentációs oldalon, lásd: http://documentation.openoffice.org/HOW_TO/index.html.

Sablon létrehozása

A Calc sablon egy olyan táblázat, amely stílusokat tartalmaz, illetve azokat a szövegrészeket, amelyeket minden, a sablonnal létrehozott táblázatban meg szeretne jeleníteni, úgymint fejlécek, illetve más cellastílusok. Ha egy sablonnal hozunk létre vagy nyitunk meg egy táblázatot, akkor a stílusok automatikusan alkalmazásra kerülnek a táblázatban.

Sablon létrehozása:

- 1 Kattintson a *Fájl > Új > Munkafüzet* menüpontra.
- 2 Hozza létre azokat a stílusokat és tartalmakat, amelyeket a sablon alapján készülő munkafüzetekben használni szeretne.
- 3 Kattintson a *Fájl > Sablonok > Mentés* menüpontra.
- 4 Adjon meg egy nevet a sablon számára.

- 5 A *Kategóriák* listában kattintson arra a kategóriára, amelybe a sablont el akarja helyezni.

A kategória egy olyan mappa, amelyben a rendszer a sablonokat eltárolja.

- 6 Kattintson az *OK* gombra.

3.4 Bemutatók készítése az Impress alkalmazással

Az OpenOffice.org Impress képernyőn megjelenített vagy kinyomtatott bemutatók, például diaszorozatok vagy írásvetítő föliák, készítésére alkalmas. Ha már használt más bemutató készítő szoftvert, kényelmesen át tud váltani az Impressre, mivel az a többi prezentációs szoftverhez nagyon hasonlóan működik.

Az Impress képes a Microsoft PowerPoint bemutatók megnyitására és mentésére, ezáltal lehetséges a bemutatók cserélje a PowerPoint felhasználókkal, egészen addig, míg a bemutatók mentése a PowerPoint formátumában történik.

3.4.1 Bemutató létrehozása

- 1 Kattintson a *Fájl > Új > Bemutató* menüpontra.
- 2 Válassza ki, hogy milyen módon szeretné létrehozni a bemutatót.

Egy új bemutató létrehozására kétféle mód kínálkozik.

- Üres bemutató létrehozása

Megnyitja az Impresszt egy üres diával. Válassza ezt a lehetőséget, ha nem rendelkezik előformázott diákkal, a nulláról kiindulva szeretne bemutatót létrehozni.

- Bemutató létrehozása egy sablonból

Megnyitja az Impresszt a választott sablonnal. Válassza ezt a lehetőséget, ha az OpenOffice.org által felajánlott sablonnal vagy egy saját készítésű, illetve

telepítésű sablonnal szeretné a bemutatót létrehozni, például a munkahelyének a sablonjával. Az Impress ugyanúgy használja a sablonokat, mint más OpenOffice.org modulok. További információkért a sablonokkal kapcsolatban lásd: [3.2.4. szakasz - Sablonok használata a dokumentumok formázásához](#) (95. oldal).

3.4.2 Mesteroldalak használata

A mesteroldalak egységes kinézetet biztosítanak a bemutatónak definiálva az egyes diák kinézetét, a használt betűtípusokat és egyéb grafikai elemeket. Az Impress kétféle mesteroldalt alkalmaz:

- Diasablon

Azokat az elemeket tartalmazza, amelyek az összes dián megjelennek. Ha például szeretné, hogy a szervezetének az emblémája az összes dián megjelenjen ugyanazon a helyen. Szintén a mesteroldal határozza meg az összes olyan diának a cím szövegformátumát és elrendezését, valamint a fejlécben és láblécben megjelenő információkat, amely ezen a mesteroldalon alapul.

- Jegyzetsablon

A bemutató jegyzeteinek formázását és megjelenését határozza meg.

Diasablon létrehozása

Az Impress tartalmaz egy gyűjtemény előreformázott mesteroldalakból. Végül a legtöbb felhasználó a saját maga által készített diasablonokkal szeretné testreszabni a bemutatóit.

1 Indítsa el az Impress, majd hozzon létre egy új üres bemutatót.

2 Kattintson a *Nézet > Minta > Diasablon* menüpontra.

Ez megnyitja az aktuális diasablont a következőben: *Mintanézet*.

3 Kattintson a jobb egérgombbal a bal oldali panelbe, majd kattintson az *Új minta* pontra.

- 4 Szerkessze a diasablont, amíg el nem éri a kívánt formát.
- 5 Kattintson a *Mintanézet bezárása* gombra vagy a *Nézet > Normál* menüpontra a visszatéréshez a következőhöz: *Normál nézet*.

TIPP

Ha létrehozta a bemutatóiban használni kívánt összes diasablont, elmentheti őket egy Impress sablonban. címzett Impress sablon. Ezután ha létre akar hozni egy bemutatót, amelyik ezeket a diasablonokat használja, a saját Impress sablonjával nyisson meg egy új bemutatót.

Diasablon alkalmazása

A diasablonokat alkalmazhatjuk a kijelölt diákra vagy a bemutató összes diájára.

- 1 Nyissa meg a bemutatóját, majd kattintson a *Nézet > Minta > Diasablon* menüpontra.
- 2 (Opcionális) Ha több diára, de nem az összesre szeretné alkalmazni a diasablont, válassza ki a kívánt diákat.

Több dia egyidejű kijelöléséhez tartsa lenyomva a Ctrl billentyűt a következőben: *Diák ablaktábla* és kattintson a használni kívánt diákra.

- 3 A Feladat panelben kattintson jobb egérgommbal az alkalmazni kívánt mesteroldalra.

Ha nem látja a következőt: *Feladat panel*, kattintson a *Nézet > Feladat panel* menüpontra.

- 4 Alkalmazza a diasablont a következők közül valamelyik pontra kattintva:

- *Alkalmazás minden diára*

A kiválasztott diasablont a bemutató összes diájára alkalmazza.

- *Alkalmazás a kijelölt diákra*

A kiválasztott diasablont az aktuális diára vagy az előzőleg kijelölt diákra alkalmazza. Ha például a bemutató első diájára egy különböző diasablont szeretne alkalmazni, jelölje ki azt a diát, váltson át a következőre: *Minta nézet*, majd alkalmazza a diasablont a diára.

3.5 Adatbázisok használata a Base alkalmazással

Az OpenOffice.org tartalmaz egy adatbázismodult: a Base alkalmazást. Használhatja a Baset különböző típusú információk tárolására szolgáló adatbázisok tervezésére az egyszerű címjegyzékektől vagy receptgyűjteményektől a bonyolult dokumentumkezelő rendszerekig.

Táblázatok, űrlapok, lekérdezések és jelentések hozhatók létre manuálisan vagy a megfelelő tündérek segítségével. A Táblatündér például nagyszámú gyakran használt mezőt tartalmaz üzleti és személyes használatra. A Base programban készített adatbázisok adatforrásként használhatók, például üzleti levelek készítésénél.

A Base alkalmazással történő adatbázis-tervezés részletezése túlmutat ezen dokumentum keretein. További információkért lásd: **3.8. szakasz - Hol találhat segítséget, információkat az OpenOffice.org-ról?** (110. oldal).

3.5.1 Adatbázis létrehozása előre definiált beállításokkal

A Base számos előre definiált adatbázismezőt tartalmaz, melyek segítenek az adatbázisok létrehozásában. Az ebben a fejezetben leírt utasítások speciálisan arra vonatkoznak, hogy hogyan lehet egy címjegyzéket előre definiált mezők használatával létrehozni, de akkor is könnyen követhetők, ha más beépített adatbázisfajtát szeretne létrehozni előre definiált mezőkkel.

Az adatbázis létrehozásának folyamatát több részfolyamatra lehet osztani:

Adatbázis létrehozása

Először hozzuk létre az adatbázist.

- 1 Kattintson a *Fájl > Új > Adatbázis* menüpontra.
- 2 Válassza az *Új adatbázis létrehozása > Tovább* lehetőséget.
- 3 Kattintson a *Igen, regisztrálok az adatbázist* pontra ahhoz, hogy az adatbázis információi más OpenOffice.org modulok számára is elérhetővé váljanak, jelölje be mindkét, a párbeszédpanel alsó részében található jelölőnégyzetet, majd kattintson a *Befejezés* gombra.
- 4 Lépjen be abba a könyvtárba, ahová az adatbázist menteni szeretné, adja meg az adatbázis nevét, majd kattintson az *OK* gombra.

Az adatbázistábla beállítása

A következő lépésben definiálja az adatbázistáblában használni kívánt mezőket.

- 1 A Táblatündérben kattintson a *Személyes* kategóriára.

A *Mintatáblák* lista megváltozik, a személyes használatra készült előre definiált táblákat mutatja. Ha az *Üzleti* kategóriára kattintana, the lista előre definiált üzleti táblákat tartalmazna.

- 2 A *Mintatáblák* listában kattintson a *Címek* elemre.

Az előre definiált címjegyzékben elérhető mezők megjelennek az *Elérhető mezők* listában.

- 3 Az *Elérhető mezők* listában kattintson azokra a mezőkre, amelyeket a saját címjegyzékében használni szeretne.

Kiválaszthatja egyenként a tételeket, vagy shift-kattintással egyszerre több tételt.

- 4 Kattintson az egyszeres → gombra a kijelölt tételeknek a *Kijelölt mezők* menübe való mozgásához.

Ahhoz, hogy az összes elérhető mezőt a *Kijelölt mezők* listába mozgassa, kattintson a dupla jobbra mutató nyílra.

- 5** Használja a(z) ↑ és ↓ billentyűket a kijelölt mezők sorrendjének módosításához.

A mezők a lista sorrendjének megfelelően jelennek meg a táblában és az űrlapokban.

- 6** Kattintson a *Tovább* gombra.

- 7** Győződjön meg arról, hogy minden mező helyesen van definiálva.

Megváltoztathatja a mező nevét, típusát, hogy kötelező adat legyen-e és a maximális hosszát (a mezőbe bevihető karakterek számát). Ebben a példában ne változtassa meg a beállításokat.

- 8** Kattintson a *Tovább* gombra.

- 9** Kattintson az *Elsődleges kulcs létrehozása* jelölőnégyzetbe, kattintson az *Elsődleges kulcs automatikus hozzáadása* gombra, kattintson az *Automatikus érték* jelölőnégyzetbe, majd kattintson a *Tovább* gombra.

- 10** Fogadja el az alapértelmezett táblanevet, jelölje be az *Űrlap létrehozása ezen tábla alapján* gombot, majd kattintson a *Befejezés* gombra.

Űrlap létrehozása

A következő lépésben hozza létre a címjegyzék adatainak begépeléséhez szükséges űrlapot.

- 1** Az Űrlaptündérben kattintson a dupla jobbra nyíl ikonra az összes elérhető mezőnek a *Az űrlap mezői* listába való mozgatásához, majd kattintson kétszer a *Tovább* gombra.
- 2** Válassza ki, hogy hogyan szeretné elrendezni az űrlapot, majd kattintson a *Tovább* gombra.
- 3** Jelölje be azt a lehetőséget, hogy az űrlap az összes adatot jelenítse meg, hagyja az összes jelölőnégyzetet üresen, majd kattintson a *Tovább* gombra.
- 4** Alkalmazzon egy stílust és egy mezőszegélyt, majd kattintson a *Tovább* gombra.

A példánkban fogadja el az alapértelmezéseket.

- 5 Nevezze el az űrlapot, jelölje be az *Űrlap módosítása* opciót, majd kattintson a *Befejezés* gombra.

Az űrlap módosítása

Miután definiálta az űrlapot, a megjelenését úgy módosíthatja, ahogy a céljainak legjobban megfelel.

- 1 Zárja be az előző lépés befejezése után megnyitott űrlapot.
- 2 Az adatbázis fő ablakában kattintson jobb egérgombbal a módosítani kívánt űrlapra (csak egynek kell lennie), majd kattintson a *Szerkesztés* pontra.
- 3 Rendezze el az űrlapon a mezőket, az egérrel megfogva és elmozgatva őket az új helyükre.

Például mozgassa el úgy a Vezetéknév mezőt, hogy az a Keresztnév baloldalára kerüljön, majd állítsa be az igényeinek megfelelően a többi mező helyzetét is.

- 4 Ha befejezte az űrlap módosítását, mentse el, majd zárja be.

Mi legyen a következő lépés?

Miután létrehozta az adatbázistáblákat és az űrlapokat, készen áll arra, hogy bevigye az adatokat. Tervezhet lekérdezéseket, illetve jelentéseket is, melyek az adatok rendezését, megjelenítését segítik.

A Base moduldal kapcsolatos további információkért forduljon az OpenOffice.org online sugójához, illetve a következő helyen felsorolt forrásokhoz: **3.8. szakasz - Hol találhat segítséget, információkat az OpenOffice.org-ról?** (110. oldal).

3.6 Rajzok készítése a Draw alkalmazással

Az OpenOffice.org Draw programmal rajzokat és diagramokat hozhat létre. A rajzokat elmentheti napjaink legelterjedtebb formátumaiban, és importálhatja azokat minden olyan alkalmazásba, beleértve az OpenOffice.org modulokat, amelyek megengedik a grafikák importálását. Létrehozhatja a rajzai Flash változatát is.

Az OpenOffice.org dokumentáció tartalmazza a Draw használatának teljes leírását. További információkért lásd: **3.8. szakasz - Hol találhat segítséget, információkat az OpenOffice.org-ról?** (110. oldal)

Draw grafika használata egy dokumentumban:

- 1 Nyissa meg a Draw-t, majd hozza létre a grafikát.
- 2 Mentse el a grafikát
- 3 Másolja és illessze be a grafikát a dokumentumba, vagy szűrje be a grafikát közvetlenül a dokumentumból.

Egy különösen hasznos jellemzője a Drawnak az, hogy más OpenOffice.org modulokból meg lehet nyitni, így a létrehozott rajz automatikusan importálva lesz a dokumentumba.

- 1 Egy OpenOffice.org modulból (például a Writerből), kattintson a *Beszúrás > Objektum > OLE objektum > menüpontra, az OpenOffice.org 2.x rajz > OK* típusra, majd az gombra.

Ez megnyitja a Drawt.

- 2 Készítse el a rajzot.
- 3 Kattintson bele a dokumentumnak egy olyan részébe, amely a Draw keretén kívül esik.

A rajz automatikusan beszűrődik a dokumentumba.

3.7 Matematikai képletek létrehozása a Math alkalmazással

Általában nehéz összetett matematikai képleteket beilleszteni a dokumentumba. Az OpenOffice.org Math egyenletszerkesztő lehetővé teszi képletek létrehozását operátorok, függvények, valamint formázási lehetőségek használatával. A képleteket, mint objektumokat mentheti el, majd importálhatja őket más dokumentumokba. A matematikai függvények beszúrhatók más OpenOffice.org dokumentumokba hasonlóan az egyéb grafikai objektumokhoz.

MEGJEGYZÉS

A Math nem egy számológép. Az általa létrehozott függvények grafikai objektumok. Még ha be is importáljuk őket a Calcba, a függvények nem értékelhetők ki.

3.8 Hol találhat segítséget, információkat az OpenOffice.org-ról?

Az OpenOffice.org kiterjedt online súgót tartalmaz. Ezen túl a felhasználók és fejlesztők népes közössége is támogatja. Néha nehéz lehet segítséget, információkat találni az OpenOffice.org használatáról. A következő táblázat tartalmaz néhány helyet, ahová további információért fordulhat. (Mivel a weboldalak gyakran megszűnnek, vagy tartalmuk megváltozik, a következő táblázatban közölt információk nem biztos, hogy olvasásukkor még aktuálisak.)

OpenOffice.org online súgó menü

Kiterjedt segítség az OpenOffice.org bármely műveletével kapcsolatban

A hivatalos OpenOffice.org támogatás webhely (<http://support.openoffice.org/index.html>)

Kézikönyvek, oktatóanyagok, fejlesztői fórumok, a users@openoffice.org levelezőlista, FAQs (GyIK-ek), illetve sok más

OpenOffice.org átállási útmutató (<http://documentation.openoffice.org/manuals/oooauthors2/0600MG-MigrationGuide.pdf>)

Információk az OpenOffice.org-ra más rendszerekről, beleértve a Microsoft Office-t, történő átállással kapcsolatban.

Az OpenOffice.org megszelidítése (<http://www.taming-openoffice-org.com/>)

Könyvek, hírek, tippek és trükkök

OpenOffice.org makrók (<http://www.pitonyak.org/oo.php>)

Kiterjedt információk a makrók létrehozásával és használatával kapcsolatban

Kontakt: E-Mail és naptár

A Kontakt számos KDE-alkalmazás funkcionalitását kombinálja egyetlen, kényelmes felületbe a személyes információmenedzsmenthez. Ezek az alkalmazások magukba foglalják a K-Mail e-mail programot, a KOrganizer naptárprogramot, a KAddressbook névjegytárolót és a KNotes feljegyzéskészítőt. A PalmPilottal és más külső kézi eszközökkel való szinkronizáció szintén lehetséges. A Kontakt könnyedén integrálódik a KDE-asztalba és számos csoportmunka kiszolgálóhoz tud csatlakozni. Olyan extra elemeket tartalmaz, mint a SPAM- és vírusszűrés vagy az RSS-olvasó.

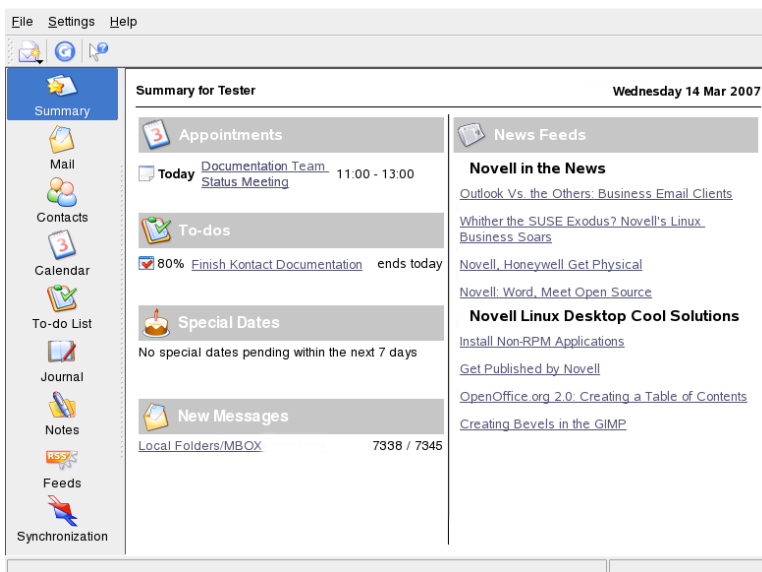
Indítsa el a Kontakt programot a főmenüből. Másképpen a `kontakt` paranccsal indítható a parancssorból vagy a *Parancs végrehajtása* párbeszédpanelből. Az integrált alkalmazás helyett az önálló komponensek is megnyithatók, ha csak bizonyos funkcióra van szüksége.

4.1 Kontakt áttekintése

Az alapértelmezett ablaknézet, mely az *Összegzést* tartalmazza, itt jelenik meg: **4.1. ábra - A Kontakt ablaka az összegzéssel** (114. oldal) A bal oldali szakaszban lévő gombokkal érhetők el a különféle komponensek.

Az *Összegzés* néhány alapinformációt tartalmaz a közeli születésnapokról és teendőkről és az új üzenetek számáról. A hírek szakasz hozzáférést biztosít a feltöltött RSS-hírekhez abból a célból, hogy Ön az érdeklődésének megfelelő legfrissebb hírekhez jusson. A *Beállítások > Az áttekintő beállításai* menüpontban lehet összeállítani, hogy mi legyen a megjelenítendő információ.

4.1 ábra A Kontact ablaka az összegzéssel

4.1.1 Levél

A bal oldali mappaterület tartalmazza a levelezőmappák (levélládák) listáját az összes és az olvasatlan levelek számával. Egy mappát egyszerűen úgy lehet kiválasztani, hogy rákattint. A mappához tartozó üzenetek a jobb felső keretben jelennek meg. Az alkalmazásablak alján lévő állaporsorban szintén megjelenik a mappához tartozó üzenetek száma.

Az egyes üzenetek tárgya, feladója és az üzenet kézbesítésének időpontja a jobbra lévő fejléc területen jelenik meg. Az üzenetet kiválasztásához és megjelenítéséhez kattintson az üzenetre. Az üzeneteket az egyik oszlopfejlécre kattintva rendezheti (tárgy, feladó, dátum stb. szerint). A kiválasztott üzenet tartalma az ablak üzenetkeretében jelenik meg. A mellékleteket az üzenet alján lévő ikonok jelzik a melléklet MIME-típusa alapján vagy azok megjelenhetnek a sorok között.

Az üzeneteket különféle állapotjelző zászlóval lehet ellátni. Az üzenet állapotát az *Üzenet > Megjelölés* menüpont segítségével lehet megadni. Ezzel a lehetőséggel olyan állapotok rendelhetők egy üzenethez, mint például a "fontos" vagy a "figyelmen kívül hagyott". Például kiemelheti azokat a fontos üzeneteket, melyekről nem szeretne megfedkezni. A keresőpanel *Állapot* gombja használatával adott állapotú üzenetek jeleníthetők meg.

4.1.2 Névjegyek

E komponens bal felső kerete sorolja fel be az éppen aktív címjegyzékek címeit. A bal alsó keret sorolja fel a címjegyzékeket és mutatja be, hogy azok aktívak-e. A jobb oldali keret az éppen kiválasztott névjegyet jeleníti meg. A felül lévő keresőpanel segítségével lehet egy adott névjegyet megtalálni.

4.1.3 Naptár

A naptárnézet számos keretre oszlik. Alapértelmésben az aktuális hónap nézete és az aktuális hét nézete látható. Szintén található itt állapotmegjelöléssel egy teendőlista, az aktuális esemény vagy teendő részletei és egy naptárlista. Válasszon egy másik nézetet a tálcáról vagy a *Nézet* menüből.

4.1.4 Teendők

A *Teendők* lista bemutatja a feladatai listáját. Új elem listára történő felvételéhez kattintson a fent lévő mezőre. Kattintson jobb gombbal egy meglévő tétel oszlopába, ha az oszlopban lévő értéket meg akarja változtatni. Egy tétel számos részétételből állhat. Új részétel létrehozásához kattintson a jobb gombbal, és válassza ki az *Új részfeladat* menüpontot. Teendőt más személyekhez is rendelhet.

4.1.5 Napló

A *Napló* olyan hely, ahová feljegyezheti a véleményeit, élményeit vagy tapasztalatait. Új bejegyzés felvételéhez a naptár keretben válasszon ki egy dátumot, és kattintson a *Napló hozzáadása* menüpontra. Ha az adott dátumhoz már létezik naptárbejegyzés, az a jobb oldali keretben szerkeszthető.

4.1.6 Feljegyzések

A Feljegyzések komponens segítségével a képernyőre tehet ki saját magának szóló megjegyzéseket. Ha KDE-t használ, a rendszertálcán lévő KNote ikon segítségével lehet az asztalon láthatóvá tenni a megjegyzéseket.

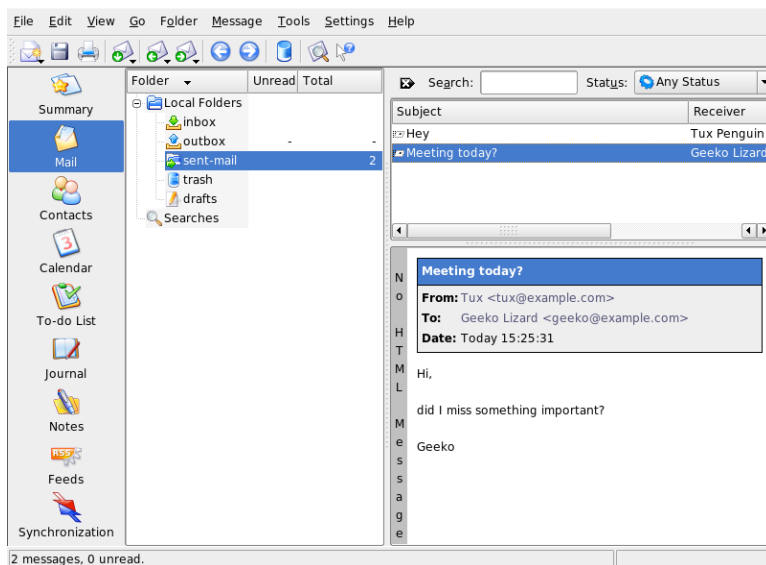
4.1.7 Letöltődő hírek

A *Letöltődő hírek* ablak három keretre oszlik: egy fanézetre a bal oldalon, mely az RSS-híreket mutatja, egy cikklistára a jobbra fent és a cikkablakra a jobb alsó részen. Egy cikk megjelenítéséhez kattintson a fanézetben a cikkeire. Kattintson jobb gombbal a cikkekre a frissítéshez, szerkesztéshez vagy törléshez. Kattintson jobb gombbal egy mappára a fanézetben. Ekkor megjelenik egy menü, ahol új hírcsatornákat vehet fel vagy megváltoztathatja a mappában lévő már meglévőket.

4.2 Levelezés

A Kontact a KMail programot használja levelezésre. A beállításához nyissa meg a levelező komponens, majd válassza a *Beállítások > Beállítások* menüpontot. A KMail egy teljeskörű levelező program, mely számos protokollt támogat. Az *Eszközök* menü számos hasznos eszközt nyújt a kénytelen levelekkel való bánásmódhoz. A *Keresés* funkcióval részletekbe menő keresést lehet végezni az üzenetek között. A *Varázsló kénytelen üzenetek szűréséhez* nevű eszköz segít a kénytelen, kereskedelmi, elektronikus levelek kiszűrésében. A *Varázsló vírusirtó beállításához* nevű eszköz segíti a víruskeresést az elektronikus levelekben. E két varázsló külső kénytelenlevél-szűrő és vírusölő szoftverekkel működik együtt. Ha e funkciók ki vannak kapcsolva, telepítsen további csomagokat a kénytelen vagy vírusos levelek elleni védelem céljából.

4.2 ábra A Kontact levelező komponense

4.2.1 Személyazonosságok és fiókok beállítása

A Kontact egyszerre több e-mai fiókot is tud kezelni, mint például a magán vagy az üzleti e-mail fiókjait. Elektronikus levél írásakor, az előre megadott személyazonosságok közül válasszon egyet a *Nézet > Azonosító* menüpont használatával. Új személyazonossági profil létrehozásához válassza a *Beállítások > Beállítások* menüpontot, majd az *Azonosítók > Hozzáadás* pontot. A megjelenő párbeszédpanelben az új személyazonosságnak adjon nevet, mint például „magánjellegű” vagy „hivatalos.” Kattintson az *OK* gombra egy olyan párbeszédpanel megnyitásához, melyben további információk adhatók meg. Személyazonosságot egy mappához is rendelhet, így amikor a mappában lévő üzenetre válaszol, a hozzárendelt személy nevében kerül sor a válaszra.

Az *Általános* lapon adja meg a nevét, szervezetét és e-mail címét. A *Titkosítás* lapon válassza ki a kulcsokat az elektronikus aláírandó vagy titkosítandó kimenő levelek számára. Ahhoz, hogy a titkosítás működjön, először létre kell hozni egy kulcsot a KGpg-vel, amint ezt a következő rész tárgyalja: *10. fejezet - Titkosítás a KGpg programmal* (189. oldal)

A *Speciális* lapon megadhatja azt az alapértelmezett címet, melyre a válaszokat várja, megadhatja az alapértelmezett rejtett másolat címet, kiválaszthat egy szótárat, kiválaszthatja a piszkozatok és az elküldött levelek mappáját, és megadhatja a levélküldés módját. Az *Aláírás* lapon megadhatja, hogy a levelek végén milyen aláírást tartalmazó blokk jelenjen meg. Például, aláírhatja az elektronikus levelét az elérhetőségi információival. E funkció aktiválásához válassza az *Aláírás hozzáadása* lehetőséget, és adja meg, hogy az aláírás egy fájlból, egy bemenő mezőből vagy egy parancs kimenetéből álljon-e elő. A *Kép* funkcióval megadhatja, hogy kis (48x48 képpontból álló) egyszínű ikon elérési útját, mely ikon megjelenik a leveleiben, ha a címzett levelező programja támogatja annak megjelenítését. Amikor befejezte a személyazonossággal kapcsolatos beállításokat, hagyja azokat jóvá az *OK* gombbal.

A *Fiókok* alatti beállítások határozzák meg, hogy a Kontact hogyan fogadja és küldje az elektronikus leveket. Két lapból áll, egy a küldés, egy pedig a fogadás beállításaihoz. Az ehhez a funkcióhoz tartozó beállítások nagyban függenek a levelező kiszolgált hordozó rendszertől és hálózattól. Ha nem tudja biztosan a beállítandó adatokat, vagy a kiválasztandó tételeket, akkor konzultáljon az internetszolgáltatójával vagy a rendszergazdával.

A kimenő postaládák létrehozásához a *Küldés* lapon kattintson a *Hozzáadás* pontra. Válasszon az SMTP és az ún. sendmail transzporttípusok közül. A legtöbb esetben az SMTP a megfelelő választás. A választás után megjelenik egy ablak, melyben az SMTP-kiszolgáló adatait kell megadni. Adjon meg egy nevet, és írja be a kiszolgáló címét (ahogy az internetszolgáltató Önnek megadta). Ha a kiszolgáló hitelesítést igényel, engedélyezze a *kiszolgáló név és jelszó megadását igényli* pontot. A biztonsági beállítások a *Biztonság* lapon vannak. Itt adja meg a kívánt titkosítási módszert.

Az e-mailek fogadásával kapcsolatos beállításokat a *Fogadás* lapon teheti meg. Új fiók létrehozásához használja a *Hozzáadás* menüpontot. Válassza ki a levélfogadási módot. Ez lehet helyi (Mbox-ban tárolva vagy Maildir formátumban), POP3 vagy IMAP. Adja meg a kiszolgálónak megfelelő beállításokat.

4.2.2 Elektronikus levek importja más levelező programokból

Más alkalmazásokból történő levélimporthoz válassza a *Fájl > Üzenetek importálása* menüpontot a Kontact levélnézetében. Jelenleg az Outlook Expresshez, az mbox formátumhoz, az e-mail szövegformátumhoz, a Pegasus Mailhez, az Operához, az Ev-

olutionhoz és más levelezőprogramokhoz van levélimportszűrő. Az importáló program önállóan is indítható a `kmailcvt` paranccsal.

Válassza ki a megfelelő az alkalmazás, és erősítse azt meg a *Folytatás* gombbal. A választott típustól függően egy fájlt vagy egy mappát kell megadni. Kontakt ezután véglegesíti a folyamatot.

4.2.3 Üzenetek írása

Új üzenet létrehozásához válassza az *Üzenet > Új üzenet* menüpontot vagy kattintson eszköztáron a megfelelő ikonra. Ha más e-mail fiókból akar üzenetet küldeni, válasszon egy másik személyazonosságot a következő részben leírtak szerint: **4.2.1. szakasz - Személyazonosságok és fiókok beállítása** (117. oldal). A *Címzett* mezőbe írjon be egy e-mail címet vagy egy, a címjegyzékben lévő név vagy cím kezdetét. Ha a Kontakt a címjegyzékben talál olyasmit, ami megfelel a beírtaknak, megjelenik egy választóablak. Kattintson a kívánt névjegyre vagy folytassa a beírást, ha nincs találat. Ha közvetlenül a címjegyzékből akar választani, kattintson a Címjegyzék mező melletti... gombra.

Ha fájlt szeretne csatolni egy üzenethez, kattintson a gémkapocs ikonra, és válassza ki a csatolandó fájlt. Fájlt úgy is csatolhat, ha az asztaltól vagy egy másik mappából egy fájlt az *Új üzenet* ablakba húz vagy a *Csatolás* menü egyik pontját használja. Általában a fájl formátuma helyesen kerül felismerésre. Ha a formátum felismerése sikertelen, kattintson jobb gombbal az ikonra. A megjelenő menüben válassza a *Tulajdonságok* pontot. A következő párbeszédpanelben adja meg a formátumot és a fájlnevet, majd adjon meg egy leírást. Továbbá, adja meg, hogy a csatolt fájlt alá kell-e írni vagy titkosítani kell-e.

Az üzenet megírása után közvetlenül az *Üzenet > Küldés* menüponttal elküldheti, vagy a kimenő levelek közé helyezheti az *Üzenet > Küldés később* menüponttal. Ha elküldi az üzenetet, az üzenet a sikeres elküldés után az *Elküldött üzenetek* mappába másolódik. A *Kimenő üzenetek* mappába mozgatott üzenetek szerkeszthetők és törölhetők.

4.2.4 Titkosított elektronikus levél és aláírás

A levelének titkosításához először a következők szerint egy kulcspárt kell generálnia: **10. fejezet - Titkosítás a KGpg programmal** (189. oldal). A titkosítás részleteinek megadásához válassza a *Beállítások > Beállítás > Azonosítók* menüpontot, hogy

megadja, mely személyazonosság nevében akar titkosított vagy aláírt levelet küldeni. Ezután nyomja meg a *Módosít* gombot. Az *OK* gombbal történő megerősítés után a megfelelő mezőben meg kell jelenni a kulcsnak. Az *OK* gombbal zárja be a beállító párbeszédpanelt.

4.2.5 Mappák

Üzenetmappák az üzenetek elrendezését segítik. Alapértelmezésben ezek a `~/ .kde/ share/apps/kmail/mail` könyvtárban vannak. Amikor először indítja a KMailt, a program számos mappát hoz létre. Kezdetben a *Bejövő* üzenetek mappába kerülnek a kiszolgálóról leszedett új üzenetek. A *Kimenő* üzenetek mappába kerülnek ideiglenesen a küldéshez sorba állított üzenetek. Az *Elküldött* üzenetek mappája az elküldött üzenetek másolatai számára szolgál. A *Törölt* üzenetek mappája a *Del* gombbal vagy a *Szerkesztés > Áthelyezés a törölt üzenetek közé* menüponttal törölt e-maileket tartalmazza. A *Piszkozatok* mappába mentheti a még be nem fejezett üzeneteit. Ha IMAP-mappákat használ, az IMAP-mappák a helyi mappák alatt vannak felsorolva. Minden bejövő levelet biztosító levelezési kiszolgáló mappái megjelennek a mappalistában.

Ha további mappákba akarja szervezni az üzeneteket, a *Mappa > Új mappa.* menüponttal új mappákat hozhat létre. Ez a parancs megnyit egy olyan ablakot, melyben meg kell adni az új mappa nevét és formátumát.

Kattintson jobb gombbal egy mappára a mappaműveleteket tartalmazó helyi menühöz. Ha meg akarja adni az olvasott és olvasatlan levelei lejárat dátumát, hogy mi történjen velük az élvülés után és azt, hogy vajon a lejárt üzeneteket törölni kell-e vagy egy adott mappába áthelyezni, kattintson az *Eltávolítás* gombra. Ha egy mappát akar egy levelezőlistáról származó levelek tárolásához használni, a szükséges beállításokat a *Mappa > Levelezőlista-kezelés* menüpontban adhatja meg.

Egy vagy több üzenet áthelyezéséhez az egyik mappából egy másikba, húzza azokat a felső ablakból a bal oldali ablak megfelelő mappájába. A kijelölt üzeneteket az *M* gomb lenyomásával vagy az *Üzenet > Áthelyezés ide* menüpont használatával is lehet mozgatni. A megjelenő mappalistában válassza ki azt a mappát, amibe át akarja helyezni az üzeneteket.

4.2.6 Szűrők

A szűrők használata a bejövő levelek automatikus feldolgozásának egy kényelmes módja. A szűrők a levél számos jellemzőjét fel tudják használni, mint például a feladót vagy a méretét ahhoz, hogy a levelet bizonyos mappákba helyezték, töröljék a kéretlen leveleket, visszaküldjék a leveleket a feladónak vagy számos más műveletet hajtsanak végre.

A szűrő beállítása

Egy szűrő létrehozásához a semmiből válassza a *Beállítások > A szűrők beállítása* menüpontot. Egy meglévő levélen alapuló szűrő létrehozásához kattintson jobb gombbal a kívánt üzenetre, és válassza ki a *Szűrő létrehozása* menüpontot, majd a kívánt feltételt.

Válassza ki a szűrő egyezési feltételét (mind vagy egyik). Válassza ki azt a feltételt, ami csak a kívánt üzeneteknek felel meg. A *Szűrési műveletek* menüpontban állítsa be, hogy mit kell tenni azokkal az üzenetekkel, melyek megfelelnek a feltételnek. *Speciális beállítások* lehetőséggel adható meg, hogy a szűrő mikor kerüljön alkalmazásra és az, hogy további szűrőket kell-e alkalmazni ezekre az üzenetekre.

Szűrők alkalmazása

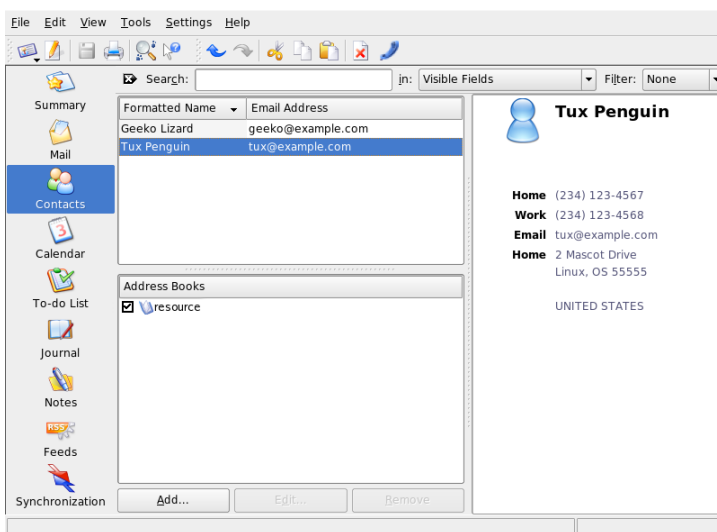
A szűrőket a rendszer a *Beállítások > A szűrők beállítása* párbeszédpanelben megjelenő sorrendben alkalmazza a rendszer. A szűrők sorrendjét úgy tudja megváltoztatni, hogy kiválasztja majd a nyíl gombokkal mozgatja a listában azokat. A szűrők csak az új bejövő és küldött üzenetekre vonatkoznak az alapján, ahogy azt a speciális beállítások párbeszédpanelben megadta. Ha meglévő üzenetekre akarja alkalmazni a szűrőket, kattintson jobb gombbal a kívánt üzenetre, és alkalmazza a *Szűrő alkalmazása* menüpontot.

Ha a szűrők nem úgy viselkednek, ahogyan várná, megfigyelheti azokat az *Eszközök > A szűrési napló megjelenítője* paranccsal. Ha ebben a párbeszédpanelben engedélyezi a naplózást, megjelenik a szűrők üzenetekre való alkalmazásának módja, így ezzel behatárolhatja a probléma helyét.

4.3 Névjegyek

A névjegyeket a KAddressBook komponens kezeli. Beállításait a *Beállítások > A KAddressBook beállításai* menüponttal lehet megadni. Egy adott névjegyre a keresés panel segítségével lehet keresni. A *Szűrő* segítségével csak egy adott kategóriához tartozó névjegyek jelennek meg. Kattintson jobb gombbal egy menü megnyitásához, melyben olyan funkciók közül lehet választani, mint például a névjegy elküldése e-mailben.

4.3 ábra A Kontact címjegyzék

4.3.1 Névjegyek felvétele

Egy e-mailből úgy tud felvenni egy nevet és a hozzá tartozó e-mail címet, hogy a levelező komponensben jobb gombbal a címre, majd a *Megnyitás a címjegyzékben* lehetőséget választja. A levelező program használata nélkül a címjegyzék komponens *Fájl > Új bejegyzés* menüpontjával tud új névjegyet felvenni. Mindkét esetben megjelenik egy párbeszédpanelben, melyben a névjegy adatait adhatja meg.

Az *Általános* lapon adja meg az alapvető elérési információkat, mint például a nevet, az e-mail címeket és a telefonszámokat. A kategóriák alapján rendezheti a címekeket.

Részletek lap további olyan specifikus információkat tartalmaz, mint például a születésnap vagy a házastárs neve.

Ha a névjegyhez tartozó személy használ azonnali üzenetküldőt, annak adatait a *Csevegési (IM-) címek* pontban veheti fel. Ha rögzített azonnali üzenetküldő-azonosítási adatok és a Kontacttal egyidőben fut a Kopete vagy egy másik KDE-s csevegőprogram, a Kontactban megjelenik ezen személyek állapotinformációja. A *Titkosítási beállítások* alatt adja meg a személy titkosításhoz használt adatait, például a nyilvános kulcsát.

Az *Egyéb* alatt további információk adhatók meg, például egy fénykép és a felhasználó Elérhető/foglalt státuszinformációjának elérhetősége. Az *Egyéni mezők* alatt rendelhető saját információ a személyhez vagy a címjegyzékhez.

Számos formátumból lehet névjegyet importálni. Ehhez használja a *Fájl > Importál* menüpontot, és válassza ki a kívánt formátumot. Ezután válassza ki az importálandó fájlt.

4.3.2 Terjesztési listák készítése

Ha személyek egy csoportjának gyakran küld levelet, a terjesztési lista segítségével több e-mail címhez egyetlen névjegyelemet rendelhet, így nem kell a csoport minden egyes tagjának az e-mail címét begépelni, amikor az adott csoportnak akar levelet küldeni. Először kattintson a *Beállítások > A bővítősáv megjelenítése > Címlista-szerkesztő* menüpontra. A megjelenő új szakaszban kattintson az *Új lista* pontra. Adja meg a lista nevét, majd kattintson az *OK* gombra. A listára úgy vehet fel személyeket, hogy a címlistából a bejegyzésüket a terjesztési lista ablakba húzza. E-mail írásakor a lista úgy használható, mint egy személy névjegye.

4.3.3 Címjegyzékek felvétele

FONTOS: Csoportmunka címjegyzékek

A legjobb módja a csoportmunka-erőforrások felvételének a Csoportmunka-beállító varázsló használata, ami egy önálló eszköz. Használatához zárja be a Kontactot, és futtassa `groupwarewizard` parancsot vagy a KDE menü Office csoport parancsát. A felkínált listából válassza ki a kiszolgáló típusát, ami lehet SLOX, GroupWise vagy Exchange, majd adja meg a címet és az azonosításhoz

szükséges adatokat. A varázsló ezután az elérhető erőforrásokat felveszi a Kontaktba.

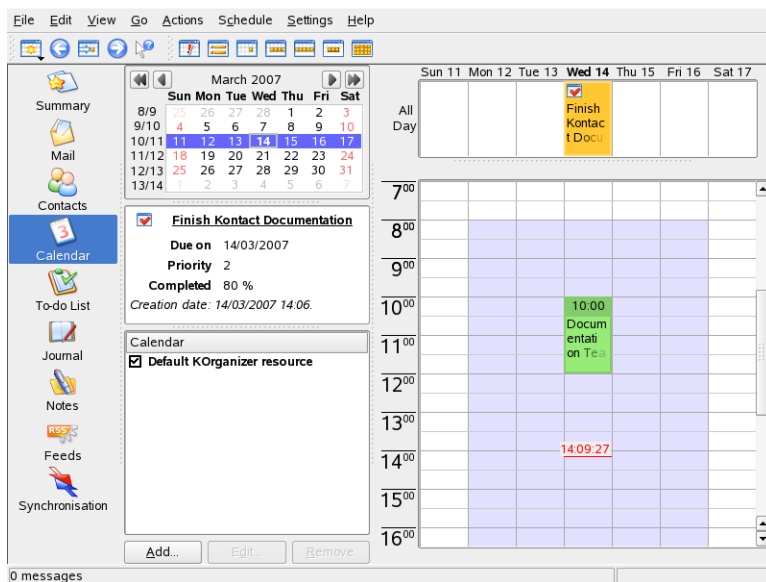
Kontakt több címjegyzékhez is hozzá tud férni, mint például a Novell GroupWise vagy egy LDAP-kiszolgáló által felkínált megosztott címjegyzékek. Az aktuális címjegyzékek megtekintéséhez válassza a *Beállítások > A bővítésáv megjelenítése > Címjegyzékek* menüpontot. Új felvételéhez nyomja meg a *Hozzáadás* gombot, majd válassza ki a típusát és adja meg a kívánt információkat.

A címjegyzékek elején lévő jelölőnégyzetek mutatják, hogy az egyes címjegyzékek aktívak-e. Ha a címjegyzék megjelenését le akarja tiltani anélkül, hogy a címjegyzéket törölné, kapcsolja ki a jelölést. Az *Eltávolítás* törli a kiválasztott címjegyzéket a listából.

4.4 Naptár

A Kontakt a KOrganizer programot használja naptárkomponensként. Beállításához a *Beállítások > A KOrganizer beállításai* menüpontot kell használni. A naptárban megadhat megbeszéléseket és találkozókat ütemezhet. Ha szükséges, az elkövetkező eseményekre figyelmeztet. A *Fájl* menü lehetőségeivel importálhat, exportálhat vagy archiválhat naptárakat.

4.4 ábra A Kontact naptár

4.4.1 Esemény ütemezése

Új esemény vagy találkozó felvételéhez a *Műveletek > Új esemény* menüpontot használja. Adja meg a kívánt részleteket. Az *Emlékeztető* pont alatt megadhat egy olyan időpontot, amikor egy adott eseményre emlékeztetni kell a résztvevőket. Ha egy esemény ismétlődik, adja meg a megfelelő intervallumot. Az esemény naptárba való rögzítésének egy másik módja, ha valamelyik program naptár nézetében a megfelelő mezőre kattint duplán. Ez ugyanazt a párbeszédpanelt nyitja meg, mint ami a menüből elérhető. Más módon, a Naptár nézetben válasszon ki egy időtartományt, és kattintson jobb gombbal.

A résztvevők megadásához a párbeszédpanelbe írja be a résztvevők adatait vagy szűrje be azokat a címjegyzékből. A kézi adatbevitelhez válassza *Új* menüpontot Címjegyzékből történő adatimporthoz kattintson a *Válassza ki a címzettet* pontra, majd válassza ki a megfelelő bejegyzéseket a párbeszédpanelből. A résztvevők szabad ideje alapján történő eseményütemezéshez menjen a *Szabad/foglalt* lehetőséghez és kattintson a *Dátumválasztás* pontra.

Az *Ismétlődés* lapon lehet a rendszeresen ismétlődő eseményeket beállítani. A *Csatolások* segítségével kényelmesen lehet más információt, például egy találkozó napirendjét csatolni az eseményhez.

4.4.2 Naptárak felvétele

FONTOS: Csoportmunka naptárak

A legjobb módja a csoportmunka-erőforrások felvételének a Csoportmunka-beállító varázsló használata, ami egy önálló eszköz. Használatához zárja be a Kontactot, és futtassa `groupwarewizard` parancsot vagy a KDE menü Office csoport parancsát. A felkínált listából válassza ki a kiszolgáló típusát, ami lehet SLOX, GroupWise vagy Exchange, majd adja meg a címet és az azonosításhoz szükséges adatokat. A varázsló az elérhető erőforrásokat felveszi a Kontactba.

A naptár modul egyszerre több naptárhoz tud csatlakozni. Ez például akkor hasznos, ha a személyes naptárat a vállalati naptárral akarja kombinálni. Új naptár felvételéhez kattintson a *Hozzáadás* gombra, majd válassza ki a naptár típusát. Töltse ki a szükséges mezőket.

A naptárak elején lévő jelölőnégyzetek mutatják, hogy az egyes naptárak aktívak-e. Ha a naptár megjelenését le akarja tiltani anélkül, hogy a naptárat törölné, kapcsolja ki a jelölést. Az *Eltávolítás* törli a kiválasztott naptárat a listából.

4.5 Adatszinkronizáció kézi számítógépekkel

A Kontact programot úgy tervezték, hogy adatait szinkronizálni tudja az olyan kézi eszközökkel, mint a Palm. Az összegzés bemutatja a KPilot állapotát. A KPilot használatáról további információért lásd: **6. fejezet - Kézi számítógépek szinkronizálása KPilot programmal** (147. oldal) .

4.6 A Kontact a GroupWise felhasználók számára

Ha már hozzászokott a GroupWise használatához, esetleg egy kevés problémája lehet a Kontact-hoz való alkalmazkodásban. A két program hasonló elveken működik, és számos egyforma szolgáltatást nyújt. Ez a fejezet tárgyalja a jelentősebb terminológiai különbségeket, valamint tippeket ad a GroupWise felhasználók számára, hogy a legtöbbet legyenek képesek kihozni a Kontactból.

4.6.1 Terminológiai különbségek

A következő táblázat felsorolja a Kontact és a GroupWise közötti fő terminológiai különbségeket.

4.1 táblázat *A Kontact és a GroupWise terminológiai különbségei*

GroupWise	Kontact
Találkozók	Események
Időpontkeresés	Foglaltság
Feljegyzések	Naplóbejegyzés
Feladott (posted) és fel nem adott tételek	Egy esemény feladott (posted), ha még nincs résztvevője. Ha egy eseménynek van résztvevője, akkor az egy elküldött tétel.
Feladatok (Tasks)	Feladatok (To-dos)

4.6.2 Tippek a Groupwise felhasználók számára

Ez a fejezet útmutatást ad a GroupWise felhasználók számára a GroupWise és a Kontact különbségeiből adódó nehézségek leküzdéséhez.

Névjegy információ

Hozzáadhatja a GroupWise alkalmazás Messenger címeit és e-mail címeit a saját Kontakt névjegyeihez. Ezután a névjegyet felhasználva írhat egy elektronikus levelet, vagy megnyithat egy azonnali üzenetküldési munkamenetet, ha jobb egérgombbal rákattint a nevére a Névjegyek nézetben.

Színkódolás

Hasznos, ha színkóddal látja el a GroupWise tételeket, valamint hasonlóan a más forrásból származó tételeket. A színkódolás könnyebbé teszi az egy adott forrásból származó e-mailek, névjegyek és egyéb tételinformációk kezelését.

Résztvevők meghívása eseményekre

A GroupWise alkalmazástól eltérően a Kontakt nem veszi fel Önt automatikusan a saját beütemezett eseményei résztvevői közé. Győződjön meg arról, hogy nem felejtette el meghívni saját magát.

4.7 További információk

A Kontakt egy saját magáról és a különböző komponenseiről szóló súgót tartalmaz. Ezt a *Súgó > Kontakt kézikönyv* menüponttal érheti el. A projekt weboldala (<http://www.kontakt.org>) szintén informatív.

GroupWise Linux kliens: elektronikus levelezés és naptárprogram

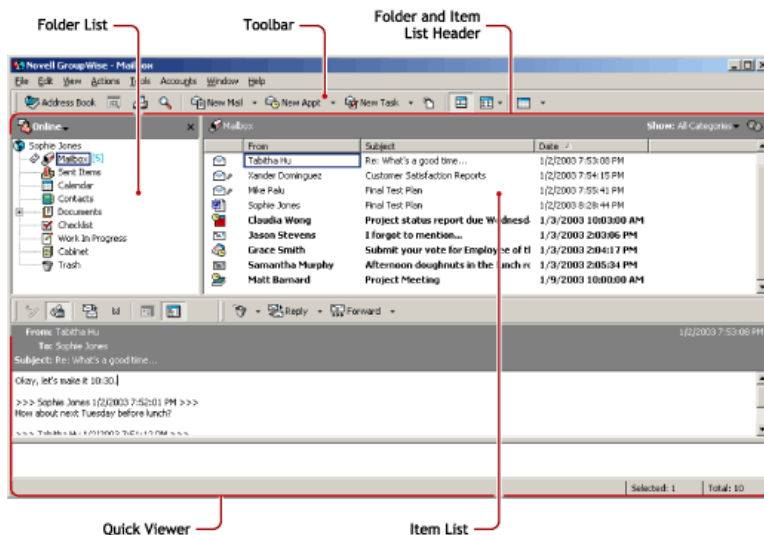
5

A GroupWise® egy robosztus, megbízható üzenetküldő és csoportmunka rendszer, mellyel bárhol, bármikor kapcsolódhat az általános postafiókjához. Ez a fejezet egy bevezető áttekintést nyújt a GroupWise kliensről, így gyorsan és könnyedén használatba tudja venni a GroupWise keresztplatformos klienst.

5.1 A GroupWise főablakának ismertetése

A GroupWise fő munkaterülete a főablak. A GroupWise főablakából elolvashatja üzeneteit, ütemezheti találkozójait, megtekintheti naptárát, kezelheti kapcsolatait, válthat a GroupWise futtatási módjai között, megnyithat mappákat, dokumentumokat stb.

5.1 ábra GroupWise főablaka

A GroupWise-ban több főablakot is megnyithat az *Ablak* menü *Új főablak* pontjára kattintva. Ez hasznos lehet másik felhasználó helyettesítésekor. Egyszerre láthatja a saját és a helyettesített felhasználó főablakát. Előfordulhat, hogy Ön megnyit egy mappát az egyik ablakban és figyelni szeretné a Naptárat egy másikban. Annyi főablakot nyithat meg, amennyit számítógépének a memóriája lehetővé tesz.

Az alábbiakban a főablak alapvető összetevőinek ismertetése következik.

5.1.1 Eszköztár

Az eszköztár használatával gyorsan hajthat végre szokásos GroupWise feladatokat, például a címjegyzék megnyitását, levél küldését és tételek keresését. Az eszköztár bővebb ismertetését lásd az [5.4. szakasz - Az Eszköztár használata](#) (141. oldal) témakörben .

5.1.2 Mappa- és Tétellista fejléc

A mappa- és tétellista fejlécének legördülő listájáról kiválasztható a GroupWise kívánt futtatási módja (Online vagy Tárolt), megnyitható az archív tételeket vagy a biztonsági másolatokat tartalmazó postafiók és kijelölhető helyettesítő postafiók.

5.1.3 Mappalista

A főablak baloldali részén lévő mappalistával rendezheti a GroupWise tételeket. Létrehozhat új mappát a tételek tárolására. Az egyes mappák mellet (kivéve a megosztott mappákat) egy szögletes zárójelben megjelenik az olvasatlan tételek száma. A kimenő tételek mappa neve mellett szögletes zárójelek között látható szám jelzi, hogy hány tétel vár elküldésre tárolt üzemmódból.

Itt olvashatja, hogy mit tartalmaznak az egyes alapértelmezett mappák:

- „Felhasználó mappa” szakasz (131. oldal)
- „Postafiók mappa” szakasz (132. oldal)
- „Elküldött tételek mappa” szakasz (132. oldal)
- „Naptár mappa” szakasz (132. oldal)
- „Kapcsolatok mappa” szakasz (133. oldal)
- „Ellenőrzőlista mappa” szakasz (133. oldal)
- „Dokumentumok mappa” szakasz (134. oldal)
- „Lomtár mappa” szakasz (135. oldal)
- „Megosztott mappák” szakasz (135. oldal)

Felhasználó mappa

A felhasználói mappa (az Ön nevével jelölve) jelenti az Ön GroupWise adatbázisát. A főablakban látható összes mappa az Ön felhasználói mappájának az almappája.

Postafiók mappa

A Postafiókban jelenik meg minden fogadott tétel, kivéve az elfogadott vagy elutasított ütemezett tételeket (találkozók, tennivalók és feljegyzések). Az elfogadott ütemezett tételek a Naptárba kerülnek át.

Elküldött tételek mappa

Az *Elküldött tételek* mappában a postafiókból és a naptárból elküldött összes tétel látható. Az *Elküldött tételek* mappa a GroupWise 6.5-ös verzióját megelőzően egy lekérdezéseket megjelenítő mappa volt, ezért eltért a jelenleg használt *Elküldött tételek* mappától.

Az alábbiakban a korábbi programváltozatokban használt *Elküldött tételek lekérdezése* mappa és a jelenlegi *Elküldött tételek* mappa összevetése olvasható.

5.1 táblázat A Lekérdező Kimenő tételek mappa és a Kimenő tételek mappa összehasonlítása

Kimenő tételek mappa (jelenlegi)	Lekérdező Kimenő tételek mappa (korábbi)
Minden elküldött tétel ebben a mappában marad, kivéve, ha áthelyeztük egy a Postafióktól vagy Naptártól különböző mappába. Ha az elküldött tételt áthelyeztük egy másik mappába, a továbbiakban már nem jelenik meg a Kimenő tételek mappában.	Ténylegesen egy tétel sincs ebben a mappában. Ez egy keresési eredmény mappa, ami azt jelenti, hogy a mappára való kattintáskor egy keresés hajtódik végre, és a keresés eredménye (az összes elküldött tétel) megjelenik a mappában. Ha töröl egy tételt ebben a mappában, az eredeti tétel az eredeti mappában megmarad, és a mappa következő megnyitásakor újból megjelenik.
Újraküldhet, újraütemezhet és visszahívhat elküldött tételeket ebből a mappából.	Újraküldhet, újraütemezhet és visszahívhat elküldött tételeket ebből a mappából.

Naptár mappa

A Naptár mappa számos naptárnézet lehetőséget mutat.

Kapcsolatok mappa

A Kapcsolatok mappa alapértelmezés szerint a Címjegyzék Napi kapcsolatok címjegyzékét jeleníti meg. A Kapcsolatok mappában végrehajtott minden változtatás megjelenik a Napi kapcsolatok címjegyzékben is.

Ebben a mappában megtekinthet, létrehozhat és módosíthat kapcsolatokat, erőforrásokat, szervezeteket és csoportokat.

A proxy-k soha nem látják az Ön Kapcsolatok mappáját.

Ellenőrzőlista mappa

Az Ellenőrzőlista mappában elkészíthető a tennivalók listája. Bármilyen tételt (levél üzenet, telefonüzenet, emlékeztető feljegyzés, tennivaló, találkozó) áthelyezhet ebbe a mappába, és a kívánt sorrendbe rendezheti őket. Minden egyesétel egy jelölőnégyzettel meg van jelölve, így ha elvégez egy teendőt, a jelölést megszüntetheti.

Az alábbiakban az Ellenőrzőlista mappa és a Groupwise korábbi verzióiban használatos Tennivalók lekérdező mappa összevetése olvasható.

5.2 táblázat *Az Ellenőrzőlista mappa és a Tennivalók Mappa összehasonlítása*

Ellenőrzőlista mappa	Tennivalók mappa
<p>Ez a mappa a következő tétel-eket tartalmazza:</p> <ul style="list-style-type: none">• A mappába áthelyezett tétel-ek• A mappába közzétett tétel-ek• Más mappában létrehozott ellenőrzőlistában szereplő tételek	<p>Ténylegesen egy tétel sincs ebben a mappában. Ez egy keresési eredmény mappa, ami azt jelenti, hogy a mappára való kattintáskor egy keresés hajtódik végre, és a keresés eredménye (az összes ütemezett tennivaló) megjelenik a mappában. Ha töröl egy tételt ebben a mappában, az eredeti tétel az eredeti mappában megmarad, és a mappa következő megnyitásakor újból megjelenik.</p>

Ellenőrzőlista mappa	Tennivalók mappa
Bármilyen tételtípus szerepelhet ebben a mappában.	Csak a tennivalók jelennek meg ebben a mappában. A tennivalók olyan ütemezett tételek, amelyek esedékességgel rendelkeznek.
Ha készként szeretne megjelölni egy tételt, kattintson a Tétellistában lévőétel melletti jelölődobozba.	Ha készként szeretne megjelölni egy tételt, nyissa meg, majd kattintson a Kész lehetőségre.
	Az esedékességet az a felhasználó állította be, aki a tennivalót küldte. Ha saját magának küld tennivalót, akkor beállíthatja az esedékességet.
	Tétel prioritásának beállításához nyissa meg a tételt, majd adja meg a prioritást a Prioritás mezőben.
Az ellenőrzőlista tételei nem jelennek meg a Naptár Tennivalók listájában.	A tennivalók megjelennek a Naptár Tennivalók listájában, és a Naptárban készként bejelölhetők.
	A lejárt esedékességű tennivalók piros színnel jelennek meg a Naptárban.

Dokumentumok mappa

A Dokumentumok mappa rendszerezi a dokumentumhivatkozásokat, így könnyebb a hozzájuk tartozó dokumentumok megtalálása.

A Dokumentumok mappa csak dokumentumokat tartalmazhat. Ha a GroupWise kliens 5.5-nél régebbi verziójával bármely más típusú tételt helyezünk ebbe a mappába, akkor a tétel törlődik.

Irattár mappa

Az Irattár tartalmazza az összes személyes mappát. A mappák átrendezhetők és egymásba ágyazhatók a *Szerkesztés > Mappák* parancsát választva. A mappák rendezésének

szempontját megváltoztathatja, ha jobb egérgombbal kattint az *Irattár* mappára, rákattint a *Tulajdonságok* pontra, majd kiválasztja a rendezési szempontot.

Levélszemét mappa

A program a levélszemét-kezelési listán szereplő címekről és internetes tartományokból érkező összes elektronikus levelet a Levélszemét mappába helyezi. Ez a mappa csak akkor jön létre a mappa listában, ha egy levélszemét-kezelési beállítás engedélyezve van.

A mappa nem törölhető, amíg bármelyik levélszemét-kezelési beállítás engedélyezve van. A mappa azonban ekkor is átnevezhető vagy áthelyezhető a mappalista más helyére. Ha letiltja a levélszemét-kezelést, a mappa törölhetővé válik. A mappát akkor is törölheti, ha a rendszergazda letiltja a levélszemét-kezelési funkció használatát.

A tételek törléséhez a Levélszemét mappából kattintson az egér jobb oldali gombjával a mappára, válassza a *Levélszemét mappa kiürítéseparatorancsot*, majd kattintson az Igen gombra.

Lomtár mappa

Minden törölt levél és telefonüzenet, találkozó, tennivaló, dokumentum és emlékeztető feljegyzés a Lomtár mappába kerül. A lomtárban található Tételek a lomtár ürítése előtt megtekinthetők, megnyithatók, illetve visszahelyezhetők a Postafiókba. (A lomtár ürítésével a benne található tételek törlődnek a rendszerről.)

Kiürítheti a lomtár teljes tartalmát vagy csak a kijelölt tételeket. A lomtár ürítése a Környezeti beállítások panelen található Törlés lapon megadott időközönként történik automatikusan, de a lomtár közvetlen ürítése is lehetséges. A rendszergazda meghatározhatja, hogy a lomtár tartalma megadott időközönként automatikusan törlésre kerüljön.

Megosztott mappák

A megosztott mappa mindössze annyiban különbözik az Irattárban található többi mappától, hogy mások is hozzáférhetnek. Létrehozhat eleve megosztott mappát, vagy megoszthatja az Irattár létező személyes mappáit. Kiválaszthatja, hogy kikkel kívánja megosztani a mappát, és az egyes felhasználók milyen jogosultságot kapnak. Ezután a felhasználók üzeneteket tehetnek közzé a megosztott mappában, létező tételeket hely-

ezhetnek át a mappába, és beszélgetéseket folytathatnak. A rendszermappák — az Iratár, a Lomtár és a Folyamatban mappa — nem oszthatók meg.

5.1.4 Tétellistán

A főablak jobb oldalán található tétellistán jelennek meg a levelek, telefonüzenetek, találkozók, feljegyzések, tennivalók és dokumentumhivatkozások. Rendezheti a tétellistát, ehhez kattintson az adott oszlop fejlécére. A rendezés megfordításához kattintson újra az oszlopfejlécre. A különböző tételek esetén használt ikonokkal kapcsolatos információkat lásd: [5.3.2. szakasz - A Postafiók és a Naptár tételei mellett megjelenő ikonok](#) (138. oldal)

5.1.5 Betekintő

A Betekintő a mappa- és tétellista alatt nyílik meg. A Betekintőben anélkül nézheti át a tételeket és azok mellékleteit, hogy egy újabb ablakban megnyitná azokat.

5.2 Különböző GroupWise módok használata

A GroupWise két különböző módban teszi lehetővé a GroupWise kliens futtatását: Online és Tárolt módban.

Ha a rendszergazda nem korlátozta a lehetőségeket csupán egyetlen üzemmód alkalmazhatóságára, a GroupWise mindkét említett módban futtatható.

A GroupWise legtöbb szolgáltatása néhány kivétellel mindkét GroupWise üzemmódban elérhető. Tárolt üzemmódban nem iratkozhat fel más felhasználók értesítéseinek fogadására.

5.2.1 Online üzemmód

Az Online üzemmód használatakor a hálózaton található postahivatalhoz kapcsolódik. Postafiókjában megjelennek a hálózati postafiókjában (amelyet Online postafióknak is

neveznek) tárolt üzenetek és egyéb adatok. Online üzemmódban folyamatosan kapcsolatban áll hálózati postafiókjával. Online üzemmódban, ha a postahivatali ügynök leáll, vagy ha megszakad a hálózati kapcsolat, akkor átmenetileg megszűnik a postafiókjával fennálló kapcsolat.

Ezt az üzemmódot alacsony hálózati forgalom mellett érdemes használni, vagy akkor, ha több munkaállomáson is dolgozik, és nem akar ezek mindegyikén helyi postafiókot tárolni.

5.2.2 Tárolt üzemmód

Tárolt üzemmódban hálózati postafiókjának másolata üzeneteivel és egyéb adataival együtt a helyi meghajtóra kerül. Így akkor is használhatja a GroupWise programot, amikor a hálózat vagy a postahivatali ügynök nem érhető el. Ebben az üzemmódban nem áll folyamatos kapcsolatban a hálózattal, ezért csökkenthető a hálózati forgalom, és javítható a teljesítmény. Az üzenetek fogadásához és elküldéséhez automatikusan létrejön a kapcsolat. Minden frissítés a háttérben történik, munkájának megzavarása nélkül.

A Tárolt üzemmód használatához a klienst standard módon, nem pedig munkaállomás-ként kell telepíteni.

Akkor célszerű ezt az üzemmódot választani, ha a helyi merevlemezen elegendő szabad lemezterület áll rendelkezésre a postafiók tárolásához.

Egy megosztott számítógépen több felhasználó is létrehozhatja saját Tárolt postafiókját.

5.3 A Postafiók ismertetése

Minden elküldött vagy beérkezett tétel az ön GroupWise postafiókjában tárolódik. A megjelenítési legördülő lista megfelelő beállítására kattintva gyorsan válthat a fogadott, a küldött, a közzétett és a vázlatos tételek megjelenítése között. A postafiókban megjelenített tételek körét a szűrés segítségével tovább szűkítheti.

Rendezheti az üzeneteit az Irattárában lévő mappákba való áthelyezéssel, és szükség szerint új mappákat is létrehozhat.

5.3.1 Félkövér tételek a Postafiókban

A postafiókban az olvasatlan tételek félkövérral szedve jelennek meg, így könnyen felismerhetők. A tétel mellett megjelenő ikon szintén jelzi, hogy azt még nem nyitotta meg.

A küldött tétel szintén félkövér, ha még feltöltésre vár, ha a kézbesített tétel állapotinformációja még nem érkezett meg, vagy ha még nem lett továbbítva az internet felé.

5.3.2 A Postafiók és a Naptár tételei mellett megjelenő ikonok

A postafiók és a naptár tételei mellett megjelenő ikonok az adott tételről adnak tájékoztatást. Az alábbi táblázat leírást tartalmaz az egyes ikonokról.

5.3 táblázat Ikon leírások

Ikon	Leírás
	Egy tárolt üzemmódban elküldött tétel mellett látható ikon azt jelzi, hogy a rendszer beállította a tételt a várakozási sorba, de a sor tartalmát még nem töltötte fel. A tétel feltöltése után ez az ikon azt jelzi, hogy nem érkezett állapotinformáció arról, hogy a rendszer kézbesítette-e a tételt a célpostafiókba, vagy továbbította-e az internetre.
	A Kimenő tételek mappa mellett látható ikon azt jelzi, hogy legalább egy olyan tétel van a mappában, amelyet a program sorba állított, de még nem töltött fel.
	Elküldött tétel mellett jelenik meg. Ha a tételt már legalább egy felhasználó megnyitotta, ez az ikon addig jelenik meg, amíg az összes címzett 1) meg nem nyitotta a levelet, telefonüzenetet vagy emlékeztető feljegyzést; 2) el nem fogadta a találkozót; vagy 3) végre nem hajtotta a tennivalót.

Ikon	Leírás
	Elküldött tétel mellett jelenik meg. Nem sikerült kézbesíteni a tételt a célpostafiókba, vagy nem sikerült továbbítani az internetre.
	Elküldött tétel mellett jelenik meg. Találkozó vagy tennivaló esetében ez az ikon azt jelzi, hogy legalább egy címzett elutasította/törölte a tételt. Levél, telefonüzenet vagy emlékeztető feljegyzés esetében az ikon azt jelzi, hogy legalább egy címzett megnyitás nélkül törölte a tételt.
	A tételhez egy vagy több melléklet tartozik.
	A tételhez egy vagy több hangillusztráció tartozik, vagy a tétel maga egy hangpostaüzenet.
	Vázlattétel.
	Elküldött tétel mellett jelenik meg.
	Megválaszolt tétel mellett jelenik meg.
	Továbbított tétel mellett jelenik meg.
	Átruházott tétel mellett jelenik meg.
	Megválaszolt és továbbított tétel mellett jelenik meg
	Megválaszolt és átruházott tétel mellett jelenik meg.
	Továbbított és átruházott tétel mellett jelenik meg.
	Megválaszolt, továbbított és átruházott tétel mellett jelenik meg
	Kitűzött tétel
#	Dokumentum megadott változata

Ikon	Leírás
	Dokumentum hivatalos változata
	Olvasatlan levél Ráér, Normál vagy Sürgős besorolással
	Elolvasott levél Ráér, Normál vagy Sürgős besorolással
	Megnyitatlan találkozó Ráér, Normál vagy Sürgős prioritással
	Megnyitott találkozó Ráér, Normál vagy Sürgős prioritással
	Megnyitatlan tennivaló Ráér, Normál vagy Sürgős prioritással
	Megnyitott tennivaló Ráér, Normál vagy Sürgős prioritással
	Megnyitatlan emlékeztető feljegyzés Ráér, Normál vagy Sürgős prioritással
	Megnyitott emlékeztető feljegyzés Ráér, Normál vagy Sürgős prioritással
	Megnyitatlan telefonüzenet Ráér, Normál vagy Sürgős prioritással
	Megnyitott telefonüzenet Ráér, Normál vagy Sürgős prioritással
	A feladó választ vár erre a tételre. A tétel Ráér, Normál vagy Sürgős prioritású lehet.
	Időpontkeresésben jelenik meg. Ha a felhasználó vagy erőforrás nevétől balra megjelenik ez az ikon, akkor az egyéni ütemtervek lapon egy beütemezett időpontra kattintva további információt jeleníthet meg a találkozóról a lenti mezőben. Azonban az ikon csak akkor jelenik meg, ha a felhasználó vagy az erőforrás tulajdonosa Olvasási jogot adott önnek a találkozóhoz a Hozzáférési listán.
	A Naptárban jelenik meg azt jelezve, hogy figyelmeztetés van beállítva a tételre.

Ikon	Leírás
	A Naptárban jelenik meg azt jelezve, hogy a tétel egy csoporttalálkozó, feljegyzés vagy tennivaló.
	A Naptárban jelenik meg azt jelezve, hogy a tétel magánjellegű.
	A Naptárban jelenik meg azt jelezve, hogy elutasította a tételt, de nem törölte.

5.4 Az Eszköztár használata

Az eszköztár segítségével elérheti a GroupWise több szolgáltatását és beállítását. A mappák és tételek fölött megjelenő eszköztár környezetfüggő, így mindig az adott helyen legfontosabb funkciók elérését biztosítja.

5.5 Billentyűparancsok használata

A GroupWise programban számos billentyűparancsot használhat, amellyel könnyebben kezdeményezheti a különböző műveleteket, időt takaríthat meg. Az alábbi táblázat ezen parancsok közül sorol fel néhányat, megadja a szerepüket, valamint azt a környezetet, amelyben működnek.

5.4 táblázat *Billentyűparancsok*

Billentyű	Művelet	Hol Használható
F1	A képernyőn megjeleníthető súgó megnyitása	Főablakban, naptárban, tételekben, párbeszédpaneleken
F2	Szöveg keresése.	Tételben
F5	A nézet frissítése	Főablakban és naptárban
F7	A Helyesírás-ellenőrző megnyitása	Tételben

Billentyű	Művelet	Hol Használható
F8	A kijelölt tétel magánjellegűvé nyilvánítása	Tétellistán
F9	A betűtípus párbeszédablak megnyitása	Tételben
Ctrl+A	Az összes tétel kiválasztása; az összes szöveg kiválasztása	Tétellistán; szövegben
Ctrl+B	A szöveg félkövérré alakítása	Szövegben
Ctrl+C	A kijelölt szöveg másolása	Szövegben
Ctrl+F	A Keresés párbeszédpanel megnyitása	Főablakban, naptárban, tételekben, párbeszédpaneleken
Ctrl+G	Ugrás a mai dátumra	Naptárban
Ctrl+I	A szöveg dőltbetűssé alakítása	Szövegben
Ctrl+L	Fájl csatolása az üzenethez	Tételben
Ctrl+M	Új levél megnyitása	Főablakban, naptárban, tételekben, párbeszédpaneleken
Ctrl+O	A kijelölt üzenet megnyitása	Tétellistán
Ctrl+P	A Nyomtatás párbeszédablak megnyitása	Főablakban és tételekben
Ctrl+Q	A Betekintő ki- és bekapcsolása	Főablakban és naptárban
Ctrl+R	A kijelölt tétel megjelölése olvasatlanként	Tétellistán

Billentyű	Művelet	Hol Használható
Ctrl+S	Vázlat mentése a Folyamatban mappába	Tételben
Ctrl+U	Szöveg aláhúzása	Szövegben
Ctrl+V	A kijelölt szöveg beillesztése	Szövegben
Ctrl+X	A kijelölt szöveg kivágása	Szövegben
Ctrl+Z	Az utolsó művelet visszavonása	Szövegben
Ctrl+felfelé mutató nyíl	Az előző vagy a következő tétel megnyitása	Tételben
vagy		
Ctrl+lefelé mutató nyíl		
Ctrl+Shift+balra mutató nyíl	A szöveg kijelölése szavanként	Szövegben
vagy		
Ctrl+Shift+jobbra mutató nyíl		
Ctrl+Shift+A	Új találkozó megnyitása	Főablakban, naptárban, tételekben, párbeszédpaneleken
Ctrl+Shift+T	Új tennivaló megnyitása	Főablakban, naptárban, tételekben, párbeszédpaneleken
Ctrl+Shift+R	Új feljegyzés megnyitása	Főablakban, naptárban, tételekben, párbeszédpaneleken

Billentyű	Művelet	Hol Használható
Ctrl+Shift+P	Új telefonüzenet megnyitása	Főablakban, naptárban, tételekben, párbeszédpaneleken
Alt+F4	A főablakban vagy a naptárban használva kilépés a GroupWise programból. Tétel megtekintése közben használva kilépés a tételből. Párbeszédpanelben használva kilépés a párbeszédpanelből.	Főablakban, naptárban, tételekben, párbeszédpaneleken
Alt + [betű]	A menüsor aktiválása (A menüelemek neveiben aláhúzott betűk alkalmazásával)	Főablakban, naptárban, tételekben
Alt+D	Tétel küldése	Új tételekben
Alt+S	Tétel küldése	Új tételekben
Alt+Enter	A kijelölt tétel jellemzőinek megjelenítése	Tétellistán
Alt+Del	Egy tétel törlése	Tételben
Shift+balra mutató nyíl vagy Shift+jobbra mutató nyíl	A szöveg kijelölése karakterenként	Szövegben
Shift+End vagy	A szöveg kijelölése a sor végéig vagy a sor elejéig	Szövegben

Billentyű	Művelet	Hol Használható
Shift+Home		
Shift + [betű]	A mappalistán a Shift + az almappa nevének első betűjének lenyomása- akor az almappára ugrás.	Mappalista
Tab	A mezők, gombok és területek közötti váltás	Főablakban, naptárban, párbeszédablakokban, tét- elekben
Shift+Tab	A mezők, gombok és területek közötti váltás ellenkező irányban	Főablakban, naptárban, párbeszédablakokban, tét- elekben
Ctrl+Tab	Szövegben behúzás létrehozása. Fülekkel ellátott párbeszédpanel- ben a következő fül megnyitása.	Szövegben és párbesz- édablakokban
Alt+felfelé mutató nyíl	Egy tétel üzenettörzsének felnagy- ítása.	Tételben
Alt+lefelé mutató nyíl	Egy tétel üzenettörzsének lekicsiny- ítése.	Tételben

5.6 További információk

A következő forrásokból szerezhetsz további információkat a GroupWise programmal kapcsolatban.

5.6.1 Online Súgó

A súgóban a teljes felhasználói dokumentáció elérhető. A főablakban kattintson a *Súgó* > *Súgó témák* pontra, majd használja a Tartalom, Index vagy Keresés lapot a kívánt téma megtalálására.

5.6.2 GroupWise 7 dokumentációs weboldal

A GroupWise felhasználói kézikönyv legfrissebb verziójának és a kiterjedt GroupWise adminisztrációs dokumentációnak a megtekintéséhez látogasson el a Novell dokumentációs webhely GroupWise 7 részére (<http://www.novell.com/documentation/gw7>).

Ez a felhasználói kézikönyv elérhető a GroupWise kliensből is, ha a *Súgó > Felhasználói kézikönyv* pontjára kattint.

5.6.3 GroupWise Cool Solutions Webközösség

A GroupWise Cool Solutions webhelyen tippeket, trükköket, érdekes cikkeket találhat, valamint választ kaphat a gyakran felmerülő kérdésekre. A főablakban kattintson a *Súgó > Cool Solutions Webközösség* pontra, vagy lépjen a következő címre <http://www.novell.com/coolsolutions/gwmag>.

Kézi számítógépek szinkronizálása KPilot programmal

A kézi számítógépeket széles körben használják azok a felhasználók, akiknek bárhol szüksége lehet az ütemtervükre, a tennivalók listájára és feljegyzéseikre. A felhasználók gyakran azt akarják, hogy ugyanazon adatok legyenek az asztali számítógépen és a hordozható eszközön is. Ez az a pont, ahol a KPilot bejön a képbe: ez egy eszköz az adatok szinkronizálására egy kézi számítógéppel, amelyen olyan KDE-alkalmazásokat használnak, amik a Kontact részei: KAddressBook, KOrganizer és KNotes.

A KPilot fő célja megengedni az adatok megosztását a kézi számítógép alkalmazásai és a KDE-s megfelelői közt. A KPilot rendelkezik saját beépített feljegyzésnézőkével, címjegyzéknézőkével és fájltelepítővel, de ezek nem használhatók a KPilot környezetén kívül. Független KDE-alkalmazások állnak rendelkezésre minden funkcióhoz, kivéve a fájltelepítőt.

A kézi számítógép és a különböző asztali programok közti kommunikációért a KPilot a szinkronizáló programokra támaszkodik. A KPilot maga az a program, amely felügyel bármilyen adatcserét két számítógép eszköz között. Az asztali számítógépen a kézi számítógép egyéni funkciójának használatához szükséges a megfelelő szinkronizáló program engedélyezése és beállítása. A legtöbbször ezek a szinkronizáló programok meghatározott KDE programokkal való együttműködésre lettek tervezve, ezért általában nem használhatók más asztali alkalmazásokkal.

Az időszinkronizáló program speciális és nem látható a felhasználó számára. Ez minden szinkronizálási műveletnél a háttérben aktiválódik, de csak olyan számítógépen szabad használni, mely egy hálózati időkiszolgálóval helyesbíti a saját rendszeridejét.

A szinkronizálásakor, az adatátvitel végrehajtása végett a szinkronizáló programok egymás után aktiválódnak. Két különböző szinkronizálási módszer van: A HotSync művelet csak azokat az adatokat szinkronizálja, melyeket valamelyik szinkronizáló program engedélyezi, míg a biztonsági másolat készítése művelet az összes adat teljes biztonsági mentését eltárolja a kézi számítógépen.

Néhány szinkronizáló program megnyit egy fájlt a szinkronizálási művelet alatt, ami azt jelenti, hogy a megfelelő programoknak nem kell futniuk a művelet ideje alatt. A KOrganizer program nem futhat a szinkronizálási művelet alatt.

6.1 Szinkronizáló programok használata KPilot programmal

A KPilot által használt szinkronizáló programokat engedélyezheti és beállíthatja a *Beállítások > KPilot beállítása* menüpontok kiválasztása után. A következő lista néhány fontos szinkronizáló programot tartalmaz:

Címjegyzék

Ez a szinkronizáló program kezeli az adatcserét a kézi számítógép címjegyzékével. Ezeknek a kapcsolatoknak a kezelésére szolgáló KDE változat a KAddressbook. Indítsa el a főmenüből, vagy gépelje be a `kaddressbook` parancsot.

KNotes/Feljegyzések

Ez a szinkronizáló program teszi lehetővé a KNotes programmal készített feljegyzések átvitelét a kézi számítógép memó alkalmazásába. A főmenüből indítsa el a KDE-alkalmazást, vagy gépelje be a `knotes` parancsot.

Naptár (KOrganizer)

Ez a szinkronizáló program felelős az események (találkozók) kézi számítógéppel való szinkronizálásáért. Az asztali megfelelője a KOrganizer.

Tennivalók (KOrganizer)

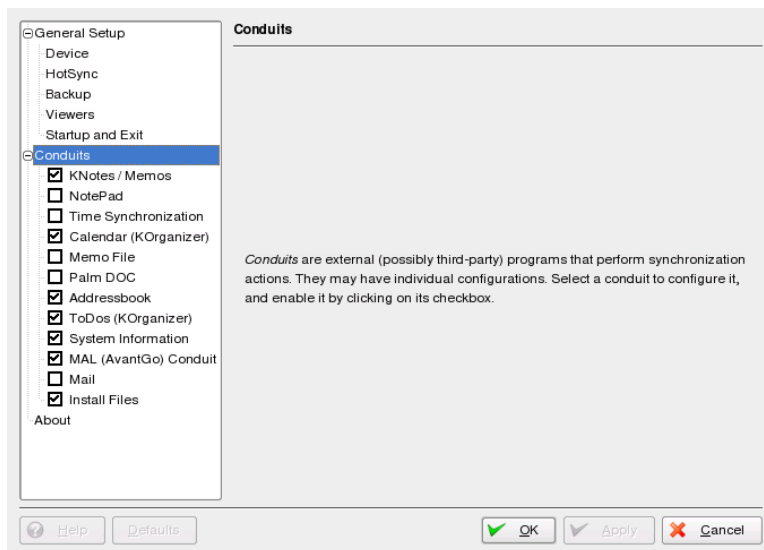
Ez a szinkronizáló program felelős a tennivalók szinkronizálásáért. Az asztali változata a KOrganizer.

Időszinkronizálás

Ha engedélyezi, a szinkronizálási műveletek alatt a szinkronizáló program a kézi számítógép óráját az asztali számítógépéhez állítja. Ez csak akkor hasznos, ha az

asztali számítógép óráját egy idő kiszolgáló meglehetősen gyakori intervallumokban beállítja.

6.1 ábra A lehetséges szinkronizáló programok beállítási párbeszédpanelje

6.2 Kézi számítógép csatlakozásának beállítása

Ahhoz, hogy használni tudja a KPilot programot, először be kell állítani a kézi számítógéppel a kapcsolatot. A beállítás függ a kézi számítógéppel használt állvány (dokkoló egység) típusától. Ezeknek két típusa van: USB-alapú állványok vagy kábelek és soros csatlakozójú állványok és kábelek.

6.2.1 Csatlakozás beállítása a KPilot programon belül

A kapcsolat beállításának legkönnyebb módja a beállítási asszisztens használata. A következőket kell tennie:

- 1 Válassza ki a *Beállítások > Konfigurációs varázsló* menüpontokat az asszisztens elindításához.
- 2 Adja meg a felhasználónevét és annak az eszköznek a nevét, amelyhez a kézi számítógép csatlakoztatva van.
- 3 Válasszon egyet a következő lehetőségekből:
 - Válassza ki az *Automatikus kézi számítógép és felhasználónév felismerés* menüpontot, ha azt akarja, hogy az asszisztens felismerje az Ön kézi számítógépét. Ha az automatikus felismerés meghiúsul, akkor nézze meg a **6.2.2. szakasz - Egy /dev/pilot hivatkozás készítése** (150. oldal) fejezetet.
 - Kattintson a *Következő* gombra, majd állítsa be manuálisan.
- 4 Adja meg azokat az alkalmazásokat, melyeket a szinkronizáláshoz szeretne használni. A KDE-alkalmazáscsomag (alapértelmezett), az Evolution és a nincs között választhat. A választás után zárja be az ablakot a *Befejezés* gombbal.

6.2.2 Egy /dev/pilot hivatkozás készítése

A soros csatolású állvánnyal rendelkező kézi számítógépekkel való kapcsolat beállítása különbözik az USB-csatlakozós állványok beállításától. Attól függően, hogy melyik típusú állványt használja, szüksége lehet egy `/dev/pilot` nevű szimbolikus hivatkozás elkészítésére.

USB

Általában az USB-csatlakozós állvány felismerése automatikusan megtörténik, ezért nincs szükség az előbb említett szimbolikus hivatkozás elkészítésére.

Soros

Egy soros csatlakozós állványnál tudnia kell, melyik soros portra van éppen csatlakoztatva. A soros eszközök nevei rendre következők: `/dev/ttyS?`, ahol a `/dev/ttyS0` név tartozik az első porthoz. Az első soros porthoz csatlakoztatott állvány beállításához adja meg a következő parancsot:

```
ln -s /dev/ttyS0 /dev/pilot
```

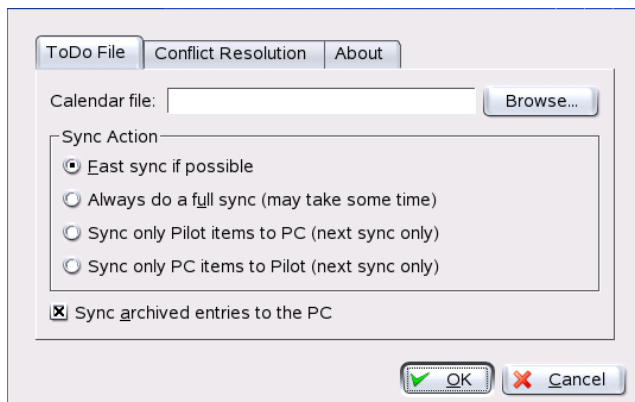
6.3 KAddressBook szinkronizáló program beállítása

A KAddressBook szinkronizáló program működésének engedélyezése az alapbeállítás-aiban történő bármely változtatás nélkül kezdetben elegendő a működéséhez. Az első adatszinkronizálás után állítsa be a következő részleteket: mit tegyen adatütközés esetén, mely módon készítse el az adatbázis biztonsági mentését és bizonyos, a kézi számítógépen tárolt mezőket hogyan adjon át a KAddressBook által várt mezőkhöz.

6.4 Tennivalók tételeinek és eseményeinek kezelése

A KDE-asztalon a KOrganizer program kezeli a tennivalókat (feladatokat) és az eseményeket (találkozók). Indítsa el az alkalmazást a főmenüből a `korganizer` paranccsal, vagy a Kontact egy részeként. A naptár és a tennivalók KPilot szinkronizáló programjának engedélyezése után néhány beállítást kell adni, mielőtt használná őket.

6.2 ábra KPilot beállítása

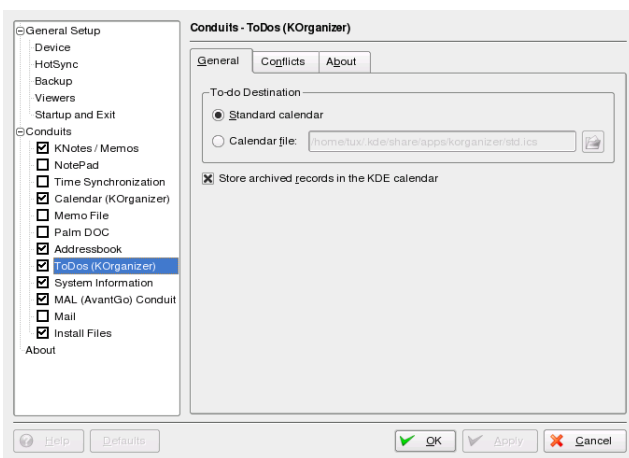

A KOrganizer a fájlokat a `~/.kde/share/apps/korganizer/` könyvtárban tárolja. Habár azért, mert a könyvtár neve `.kde` ponttal kezdődik, nem fog megjelenni a fájlkiválasztási párbeszédpanelben. Ebben az esetben manuálisan adja meg a teljes elérési utat, vagy kapcsolja be a rejtett fájlok (ponttal kezdődő fájlnevek) megjelenítése

funkciót a fájlkiválasztási párbeszédpanelben. Az alapértelmezett gyorsbillentyű ehhez az F8.

A `~/ .kde/share/apps/korganizer` könyvtár megnyitása után válasszon ki egy fájlt, amit a KOrganizer naptár fájlként használhat. Ebben a példában ez a fájl a `palm.ics`. Ebben az esetben a felhasználó neve `tux`, a teljes elérési út és fájlnev pedig a `/home/tux/.kde/share/apps/korganizer/palm.ics` lesz, úgy, ahogy az a következő képen látszik: **6.3. ábra - KOrganizer naptárfájl elérési útjának megtekintése párbeszédpanel** (152. oldal).

6.3 ábra KOrganizer naptárfájl elérési útjának megtekintése párbeszédpanel

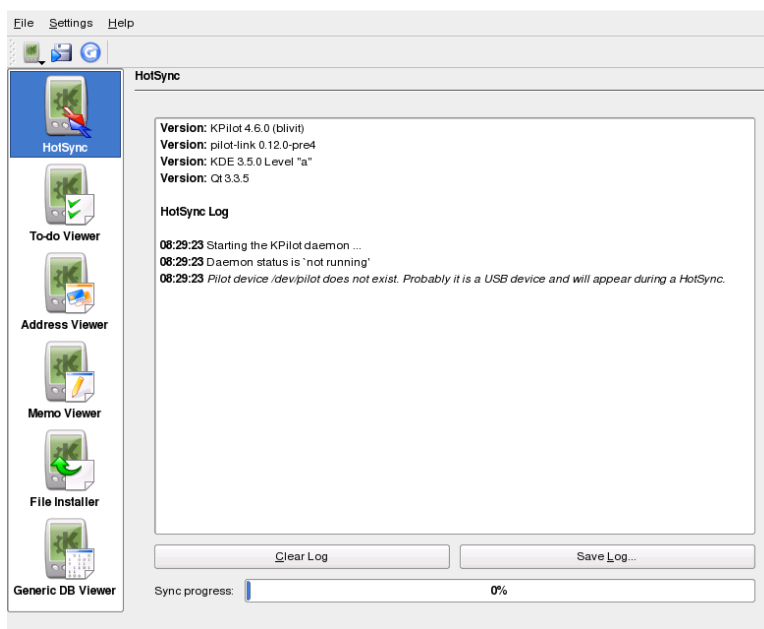

A KOrganizer programnak nem kellene futnia, amíg a kézi számítógéppel az adatok cseréje zajlik. Ellenkező esetben a KPilot hibásan fogja végrehajtani a szinkronizálási műveletet.

6.5 KPilot használata

A KDE-alkalmazások adatainak a kézi számítógépek adataival történő szinkronizálása könnyű. A szinkronizálási művelet kezdeményezéséhez egyszerűen indítsa el a KPilot programot az állványon vagy a kábelben lévő HotSync gomb megnyomásával.

6.4 ábra A KPilot fő ablaka

6.5.1 Adatok biztonsági mentése a kézi számítógépről

Egy teljes biztonsági mentés végrehajtásához válassza ki a *Fájl > Biztonsági mentés* menüpontokat. A következő szinkronizálási művelet alatt megtörténik a biztonsági mentés. Ezután kapcsoljon vissza a *Fájl > HotSync* menüpontok kiválasztásával. Ellenkező esetben a sokáig tartó biztonsági mentés a következő szinkronizálási művelet alatt megint végrehajtható.

A teljes biztonsági mentés után a kézi számítógép programjainak és adatbázisainak összes másolata a `~/ .kde/share/apps/kpilot/DBBackup/` FELHASZN LÓNÉV könyvtárban található, ahol a `FELHASZNÁLÓNÉV` a kézi számítógépen regisztrált felhasználó neve.

A két beépített KPilot megjelenítő a címek vagy memók gyors kikeresésére használható, de a megjelenítők valójában nem az adatok kezelésére lettek tervezve. A fent említett KDE-alkalmazások sokkal alkalmasabbak ezeknek a feladatoknak az elvégzésére.

6.5.2 Kézi számítógépre programok telepítése

A *Fájltelepítő* modul egy érdekes és hasznos eszköz a kézi számítógép programok telepítéséhez. Ezek a programok általában `.prc` kiterjesztéssel rendelkeznek és azonnal indításra készek, amint feltöltötték őket a kézi számítógépre. Mielőtt ezeket a kiegészítő programokat használná, olvassa el a licencüket és az útmutatójukat.

Azonnali üzenetküldés a Kopetével

A Kopete egy online üzenetküldő alkalmazás, amely lehetővé teszi több - internetes kapcsolattal rendelkező - partner online kommunikációját. A Kopete jelenleg az összes széles körben elfogadott üzenetküldő protokollt támogatja, úgymint: AOL* Instant Messenger (AIM), GroupWise® Messenger, ICQ, IRC, Jabber*, Lotus* Sametime, MSN, SMS, és Yahoo!*

7.1 A Kopete beállítása

Mielőtt elkezdene barátaival beszélgetni, el kell végeznie egy felhasználói fiók beállítását.

- 1 Nyissa meg a Kopetét az Alt + F2 leütésével, majd a `kopete` parancs begépelésével. Ha a Kopete nem indult el, ellenőrizze, hogy a `kdenetwork3-InstantMessenger` csomag fel lett-e telepítve.
- 2 Először indítva el a Kopete alkalmazást, automatikusan elindul a beállítás varázsló, ami segít az Ön felhasználói profiljának létrehozásában. Ha nem indul el, válassza a *Beállítások > Konfigurálás* lehetőséget.
- 3 Válassza a *Fiókok* beállítást, ezután pedig vagy válasszon ki egy fiókot a listából, amelyet a *Módosítás* lehetőséggel módosítani fog, vagy kattintson az *Új* pontra egy új fiók létrehozásához.
- 4 Válasszon ki egy üzenetküldő szolgáltatást. Általában ezt leginkább az határozza meg, hogy az Ön barátai milyen szolgáltatást használnak.

- 5 Ha az üzenetküldő szolgáltatást regisztrációt igényel, de Önnek még nincs megnyitott fiókja ehhez a szolgáltatáshoz, kattintson a *Új fiók regisztrálása* pontra. A böngésző megnyíló ablakában adja meg a regisztrációhoz szükséges felhasználói adatokat.
- 6 Váltson vissza a Kopete ablakára, és írja be az üzenetküldő szolgáltatáson keresztül érkezett regisztrációs adatokat. Ez jellemzően egy becenévből vagy e-mail címből és egy jelszóból áll. A felhasználói fiókja beállításának befejezéséhez kattintson a *Befejezés* gombra.

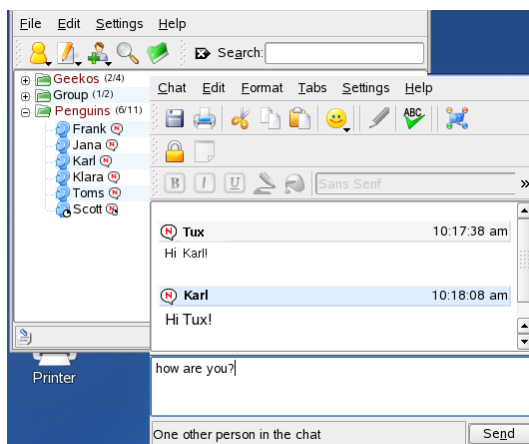
Miután elvégezte fiókja beállítását, a csevegéshez szükséges partnereket is meg kell adnia. Ha egy másik számítógépen már korábban létrehozott egy fiókot, ezek az adatok importálásra kerülnek, és automatikusan hozzáadódnak partnerlistájához. Új partner manuális felvételéhez kattintson a *Fájl menü > Partner hozzáadása* parancsára. Megjelenik egy új segédeszköz a művelet megkönnyítésére. A kiválasztott üzenetküldő szolgáltatás azonban csak akkor képes partnert hozzáadni a listához, ha van működő internetkapcsolata és a Kopetéhez is csatlakozott.

7.2 Csevegés barátokkal

A többiekkel való csevegéshez működő internetkapcsolattal kell rendelkeznie. Miután ezt befejezte, át kell állítania állapotát a *Fájl > Állapot beállítása > Online* menüpontok segítségével. Ez megteremti a kapcsolatot a Kopete és a kiválasztott üzenetküldő szolgáltatás között. A sikeres bejelentkezés után láthatóvá válik a többiek számára.

A fő alkalmazási ablakban megtalálható a partnerek listája. Ahhoz, hogy tudjon másokkal csevegni, szükséges, hogy legyenek Önnek partnerei. Ha a jobb egérgombbal kattint egy online levő partner nevére, egy új menüablak jelenik meg különböző opciókkal. Küldjön üzenetet partnerének vagy kezdeményezzen csevegést. A csevegés során további partnerek meghívására is lehetőség van egy egyidejű, többszereplős beszélgetés kialakításához. Ha a csevegés indítója befejezi az adott csevegést, az a többi résztvevő számára is annak végét jelenti.

7.1 ábra Csevegőablak

Ha egy korábbi csevegés tartalmát kívánja megtekinteni, jelölje ki a partnert, és használja a *Szerkesztés > Előzmények megtekintése* menüpontot. Ez a menüpont megnyit egy panelt, ahol megnézheti az ezzel a partnerrel folytatott korábbi csevegések szövegét, és kereshet is azok között.

A felhasználónévre a jobb egérgombbal kattintva további opciók jelennek meg. Megnyílik egy felugró menü. Egy fontos opció a *Csevegés indítása* pont, amellyel csevegést kezdeményezhet. A *Partner átnevezése* és a *Partner eltávolítása* menüpontok nevei magukban hordozzák funkcióikat. A felugró menü egy almenüt is tartalmaz az adott felhasználónévhez kapcsolódóan. Ennek segítségével letilthatja a felhasználót, vagy további információkat kérhet róla.

TIPP: Tallózás régi csevegések között

Ha tudni szeretné, mit írt egy személlyel folytatott legutóbbi csevegései alkalmával, a csevegőablak megnyitásához kattintson az illető partnerre, majd a beszélgetések görgetéséhez nyomja meg az Alt + ← vagy Alt + → billentyűket. Ezt másképpen is megteheti: az eszköztáron található nyíl ikonok segítségével görgethet visszafelé és előre felé.

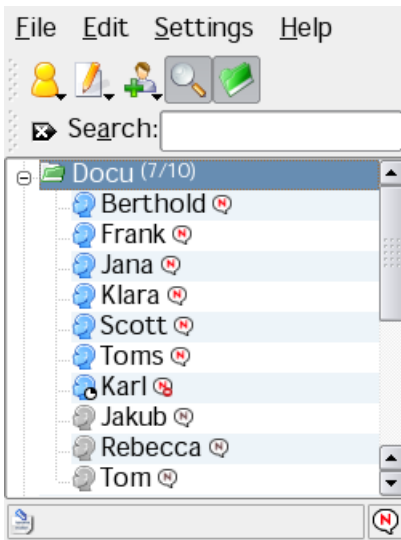
7.3 A Kopete testreszabása

A Kopete számos beállítási lehetőséget kínál arra, hogy igényeinek megfelelően végezhesse el a testreszabást. A következő fejezetekben talál erre néhány példát.

7.3.1 Csoportok hozzáadása

A listában a partnerek csoportokba foglalása növeli az áttekinthetőséget. Kattintson a *Fájl > Új csoport létrehozása* menüpontra. Adjon nevet a csoportnak és erősítse azt meg az *OK* gombra kattintással. A partnerlistában egy új mappa jelenik meg, amely a partnerek adatainak tárolására szolgál. A partnereket a fogd és vidd módszerrel helyezheti a kívánt mappába.

7.2 ábra A Kopete főablak

Az üres csoportok letiltásához aktiválja a *Beállítások > Üres csoportok elrejtése* menüpontot.

7.3.2 Globális azonosító használata

A Kopete több fiókot is tud kezelni, ami azért hasznos, mert barátai több különböző üzenetküldő protokollt is használhatnak. Ahelyett, hogy számos azonosítót hozna létre a különféle protokollokhoz, be tud állítani önmagának egy ún. „globális azonosítót”.

- 1 A Kopete üzenetküldőben válassza a *Beállítások > Konfigurálás* menüpontot.
- 2 A beállítások ablakában válassza az *Azonosító* lehetőséget, és aktiválja a *Globális azonosító engedélyezése* beállítást.
- 3 Kattintson az *Új azonosító* pontra, majd adjon meg egy nevet az Ön globális azonosítója számára.
- 4 Adjon meg néhány részletet az azonosítójához, például becenevet vagy fotót.
 - 4a A *Becenév* lapon eldöntheti, hogy egy *Egvedi* becenevet kíván-e használni, vagy egy olyat, amely valamely másik Kopete fiókban már meg van adva.
 - 4b Ha fényképet kíván megadni, válasszon ki egy beállítást a *Fotó* lapon.
 - 4c Olyan adatok használatbavételéhez, amelyeket Ön már egyszer megadott a KAddressbook feltöltésekor, alkalmazza először a *Címjegyzék hivatkozás* lapot. Kattintson a *Módosítás...* pontra, válassza ki a bejegyzést, aztán kattintson az *OK* gombra. Most már visszaválthat a *Becenév* vagy a *Fotó* lapra, ahol aktiválhatja a címjegyzék beállításait.

7.3.3 A megjelenés módosítása

A Kopete lehetőséget ad más témák telepítésére, a csevegőablak stílusának megváltoztatására, valamint a színek és a betűkészletek módosítására. A megjelenés megváltoztatásához válassza a *Beállítások > Konfigurálás* menüpontot, majd kattintson a *Megjelenés* pontra. Az alábbiakban két példát láthat:

Új ikon téma telepítése

Az internetről letölthető témák felsorolásához kattintson a *Hangulatikon* lap *Új témák letöltése...* pontjára. Egy vagy több téma letöltéséhez jelölje ki a felsorolás egy elemét, majd kattintson a *Telepítés* pontra. Ezzel az új téma hozzáadódik a

Hangulatikon lapon lévő listához. Válassza ki onnan a kívánt témát, majd kattintson az *Alkalmaz* gombra.

Csevegőablak stílusának megváltoztatása

Válasszon ki egyet a *Csevegőablak* lapon lévő Kopete stílusok közül, vagy töltsön le egy új stílust az *Új letöltése* paranccsal.

7.3.4 Értesítések beállítása

A Kopete lehetőséget ad különböző értesítések beállítására, amelyek informálják például arról, hogy az egyik kapcsolata bejelentkezett vagy éppen kijeletkezett, illetve hogy üzenete érkezett.

Amennyiben értesítést szeretne kapni arról, hogy valamely kapcsolata bejelentkezett, a következőket kell tennie:

- 1 Győződjön meg arról, hogy minden kapcsolata megjelenítődik-e a Kopete ablakban (ha nem, válassza a *Beállítások > Kijelentkezett felhasználók megjelenítése* beállítást).
- 2 Kattintson a jobb egérgombbal az előnyben részesített kapcsolatra, majd válassza a *Tulajdonságok* lehetőséget.
- 3 Lépjen az *Egyéni értesítés* lapra, majd válassza ki az *Egy kapcsolat bejelentkezett* eseményt.
- 4 Döntse el, mi történjen ezen esemény bekövetkezte esetén: *Hangjelzés*, *Üzenet megjelenítése*, *Csevegés indítása* vagy *Szokásos értesítések kikapcsolása*.
- 5 A tevékenység megerősítéséhez kattintson az *OK* gombra.

Az értesítés alapértelmezett beállításainak megváltoztatásához válassza a *Beállítások > Értesítések beállítása* pontot. Válassza ki, hogy melyik esemény fontos az Ön számára, és változtassa meg az értesítés beállításait. Ha például hangjelzés formájában szeretne tudomást szerezni arról, hogy valamely kapcsolata bejelentkezett, válassza ki az *Egy kapcsolat bejelentkezett* eseményt, és aktiválja a *Hangjelzés* beállítást. Válassza ki a hangjelzést, majd kattintson az *OK* gombra a beállítás párbeszédpaneljének bezárásához.

7.3.5 A Kopete bővítőmodulok beállítása

A Kopete felkínál néhány kellemes bővítményt a csevegésekhez, amelyeket a *Beállítások > Bővítőmodulok beállítása* választásával vehet használatba. Automatikusan helyettesíthet például szöveget, titkosíthat kimenő üzeneteket, kiemelhet szövegrészeket, ha az üzenet érdekes szavakat tartalmaz, megadhat LaTeX-formulákat, illetve lefordíthat üzeneteket.

7.4 További információk

A Kopete és a csevegés további részleteiről a következő webhelyeken olvashat:

Kopete kezdőlap

<http://kopete.kde.org/>

Csevegések során alkalmazott szokásos rövidítések

http://www.webopedia.com/quick_ref/textmessageabbreviations.asp

KDE „Internet & hálózat” fórum

<http://www.kde-forum.org/board.php?boardid=34>

IP-alapú telefónia az Ekigával

A modern telekommunikáció jóval több mint egy egyszerű telefonhívás. Fontos eleme a szöveges üzenetváltás, néha még a videokonferenciák is. A roaming azt jelenti, hogy egyetlen telefonszámon a világ minden részén elérhető. Az Ekiga mindezt lehetővé teszi a Linux rendszerében, így szélessávú interneten keresztül kommunikálhat bárkivel.

Mielőtt nekivágna, győződjön meg róla, hogy az alábbi feltételek teljesültek:

- A hangkártyája megfelelően van beállítva.
- A számítógéphez csatlakoztatva van egy fejhallgató, vagy mikrofon és hangszóró.
- Ha a hagyományos telefonhálózatokat is el szeretné érni, szüksége van egy SIP fiókra is. A SIP (*Signaling protocol for Internet Telephony*) az a protokoll, amelyet hangátvitelre, videokonferenciákra vagy hívástovábbításra használhat. A VoIP-szolgáltatók listáját lásd: <http://www.voipproviderslist.com/>. Ingyenes kipróbálást a(z) <http://www.voipbuster.com> biztosít.
- Videokonferenciához szüksége van egy a számítógéphez csatlakoztatott webkamerára is.

8.1 Az Ekiga beállítása

Az első indításkor az Ekiga megnyit egy beállítás-varázslót, amely bekéri Öntől az Ekiga beállításához szükséges adatokat. Az Ekiga beállításához tegye a következőket:

- 1 Írja be teljes nevét (vezeték- és keresztnév).
- 2 Adja meg az `ekiga.net` fiókadatokat, vagy ne jelentkezzen be a következőbe: ekiga.net.

Később újabb fiókokat is hozzáadhat a *Szerkesztés > Fiókok* menüpont segítségével.
- 3 Adja meg a kapcsolat típusát.
- 4 Adja meg a használni kívánt tűzfal típusát annak érdekében, hogy az Ekigával hívásokat kezdeményezhessen.
- 5 Válassza ki a használni kívánt hangkezelőt. Fogadja el az *ALSA* alapértelmezett beállításait, ez garantálja a legjobb hangminőséget. Más hangrendszerek, mint az OSS nem elérhetők a(z) SUSE Linux Enterprise program használata esetén.
- 6 Válassza ki a be- és kimeneti hangeszközöket és próbálja ki a beállításokat.
- 7 Fogadja el a felajánlott videokezelőt: *V4L*.
- 8 Válassza ki a bemeneti videoeszközt és próbálja ki a beállításokat.
- 9 Ellenőrizze a beállítások összefoglalóját és alkalmazza azokat.
- 10 Ha a bejelentkezés sikertelen a beállítások módosítása után, indítsa újra az Ekigát.

Az Ekiga lehetővé teszi egyszerre több fiók használatát. Egy további fiók beállításához tegye a következőket:

- 1 Nyissa meg a *Szerkesztés > Fiókok* menüpontot és válassza a *Hozzáadás* lehetőséget.
- 2 Válassza meg a következőt: *Fióknév*.
- 3 A megfelelő *Protokoll* kiválasztása függ az Ön által használt fiók típusától. Normás esetben itt a *SIP* lehetőséget kell választania.
- 4 A következő lépés a *Regisztrátor* megadása amelyhez csatlakozni szeretne. Ez rendszerint egy IP cím vagy egy gépnév, amelyet az internetes telefonszolgáltat-

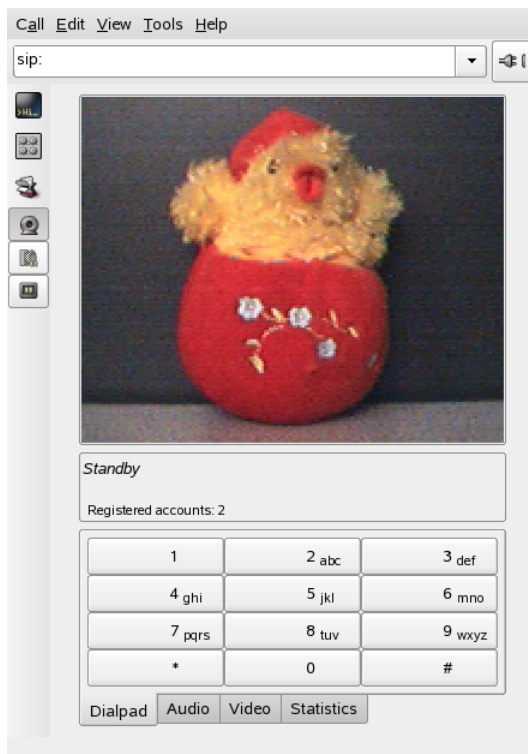
ójától kapott. A szolgáltató által megadott adatok alapján töltse ki a *Felhasználó* és a *Jelszó* mezőket.

- 5 A beállítás párbeszédpanel bezárásához és a fiók aktiválásához kattintson az *OK* gombra. Az Ekiga főablakában megjelenített fiók állapota a következőre változik: *Regisztrált*.

8.2 Az Ekiga felhasználói felület

Az Ekiga összes funkciója elérhető a menüsorból. A legfontosabb funkciókhoz tartozó gyorsbillentyűk elérhetőek egy eszköztárban a bal oldalon, illetve speciális billentyű-kombinációk segítségével.

8.1 ábra Ekiga felhasználói felület

A felhasználói felület különböző módokat tartalmaz. A nézetek közötti váltáshoz használja a *Nézet > Nézet módja* és a *Nézet > Vezérlőpult* menüpontokat, vagy válassza a GUI bal oldalán található nézet módja ikont, valamint az alul található különböző lapokat. A *Teljes nézet* itt kerül megjelenítésre: **8.1. ábra - Ekiga felhasználói felület** (165. oldal). Az eszköztár összes ikonjához buboréksúgó tartozik, amelyet az egérmutatónak az adott ikon fölé mozgatásával aktiválhat.

A felhasználói felület alján számos fül biztosítja az alábbi funkciók elérését: *Tárcsázó*, *Hang*, *Videó* és *Statisztikák*. Néhány beállítás, például a *Hang*, csak hívás közben módosítható.

Az Ekiga számos funkciója elérhető gyorsbillentyűk segítségével is. A(z) **8.1. táblázat - Gyorsbillentyűk az Ekiga használatához** (166. oldal) összefoglalja a legfontosabbakat.

8.1 táblázat Gyorsbillentyűk az Ekiga használatához

Ctrl sorozat	Leírás
Ctrl + O	Hívás kezdeményezése az aktuális számmal.
Ctrl + D	Vonal bontása.
Ctrl + G	Hívás tartása.
Ctrl + T	Hívás átirányítása egy másik félhez.
Ctrl + S	Aktuális kép mentése merevlemezre.
Ctrl + W	Az Ekiga felhasználói felületének bezárása.
Ctrl + Q	Kilépés az Ekigából.
Ctrl + E	A fiókkezelő indítása.
Ctrl + P	Az <i>Ekiga beállítások</i> nézet megnyitása. Ez a párbeszédpanel segítséget nyújt az Ekiga részletesebb beállításainak elvégzésében.
Ctrl + +	A webkamerán lévő kép nagyítása.

Ctrl sorozat	Leírás
Ctrl + -	A webkamerán lévő kép kicsinyítése.
Ctrl + =	Visszatérés a normál mérethez a webkamera kijelzőjén.
Ctrl + F	Webkamera képének megjelenítése teljes képernyőméretben.
Ctrl + H	Korábbi hívások listájának megjelenítése.

8.3 Hívás kezdeményezése

Ha az Ekiga megfelelően be van állítva, a hívás kezdeményezése már egyszerű.

- 1 Indítsa el az Ekigát a menü vagy a parancssor segítségével.
- 2 A *SIP-cím* mezőben adja meg a felhívandó fél SIP-címét. A címnek így kell kinéznie:
 - közvetlen helyi hívások esetén: `sip:username@domainname` vagy `username@hostname`
 - `sip:username@domainname` vagy `userid@sipserver`

Ha olyan SIP szolgáltatója van, amelyik fogadja a valódi telefonhívásokat, a számot a következőképpen is beírhatja: `sip:<felhívandó szám>`

- 3 Kattintson a *Hívás* pontra vagy használja a Ctrl + O gyorsbillentyűt és várjon, míg a hívott fél felveszi a telefont.
- 4 A beszélgetés befejezéséhez kattintson a *Letesz* pontra vagy használja a Ctrl + D gyorsbillentyűt.

Ha a hívás alatt változtatni akar a hangparamétereken, kattintson a *Nézet > Nézet módja > Teljes nézet* pontra, amivel megnyit négy további opciókat tartalmazó lapot. A második tartalmazza a *Hang* opciókat a *Lejátszási szint* és a *Rögzítési szint* számára. A csúszkákkal állítsa be igényei szerint a két szintet.

8.4 Hívás fogadása

Az Ekiga kétféleképpen tud hívásokat fogadni. Először, a felhasználót közvetlenül is fel lehet hívni a `sip:user@host` segítségével. Emellett a hívások egy SIP szolgáltatón keresztül is indíthatóak. A legtöbb SIP szolgáltató lehetővé teszi, hogy normál telefonvonalakról érkező hívásokat is fogadhasson a VoIP fiókjában. Az Ekiga futtatásának módjától függően több módon is figyelmeztetést kaphat bejövő hívás esetén.:

Normál alkalmazás

A bejövő hívások csak a már futó Ekiga mellett fogadhatók és válaszolhatók meg. Csengést fog hallani a fülhallgatóban vagy a hangszóróból. Ha az Ekiga nem fut, a hívás nem fogadható.

Panel kisalkalmazás

Általában, az Ekiga panel kisalkalmazás csendben fut, jelenlétének bármi jele nélkül. Ez azonban egyből megváltozik egy bejövő hívás esetén. Megnyílik az Ekiga főablaka és csengést hall a fülhallgatóban vagy a hangszóróból.

Ha észlelte a bejövő hívást, a hívásfogadáshoz és a beszélgetés megkezdéséhez kattintson az *Elfogad* gombra. Ha nem akarja fogadni a hívást, kattintson az *Elutasít* gombra. Lehetősége van a hívás átirányítására egy másik SIP-címre.

8.5 A címjegyzék használata

Az Ekiga lehetővé teszi a SIP-kapcsolatok kezelését. A címjegyzéket az *Eszközök > Címjegyzék* ponttal nyithatja meg. Megnyílik egy üres listaablak. Egy kapcsolat hozzáadásához először válassza a *Személyes* lehetőséget az egér segítségével. Majd kattintson a jobb oldali egérgombbal a címlapra és válassza az *Új kapcsolat* lehetőséget. A *Ctrl > N* megnyomásával ugyanerre az eredményre juthat.

Érvényes kapcsolat létrehozásához az alábbi mezők kitöltése kötelező:

Név

Adja meg a kapcsolat nevét. Ez lehet a teljes név, de becenevet is használhat.

SIP-cím

Adja meg a kapcsolat érvényes SIP-címét.

E-mail

Adja meg a kapcsolat e-mail címét saját felhasználására.

Gyorstárcsázás

A Gyorstárcsázás a gyakran használt számok gyorsabb elérésére ad lehetőséget. Ez a lépés nem kötelező.

Kategóriák

Ha sok kapcsolata van, saját kategóriákat is létrehozhat.

Helyi címjegyzék

Alapértelmezés szerint mindenki rendelkezik egy *Személyes* elnevezésű helyi címjegyzékkel. Szükség esetén további címjegyzékeket is létrehozhat. Ehhez kattintson a *Fájl > Új címjegyzék* menüpontra vagy használja a Ctrl + B gyorsbillentyűt.

Egy a címjegyzékben szereplő kapcsolat felhívásához kattintson duplán a kapcsolatra. A program azonnal kezdeményezi a hívást.

8.6 További információk

Az Ekiga hivatalos honlapja a(z) <http://www.ekiga.org/> hivatkozáson érhető el. Ezen az oldalon választ talál a gyakran ismételt kérdésekre valamint egy ennél részletesebb dokumentációt is tartalmaz.

A Linux H323 telefonkonferencia-protokolljának támogatásáról lásd: <http://www.voip-info.org/wiki/view/H.323>. Ez egy jó kiindulópont abban az esetben is, ha olyan projekteket keres amelyek támogatják a VoIP-t.

Ha szeretne egy privát telefonhálózatot felállítani, érdeklődésére tarthat számot a PBX szoftver Asterisk <http://www.asterisk.org/>. További információkat erről a következő helyen talál: <http://www.voip-info.org/wiki-Asterisk>.

Hálózati erőforrások elérése

Az asztalról hozzáférhet a fájlokhoz, mappákhoz vagy a távoli gépeken lévő bizonyos szolgáltatásokhoz, vagy más felhasználóknak lehetővé teheti a saját fájljaihoz és mappáihoz való hozzáférést a hálózaton keresztül. A SUSE Linux Enterprise® több különböző módot kínál a hálózaton keresztül megosztott erőforrásokhoz való hozzáférésre, valamint a hálózaton keresztül megosztott erőforrások létrehozására.

Tallózás a hálózaton

A Konqueror fájlkezelő segítségével tallózhat a hálózaton megosztott erőforrások és szolgáltatások után. Tudjon meg többet erről a **9.2. szakasz - Hálózati megosztásokhoz hozzáférés** (173. oldal) című fejezetből.

Mappák megosztása vegyes környezetben

A Konqueror használatával állítsa be a saját fájloknak, mappáknak a hálózat többi felhasználójával való megosztását. Az adatait bármely Windows vagy Linux munkaállomásról olvashatóvá vagy írhatóvá teheti. Tudjon meg többet erről a **9.3. szakasz - Mappák megosztása vegyes környezetben** (174. oldal) című fejezetből.

Windows fájlok kezelése

A SUSE Linux Enterprise a meglévő Windows hálózat tagjává integrálható. Az Ön Linux gépe ekkor úgy fog viselkedni, mint egy Windows-ügyfél. Hozzáfér minden fiókinformációhoz az Active Directory tartományvezérlőből úgy, ahogy a Windows-ügyfelek teszik. Tudjon meg többet erről a **9.4. szakasz - Windows fájlok kezelése** (177. oldal) című fejezetből.

Windows hálózati nyomtató beállítása és hozzáférése

A Windows hálózati nyomtatót a KDE vezérlőközpontban állíthatja be. Tudjon meg többet a beállításról a [9.5. szakasz - Windows hálózati nyomtató beállítása és elérése](#) (181. oldal) című fejezetből.

Hálózati mappák parancsikonjainak beállítása

A távoli hálózati mappákhoz való parancsikon készítése révén (FTP, Webdav, Windows hálózati meghajtók és SSH) a kapcsolatfelvétel velük nagyban egyszerűsíthető. Tudjon meg többet a beállításról a [9.6. szakasz - Hálózati mappák parancsikonjainak beállítása](#) (184. oldal) című fejezetből.

Kis webkiszolgáló beállítása

Ha az információ megosztásának egy egyszerű módjára van szüksége, akkor állítson be egy webkiszolgálót. Tudjon meg többet arról, hogy kell ezt megtenni a [9.7. szakasz - Kis webkiszolgáló beállítása és használata](#) (186. oldal) című fejezetből.

9.1 Általános megjegyzések a fájlmegosztásról és a hálózaton való tallózásról

Az, hogy egyáltalán tudja-e használni és mekkora mértékben akarja használni a fájlmegosztást és a hálózaton való tallózást a számítógépén, nagymértékben függ a hálózati struktúrától és a számítógépe konfigurációjától. Mielőtt bármilyen beállítást végezne bármelyik érdekében, vegye fel a kapcsolatot a rendszergazdával, hogy biztos legyen abban, hogy a hálózati struktúrája támogatja ezeket a szolgáltatásokat, és ellenőrizze azt is, hogy a cégének biztonsági szabályzata engedélyezi ezeket.

A hálózatbongészés – legyen az akár a Windows-megosztások esetén használt SMB-bongészés vagy a távoli szolgáltatások esetén használt SLP-bongészés – nagyban függ attól, hogy a számítógép képes-e üzenetszórással kommunikálni a hálózaton lévő összes ügyfélgéppel. Ezek az üzenetek és az ügyfelek válaszai teszik lehetővé a számítógépnek azt, hogy megtaláljon bármilyen lehetséges megosztott fájlt vagy megosztott szolgáltatást. Ahhoz, hogy ez az üzenetküldés működjön, a számítógépnek ugyanahhoz az alhálózathoz kell tartoznia, mint amely hálózathoz az összes többi számítógép csatlakozik. Ha a hálózat tallózás nem működik a számítógépen, vagy a megtalált megosztások és szolgáltatások nem felelnek meg annak, amit remélt, vegye fel a kapcsolatot a rendszergazdával, hogy biztos legyen abban, hogy a megfelelő alhálózatra van csatlakoztatva.

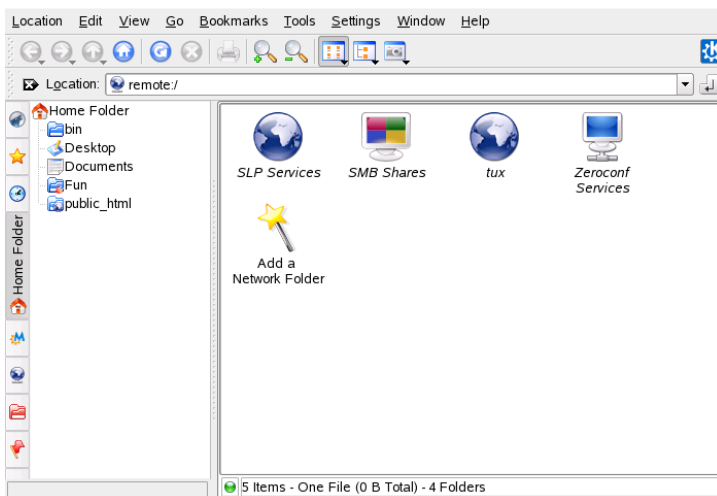
A hálózati tallózás engedélyezéséhez a számítógépnek muszáj néhány hálózati portot nyitva tartani a hálózati üzenetek küldéséhez és fogadásához, melyek a hálózatról és a lehetséges megosztásokról és szolgáltatásokról nyújtanak részletes információkat. A szabvány SUSE Linux Enterprise rendszer szigorú biztonsági beállításokkal rendelkezik, valamint egy tűzfal is telepítve van a számítógép internettel szemben való védelmére. A tűzfal beállításainak megadásához vagy meg kell kérje a rendszergazdát, hogy a cég biztonsági szabályzatával összhangban nyissa meg bizonyos portok egy csoportját a hálózathoz való hozzáféréshez vagy kapcsolja ki a tűzfalat teljesen. Ha a hálózaton egy erős védelemre állított tűzfal mögül próbál meg tallózni, a Konqueror figyelmeztetni fogja, hogy a biztonsági korlátozások nem engedélyezik a hálózat lekérdezését.

9.2 Hálózati megosztásokhoz hozzáférés

A hálózati munkaállomások megoszthatják a mappáikat. Általában a távoli felhasználók által hozzáférhető fájlok és mappák meg vannak jelölve. Ezeket hívjuk *hálózati megosztásoknak*. Ha a rendszere beállításai lehetővé teszik a hálózati megosztásokhoz való hozzáférést, akkor a fájlkezelő használatával könnyen hozzáférhet és tallózhat köztük, olyan könnyen, mintha a helyi számítógépén lennének. Az, hogy csak olvasási hozzáférése van vagy írási hozzáférése is van a megosztott mappákhoz, az a megosztások tulajdonosa által adott engedélytől függ.

A hálózati megosztásokhoz való hozzáféréshez kattintson a *Hálózati böngészés* ikonra az asztalon, vagy nyissa meg a Konquerort, és gépelje be `aremote: /` parancsot a címsorba. A Konqueror ekkor megnyitja a virtuális mappát, amely megjeleníti azokat a hálózati megosztás típusokat, melyekhez hozzáférhet. Először kattintson egy hálózaterőforrás-típusra, a hozzáféréshez pedig a megosztott hálózatra. Az erőforrások használatához lehet, hogy azonosítania kell magát felhasználónévvel és jelszóval.

9.1 ábra Tallózás a hálózaton

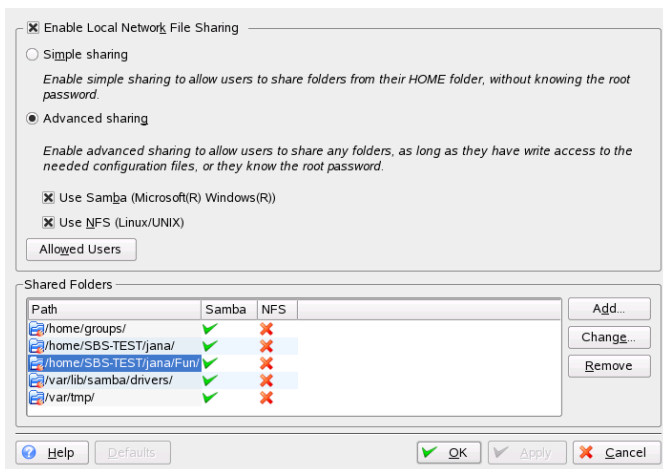
9.3 Mappák megosztása vegyes környezetben

Dokumentumok megosztása és cseréje egy vállalati környezetben kötelező jellemző. A Konqueror a fájlok megosztásához a Samba fájlmegosztó szolgáltatást ajánlja Önnek, mely lehetővé teszi, hogy a Windows és a Linux felhasználók is használhassák a megosztott fájljait és mappáit. A Samba fájlmegosztónak Konquerorral való beállításához hajtsa végre a következő lépéseket:

- 1 A Konqueror megnyitásához nyomja meg az *ALT > F2* billentyűket, majd írja be a szövegmezőbe a *~* karaktert.
- 2 Kattintson jobb egérgombbal az ablak hátterében, és válassza ki a *Tulajdonságok* menüpontot a megjelenő helyi menüből.
- 3 A *Tulajdonságok* párbeszédpanelben kattintson a *Megosztás* fülre. Ha a megosztás általánosan nincs engedélyezve, akkor a fülön erről tájékoztatást fog találni. A fájlmegosztás engedélyezéséhez vagy a kiválasztott fájlok megosztásához kattintson a *Fájlmegosztás beállítása* gombra, és adja meg a *root* jelszót.

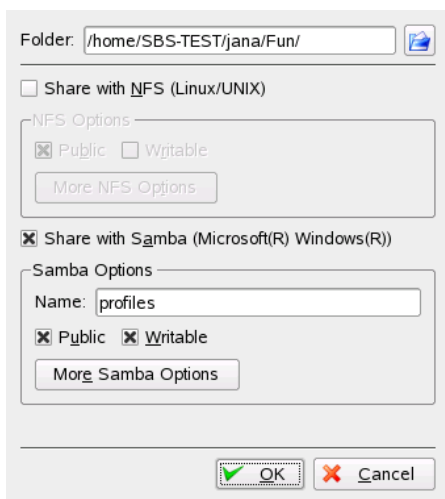
- 4 Fájlok megosztásának engedélyezéséhez vagy letiltásához jelölje ki vagy szüntesse meg a kijelölést a *Helyi hálózati fájlmegosztás engedélyezése* menüpontban.

9.2 ábra Fájlmegosztás engedélyezése

- 5 Válassza ki a megfelelő megosztási beállítást: *Egyszerű megosztás* vagy a *Speciális megosztás* mezőt.
- 6 Ha azon felhasználókat, akik számára engedélyezett a mappák megosztása bizonyos csoportokra akarja korlátozni, kattintson az *Engedélyezett felhasználók* gombra, válassza ki a *Csak egy bizonyos csoport felhasználóinak van megengedve a megosztott mappákhoz való hozzáférés* menüpontot, kattintson a *Csoport kiválasztása* gombra, és válassza ki a megfelelő csoportokat a megjelenő ablakban lévő listából.
- 7 Egy megosztott mappát a párbeszédpanel alján lévő megosztott tételek listájához úgy tud hozzáadni, hogy a *Hozzáad* gombra kattint, és megadja a mappa elérési útját.

9.3 ábra Részletes megosztási beállítások

- 8** A Samba fájlmegosztás engedélyezéséhez aktiválja a *Megosztás Sambaval* mezőt. Ha szükséges, alkalmazzon néhány finomhangolást a Samba beállításoknál:

Név

Adjon meg egy nevet, ha az előre beállított nem jó.

Nyilvános/Írható

Határozza meg, milyen típusú hozzáférést ad másoknak a megosztásaihoz. Adhat teljes olvasási és írási jogot is a felhasználóknak, de lehet korlátozni a megosztáshoz való hozzáférésüket csak olvasási jogra is.

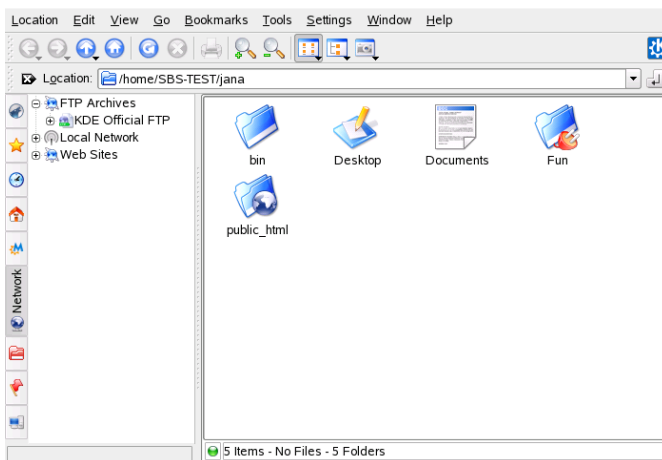
További Samba-beállítások

Ezek olyan alapbeállításokat tartalmaznak, mint például a név, egy tetszőleges megjegyzés és az alap hozzáférési jogok megadása, a felhasználóbeállítások és a biztonsági beállítások megadása és egy további beállítási lehetőség van a megosztott mappában lévő bizonyos fájlok és almappák elrejtésére.

- 9** A beállítások véglegesítéséhez és a fájlmegosztás párbeszédpanel bezárásához kattintson az *OK* gombra.

A mappa ikonja a Konquerorban most már egy csatlakozódugasz-jellel együtt jelenik meg.

9.4 ábra Megosztott mappa

A megosztás visszavonásához lépjen be újra a fájlmegosztási párbeszédpanelbe, és távolítsa el a mappát a megosztott tételek listájából. A mappa ikonja ezután a csatlakozódugasz-jel nélkül fog megjelenni.

A hálózat többi tagja az Ön megosztásait az `smb : /` címnek a Konqueror címsorába való begépelésével, és a megfelelő munkacsoport ikonjára és a szolgáltatónévre való kattintással érheti el.

FONTOS: Samba tartománytallózás

A Samba tartománytallózás csak akkor működik, ha a tűzfal beállítása ennek megfelelően történt. Vagy teljesen letiltja a tűzfal működését, vagy hozzárendel egy tallózó interfészt a belső tűzfal zónához. Kérdezze meg a rendszergazdáját, hogyan kell a műveletet végrehajtani. Erről az eljárásról további részleteket a „Configuring a Linux Client for Active Directory” szakasz (12. fejezet - *Active Directory Support*, ↑Deployment Guide) fejezetben talál.

9.4 Windows fájlok kezelése

Amint ez a 12. fejezet - *Active Directory Support* (↑Deployment Guide) című fejezetben ismertetésre került, a SUSE Linux Enterprise rendszerrel a számítógép úgy viselkedik, mint egy aktív könyvtár ügyfél, a Windows kiszolgálón lévő adatokat megtekintheti,

tallózhat közöttük és kezelheti őket. A következő példák csak a legkiemelkedőbbek közül valók:

Windows fájlok tallózása Konqueror programmal

A Windows adatok közti tallózáshoz használja a Konqueror `smb : /` tallózó lehetőségét.

Windowsos adatok megtekintése Konqueror programmal

A Konquerort használva a Windows felhasználómappa tartalma úgy tekinthető meg, mintha egy Linux könyvtárat nézne meg. Új fájlok és mappák készítése a Windows kiszolgálón.

Windows adatok kezelése KDE-alkalmazásokkal

A KDE-alkalmazások, mint például a Kate szövegszerkesztő, lehetővé teszik a Windows kiszolgálón lévő fájlok megnyitását, kezelését, valamint elmentésüket a kiszolgálóra.

Egyszeri bejelentkezés

A KDE-alkalmazások, beleértve a Konquerort, támogatják az egyszeri bejelentkezést, amely funkció azt jelenti, hogy újrabemeldetkezés nélkül hozzá lehet férni más Windows-erőforrásokhoz, mint például a webkiszolgálókhoz, a proxy kiszolgálókhoz vagy az olyan csoportmunka-kiszolgálókhoz, mint például az MS Exchange. A fenti erőforrásokhoz történő bejelentkezési folyamat a háttérben, csendben zajlik, ha már egyszer megadta a felhasználónevét és jelszavát a belépéshez.

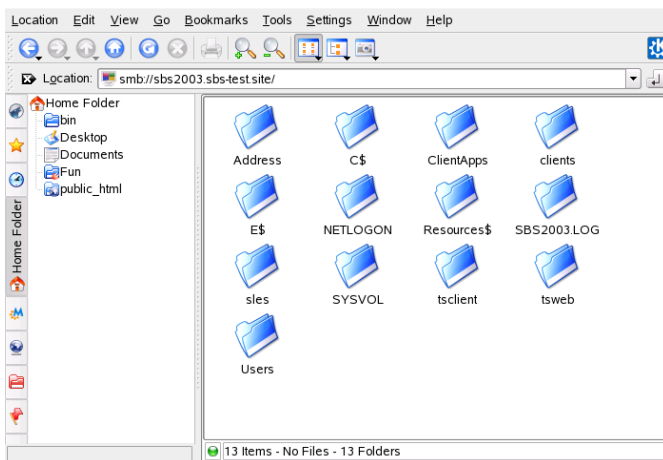
A Windowsbeli adataihoz való hozzáféréshez Konqueror esetén a következők szerint járjon el:

- 1 Nyomja le a `Alt + F2` billentyűket, és gépelje be az `smb : / / /` karaktersort.

Ez megnyit egy Konqueror ablakot, és megjeleníti a hálózaton található összes Samba munkacsoportot és tartományt.

- 2 Kattintson az AD kiszolgáló munkacsoport vagy tartomány ikonjára.

9.5 ábra Az AD kiszolgálón lévő adatok tallózása

- 3 Kattintson a *Felhasználók* mappára, és válassza ki a saját felhasználómappa ikonját. A *Saját dokumentumok* mappa tartalma megjelenik.

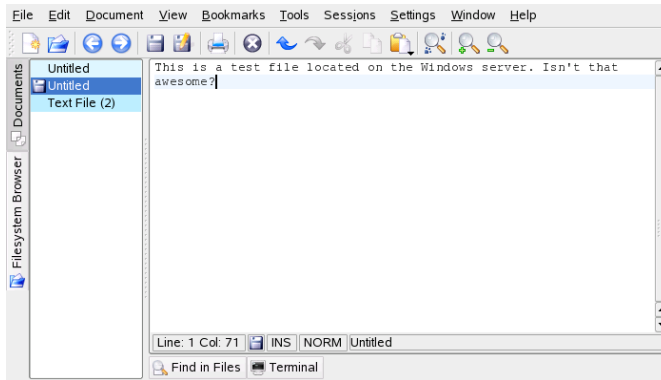
Ha Konquerort használ arra, hogy a Windowsos felhasználómappába mappákat készítsen, járjon el pontosan úgy, mint amikor egy Linux mappát készít:

- 1 Jobb egérgombbal kattintson a Konqueror mappa nézetében a menü megnyitáshoz.
- 2 Válassza ki az *Új mappa létrehozása >* menüpontot.
- 3 Adja meg az új mappa nevét, ahol a kurzor villog.

Az AD kiszolgálón fájl készítéséhez kövesse a Kate szövegszerkesztőnél leírt példát.

- 1 Nyomja le a Alt + F2 billentyűket, és gépelje be a *kate* szót.
- 2 Írja be a szöveget.

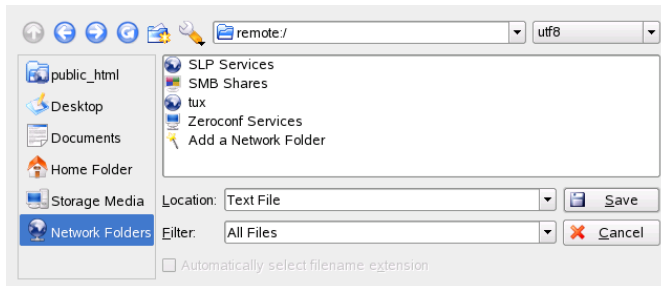
9.6 ábra Szövegfájl szerkesztése Kate szövegszerkesztővel

3 Az újonnan készített szöveg elmentéséhez válassza ki a *Mentés másként* menüpontot.

4 Kattintson a *Hálózati mappák* ikonra a bal oldalon, és válassza ki az *SMB megosztás* menüpontot.

9.7 ábra Fájl mentése távoli Windows mappába

5 Menjen a Windows mappába.

6 Gépelje be a fájl nevét, és kattintson a *Mentés* menüpontra.

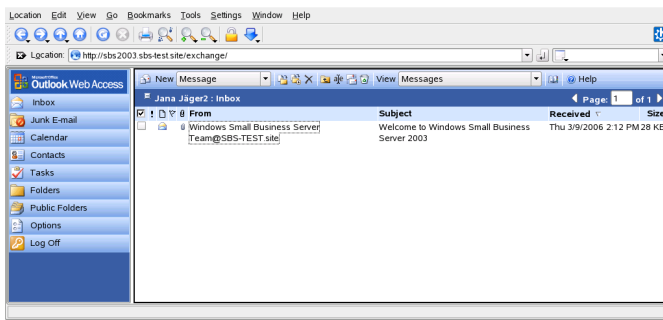
A fájl most már a Windows kiszolgálón van elmentve.

Használja ki a Konqueror egyszeri bejelentkezés szolgáltatását, ahogy azt a következő példában bemutatjuk: MS Exchange postafiók weben keresztüli elérése:

- 1 Bizonyosodjon meg arról, hogy van érvényes MS Exchange hozzáférése az aktuális Windowsos felhasználó azonosítója alatt.
- 2 Az Exchange kiszolgáló címét kérdezze meg a rendszergazdától.
- 3 Nyomja le az Alt + F2 billentyűket, és gépelje be a következőket: konqueror `http://address_exchange_server`.

Most már be van jelentkezve az Ön exchange hozzáféréssel anélkül, hogy újra be kellett volna jelentkeznie.

9.8 ábra MS Exchange használata Konqueror programon keresztül

- 4 Írjon vagy olvasson e-mailt és jelentkezzen ki, ahogy szokott.

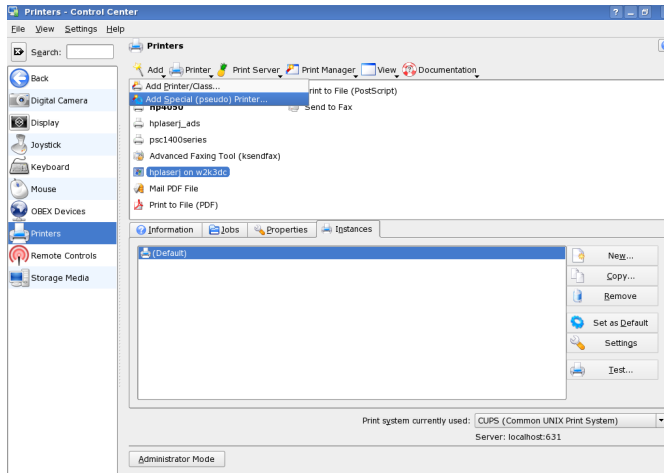
9.5 Windows hálózati nyomtató beállítása és elérése

A céges hálózat tagjaként és egy Windows Active Directory kiszolgálóba való bejelentkezés után hozzáférhet az olyan közös erőforrásokhoz, mint például a nyomtatók. A KDE rendszer lehetővé teszi a Linux-ügyfélből történő nyomtatás Windows hálózati nyomtatóra való beállítását.

Linux munkaállomásról Windows hálózati nyomtató beállítását a következő módon kell végrehajtani:

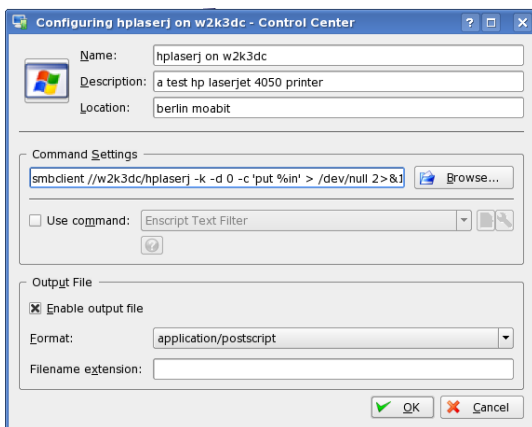
- 1 Indítsa el a KDE vezérlőközpontot a főmenüből.
- 2 Válassza ki a *Periférák > Nyomtatók* menüpontokat.

9.9 ábra Nyomtató hozzáadása

- 3 Válassza ki a *Hozzáadás > Speciális (pszeudó) nyomtató hozzáadása* menüpontokat.

9.10 ábra Nyomtató adatainak megadása

- 4 Adja meg a nyomtató nevét, rövid leírását és a helyét.
- 5 Adja meg a parancssort a következő példához hasonlóan a *Parancs beállítások* menüpontban:

```
smbclient //domain/printer -k -d 0 -c 'put %in' > /dev/null 2>&1
```

Cserélje ki a *tartomány* és *nyomtató* szavakat az Ön beállításainak megfelelő pontos értékkel.

- 6 Ahhoz, hogy az összes nyomtatása postscript fájlba menjen, pipálja ki a *Kimenő fájl engedélyezése* mezőt, és válassza ki az *postscript/alkalmazás* lehetőséget.
- 7 Lépjen ki a nyomtatóbeállítás ablakból az *OK* gombra való kattintással.
- 8 Lépjen ki a KDE vezérlőközpontból a *Fájl > Kilépés* menüpontok használatával.

A nyomtató készen áll a használatra.

A fentebb beállított Windows hálózati nyomtatóra való nyomtatáshoz csak ki kell választani a KPrinterben lévő rendelkezésre álló nyomtatók listájából.

9.6 Hálózati mappák parancsikonjainak beállítása

A KnetAttach program segítségével hozzá tud adni új hálózati mappákat ehhez a nézethez a *Hálózati mappa hozzáadása* menüpontra való kattintással a Konqueror `remote:/(t vol i)` nézetében. Egy varázsló nyílik meg, ahol ki tudja választani az elérendő hálózati mappa típusát, majd meg tudja adni a hozzáféréshez az olyan részleteket, mint egy hálózati mappa neve, a kiszolgáló címe (vagy az IP-címe vagy a tartományneve), a bejelentkezési neve, a port és az elérési út.

9.11 ábra Hálózati mappa hozzáadása

Network Folder Information

Enter a name for this *Secure shell connection* as well as a server address, port and folder path to use and press the **Save & Connect** button.

Name: SharedFolder

User: tux

Server: 123.45.678.910

Port: 22

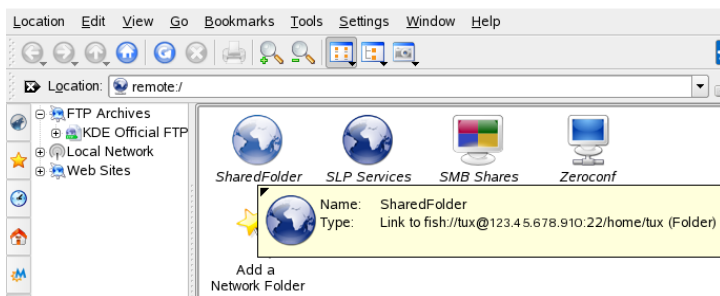
Folder: /home/tux

☒ Create an icon for this remote folder

Help < Back Save & Connect Cancel

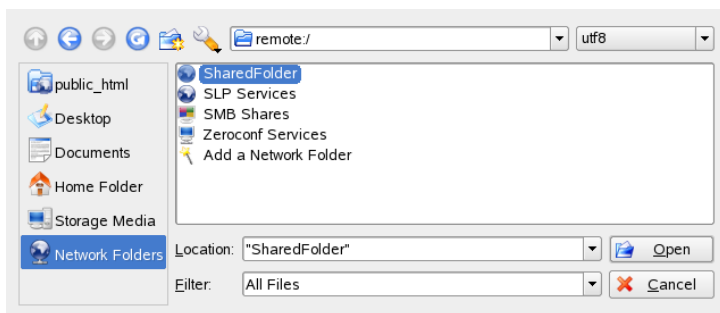
Miután végzett, hozzá tud fűzni a hálózati megosztáshoz úgy, hogy a Konquerorban rákattint az újonnan létrehozott hivatkozásra ahelyett, hogy a hozzáféréshez be kellene gépelnie a hosszú URL-t a címsorba.

9.12 ábra Új hálózati mappa

Ha ezúton hozott létre hálózati mappát, akkor könnyen hozzáfér ehhez a mappához akkor is, amikor egy fájlt akar megnyitni vagy elmenteni egy KDE-alkalmazásból. Ha a *Hálózati mappák* menüpontra kattint a bal kézre eső sorban egy *Fájl megnyitása* vagy *egyFájl mentése* párbeszédpanelben, a hozzáadott hálózati mappa megjelenik.

9.13 ábra Fájl megnyitása hálózati megosztásból

TIPP: Hálózati megosztási hivatkozás létrehozása az asztalon

Azokhoz a hálózati megosztásokhoz, melyekre nagyon gyakran szüksége van, az asztalon is létrehozhat hivatkozásokat a gyors hozzáférés érdekében. Tegyen úgy, hogy kiválasztja a kívánt erőforrást a Konquerorban, és húzza ki az asztal fölé a bal egérgomb folyamatos nyomva tartása mellett. A helyi menüből válassza ki a *Hivatkozás ide* menüpontot. Az új ikon megjelenik az asztalon. Ha az ikonra kattint, a Konqueror megnyitja és megjeleníti a könyvtár tartalmát.

9.7 Kis webkiszolgáló beállítása és használata

A `kpf` segédprogram egyszerű fájlmegosztást kínál HTTP (*Hyper Text Transfer Protocol*) (Hyperszöveg átviteli protokoll) használatával, mely ugyanaz a protokoll, mint amit a weboldalak használnak a webkeresőjének nyújtott adatszolgáltatáshoz. A `kpf` szigorúan nyilvános fájl kiszolgáló, ez azt jelenti, hogy a megosztott fájlokhoz nincs hozzáférési korlátozás. Akármit választ ki megosztásra, az bárkinek hozzáférhetővé válik.

FONTOS: Biztonsági megfontolások

Mielőtt beállít egy fájlkiszolgálót `kpf` segédprogrammal, ellenőriztesse a rendszergazdjával, hogy a cég biztonsági szabályzata engedélyezi ezt. Soha ne telepítsen egy fájlkiszolgálót céges vagy privát környezetben, ha nem teljesen biztos abban, hogy a hálózatot külső tűzfal védi-e. Másképp óriási kockázata van annak, hogy véletlenül kiszivárognak érzékeny információk a webre. Továbbá, bármely webkiszolgáló potenciális célpontja a számítógépes kalózok tetteinek. Egy webkiszolgáló biztonságos módon való telepítése nagyon kemény munka és a `kpf` segédprogramot nem webkiszolgáló kiszolgálásra tervezték.

A `kpf` segédprogramot arra tervezték, hogy fájlok barátokkal való megosztására használják, és nem olyan kiforrott webszolgáltató, mint például az Apache. A `kpf` segédprogramot eredetileg arra tervezték, hogy könnyen meg lehessen osztani fájlokat másokkal, miközben IRC-n (Internet Relay Chat vagy csevegőszoba) cseveg.

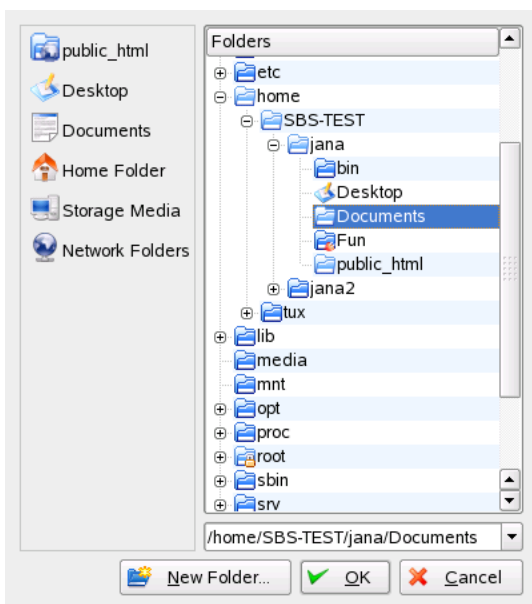
A `kpf` segédprogram tipikusan arra a célra szolgál, hogy a kezdőkönyvtárban lévő `public_html` nevű mappában található fájlokat megossza. Például ha azt akarja, hogy egy fájl hozzáférhetővé váljon néhány ember számára, akikkel éppen online cseveg, akkor használhatja a `kpf` segédprogramot a fájlok `public_html` nevű mappájába való másolására, és közölheti a többiekkel, akik hallgatják Önt, hogy a fájljai elérhetőek a `http://GÉPNÉV:8001/af_jl` címen (ez jobb megoldás, mint mindegyiknek egyesével elküldeni e-mailhez csatolva).

- 1 Jobb egérgombbal kattintson a KDE alsó paneljába, majd kattintson a *Kisalkalmazás hozzáadása a panelhez* és a *Nyilvános fájlkiszolgáló* menüpontokra.

Egy kicsi földgömböt ábrázoló új ikon tűnik fel az alsó panelen.

- 2 Kattintson jobb egérgombbal az ikonra, majd az *Új kiszolgáló* menüpontra.
- 3 Adja meg azt a könyvtárat, amely tartalmazza a megosztani kívánt fájlokat, és kattintson a *Következő* gombra.

9.14 ábra *Fájlkiszolgáló gyökérkönyvtár kiválasztása*

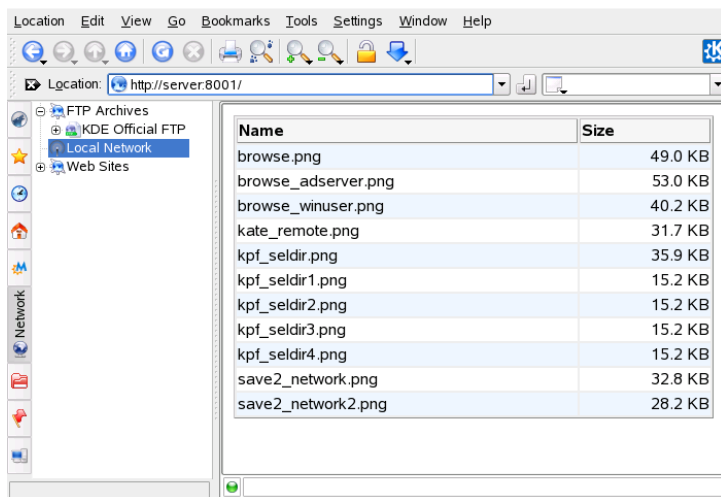
Minden fájl a mappában és annak almappáiban, beleértve a rejtett fájlokat (azok a fájlok, melyek neve ponttal kezdődik) és a szimbolikus fájlhivatkozásokat is, nyilvánosan elérhető lesz, ezért nagyon óvatossá kell lenni ahhoz, hogy az olyan érzékeny információk, mint például a jelszavak, a titkosító kulcsok, a címlista vagy a szervezet bizalmas dokumentumai ne kerüljenek megosztásra. Bizonyosodjon meg arról, hogy egyik szimbolikus fájlhivatkozás sem mutat túl a megosztott mappán, mert így adhat olyan területekhez is hozzáférést nyújthat a rendszerben, melyeket nem szánt nyilvános megtekintésre.

- 4 Fejezze be az *Új kiszolgáló* varázslót a **Lépés 3** (187. oldal) lépésben megadott mappák megosztásával.

A Konquerorban a könyvtár ikon a jobb alsó sarkában egy világ ikonnal kiegészülve jelenik meg.

Bárkinek, aki csatlakozni szeretne ehhez a kiszolgálóhoz, csak be kell gépelnie a keresőjébe az URL-t a következő módon: `http://gépnev:8001`. A nyilvános tartalomról egy áttekintés jelenik meg.

9.15 ábra Közzétett tartalom

A szolgáltató gépen figyelheti a fájlkiszolgáló hálózati forgalmát, ehhez jobb egérgombbal kattintson a földgömb ikonra és válassza ki a *Figyelő* menüpontot. A bemutatotthoz nagyon hasonló rövid statisztika jelenik meg.

9.16 ábra Fájlkiszolgáló statisztika

Status	Progress	File Size	Bytes Sent	Response	Resource
	<div><div></div></div>	2787	2947	OK	/
	<div><div></div></div>	425	204	Not found	/favicon.ico
	<div><div></div></div>	432	102	Not implemented	/
	<div><div></div></div>	62847	45844	OK	/kpf_connect.p

Titkosítás a KGpg programmal

A KGpg a rendszer titkosító infrastruktúrájának egy fontos összetevője. Ez a program segít a szükséges kulcsok előállításában és kezelésében. A szerkesztő funkcióval gyorsan hozhat létre és titkosíthat fájlokat. A panel használatával pedig a fogd meg és húzd módszerrel titkosíthatja vagy állíthatja vissza azokat. Más programok, mint például a levelező programok (Kontact vagy Evolution) a kulcsadatokat használják a tartalom aláírására vagy titkosítására. Ez a fejezet a titkosított fájlokkal kapcsolatos napi munkához szükséges alapfunkciókkal foglalkozik.

10.1 Miért alkalmazzunk aláírást és titkosítást?

Aláírás

Aláírni valamit azt jelenti, hogy a megfelelő származás igazolásául elektromos aláírást csatolunk egy levélhez vagy akár egy szoftverhez. Érdekes a leveleit aláírni annak elkerülése érdekében, hogy valaki az Ön nevében írhasson leveleket, illetve megvéendő Önmagát, és azokat, akiknek Ön leveleket küld. Az aláírás segít a kapott e-mail küldőjének azonosításában, valamint a jó- és rosszindulatú levelek megkülönböztetésében.

Mivel a szoftverfejlesztők aláírással látják el szoftverüket, lehetőség nyílik a szoftver sértetlenségének ellenőrzésére. Az aláírás lehetőséget ad a csomag ellenőrzésére olyan esetekben is, amikor a szoftver nem hivatalos szerverről származik.

Titkosítás

Rendelkezhetsz olyan érzékeny információkkal, amelyeket meg akarsz védeni kívülállók tekintetétől. A titkosítás segít Önnek az adatok átalakításában és mások számára olvashatatlaná tételében. Vállalatok számára különösen fontos, hogy megvédhessék a belső információkat és érvényesülhessen az alkalmazottak titoktartása.

10.2 Új kulcspár generálása

Más felhasználókkal való titkosított üzenetváltásokhoz először egy saját kulcspárt kell generálni. Az egyik részt - a *nyilvános kulcsot* - a kommunikációs partnerek kapják, akik ezzel titkosíthatják a küldendő fájlokat vagy e-maileket. A kulcspár másik része - a *Privát kulcs* - használható a titkosított tartalmak visszafejtésére.

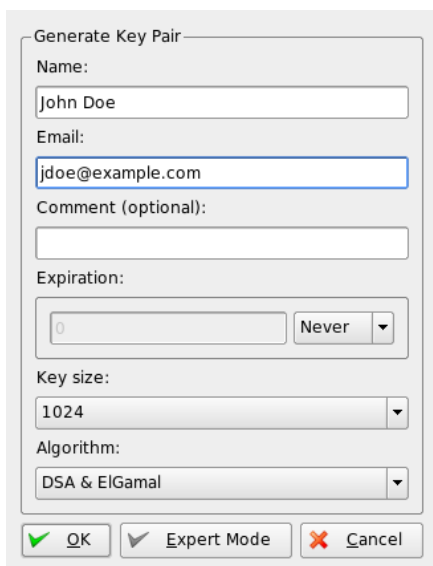
FONTOS: Személyes kulcs kontra nyilvános kulcs

A nyilvános kulcs a nagyközönség számára szól, azt el kell juttatni az összes kommunikációs partner számára. A személyes kulcshoz azonban csak Önnek lehet hozzáférése. Más felhasználóknak soha ne tegye lehetővé, hogy megszerezzék ezt az adatot.

A KGpg-t a főmenüből indítsa el vagy nyomja meg az Alt + F2 gombot, és írja be, hogy `kgpg`. Amikor először indítja el ezt a programot, a megjelenő asszisztens végigvezeti Önt a konfiguráláson. Kövesse az utasításokat addig, amíg fel nem szólítják a kulcslétrehozásra. Meg kell adnia egy nevet, egy e-mail címet és megadhat egy megjegyzést is. Ha el akar térni a megadott alapértelmezésektől, állítsa be a kulcs lejáratának idejét, a kulcsméretet és a használt titkosító algoritmust. Lásd: **10.1. ábra - KGpg: Kulcslétrehozás** (191. oldal).

A KGpg későbbi indításainál csak egy ki lakatot ábrázoló ikon jelenik meg a rendszertálcán. Ha meg akarja jeleníteni a KGpg ablakot az asztalon, kattintson arra az ikonra.

10.1 ábra KGpg: Kulcslétrehozás

Generate Key Pair

Name:
John Doe

Email:
jdoe@example.com

Comment (optional):

Expiration:
0 Never

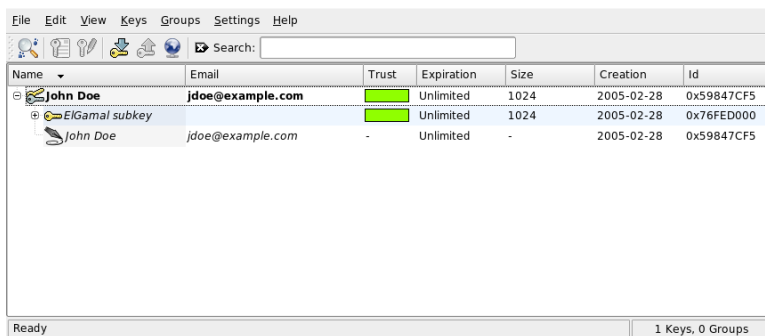
Key size:
1024

Algorithm:
DSA & ElGamal

OK Expert Mode Cancel

A beállításokat az **OK** megnyomásával erősítse meg. A következő párbeszédpanel felszólítja, hogy adjon meg egy jelszót kétszer. A választott jelszó viszonylagos erőssége megjelenik a *Jelszóerősség mérőn*. A program azután legenerálja a kulcspárt és megjelenít egy összegzést. Célszerű azonnal elmenteni vagy kinyomtatni a visszavonási tanúsítványt. Erre a tanúsítványra akkor van szükség, ha elfelejti a személyes kulcs jelszavát, s így azt vissza kell vonni. Az **OK** gombbal történő megerősítés után a KGpg megjeleníti a főablakát Lásd: **10.2. ábra - A Kulcskezelő** (191. oldal)

10.2 ábra A Kulcskezelő

Name	Email	Trust	Expiration	Size	Creation	Id
John Doe	jdoe@example.com		Unlimited	1024	2005-02-28	0x59847CF5
ElGamal subkey			Unlimited	1024	2005-02-28	0x76FED000
John Doe	jdoe@example.com	-	Unlimited	-	2005-02-28	0x59847CF5

Ready 1 Keys, 0 Groups

10.3 Nyilvános kulcs exportja

A kulcspár generálása után a nyilvános kulcsot elérhetővé kell tenni mások számára. Ez teszi felhasználhatóvá azokat a küldendő fájlok titkosítására vagy aláírására. A nyilvános kulcsok elérhetővé tételéhez válassza a *Kulcsok > Publikus kulcs(ok) exportálása* pontot. A megjelenő párbeszédpanelben négy lehetőség van:

E-mail

A nyilvános kulcsot a választott címzett elektronikus levélben kapja meg. Ha aktíválja ezt a lehetőséget, és az *OK* gombbal jóvá is hagyja, megjelenik a KMail új e-mailt létrehozó párbeszédpanelje. Írja be a címzettet, és kattintson a *Küldés* gombra. A címzett miután megkapta az Ön kulcsát, tud titkosított tartalmú üzenetet küldeni Önnek.

Vágólap

A feldolgozás előtt ide teheti a nyilvános kulcsát.

Az alapértelmezett kulcskiszolgáló

Nyilvános kulcsot úgy tudja széles nyilvánosság számára terjeszteni, hogy feltölti egy internetes kulcsszerverre. További információkat a következő részben talál:

10.5. szakasz - A Kulcskiszolgáló párbeszédpanel (194. oldal).

Fájl

Ha e-mail helyett inkább egy adathordozón szeretné terjeszteni a kulcsát, válassza ezt a lehetőséget, erősítse meg vagy változtassa meg a fájl elérési útját és nevét, majd kattintson az *OK* gombra.

10.4 Kulcs importálása

Ha egy kulcsot fájlban (például egy e-mail mellékleteként) kapott meg, vegye azt fel a kulcs tárolóra az *Import Key* (Kulcs importálása) paranccsal, majd használja azt a feladással történő titkosított kommunikációra. Az eljárás hasonló a már tárgyalt kulcsexporthoz.

10.4.1 Kulcsok aláírása

A kulcsok más fájlokhoz hasonlóan a hitelesség és az megváltoztathatatlanság céljából aláírhatók. Ha tökéletesen biztos benne, hogy egy importált kulcs ahhoz a személyhez tartozik, aki a tulajdonosának vallja magát, a kulcs hitelességét kifejezheti azzal, hogy aláírja azt.

FONTOS: Biztonsági háló létrehozása

A titkosított kommunikáció csak olyan mértékig biztonságos, amíg megbízhatóan egymáshoz tudja rendelni a rendelkezésre álló nyilvános kulcsokat és a megadott felhasználókat. A kulcsok egyeztetésével és aláírásával Ön hozzájárul a megbízható web megteremtéséhez. Ezen okok miatt feltétlenül bizonyosodjon meg arról, hogy csak a saját maga által már ellenőrzött kulcsokat írja alá.

Válassza ki a listából az aláírandó kulcsot. Válassza a *Kulcsok > A kulcs(ok) elektronikus aláírása* menüpontot. A következő párbeszédpanelben jelölje ki az aláírásra használandó személyes kulcsot. Megjelenik egy figyelmeztetés, hogy aláírás előtt ellenőrizze a kulcs hitelességét. Az ellenőrzés után kattintson a *Folytatás* gombra, és a következő lépésben írja be a választott személyes kulcs jelszavát. Más felhasználók ezután a nyilvános kulcs segítségével ellenőrizhetik az aláírást.

10.4.2 Bizalom a kulcsokban

A levelező program általában megkérdezi, hogy megbízik-e a kulcsban, vagy méginkább azt, hogy véleménye szerint tényleg a feljogosított tulajdonosa használja-e. Ez mindig megtörténik, ha egy titkosított üzenetet kell visszafejteni vagy egy aláírást kell ellenőrizni. Ezt elkerülendő, állítsa át az újonnan importált kulcs megbízhatósági szintjét. Alapértelmezésben az újonnan importált kulcs egy fehér panelben jelenik meg, ami azt jelzi, hogy még nincs hozzárendelve megbízhatósági szint. Egy kulcsban való megbízáshoz tegye a következőket:

- 1 Kattintson a jobb gombbal az újonnan importált kulcsra, aminek hatására megjelenik egy kis helyi kulcskezelő menü.
- 2 Válassza a *A kulcs(ok) elektronikus aláírása* menüpontot. A KGpg kinyit egy párbeszédpanel, amelyben felkéri a felhasználót, hogy ellenőrizze újra a kulcshoz tartozó ujjlenyomatot.

- 3 A *Folytatás* gombra kattintva lehet elérni a kulcsaláíró párbeszédpanelt.
- 4 Válassza ki a kívánt bizalmi szintet, például a *Nagyon alaposan ellenőriztem* szintet. Végezze el a párbeszédpanelben a szükséges feladatokat.
- 5 A kulcsaláírási folyamat befejezéseként adja meg a titkosítási jelszót. Az importált kulcs most már zöld színben jelenik meg a megbízható oszlopban.

Minél kisebb a megbízhatósági szint, Ön annál kevésbé bízik meg a kulcs aláírójában, miután ellenőrizte az aláírt kulcs valódi indentitását. Előfordulhat, hogy Ön ugyan teljesen bizonyos egy aláíró azonosságátágában, az illető aláíró azonban nem ellenőrzi megfelelőképpen mások azonosságát a kulcsuk aláírása előtt. Ezért, bár megbízik egy adott személyben és annak kulcsában, az adott személy által aláírt kulcsokhoz alacsonyabb megbízhatósági szintet rendelhet. Megfigyelhető, hogy a megbízhatósági szint nem indít el automatikusan semmilyen KGpg eseményt.

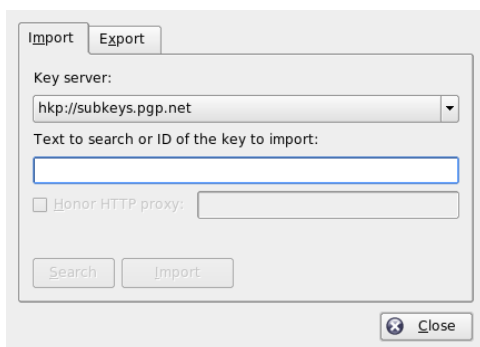
10.5 A Kulcskiszolgáló párbeszédpanel

Számos internetes kulcskiszolgáló szolgáltatja felhasználók nyilvános kulcsait. Ha sok személlyel akar titkosítottan kommunikálni, a nyilvános kulcsát ezeken a kiszolgálókon keresztül terjesztheti. Ebből a célból exportálja a nyilvános kulcsát az egyik ilyen kiszolgálóra. Hasonlóan, a KGpg lehetővé teszi, hogy bizonyos személyek kulcsát megkeresse egy ilyen kiszolgálón, és azok nyilvános kulcsát importálja a szerverről. Nyissa meg a kulcskiszolgáló párbeszédpanelt a *Fájl > Kulcskiszolgáló* menü segítségével.

10.5.1 Kulcs importja egy kulcskiszolgálóról

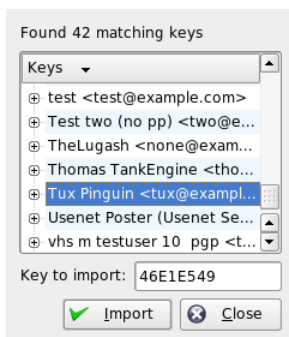
A Kulcskiszolgáló párbeszédpanel *Import* lapja eszközeivel lehet nyilvános kulcsot importálni egy internetes kulcskiszolgálóról. Válasszon az előre megadott kulcskiszolgálók közül, majd írjon be egy keresendő kifejezést (a kommunikációs partner e-mail címe) vagy a keresendő kulcs azonosítóját. Amikor a *Keresés*, gombra kattint, a rendszere kapcsolódik az Internetre, és a megadott kulcskiszolgálón megkeresi a kérésnek megfelelő kulcsot. További információk: [10.3. ábra - Kulcsimport keresőképernyője](#) (195. oldal).

10.3 ábra Kulcsimport keresőképernyője

Ha a kulcskiszolgálón való keresés sikeresnek bizonyult, egy új ablakban megjelenik a visszakapott bejegyzések listája. Válassza ki a kulcstárolójába felveendő kulcsot, majd kattintson az *Importálás* pontra. Lásd: **10.4. ábra - Találatok és Import** (195. oldal) Erősítse meg a megjelenő üzenetet az *OK* gombbal, majd lépjen ki a kulcskiszolgáló párbeszédpanelből a *Bezárás* gombbal. Az importált kulcs ezután megjelenik a kulcskezelő fő képernyőjében és használatra kész.

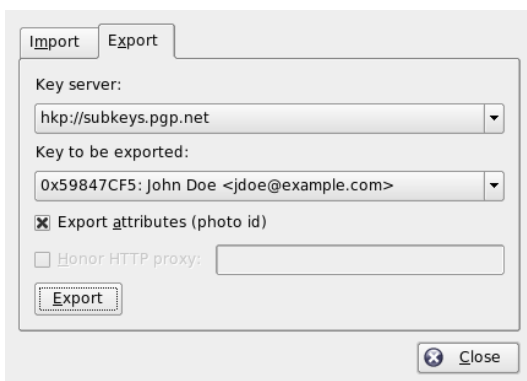
10.4 ábra Találatok és Import

10.5.2 Kulcs exportja egy kulcskiszolgálóra

Ahhoz, hogy a kulcsát egy, az Interneten ingyenesen elérhető kulcskiszolgálóra exportálja, válassza a Kulcskiszolgáló párbeszédpanelben az *Exportálás* lapot. A két legördülő menü segítségével jelölje ki a célkiszolgálót és az exportálandó kulcsot. Ezután az *Exportál* gombbal indítsa az exportot.

10.5 ábra Kulcs exportja egy kulcskiszolgálóra

10.6 Szöveg és fájl titkosítása

A KGpg szöveget vagy a Vágólap tartalmát is tudja titkosítani. Kattintson jobb gombbal a lakat ikonra. A következő lehetőségek jelennek meg: *A vágólapra helyezett adatok titkosítása* és *A vágólapra helyezett adatok dekódolása* valamint egy lehetőség az integrált szerkesztő megnyitására.

10.6.1 A Vágólap tartalmának titkosítása és dekódolása

A Vágólapra helyezett fájlok néhány kattintással titkosíthatók. A KGpg lakat ikonjára kattintva megjelenik a funkciók áttekintése. Válassza ki az *A vágólapra helyezett adatok titkosítása* pontot, és jelölje ki a használni kívánt kulcsot. Az asztalon megjelenik egy állapotüzenet a titkosítási eljárásról. A titkosított tartalom a Vágólapról szükség szerint felhasználható. A Vágólap tartalmának dekódolása hasonlóan könnyű. Egyszerűen meg kell nyitni a panelen lévő menüt, ki kell választani az *A vágólapra helyezett adatok dekódolása* pontot, és meg kell adni a jelszót, mely a személyes kulcshoz tartozik. A dekódolt adat feldolgozható lesz a Vágólapban és a KGpg szerkesztőben.

10.6.2 Titkosítás és visszafejtés a fogd és húzd módszerrel.

Fájlok titkosításához és visszafejtéséhez kattintson az asztalon vagy a fájlkezelőben lévő ikonokra, majd húzza azokat a panelen lévő lakatra, és ejtse le oda azokat. Ha a fájl nincs titkosítva, a KGpg rákérdez a használandó kulcsra. Amint kiválasztott egy kulcsot, a fájl további üzenetek nélkül titkosításra kerül. A fájlkezelőben a titkosított fájlok nevei `.asc` végződésűek és ikonjuk egy lakat. Ezek a fájlok a fájlikonra kattintva, majd azt a panelen lévő KGpg jelképre húzva és dobva visszafejthetők. Ha az eredeti néven már létezik egy fájl, megjelenik egy párbeszédpanel, hogy a fájlt elnevezi-e vagy a létezőt felülírja-e.

10.6.3 A KGpg szerkesztő

Ahelyett, hogy a titkosítandó tartalmat egy külső szerkesztővel hozná létre, és a fájlt a fenti módszerek egyikével titkosítaná, a fájl létrehozására használhatja a KGpg integrált szerkesztőjét. Nyissa meg a szerkesztőt (a helyi menü *Szerkesztő megnyitása* parancsával), írja be a szöveget, majd kattintson a *Titkosítás* pontra. Ezután válassza ki a használandó kulcsot, és véglegesítse titkosítási eljárást. A fájlok visszafejtéséhez használja a *Dekódolás* menüt, és adja meg a kulcshoz tartozó jelszót.

Dokumentumokhoz tartozó aláírások létrehozása és ellenőrzése éppoly egyszerű, mint a szerkesztőben történő titkosítás. Válasszon ki egy fájlt a fájlkezelőben, és másolja azt a Vágólapra. Jobb gombbal kattintson a panelen lévő lakat ikonra, és válassza az *A vágólapra helyezett adatok aláírása/ellenőrzése* menüpontot. Ezután válassza ki a használandó személyes kulcsot, és adja meg a hozzá tartozó jelszót. A KGpg informálja a sikeres aláíráslétrehozásról. A fájlok a szerkesztőben szintén aláírhatók az *Aláírás/ellenőrzés* gombra kattintva. Egy aláírt fájl ellenőrzéséhez menjen a *Fájl > Szerkesztő megnyitása* menübe, tölts be az ellenőrizendő fájlt a szerkesztőbe, majd kattintson az *Aláírás/ellenőrzés* gombra.

10.7 További információk

A titkosítási módszer elméleti háttéréről szóló információkért és a GnuPG projekt rövid és világos bemutatásáért látogassa meg a projekt webhelyét a következő címen:<http://www.gnupg.org/documentation/howtos.html.en>. Ez a dokumentum szintén tartalmaz további információforrást.

Keresés Kerry keresőeszközzel

A Kerry egy KDE-alkalmazás a Beagle keresőeszközhöz, mely indexeli a személyes információkat, így segít megtalálni azt, amire szüksége van. A Kerryt használhatja dokumentumok, e-mailek, webelőzmények, IM/ITC beszélgetések, forráskódok, képek, zenék, alkalmazások és sok minden más megtalálására.

Mivel a Kerry egy felhasználói felület a Beagle eszközhöz, a működéséhez beagle démonra van szükség. A Kerry és a Beagle jelenleg számos olyan KDE-specifikus információforrást tud indexelni, mint például a Kopete-vel folytatott csevegéseket, a Konquerorral meglátogatott webhelyeket vagy a KMail üzeneteit. Az eredmény egy KDE környezetbe való zökkenőmentes integrálódás a Kerry csatolón keresztül. További információkat a Beagle keresőeszközzel a *GNOME felhasználói kézikönyv* nevű dokumentumban talál.

11.1 Keresés Kerry használatával

A Kerry-vel történő kereséshez kövesse az alábbi lépéseket:

- 1 Nyomja meg az Alt + Space billentyűket a Kerry Beagle keresőablak megnyitásához. Másik megoldás a keresőablak megnyitására az, hogy kattintson a tálcán a bal egérgombbal a Kerry kisalkalmazás ikonra (egy kutyafej).
- 2 Adja meg a megtalálandó kifejezést a *Keresés* mezőben. Az előzőleg bevitt szöveg gyors törléséhez nyomja meg a bal oldalon lévő fekete nyilat.

A keresés érzéketlen a kis- és a nagybetűk különbségére. Nem számít, hogy kis- vagy nagybetűket használ. Választható kifejezésekre történő kereséséhez használja az angol *OR* kulcsszót (nagybetűkkel). Például a *Mars OR Vénusz* kifejezésre való keresés megtalálja az összes olyan adatot, melyben a Mars, a Vénusz vagy mindkettő előfordul. Ahhoz, hogy ne tartalmazza a kifejezést az eredmény, tegyen egy mínuszjelet (–) kifejezés elé. Például a *Mars – Vénusz* kifejezésre való keresés megtalálja az összes olyan adatot, melyben a Mars a Vénusz nélkül szerepel. Egy pontos mondat kereséséhez a mondatot tegye idézőjelbe. Ha azt akarja, hogy csak egy bizonyos fájl típus szerepeljen az eredmények közt, adja meg a fájl kiterjesztést az *ext:* (kiterjesztés:) használatával. Például a *Mars ext:xml* kifejezés alapján azokat az xml fájlokat fogja megtalálni a kereső, melyek tartalmazzák a Mars szót.

- 3 Válassza ki a keresés hatókörét a panel jobb oldalának *Megjelenítés* részében. Az összes indexelt tartalomban való kereséshez válassza ki a *Minden* beállítást. Ámbár, korlátozhatja a keresést csak az indexelt *Alkalmazásokra*, *Névjegykártyákra*, *Irodai dokumentumokra*, az azonnali üzenetküldő *beszélgetéseire*, *képekre*, *adathordozókon lévő*, fájlokra, *weboldalakra* vagy *Fájl- és elérési út nevekre* a megfelelő tételre való kattintással a panelben. Megváltoztathatja a keresés hatókörét a keresés végrehajtása előtt és után is.

Változtassa meg az eredmények rendezési sorrendjét a panel jobb oldalának *Rendezés* részében. Típus szerinti sorbarendezéshez kattintson a *Típus* gombra. Természetesen *dátum*, *név* és *fontosság* szerint is lehet sorbarendezeni. Megváltoztathatja a rendezési sorrendet a keresés befejezése előtt és után is.

Szűrheti az eredményeket az utolsó módosítás dátuma szerint is. Az utolsó módosítás dátumára való tekintet nélkül az összes eredmény megjelenítéséhez kattintson a panel jobb oldalában a *Bármelyik dátum* gombra. A jobb oldali panelben a megfelelő tételre kattintva megtekintheti a ma, a tegnapi, az ezen a héten, hónapban vagy évben módosított tételeket. Megváltoztathatja ezt a keresés végrehajtása előtt és után is.

- 4 A keresés elindításához nyomja meg az Enter billentyűt, vagy kattintson a keresőmező jobb oldalán lévő ikonra. A keresés eredménye az ablak fő területében lesz látható.

A beállított sorrendnek megfelelően az eredmények megjelennek az ablakban. Kattintson a megnyitni kívánt tételre. A megtalált fájl megnyitása helyett a megtalált fájl tartalmazó mappa megnyitásához kattintson a fájl név jobb oldalán a mappa nevére. A

tételről további információk megjelenítéséhez kattintson a bal oldalon az *i* betűvel jelzett ikonra.

A panel jobb oldalán a megfelelő elemre kattintva bármikor megváltoztathatja a keresés hatókörét, a sorbarendezeési feltételeket, vagy a dátum szerinti korlátozást.

Használja az *Előző eredmények* és a *Következő eredmények* gombokat az eredmény lista oldalak közötti mozgáshoz. A megtalált tételek száma az ablak alsó részében látszik.

11.2 Kerry beállítása

A Kerry beállításához kattintson a jobb egérgombbal a tálcán lévő ikonra, és válassza ki a *Kerry beállítása* menüpontot, vagy kattintson a Kerry fő ablakában lévő *Beállítás* menüpontra. A beállítás párbeszédpanel négy fület tartalmaz.

A *Keresés* fülön tudja megváltoztatni a következőket: az *Eredmény alapértelmezett rendezési sorrendje*, az egy lapon *Megjelenített eredmények számának maximuma*, vagy a Kerry Beagle kereső aktiválásához való parancsikonok.

Az *Indexelés* fülön azt tudja beállítani, hogy a Beagle indexelő szolgáltatása automatikusan elinduljon-e, és azt is, hogy az adatok indexelését elvégezze-e akkor, ha a számítógép akkumulátorról üzemel. Azt is meghatározhatja, hogy a Kerry Beagle kereső mely mappákat indexelje és mely mappákat egyáltalán ne indexelje. További részletes utasításokért lásd a [11.2.1. szakasz - Több könyvtár indexelése](#) (202. oldal) fejezetet és a [11.2.2. szakasz - Fájlok és könyvtárak indexelésének megelőzése](#) (202. oldal) fejezetet.

A *Hátterek* fülön válassza ki, melyik lehetséges Beagle háttérrendszert kívánja engedélyezni. A háttérrendszer letiltásához vegye ki a pipát az engedélyező mezőből. Például ha nem akarja a Kopete társalgásait a Kerry Beagle keresővel indexelni, akkor vegye ki a pipát a *Kopete* háttérrendszer mellől.

A *Démon Állapot* fülön ellenőrizze a Beagle démon állapotát. Itt tudja manuálisan leállítani, vagy elindítani a démont. A Kerry Beagle kereső funkcionalitásának használatához a démonnak futnia kell.

11.2.1 Több könyvtár indexelése

Alapértelmezésben a Kerry csak a saját mappát indexeli. Ha azt akarja, hogy a saját mappa ne legyen indexelve, akkor vegye ki a pipát a Kerry beállításokban a *Saját mappa indexelése* menüpontból az *Indexelés* fülön. Több mappa indexeléséhez kövesse az alábbi lépéseket:

- 1 Ha a Kerry Beagle beállítás párbeszédpanel még nincs megnyitva, akkor kattintson a jobb egérgommbal a tálcán a Kerry ikonjára, és válassza ki a *Kerry beállítása* menüpontot.
- 2 Kattintson az *Indexelés* fülre.
- 3 Kattintson a *Hozzáadás* gombra az *Index* fül középső részében.
- 4 A megnyíló párbeszédpanelben válassza ki az indexelni kívánt mappát, és kattintson az *OK* gombra.
- 5 Nyomja meg az *OK* gombot.

11.2.2 Fájlok és könyvtárak indexelésének megelőzése

A Kerry indexeléséből néhány mappa és fájl kihagyásához kövesse az alábbi lépéseket:

- 1 Ha a Kerry Beagle beállítás párbeszédpanel még nincs megnyitva, akkor kattintson a jobb egérgommbal a tálcán a Kerry ikonjára, és válassza ki a *Kerry beállítása* menüpontot.
- 2 Kattintson az *Indexelés* fülre.
- 3 Kattintson a *Hozzáadás* menüpontra a fül alsó részén (*Titkosítás*).
- 4 A megnyíló párbeszédpanelben a *Mappa* menüpontban válassza ki azt a mappát, melyet nem akar indexelni. Adja meg a mappa elérési útját a szöveges mezőben, vagy nyomja meg a mappa gombot, és válassza ki a mappát a fájl párbeszédpanelben.

Fájlokat is meg lehet határozni az indexelés alóli kivételre a *Fájlnev minta* menüpontban való kiválasztásukkal és fájlmentaként való meghatározásukkal.

5 Nyomja meg az *OK* gombot.

Nyomtatók kezelése

A nyomtatók vagy helyileg lehetnek a rendszerhez csatlakoztatva vagy egy hálózaton keresztül érhetők el. A nyomtatóbeállításnak a SUSE Linux Enterprise® rendszerben számos módja van: a YaST programmal, a KDE Printing Manager (KDE nyomtatókezelő) vagy a parancssorból. Ez a fejezet bemutatja, hogy hogyan lehet a nyomtatókat beállítani a KDE nyomtatókezelő alkalmazásban. A nyomtató megfelelő beállítása után bármelyik alkalmazásból el lehet érni azt.

Az iPrint® programból történő nyomtatókezelésről információkat az angol nyelvű *iPrint User Guide* (iPrint felhasználói kézikönyv) nevű dokumentumban talál a következő webcímen: <http://www.novell.com/documentation/sled10/>.

MEGJEGYZÉS: Hibaelhárítás

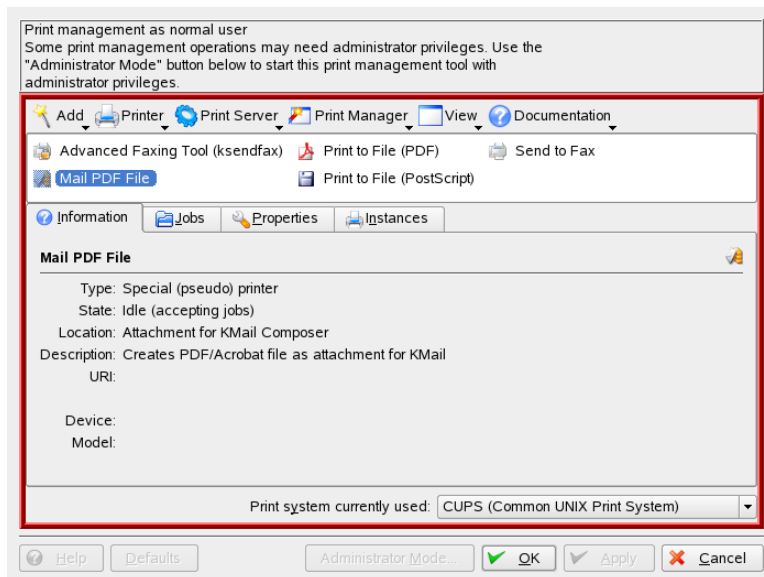
Ha a nyomtatóbeállítással nehézségei vannak, forduljon a rendszergazdához. A nyomtatóbeállítást részletesen az adminisztrátorok számára a 20. fejezet - *Printer Operation* (↑Deployment Guide) tárgyalja.

12.1 Nyomtató telepítése

Nyomtató telepítése előtt szükség van a `root` jelszavára és kéznél kell lennie a nyomtatóval kapcsolatos adatoknak. Attól függően, hogy milyen módon akarja a nyomtatót a rendszerhez csatlakoztatni, szüksége lehet a nyomtató URI-jára, TCP/IP-címére vagy gépnevére és a nyomtató illesztőprogramjára. Az SLED termékkel számos általános nyomtatóillesztőt szállítanak. Ha nem talál a nyomtatójához illesztőprogramot, keresse azt a nyomtatógyártó webhelyén.

Egy nyomtató beállításához a KDE-ben indítsa el a nyomtatáskezelőt a főmenüből (*Eszközök > Nyomtatás > Nyomtatók*). Alternatív módon az Alt + F2 lenyomásával és a `kcontrol` beírásával indíthatja. A KDE Vezérlőközpont bal oldali navigációs paneljén kattintson a *Perifériák > Nyomtatók* pontra.

12.1 ábra Nyomtatáskezelő

Nyomtatót `root` felhasználóként állíthat be egy varázslóprogram segítségével az alábbiak szerint. Ha nem biztos benne, hogy melyik lehetőséget kell kiválasztani és, hogy milyen adatot kell megadni, forduljon a rendszeradminisztrátorához.

Windows-os hálózati nyomtató elérésével és konfigurálásával kapcsolatos részletes információkat a következő szakaszban talál: **9.5. szakasz - Windows hálózati nyomtató beállítása és elérése** (181. oldal).

- 1 Kattintson a *Rendszergazdai mód* pontra, és írja be a `root` jelszót.
- 2 Kattintson az *Hozzáadás* gombra, és válassza az *Nyomtató/osztály hozzáadása* lehetőséget. Megjelenik az *Nyomtató hozzáadása* varázsló.
- 3 Kattintson a *Tovább*

4 Válassza ki a nyomtatócsatlakoztatás módját. A következő lehetőségek használhatók:

- *Helyi nyomtató (párhuzamos, soros, USB)*: Egy olyan nyomtató, amit a munkaállomáshoz párhuzamos, soros vagy USB csatolón keresztül csatlakoztattak.
- *Távoli LPD nyomtatósor*: Egy olyan nyomtató, ami egy másik UNIX vagy Linux rendszerhez csatlakozik, s melyet TCP/IP hálózaton keresztül lehet elérni (például a hálózaton egy másik Linux rendszerhez csatlakoztatott nyomtató).
- *SMB megosztott nyomtató (pl. Windows-ban)*: Egy olyan nyomtató, ami egy másik rendszerhez van csatlakoztatva, s melyet egy SMB-hálózaton osztanak meg (például egy Microsoft Windows géphez csatlakoztatott nyomtató).
- *Hálózati nyomtató (TCP)*: Egy hálózathoz csatlakoztatott nyomtató, ami TCP protokollt használ.
- *Távoli CUPS-kiszolgáló (IPP/HTTP)*: Egy azonos hálózaton lévő, Linux rendszerhez csatlakoztatott, CUPS-t futtató, illetve más operációs rendszert futtató, IPP-t használó nyomtató.
- *Hálózati nyomtató w/IPP-vel (IPP/HTTP)*: Egy hálózathoz csatlakoztatott IPP/HTTP protokollt használó nyomtató.
- *Más nyomtatótípus*: Ha a nyomtató a fenti osztályok közül egyikbe sem sorolható, válassza ezt a lehetőséget.
- *Nyomtatóosztály*: Ha egy adott osztály alapján keresi a nyomtatókat, válassza ezt a lehetőséget.

5 Kattintson a *Tovább* gombra, és adja meg a választásához szükséges információt. A varázsló utolsó ablakában kattintson a *Befejezés* gombra. A varázsló befejeződik.

6 Kattintson az *OK* gombra a *Nyomtatók* párbeszédpanel bezárásához.

Ha a KDE-ben egy alkalmazásból nyomtat, most már kiválaszthatja a nyomtatót a KPrinter párbeszédpanelben, és megkezdheti a nyomtatást. További információkat a

nyomtatásról és a nyomtatási munkák felügyeletéről a KDE-ben következő részben talál:
12.4. szakasz - Nyomtatási munkák indítása a KDE-ben (208. oldal) .

12.2 Nyomtatóbeállítások módosítása

- 1 A főmenüből indítsa el a Nyomtatók panelt (*Eszközök > Nyomtatás > Nyomtatók*).
- 2 Kattintson a *Rendszergazdai mód* pontra, és írja be a `root` jelszót.
- 3 Az elérhető nyomtatókat tartalmazó listában válassza ki a beállítandó nyomtatót.
- 4 Kattintson a jobb gombbal, és válassza ki a *Beállítás* pontot.
- 5 Módosítsa a tulajdonságokat a beállítóablakban, majd kattintson a *OK* gombra.

12.3 Nyomtató törlése

- 1 A főmenüből indítsa el a nyomtatókezelőt (*Eszközök > Nyomtatás > Nyomtatók*).
- 2 Kattintson a *Rendszergazdai mód* pontra, és írja be a `root` jelszót.
- 3 Az elérhető nyomtatók listájában válassza ki a törlendő nyomtatót.
- 4 Kattintson a jobb gombbal, és válassza ki a *Törlés* pontot.
- 5 Kattintson az *OK* gombra a *Nyomtatókezelő* párbeszédpanel bezárásához.

12.4 Nyomtatási munkák indítása a KDE-ben

A KDE-ben egy nyomtatási munkát rendszerint a KPrinter programmal lehet indítani. Ez az alkalmazás automatikusan elindul, ha egy KDE-alkalmazásból nyomtat. A KPrinter párbeszédpanelben válasszon egy nyomtatót, és állítsa be a nyomtatási feladat olyan

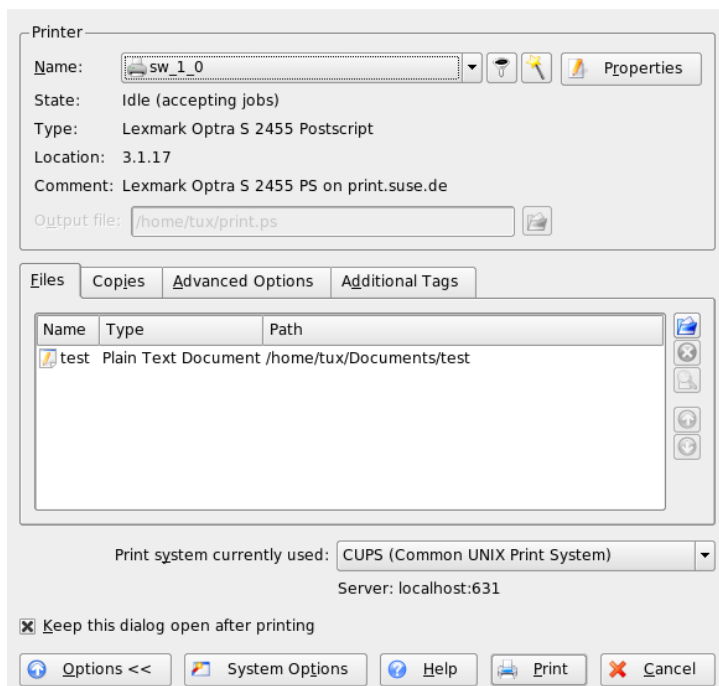
Tulajdonságait, mint a lap tájolása, a laponkénti oldalak száma vagy a kétoldalas nyomtatás.

TIPP: Fájlok nyomtatása alkalmazás megnyitása nélkül.

A KPrinter manuálisan is elindítható úgy, hogy az Alt + F2 megnyomása után beírja, hogy `kprinter`. Ez akkor hasznos, ha egy vagy több fájlt akar kinyomtatni anélkül, hogy a fájlt megjelenítő vagy szerkesztő alkalmazást elindítaná. A KPrinter párbeszédpanelben van egy *Fájlok* nevű lap, ahol kiválaszthatók a nyomtatandó fájlok. A fájlok az asztról fogd és húzd módszerrel tehetők a listára vagy a fájlkikereső panelben választhatók ki.

A példányszám és más lehetőségek beállításához kattintson *Kibont* pontra balra lent. Az ablakban ekkor 3 lap bontódik ki: *Példányszám*, *Speciális beállítások* és *További tag-ek*. Lásd: **12.2. ábra - Nyomtatási feladat indítása a KPrinter programmal** (209. oldal)

12.2 ábra Nyomtatási feladat indítása a KPrinter programmal

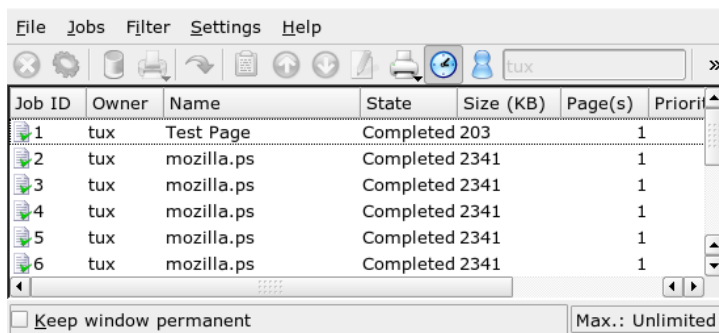

A *Példányszám* lap határozza meg az oldalkiválasztást (a kiválasztott dokumentum összes oldala, a kiválasztott oldal vagy tartomány) és a példányszámot. Még az is megadható, hogy a kiválasztott dokumentum páros vagy páratlan oldalai nyomtatódjanak-e ki. A *Speciális beállítások* lapon lehet további adatokat megadni a nyomtatási feladat számára. Ha szükséges, megadhatók *Számlázási információk* vagy a lap tetejére és aljára egyéni szövegek nyomtathatók. Szintén itt adható meg a *Feladatprioritás* beállítása. Az utolsó, a *További tag-ek* nevű lapra ritkán van szükség. Ha a nyomtatási feladat elküldésre került, a nyomtatás előrehaladása a KJobViewer nevű programmal követhető.

12.5 Nyomtatási feladatok követése a KDE-ben

A KJobViewer a főmenüből vagy a parancssorból a `kjobviewer` paranccsal indítható. A **12.3. ábra - Nyomtatási munkák megfigyelése a KJobViewer programmal** (210. oldal) részben leírt ablakhoz hasonló ablak jelenik meg, mely felsorolja a nyomtatási sorban lévő nyomtatási feladatokat. Ha egy nyomtatási feladat nem aktív, az szerkeszthető. Ez a *Feladatok* menü elemeivel végezhető el.

12.3 ábra Nyomtatási munkák megfigyelése a KJobViewer programmal

Például, ha ellenőrizni akarja, hogy a helyes dokumentum kerül-e kinyomtatásra, megállíthatja a nyomtatási feladatot, majd ha úgy dönt, folytathatja azt. A saját nyomtatási munkák törölhetők a nyomtatási sorból az *Eltávolítás* ponttal. A nyomtatóváltáshoz válasszon ki egy másik nyomtatót az *Átmozgatás egy másik nyomtatóra* lehetőséggel.

Az *Újraindítás* lehetőséggel újra nyomtathat egy dokumentumot Ehhez válassza ki a *Szűrő > A befejezett feladatok megjelenítése (ki/be)* menüpontot, majd válassza ki a kívánt dokumentumot, és kattintson a *Feladatok > Újraindítás* pontra. A *Feladatok > IPP-jelentés* menüpont megmutatja a nyomtatási feladat technikai részleteit. Attól függően, hogy milyen gyorsan akarja kinyomtatni a dokumentumot, a *Feladatok > A prioritás növelése* és a *Feladatok > A prioritás csökkentése* menüpontok segítségével beállítható a nyomtatási feladat elsőbbsége.

Szűrő lehetővé teszi a különböző nyomtatók közötti váltást, a befejezett feladatok láthatóságának megadását, és segítségével a *Csak a felhasználói feladatok látszódnak* menüpont segítségével a feladatlistában megjelenő tételek a saját feladatokra korlátozhatók. Az aktuális felhasználó neve a jobb felső sarokban jelenik meg.

Beállítások > KJobViewer beállítások menü megjeleníti a beállító párbeszédpanelét. Itt megadható a megjelenítendő nyomtatási feladatok maximális száma. Írjon be egy számot a mezőbe, vagy a csúszka jobbra húzásával adjon meg egy értéket. Nyomja meg az *OK* gombot a beállítás mentéséhez. Ha mentés nélkül akar kilépni a párbeszédpanelből, nyomja meg a *Mégse* gombot.

Az eszköztárban lévő ikonok azoknak a funkcióknak felelnek meg, melyek a menüből elérhetők. A funkciót magyarázó sűgőszöveg úgy jeleníthető meg, hogy az adott ikonon rajta hagyja az egérmutatót.

A feladatlista nyolc oszlopból áll. A Feladatazonosító elemet a nyomtatási rendszer automatikusan rendeli a feladathoz annak azonosíthatósága végett. A következő oszlop a feladatot küldő felhasználó nevét és a dokumentum fájlnevét tartalmazza. Az állapot oszlop azt jelzi, hogy a feladat még mindig a sorban van-e, jelenleg nyomtatás alatt áll-e vagy már be van fejezve. Ezután a dokumentum mérete látható kilobyte-ban és oldal-számban. Az alapértelmezett prioritás 50, mely szükség szerint növelhető vagy csökkenthető. A Számlázási információ lehet költségközpont vagy más vállalatfüggő információ. Ha jobb gombbal kattint egy feladatra a listában, az egérmutató alatt megjelenik a *Feladatok* menü, ahol egy művelet kiválasztható. Egy befejezett feladatra csak néhány funkció választható. Ha aktiválja *Az ablak maradjon meg* lehetőséget, a KJobViewer a következő bejelentkezéskor automatikusan elindul.

III. rész - Internet

Hálózati kapcsolatok kezelése

Ahhoz, hogy szörfözzön az interneten vagy e-maileket küldjön és fogadjon, be kell állítania egy internetkapcsolatot a YaST használatával. A környezetétől függően válassza ki a YaST programban, hogy a NetworkManager alkalmazást akarja-e használni. A KDE környezetben vagy a NetworkManager alkalmazással, vagy a KInternet programmal tudja létrehozni az internetkapcsolatot.

Annak a feltétellistának a megtekintéséért, mely segít eldönteni, hogy a NetworkManager alkalmazást használni fogja, forduljon a következő kézikönyvekhez: „Managing Network Connections with NetworkManager” szakasz (30. fejezet - *Basic Networking*, ↑Deployment Guide) és „Integration in Changing Operating Environments” szakasz (25. fejezet - *Mobile Computing with Linux*, ↑Deployment Guide).

13.1 KNetworkManager alkalmazás használata

Az asztalkörnyezettel együtt a(z) NetworkManager kisalkalmazásnak is el kellene indulnia. A tálca értesítési területén a kisalkalmazás ikonja megjelenik. A kisalkalmazás használatával válassza ki azt a hálózatot, amelyet mindig használni akar. Az itt választott hálózat magasabb prioritású, mint az automatikusan kiválasztott hálózat. A kiválasztott hálózat lesz használatban mindaddig, amíg az elérhető lesz. Ha elérhetatlenné válik, a(z) NetworkManager kisalkalmazás automatikusan megpróbál csatlakozni egy másik, elérhető hálózathoz.

Ha a KNetworkManager nem fut, akkor indítsa el a `knetworkmanager` paranccsal. Ha már fut, akkor a tálca értesítési területén egy ikon jelzi az aktuális hálózati státuszt. A hálózati kapcsolat állapotától függően az ikon a következő kinézetet veheti fel:

A vezetékes kapcsolat létrejött.

Jelenleg nincs internetkapcsolat.

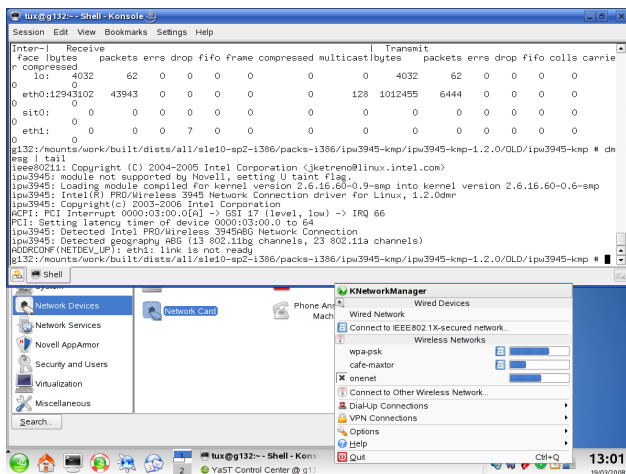
A vezeték nélküli kapcsolat létrejött. A kék csíkok mutatják a jel erősségét. Több kék csík nagyobb jelerősséget jelent.

A kapcsolat vagy megszakadt, vagy létrehozás alatt áll.

A KNetworkManager a jobb egérgombbal való kattintásra a hálózati kapcsolatok kezeléséhez számos lehetőséget nyújtó menüt nyit meg. Lásd: [13.1. ábra - A KNetworkManager kisalkalmazásban lehetséges hálózatok](#) (217. oldal). A menü a lehetséges vezetékes és a vezeték nélküli eszközökhöz való kapcsolatokat tartalmazza. Ha az egérmutatót föléjük tartja, a kapcsolatról további információk jelennek meg. Az éppen használt kapcsolatot is ellenőrizheti a menüben.

13.1 ábra A KNetworkManager kisalkalmazásban lehetséges hálózatok

13.1.1 Vezeték nélküli hálózat

A vezeték nélküli hálózatok jelének erőssége megtekinthető a menüben. A titkosított vezeték nélküli hálózatok egy lakat ikonnal vannak megjelölve. Egy titkosított hálózat-hoz való csatlakozáshoz válasszon ki egyet a menüből. A megnyíló párbeszédpanelben válassza ki a hálózat használatához a *Titkosítás* típusát, és adja meg a megfelelő *jelszót* vagy *kulcsot*.

TIPP: Rejtett hálózatok

Olyan hálózathoz való csatlakozáshoz, amely nem sugározza ESSID-jét (szolgáltatásbeállító azonosítóját), ezért automatikusan nem észlelhető, válassza az *Egyéb vezeték nélküli hálózathoz csatlakozás* parancsot. A megnyíló párbeszédpanelben adja meg az ESSID azonosítót, és állítsa be a titkosítási paramétereket, ha szükséges.

Az összes megbízható és nem megbízható hálózat megtekintéséhez kattintson a *Beállítások > Hálózatok megtekintése* menüpontokra.

13.1.2 Betárcsázós kapcsolatok

Betárcsázós kapcsolatokhoz való hozzáféréshez válassza a *Betárcsázós kapcsolatok* menüpontot. Ha a betárcsázós kapcsolat már definiálva van, akkor a kapcsolat elindításához kattintson a kapcsolatra. *Betárcsázós kapcsolatok beállításához* nyissa meg a YaST alkalmazást, ahol megadhat egy új betárcsázós kapcsolatot. Részleteket lásd: „Modem” szakasz (30. fejezet - *Basic Networking*, ↑Deployment Guide).

13.1.3 NetworkManager használata virtuális magánhálózattal (VPN)

NetworkManager több VPN technológiát támogat. Ezek használatához először telepítse a saját VPN hálózatának támogatását a NetworkManager programba. Az alábbiak közül választhat:

- NovellVPN
- OpenVPN
- vpnc (Cisco)

A VPN támogatások a következő csomagokban találhatók: a `NetworkManager-novellvpn`, a `NetworkManager-openvpn` és a `NetworkManager-vpnc` csomagban.

KNetworkManager kisalkalmazással történő új VPN-kapcsolat beállításához kattintson a bal oldali egérgombbal a KNetworkManager kisalkalmazásra és kövesse a következő lépéseket:

- 1 Válassza ki a *VPN kapcsolatok > VPN beállításai* menüpontokat.
- 2 Nyomja meg a *Hozzáadás* és a *Tovább* gombokat a konfigurációs varázsló elindításához.
- 3 A következő párbeszédpanelben válassza ki az elkészítendő VPN-kapcsolat típusát.
- 4 Adjon nevet a beállításának a *Csatlakozás neve* menüpontban.

- 5 Adja meg az Ön csatlakozás típusáról az összes szükséges információt. Például egy OpenVPN csatlakozáshoz adja meg az *Átjáró* menüpontban az átjárót, és válassza ki az azonosítás módját a *Csatlakozás típusa* menüpontból. Töltse ki a többi szükséges beállítást a választott csatlakozástól függően.

Másik megoldásként betöltheti a beállítási paramétereket egy elmentett fájlból úgy, hogy megnyomja a *Elmentett beállítások betöltése* gombot, és kiválasztja az elmentett beállítási fájlt egy szabvány fájl-párbeszédpanelben.

- 6 Nyomja meg a *Tovább* gombot.

Miután a VPN-kapcsolatot beállította, ki tudja választani azt a *VPN kapcsolatok* menüpontban. A VPN-kapcsolat bezárásához kattintson a *VPN kapcsolat bontása* menüpontra.

13.1.4 A NetworkManager és a biztonság

A NetworkManager a vezeték nélküli hálózati kapcsolatok két típusát különbözteti meg: a megbízhatót és a nem megbízhatót. Megbízható kapcsolatúnak nevezhető bármelyik hálózat, amelyet kifejezetten Ön választott ki a múltban. Minden más kapcsolat nem megbízhatónak tekintendő. A megbízható kapcsolatok a nevükkel és a hozzáférési pontjuk MAC-címével vannak azonosítva. A MAC-cím használatával gondoskodik arról, hogy nem használhat más hozzáférési pontot, melynek ugyanaz a neve, mint a megbízható kapcsolatnak.

Ha nincs vezetékes kapcsolat, a NetworkManager felderíti a lehetséges vezeték nélküli hálózatokat. Ha több megbízható hálózatot talált, automatikusan a legutoljára használt hálózatot fogja kiválasztani. Ha az összes megbízhatatlan, a NetworkManager felkéri, hogy válasszon.

Ha a titkosítási beállítások megváltoztak, de a név és a MAC-cím ugyanaz maradt, a NetworkManager megkísérli a kapcsolatot, de először jóváhagygyatja az új titkosítási beállításokat, majd frissítéseket eszközöl, például új kulcsot biztosít.

Abban a rendszerben, amelyikben csak vezeték nélküli kapcsolat van, a rendszertöltés alatt a NetworkManager nem indítja el automatikusan a kapcsolódást. Egy kapcsolat létrehozásához először be kell jelentkeznie. Bejelentkezés nélkül elérhető vezeték nélküli kapcsolat készítéséhez állítsa be a megbízható kapcsolatot a YaST kisalkalmazással (útmutatást lásd: „Configuration with YaST” szakasz (29. fejezet - *Wireless Commun-*

ication, ↑Deployment Guide)). Ha csak vezeték nélküli kapcsolatok vannak beállítva a YaST környezetben, akkor célszerű a NetworkManager kisalkalmazást használni a rendszertöltés közben.

Ha kapcsolat nélküli módra vált egy vezeték nélküli kapcsolatból, a NetworkManager kinullázza az ESSID-t. Ez teszi lehetővé azt, hogy a kártya valóban ne legyen kapcsolatban.

13.1.5 Hálózat kikapcsolása a KDE-ben

Ha Ön egy repülőgépen tartózkodik, vagy más olyan helyen, ahol a vezeték nélküli hálózat használata nem megengedett, akkor könnyen kikapcsolhatja azt a KNetworkManager kisalkalmazással. Az összes hálózati kapcsolatot ki tudja kapcsolni, a vezetékeseket és a vezeték nélkülieket is.

A KDE-asztalon a vezeték nélküli hálózat kikapcsolásához kattintson a jobb egérgommbbal a KNetworkManager kisalkalmazásra, és válassza ki a *Beállítások > Vezeték nélküli hálózat letiltása* menüpontokat. A vezeték nélküli hálózat újra bekapcsolásához kattintson a jobb egérgommbbal a KNetworkManager kisalkalmazásra, és válassza ki az *Beállítások > Vezeték nélküli hálózat engedélyezése* menüpontokat.

A KDE-asztalon az összes hálózat kikapcsolásához kattintson a jobb egérgommbbal a kNetworkManager kisalkalmazásra, és válassza ki a *Beállítások > Kapcsolat nélküli üzemmód* menüpontokat. Az összes hálózat újra bekapcsolásához kattintson a jobb egérgommbbal a kNetworkManager kisalkalmazásra, és válassza ki a *Beállítások > Online mód bekapcsolása* menüpontokat.

13.2 KInternet

Ha nem használja a NetworkManager kisalkalmazást, de használja a KDE környezetet, akkor kezelje az internetkapcsolatait a KInternet alkalmazással. Ha a KInternet nincs feltelepítve a gépére, akkor telepítse a `kinternet` csomagot a YaST programmal. A program ellenőrzi, vajon létrejött-e már egy internetkapcsolat. Ha igen, akkor a KInternet ikonja és egy csatlakozódugasz jel automatikusan megjelenik a KDE panel jobb oldali részén. A hálózati kapcsolat állapotától függően az ikon a következő kinézetet veheti fel:

Jelenleg nincs internetkapcsolata.

A kapcsolat vagy megszakadt, vagy éppen létrehozás alatt áll.

A kapcsolat létrejött.

Az internetről, vagy az internetre az adatátvitel folyamatban van.

Váratlan hiba történt. Ha a kapcsolat YaST segítségével került beállításra, akkor használja a *Napló megtekintése* menüpontot a hiba okának azonosítására. A menühöz való hozzáféréshez kattintson a jobb egérgombbal a KInternet ikonra.

A kapcsolat még nem aktív, de létre fog jönni, amint a kérés megérkezik.

A beállítás menü elindításához kattintson a jobb egérgombbal a KInternet panel ikonjára. Indítsa el a YaST beállítások- párbeszédpanel a *Beállítások > YaST beállítások* menüpontok segítségével. A `root` jelszó megadása után a YaST elindul. A hozzáférés típusától függően indítsa el a modem, az ISDN, a hálózati, vagy a DSL YaST beállítását.

Ha egy ISDN kapcsolatot használ, és a YaST programban kiválasztotta a *Csatornakötegelés* menüpontot, adjon hozzá egy második ISDN csatornát a meglévő kapcsolathoz a *Csatorna hozzáadása* menüpontban. Ez megduplázza az átvitel sebességét (bár egy magasabb áron). Akkor aktiválja a csatornakötegelést, ha egy nagyobb fájlt akar letölteni. Az aktivált csatornakötegelés világosan látszik a KInternet ikonjának bal felső sarkában lévő vörös "plusz" jelből.

Ha a számítógép több hálózati eszközzel rendelkezik, és mindegyik beállítását a YaST-programmal végezte, akkor használja a KInternet beállítások *Csatoló* menüpontját a csatolók közötti váltáshoz. A váltáshoz válassza ki a *Felhasználó által szabályozott* eszköz aktiválása menüpontot a megfelelő YaST hálózati párbeszédpanelben. Ha több szolgáltatója is van, akkor válassza ki őket a KInternet *Szolgáltató* menüpontjában. A szolgáltatókat szintén a YaST-ban állítsa be.

Az internetkapcsolat automatikus létrehozásához használja az *Automatikus kapcsolódás* (DoD) menüpontot. Ha ezt a módot választotta ki, a KInternet automatikusan kapcsolódni fog az Ön internetkiszolgálójához, amint egy kérés érkezik. Egy bizonyos időtúllépés után a kapcsolat megszűnik. Az automatikus kapcsolatot egy kék D betű a KInternet ikonjának jobb alsó sarkában.

FIGYELEM: Költségellenőrzés

Meg kell jegyezni azt, hogy az automatikus kapcsolódásnak csak akkor van értelme, ha átalánydíjas internet hozzáférése van. Ha nem az van, akkor az állandó kapcsolódás és a kapcsolat bontása igen költségessé válhat.

Ha vezeték nélküli hálózati kártyát használ az internetre való csatlakozáshoz, akkor úgy állítsa azt be a YaST használatával, ahogy az a *Reference* dokumentumban le van írva, majd bizonyosodjon meg arról, hogy YaST programban lévő eszközaktiválás a *Felhasználó által szabályozott* lehetőségre van állítva. Ahogy a csatoló beállítása megtörtént, használhatja a KInternet alkalmazást a vezeték nélküli hálózathoz való csatlakozás ellenőrzésére.

A KInternet WLAN funkciójához való hozzáféréshez kattintson a jobb egérgommbal az ikonra, és a menü megjelenik. A *Vezetéknélküli kapcsolat* menüpont kiválasztása megnyit egy ablakot, melyben kettő fül található. Először keresse meg azt a megfelelő vezetéknélküli hálózatot, amelyhez csatlakozni akar. Válassza ki a *Vezeték nélküli hálózat keresése* fület, és indítsa el a keresést a *Keresés indítása* menüponttal. Ahhoz, hogy a KInternet állandóan vizsgálja a hálózati környezetet, válassza ki az *Automatikus frissítés* menüpontot. Aktiválja az akusztikus visszajelzés mindegyik megtalált kapcsolat esetén szolgáltatást az *Akusztikus keresés* menüpont kiválasztásával. Bármely megtalált kapcsolat megjelenik a listaablakban. Válasszon ki egyet, és kattintson a *Csatlakozás* menüpontra a kiválasztott hálózathoz való csatlakozáshoz. Ha további erőfeszítések szükségesek a kiválasztott hálózathoz való csatlakozás beállításához, akkor kattintson a *YaST indítása* parancsra a YaST vezeték nélküli hálózati eszközökhöz való hálózati modul elindításához.

Az *Aktuális Csatlakozás* lap segítségével ellenőrizheti az aktuális vezeték nélküli kapcsolat állapotát. Ennek a fülnek a bal oldali nézete felajánlja az összes olyan csatlakozási paraméter összegzését, mint a hálózat neve és ESSID azonosítója, a jel minősége, a jel- és zajszint, a csatornafrekvencia és -sebesség és az olyan titkosítási paramétereket, mint a titkosítás típusa és a kulcs hossza. A részletes információknak az ablak jobb oldali részében történő megjelenítéséhez válassza ki bármelyik paramétert a fastruktúrában.

13.3 Hibaelhárítás

Csatlakozási problémák felléphetnek. Ezeknek a problémáknak a megoldási és a megelőzési eljárása a használt eszköztől függ.

13.3.1 KNetworkManager

Gyakori, a KNetworkManager programhoz kapcsolódó problémák lehetnek a következők: a kisalkalmazás nem indul el, hiányzik egy VPN-beállítás, gondok vannak az SCPM-mel.

A NetworkManager asztali kisalkalmazás nem indul el.

A KNetworkManager kisalkalmazásnak automatikusan el kellene indulnia, ha a hálózatba van állítva a NetworkManager általi vezérléshez. Ha a kisalkalmazás nem indul el, akkor először bizonyosodjon meg arról, hogy a `NetworkManager-kde` csomag telepítve van a számítógépen.

Ha az asztali kisalkalmazás telepítve van, de egyéb ok miatt nem fut (esetleg véletlenül kilépett), akkor indítsa el manuálisan. A kisalkalmazás manuális indításához futtassa le a `knetworkmanager` parancsot egy parancssorból.

A NetworkManager kisalkalmazás nem tartalmazza a VPN (virtuális magánhálózat) beállítást.

A NetworkManager a kisalkalmazások és a NetworkManager VPN támogatása külön csomagokban vannak terjesztve. Ha az Ön NetworkManager kisalkalmazása nem tartalmazza a VPN beállítást, akkor ellenőrizze le, hogy a NetworkManager csomag VPN technológia támogatása telepítve van-e a számítógépre.

A VPN támogatást a következő csomagok tartalmazzák:

- NovellVPN—csomag `NetworkManager-novellvpn`
- OpenVPN—csomag `NetworkManager-openvpn`

- `vpnc` (Cisco)—csomag `NetworkManager-vpns`

Az SCPM nem váltja át a hálózati beállításokat

Valószínűleg egyszerre használja az SCPM-et a NetworkManager-rel. A NetworkManager jelenleg nem képes együttműködni az SCPM profilokkal. Ne használja a NetworkManager-t az SCPM profilokkal együtt, amikor az SCPM profilok is megváltoztatják a hálózati beállításokat. Az SCPM és a NetworkManager egyidőben való használatához tiltsa le a SCPM beállításokban a hálózati erőforrást.

13.3.2 KInternet

A KInternethez tartozó problémák a következők: a kisalkalmazás nem indul el, és nem tünteti fel az összes eszközt.

A KInternet asztali kisalkalmazások nem indulnak el

Ha a KInternet nem indul el automatikusan, akkor először bizonyosodjon meg arról, hogy a `kinternet` csomag telepítve van a számítógépen. Ha a KInternet telepítve van, de egyéb ok miatt nem fut, akkor elindíthatja manuálisan is. Manuális indításához futtassa le a `kinternet` parancsot egy parancssorból.

A KInternet nem tartalmazza az összes eszközt

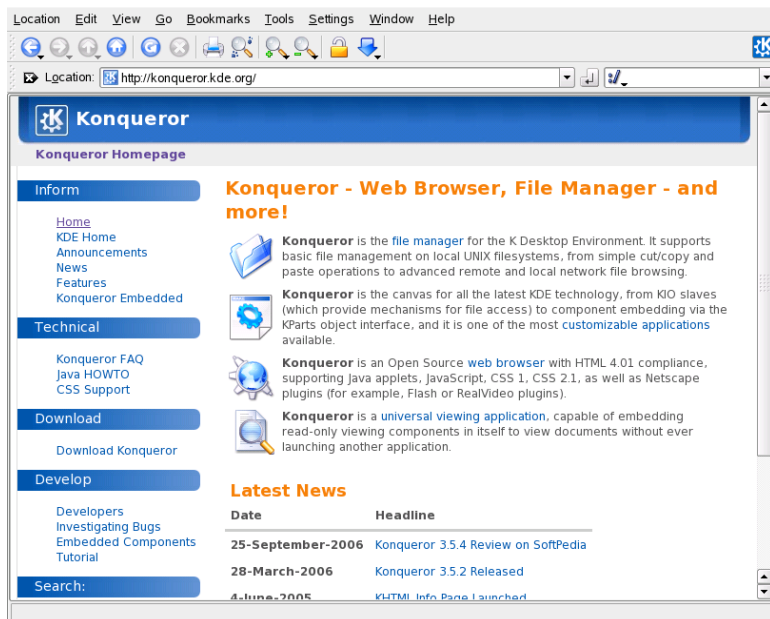
Alapértelmezésben csak a beállított modemek láthatóak a KInternetben. Más hálózati csatolók KInternetben való engedélyezéséhez engedélyezze a *Felhasználó által szabályozott* eszköz aktiválást a megfelelő YaST hálózati párbeszédpanelben.

Böngészés a Konqueror programmal

14

A Konqueror nem csak egy sokoldalú fájlkezelő. Egy modern webböngésző is. Ha a böngészőt a panelen lévő ikonnal indítja el, a Konqueror a webböngésző profiljával fog megnyitni. Böngésző lévén a Konqueror támogatja a lapozós böngészést, a weboldalak ábrákkal együtt történő elmentésének lehetőségét, az internetes kulcsszavakat, a könyvjelzőket és a Java valamint JavaScript programokat.

14.1 ábra A Konqueror böngésző ablaka

Indítsa el a Konquerort a főmenüből, vagy gépelje be a `konqueror` parancsot. Weboldal letöltéséhez gépelje be a weboldal címét a címsorba, például ezt a hivatkozást: <http://www.suse.com>. A Konqueror ekkor megpróbálja elérni a címet és megjeleníteni az oldalt. A protokoll begépelése a cím elejére (`http://` `http` esetében nem szükséges) nincs szigorúan megkövetelve. A program képes automatikusan kiegészíteni a címet, de ez csak webcímek esetén működik megbízhatóan. FTP-címek megadásánál mindig meg kell adni ezt a `ftp://` kezdő karaktersort a címsorban megadandó FTP cím begépelésekor.

14.1 Lapozós böngészés

Ha gyakran fordul elő egyidőben több weboldal megnyitása, akkor a lapozós böngésző használata nagyban megkönnyíti az oldalak közti váltást. A weboldalakat egy ablakon belül külön-külön lapra töltse le. Ennek az az előnye, hogy jobban kezelhetővé válik az asztal, mert csak egy főablaka van. Kijelentkezés után a KDE munkaszakasz-kezelési lehetősége lehetővé teszi a webes munkaszakaszok elmentését a Konquerorban. A következő bejelentkezéskor a Konqueror pontosan betölti az utoljára látogatott URL-t.

Új lap megnyitásához válassza ki az *Ablak > Új lap* parancsokat, vagy nyomja meg a `Ctrl + Shift + N` billentyűket. A lapok viselkedésének megváltoztatásához válassza a *Beállítások > Konqueror beállítása* menüpontokat. Egy párbeszédpanel nyílik meg, ebben válassza ki a *Webes működés > Lapozós böngésző* menüpontokat. Ablak helyett új lapok megnyitásának engedélyezéséhez válassza ki a *A linkek megnyitása új lapon történjen, ne új ablakban* menüpontot. A lapsávot el is rejtheti a *A lapok sávja ne látszódjon, ha csak egy lap van megnyitva* menüpont kiválasztásával. További beállítások megtekintéséhez válassza ki a *Speciális beállítások* menüpontot.

14.2 Automatikus görgetés

Általában az egérrel való görgetés a normál módja annak, hogy a weboldalon lévő információ lejjebb lévő részét is megnézzék. Habár néha előfordul, hogy alkalmilag nem az egérhasználatot részesítik előnyben a görgetéshez. Nagyon kényelmes lenne, ha a kezek a billentyűzeten maradhatnának, és billentyűkombinációkat használhatna a görgetéshez.

Automatikus lefelé görgetéshez használja a Shift + ↓ billentyűket. Ez a funkció lefelé görgeti az oldalt minden további beavatkozás nélkül. A sebesség megnöveléséhez nyomja le újra a Shift + ↓ billentyűket. A Shift + ↑ billentyűk megnyomása lassítja a görgetés sebességét. A görgetés megállításához használja a ↓ billentyűt.

14.3 Profilok

A14.1. szakasz - Lapozós böngészés (226. oldal) fejezetben van leírva, hogyan kell a Konquerorban kezelni a lapokat. A lapokat a bennük lévő URL-ekkel, valamint a profilban lévő ablakok pozíciójával együtt elmentheti. A szakaszkezelések közti különbségről már esett szó. A profilok segítségével az elmentett lapok kéznél lesznek a munkaszakaszkezelés elindításhoz szükséges várakozási idő nélkül.

Profil készítéséhez tegye a következőket:

- 1 Válassza ki a *Beállítások > A profilok beállítása...* menüpontokat.
- 2 Egy párbeszédpanel jelenik meg, melyben adja meg a profil nevét a *profil neve* mezőben.
- 3 Az URL elmentéséhez válassza ki a *internet-cím mentése a profilba* menüpontot.
- 4 Az ablak pozíciójának és méretének rögzítéséhez válassza ki a *ablakméret mentése a profilba* menüpontot.
- 5 Hagyja jóvá a *Mentés* gombra való kattintással.

A következő alkalomkor, amikor szükség van a lapgyűjteményre, válassza ki a *Beállítások > Profil betöltése* menüpontokat és keresse meg a lapgyűjtemény nevét a megjelenő menüből. Miután kiválasztotta, a Konqueror visszaállítja a lapokat.

14.4 Weboldalak és ábrák mentése

Mint más böngészőkben, itt is el tudja menteni a weboldalakat. Ehhez válassza ki a *Cím > Mentés másként* menüpontokat, és adja meg a HTML-fájl nevét. Ebben az esetben a képek nem lesznek elmentve. A teljes weboldal archiválásához, beleértve a képeket

is, válassza ki az *Eszközök > Weboldal archiválása* menüpontokat. A Konqueror felajánl egy fájlnevet, amit rendszerint elfogadhat. A felajánlott fájlnev végződése `.war` lesz, ez az archivált weboldalak kiterjesztése. Egy archivált weboldal későbbi megtekintéséhez csak egyszerűen kattintson a megfelelő fájlra, és a Konqueror megjeleníti a weboldalt a hozzátartozó képekkel együtt.

14.5 Keresés Konqueror segítségével

A keresés Konqueror használatával nagyon kényelmes. Használhatja a keresősort vagy a keresési azonosítókat.

14.5.1 Keresősor használata

A Konqueror tartalmaz egy keresősort, ahonnan számos keresőmotort választhat. Ha meghatározott feltételek szerint akar keresni, akkor a következőket kell végrehajtania:

- 1 Indítsa el a Konquerort.
- 2 Találja meg a keresősort. A keresősor a jobb oldalon található a címsor után.
- 3 Kattintson az ikonra a keresősor belsejében. Válasszon keresőmotort a felugró menüből.
- 4 Adja meg a keresési feltételt, és nyomja meg az Enter billentyűt. A keresés eredményét a Konqueror megjeleníti.

Ha olyan keresőmotorra van szüksége, amelyik nem szerepel a felugró menüben, adja hozzá a következő módon:

14.1 eljárás *Több keresőmotor hozzáadása*

- 1 Indítsa el a Konquerort.
- 2 Kattintson az ikonra a keresősor belsejében.
- 3 Válassza ki a *Keresőmotor kiválasztása* menüpontot.

- 4 Bizonyosodjon meg arról, hogy a *Keresési azonosítók engedélyezve* mező aktíválva van.
- 5 Engedélyezze a kívánt keresőmotort és zárja be az ablakot az *OK* gombra való kattintással. Láthatja az Ön kiválasztott keresőmotorját, ha a keresősorban lévő ikonra kattint.

14.5.2 Keresési azonosítók használata

Minden meghatározott keresőmotorhoz tartozik egy *Keresési azonosító*. Ez az azonosító bevihető a címsorba.

Ahhoz, hogy megtekintse, melyek vannak már definiálva, válassza ki a *Beállítások > Konqueror beállítása > Keresési azonosítók* menüpontokat. Itt láthatóak a keresőszolgáltatók nevei és a keresési azonosítók. A Konqueror több keresőt (Google, Yahoo és a Lycos), valamint számos kevésbé általános erőforrást definiál, mint például a betűszó-adatbázis, az internet moziadatbázis és a KDE-alkalmazáskereső.

Ha itt nem találja a preferált keresőmotort, könnyen lehet egy újat definiálni. Például néhány érdekes cikket a Novell's Cool Solutions™ keresővel úgy tud megkeresni, hogy elmegy a <http://www.novell.com/cool solutions> honlapra, megkeresi a keresőoldalt a honlapon, és begépeli a kérdését. Ezt egyszerűsíteni lehet a következő eljárás segítségével:

14.2 eljárás Új keresési azonosítók készítése

- 1 Menjen a keresősorba, kattintson az ikonra, és válassza ki a *Keresőmotor kiválasztása* menüpontot.
- 2 Bizonyosodjon meg arról, hogy a *Keresési azonosító engedélyezve* mező aktíválva van.
- 3 Kattintson az *Új* gombra.
- 4 Egy új keresési azonosító létrehozása:
 - 4a Rendeljen egy nevet a keresési azonosítóhoz *A keresőszolgáltató neve* menüpontban.

- 4b** Adja meg a kereső URI-t. Nyomja meg a Shift + F1 billentyűket és kattintson a mezőbe egy kis segítségért. A kereséskérés a következő karakterekkel van meghatározva: \ { @ } . Egy igazi kihívás a megfelelő helyre beírni ezt. Használja a következő formulát a Novell Cool Solutions adatbázisban való kereséshez: <http://search.novell.com/qfsearch/SearchServlet?sortbydate=true&noredirect=true&index=Cool+Solutions&query=\{ @ }>.
- 4c** Gépelje be a rövidítéseit az *URI* parancsikonba. Ha többet ad meg mint egy, akkor vesszőkkel válassza el őket.

5 Fejezze be a műveletet az *OK* gombra való kattintással.

TIPP: Keresési azonosítók közvetlen használata a Konqueror megnyitása nélkül

Nincs szüksége a Konqueror megnyitására és a keresési azonosító bevitelére. Lehetséges közvetlenül is meghívni azt. Válassza ki a *Futtatás* menüpontot a főmenüből, vagy nyomja meg az Alt + F2 billentyűket. A megjelenő párbeszédpanelben adja meg a keresési azonosítóját a keresési feltételekkel együtt.

Új keresési azonosító létrehozása után, mint például az *nc*, használhatja ezt a címsorban. Az eredmény az aktuális ablakban megjelenik.

14.6 Könyvjelzők

Ahelyett, hogy meg kellene jegyezni és újra begépelni a gyakran látogatott oldalak címeit, megcímkezheti ezeket az URL-eket a *Könyvjelző* menü használatával. Ahogy a weboldalak címét, úgy a merevlemezen lévő könyvtárakat is el lehet helyezni a könyvjelzők között.

Új könyvjelző készítéséhez a Konquerorban kattintson a *Könyvjelzők > Könyvjelző hozzáadása* menüpontokra. Minden korábban hozzáadott könyvjelző egy-egy tételként szerepel ebben a menüben. Jó ötlet a könyvjelző gyűjteményt hierarchikus struktúrába rendezni, így nem veszítheti nyomát a különböző tételeknek. A könyvjelzők új alcsoportjának készítéséhez használja az *Új könyvjelzőmappa létrehozása* menüpontot. Válassza ki a *Könyvjelzők > Könyvjelzők szerkesztése* menüpontokat. Ezt a programot

lehet használni a könyvjelzők csoportosítására, újrendezésére, új könyvjelzők hozzáadására és törlésére.

Ha ezenfelül Netscape, Mozilla vagy Firefox böngészőt használ azok könyvjelzőivel együtt, ettől még nem kell újra létrehozni a Konquerorban a könyvjelzőket. A *Fájl > Importálás > Netscape könyvjelzők importálása...* menüpontok használatával könnyen integrálhatja a Netscape és Mozilla könyvjelzőgyűjteményét az aktuális gyűjteményébe. Ez a funkció visszafelé is működik a *Könyvjelzők exportálása Netscape formátumban* menüpont használatával.

Kattintson a jobb egérgombbal a bevitel ablakra a könyvjelzők megváltoztatásához. Egy felugró menü jelenik meg, ahonnan ki lehet választani a végrehajtani kívánt tevékenységet (kivágás, másolás, törlés stb.). Ha elégedett az eredménnyel, akkor mentse el a könyvjelzőket a *Fájl > Mentés* menüpontokra való kattintással. Ha csak egy nevet vagy egy hivatkozást akar megváltoztatni, akkor kattintson a jobb egérgombbal a bevitel ablakra a könyvjelző eszköztárjában és válassza ki a *Tulajdonságok* menüpontot. Váltottassa meg a nevet és a helyet, és hagyja jóvá a *Frissítés* gombbal.

Mentse el a könyvjelző listáját és tegye láthatóvá a Konquerorban ahhoz, hogy azonnal hozzáférhessen. Válassza ki a *Beállítások > Eszköztár > Könyvjelző-eszköztár (Konqueror)* menüpontokat. A könyvjelzőpanel automatikusan megjelenik a Konqueror aktuális ablakában.

14.7 Java és JavaScript

Ne tévessze össze ezt a két nyelvet. A Java egy objektumorientált, platformfüggetlen programozási nyelv a Sun Microsystemtől. Ezt a programot gyakran használják kis programokhoz (kisalkalmazásokhoz), melyek az interneten keresztül hajtódnak végre olyan tevékenységek közben, mint például az online bankolás, csevegés és vásárlás. A JavaScript egy interpretált leíró nyelv, melyet főleg weboldalak dinamikus struktúrájához használnak, például a menükhöz és más hatásokhoz.

A Konquerorban beállíthatja ennek a két programozási nyelvnek az engedélyezését vagy letiltását. Ezt tartományfüggő módon lehet használni, mely azt jelenti, hogy engedélyezni lehet bizonyos gépekhez a hozzáférést, másokhoz való hozzáférést pedig blokkolni. A Java és JavaScript programokat biztonsági okokból gyakran letiltják. Sajnos, sok weboldal korrekt megjelenítéséhez szükség van a JavaScriptre.

14.8 Hirdetésblokkolók engedélyezése

Sok weboldalon nyílnak meg bosszantó hirdetések. A Konqueror segítségével ezeket a felugró ablakokat blokkolni lehet. A következő műveleteket hajtsa végre:

14.3 eljárás *Bosszantó hirdetések blokkolása*

- 1 Indítsa el a Konquerort.
- 2 Menjen a *Beállítások > Konqueror beállítása > AdBlocK szűrő* menüpontokra.
- 3 Aktiválja az *A szűrők engedélyezése* menüpontot.
- 4 Kattintson a *Beszűrés* menüpontra.
- 5 Adja meg azt a kifejezést (webcímet), amit az oldalról szűrni szeretne. Például:
`http://www.example.com/*`
Ez a szűrő kiszűr mindent, ami erről az URL-ről jön.

14.9 További információk

A Konquerorral való munka közben felmerült bármilyen probléma vagy kérdés esetén forduljon az alkalmazás kézikönyvhöz, amely a *Segítség* menüből érhető el. A Konqueror megtalálható a weben is, a következő hivatkozás alatt: <http://www.konqueror.org>.

Böngészés a Firefox-szal

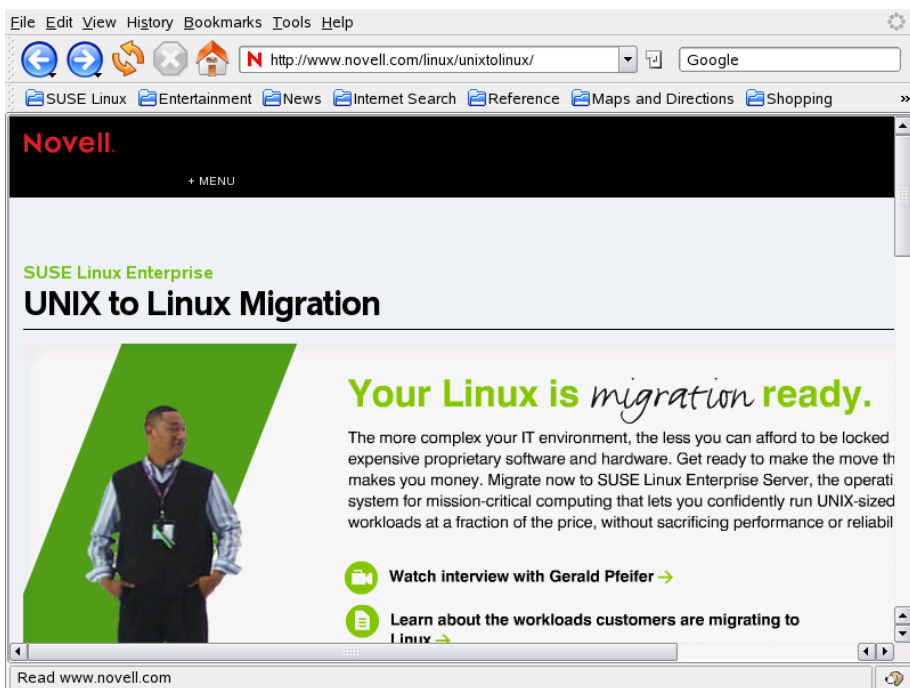
A(z) SUSE Linux Enterprise® tartalmazza a Mozilla Firefox Webböngészőt is. Az olyan jellemzőkkel, mint a lapok használata, a felugró ablakok blokkolása, a letöltés- és képkezelés, a Firefox egyesíti a legmodernebb böngészési és biztonsági technológiákat egy könnyen használható kezelőfelülettel. A lapok segítségével egy ablakban egyszerre több weblapot is megjeleníthet. Megszabadulhat a zavaró hirdetésektől és letilthatja a képeket a gyorsabb böngészés érdekében. A Firefox segítségével könnyen hozzáférhetőek a különböző keresőmotorok, melyek segítségével könnyen megtalálhatóak a kívánt információk.

Indítsa el a Firefoxot a főmenüből, vagy a `firefox` parancs beírásával. A főbb programjellemzőket az alábbi szakaszok ismertetik.

15.1 Webhelyek navigációja

A Firefox megjelenése nagyon hasonló a többi böngészőhöz. Itt látható: **15.1. ábra - A Firefox böngészőablaka** (234. oldal) A navigációs eszköztár tartalmazza az *Előre* és a *Vissza* gombokat és egy címsort a webcímek beírására. A könyvjelzők a gyors hozzáférést is segítik. További információért a Firefox különböző jellemzőiről használja a *Súgó* menüt.

15.1 ábra A Firefox böngészőablaka

15.1.1 Lapozós böngészés

Ha gyakran használ egyszerre egynél több weboldalt, a lapok használatával történő böngészés egyszerűbbé teheti a weboldalak közötti váltásokat. Segítségével ugyanabban az ablakban de különböző lapokon töltheti be a weboldalakat.

Új lap megnyitásához válassza ki az *Fájl > Új lap* parancsokat, vagy nyomja meg a Ctrl + T billentyűket. Ez megnyit egy üres lapot a Firefox ablakban. Vagy kattintson az egér jobb gombjával a hivatkozásra és válassza a *Hivatkozás megnyitása új lapon* menüpontot. Kattintson az egér jobb gombjával magára a lapra a többi lehetőség megjelenítéséhez. Készíthet új lapot, betöltheti vagy bezárhatja egyszerre egy vagy akár az összes lapot. A lapok sorrendjét is módosíthatja, egyszerűen fogja meg az egérrel a és tegye a kívánt helyre.

15.1.2 Az Oldalsáv használata

A böngészőablak bal oldalán nézheti meg a könyvjelzőket és a böngészési naplót. A kiterjesztések segítségével az oldalsáv funkciói is bővíthetnek. Az oldalsáv megjelenítéséhez válassza a *Nézet > Oldalsáv* menüpontokat, majd jelölje ki a kívánt tartalmat.

15.2 Információkeresés

A Firefoxon belül két módon kereshet. Ha az interneten szeretne keresni egy keresőmotor segítségével, használja a keresősávot. Ezzel szemben ha a Firefoxban épp megjelenített oldalon előforduló szövegre szeretnének keresni, a keresés eszköztárat kell igénybe vennie.

15.2.1 Információkeresés a weben

A Firefox keresősávja különböző keresőszolgáltatásokhoz kínál közvetlen hozzáférést, mint a Google, a Yahoo, vagy az Amazon. Például, ha a SUSE alkalmazásról szeretne információt találni a beállított kereső segítségével, kattintson a keresősávra, írja be a SUSE kifejezést, majd nyomja meg az Enter billentyűt. Az keresés eredményei megjelennek az ablakban. A keresőszolgáltatás kiválasztásához kattintson a keresősáv jobb oldalán található ikonra. Megjelenik egy lista az elérhető keresőszolgáltatásokkal.

A keresősáv testreszabása

Ha a sávon belül módosítani szeretné a keresőmotorok sorrendjét, vagy egy keresőmotort akar hozzáadni esetleg eltávolítani; először csatlakozzon az internetre majd tegye a következőket.

- 1 Kattintson a keresősáv jobb oldalán található ikonra.
- 2 Válassza ki a *Keresőszolgáltatások kezelése* menüpontot.
- 3 Egy bejegyzés törléséhez kattintson az *Eltávolítás* gombra, a sorrend módosításához pedig használja a *Fel/Le* gombokat.

Új keresőmotor hozzáadásához kattintson a *További keresők letöltése* hivatkozásra. A Firefox megjelenít egy weblapot az elérhető bővítmódulokkal. Választhat a Wikipedia, IMDB, Flickr és egyebek közül. A telepítéshez kattintson egy bővítmódul hivatkozásra, majd a felugró ablakban a *Hozzáadás* gombra.

15.2.2 Keresés az aktuális lapon.

Egy weboldalon belüli kereséshez kattintson a *Szerkesztés > Keresés ezen az oldalon* menüpontokra vagy használja a Ctrl + F billentyűkombinációt. Megjelenik a keresés eszköztár. Ez rendszerint az ablak alján jelenik meg. Írja be a keresett szöveget. A Firefox megkeresi a kifejezés első előfordulását. Ha a kifejezés további előfordulásait is látni kívánja a lapon, nyomja meg az F3 funkcióbillentyűt vagy használja a keresés eszköztár *Következő* gombját. Ha az összes előfordulásra kíváncsi, nyomja meg az *Összes kiemelése* gombot, így az mindenhol kijelölésre kerül. A *Kis- és nagybetűk megkülönböztetése* négyzet bejelölésével tovább finomíthatja a keresést.

15.3 Könyvjelzők kezelése

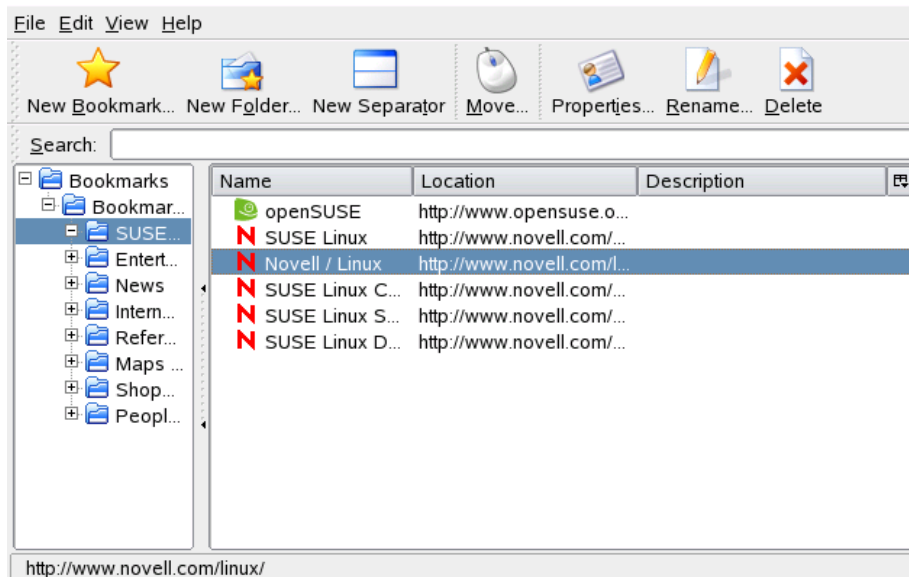
A könyvjelzők használata megkönnyíti a kedvenc weboldalaihoz vezető hivatkozások elmentését. Az aktuális weboldal felvételéhez a könyvjelzők közé kattintson a *Könyvjelzők > Oldal felvétele a könyvjelzők közé* menüpontokra. Ha böngészője éppen több webhelyet jelenít meg különböző lapokon, csak az aktuális lap URL-je lesz felvéve a könyvjelzők közé.

Könyvjelző hozzáadásakor meghatározhat egy alternatív nevet is az adott könyvjelző számára és kiválaszthatja a mappát, ahol tárolni kívánja. Ha az összes nyitott lapon található webhelyet fel kívánja venni a könyvjelzők közé, válassza a *Minden lap egy könyvjelzőbe* menüpontot. Az aktuális ablak összes lapja egyetlen, újonnan létrehozott könyvjelzőmappába kerül. Egy webhely eltávolításához a könyvjelzőlistáról kattintson a *Könyvjelzők* menüpontra, az egér jobb gombjával kattintson az eltávolítandó könyvjelzőre, majd kattintson a *Törlés* pontra.

15.3.1 A könyvjelzőkezelő használata

A könyvjelzőkezelő segítségével a könyvjelzők tulajdonságait (név és cím) kezelheti, valamint mappákba és szakaszokba rendezheti a könyvjelzőket. Erre hasonlít: [15.2. ábra - A Firefox könyvjelzőkezelő használata](#) (237. oldal)

15.2 ábra A Firefox könyvjelzőkezelő használata

A könyvjelzőkezelő megnyitásához kattintson a *Könyvjelző > Könyvjelzők kezelése* menüpontokra. Egy megnyíló ablak megjeleníti meglévő könyvjelzőit. Az *Új mappa* ikon segítségével hozzon létre egy új mappát, rendeljen hozzá nevet és egy leírást. Ha új könyvjelzőre van szüksége, kattintson az *Új könyvjelző* ikonra. Az új könyvjelzőhöz kapcsolódóan megadhat nevet, helyet, kulcsszavakat, valamint leírást. A kulcsszó egy a könyvjelzőhöz vezető gyorsbillentyű, amelyet a teljes URL-cím helyett írhat be a címezőbe. Ha az új könyvjelzőt az oldalsávban is meg kívánja jeleníteni, jelölje be a *Könyvjelző betöltése az oldalsávba* jelölőnégyzetet.

15.3.2 Könyvjelzők importálása más böngészőkből

Ha korábban egy másik böngészőt használt, valószínűleg szeretné átmenteni az ottani könyvjelzőit a Firefoxba is. A Firefox lehetővé teszi a számítógépére telepített más böngészők (mint a Netscape vagy az Opera) könyvjelzőinek importálását. Ugyancsak lehetősége van egy másik számítógép böngészőjéből exportált fájlban található könyvjelzők importálására.

A beállítások importálásához kattintson a *Fájl > Importálás* menüpontokra. Válassza ki a böngészőt, amelyikből importálni szeretné a beállításokat. Az importáláshoz nyomja meg a *Következő* gombot. Importált könyvjelzőit egy újonnan létrehozott mappában találja meg, amelynek neve a `helyr` 1 szóval végződik.

15.3.3 Élő könyvjelzők

Az élő könyvjelzők fejléceket jelenítenek meg a könyvjelzőmenüben és közvetítik a legfrissebb híreket. Így időt takaríthat meg azzal, hogy csak egy pillantást vet kedvenc weboldalaira.

Számos oldal és blog is támogatja ezt a formátumot. Az élő könyvjelző jele egy narancssárga ikon a címsor jobb oldalán. Kattintson az ikonra és a megnyíló ablakban kattintson a *Feliratkozás* pontra. A megnyíló párbeszédpanelben adja meg az élő könyvjelző nevét és helyét. Erősítse meg a hozzáadást a *Hozzáadás* gomb megnyomásával. Ezen az oldalon más, alternatív alkalmazásokra is feliratkozhat, mint a *Bloglines* vagy a *My Yahoo*. Élő könyvjelző manuális hozzáadásához ismernie kell a csatorna URL-jét. A következő műveleteket hajtsa végre:

15.1 eljárás Élő könyvjelző manuális hozzáadása

- 1 Nyissa meg a könyvjelzőkezelőt a *Könyvjelzők > Könyvjelzők kezelése* menüpontokkal.
- 2 Válassza ki a *Fájl > Új élő könyvjelző* menüpontokat
- 3 Adjon nevet az élő könyvjelző számára, a *Hírforrás helye* mezőben adja meg az URL-t, például <http://www.novell.com/newsfeeds/rss/cool solutions.xml>. A Firefox frissíti az élő könyvjelzőket.

15.3.4 A Könyvjelzők eszköztár

A Könyvjelzők eszköztár böngésző eszköztár alatt kerül megjelenítésre és segítségével gyorsan elérheti könyvjelzőit. Ezen kívül közvetlenül elvégezheti a könyvjelzők rendezését, szerkesztését, és új könyvjelzők hozzáadását is. Alapértelmezés szerint a Könyvjelzők eszköztár egy előre beállított könyvjelzőcsoportot tartalmaz, amelyek több mappában helyezkednek el (lásd [15.1. ábra - A Firefox böngészőablaka](#) (234. oldal)).

A Könyvjelzők eszköztár kezeléséhez a könyvjelzőkezelőt használhatja, lásd: [15.3.1. szakasz - A könyvjelzőkezelő használata](#) (237. oldal). A tartalma a következő helyen található: *Könyvjelzők eszköztár mappa*. Az eszköztár kezelését közvetlenül is elvégezheti. Egy mappa, könyvjelző, vagy elválasztó hozzáadásához kattintson a jobb oldali egérgombbal egy üres helyre az eszköztárban és válassza ki a felugró menü megfelelő lehetőségét. A húzd és ejtsd módszerrel adhat hozzá egy oldalt az eszköztárhoz: kattintson a bal oldali egérgombbal a weboldal ikonjára a böngésző eszköztárban és az egér gombját lenyomva tartva húzza azt a könyvjelzők eszköztárban a kívánt helyre. Ha az egérmutatót egy létező könyvjelző-mappa fölött tartja, a mappa rövidesen megnyílik és elhelyezheti benne a könyvjelzőt.

Egy adott mappa vagy könyvjelző kezeléséhez kattintson rá a jobb oldali egérgombbal. A felugró menü segítségével elvégezheti a *Törlés* illetve a *Tulajdonságok* módosítása funkciókat. Egy bejegyzés áthelyezéséhez vagy másolásához használja a *Kivágás* vagy a *Másolás*, majd a *Beillesztés* lehetőséget.

15.4 A Letöltéskezelő használata

A Firefox letöltéskezelőjének segítségével folyamatban lévő és már megtörtént letöltéseit tarthatja szemmel. Bármely fájl letöltésekor automatikusan megnyílik. A letöltéskezelő manuális indításához kattintson az *Eszközök > Letöltések* menüpontra. A fájl letöltése közben egy sáv jelzi a letöltés előrehaladási állapotát. Szükség esetén szüneteltetheti majd később újraindíthatja a letöltést. Egy letöltött fájl megnyitásához nyomja meg a *Megnyitás* hivatkozást. Az *Eltávolítás* paranccsal törölheti a fájl nevét a listáról. Ha információt szeretne kapni a fájlról, kattintson az egér jobb gombjával a fájlnévre és válassza a *Tulajdonságok* pontot.

MEGJEGYZÉS

Ha eltávolít egy fájlt a letöltéskezelőből, az csak a listabejegyzést távolítja el, nem törli a fájlt a merevlemezről.

Alapértelmezés szerint az összes fájl az asztalra kerül letöltésre. Ennek módosításához nyissa meg a letöltéskezelő beállítási ablakát az *Eszközök > Beállítások* menüpontra, majd a *Főlap* fülre kattintva. A *Letöltések* részben állítson be egy másik alapértelmezett helyet vagy jelölje be a *Rákérdezés a fájlok letöltési helyére* lehetőséget.

15.5 Jelszókezelés

Ha egy weboldalon bármikor megad egy felhasználónevet vagy jelszót, a Firefox felajánlja ezeknek a mentését. Ha a *Megjegyzés* gombra kattintva elfogadja ezt a lehetőséget, a jelszó titkosítva kerül elmentésre a számítógép merevlemezén. Mikor legközelebb erre az oldalra lép a Firefox automatikusan kitölti a bejelentkezési mezőket.

A jelszavak áttekintéséhez vagy kezeléséhez nyissa meg a Jelszókezelőt az *Eszközök > Beállítások > Biztonság > Jelszavak megtekintése...* pontra kattintva. A Jelszókezelő egy ablakban megjeleníti az oldalak listáját és az azokhoz tartozó felhasználóneveket. Alapértelmezés szerint a jelszavak nem kerülnek megjelenítésre—, ha mégis látni kívánja azokat, kattintson a *Jelszavak megtekintése* gombra. Az *Eltávolítás* és az *Összes eltávolítása* gombok segítségével törölheti a lista elemeit egyenként illetve egyszerre.

Ha a GNOME Kulcstartót vagy a KDE Digitális noteszt is használja más jelszavak tárolására, a(z) SUSE Linux Enterprise alkalmazással ezeket a Firefox jelszavakkal együtt is kezelheti a CASA (Common Authentication Service Adapter) segítségével. A CASA használatát és beállításait az alábbiakból tanulhatja meg: *GNOME felhasználói kézikönyv* vagy *KDE felhasználói kézikönyv*.

15.6 A Firefox testreszabása

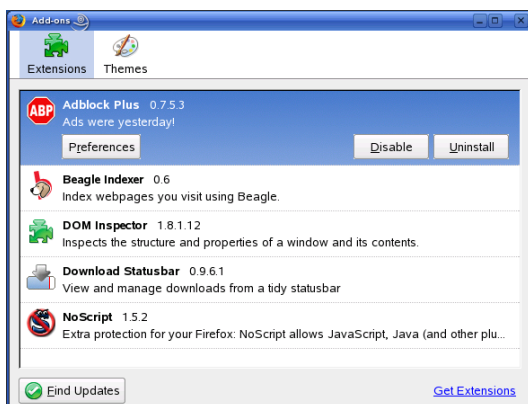
A Firefox nagymértékben testreszabható. Telepítsen kiterjesztéseket, módosítsa a témákat, rendeljen hozzá okos kulcsszavakat online kereséseihez.

15.6.1 Kiterjesztések

A kiterjesztések segítségével saját igényei szerint személyre szabhatja a Firefox-ot. A kiterjesztésekkel módosíthatja a Firefox megjelenését, bővítheti a meglévő funkciókat (mint a letöltéskezelő vagy a több lapos böngészés), vagy új funkciókat adhat hozzá, mint a webnapló-szerkesztő, Bit Torrent támogatás vagy akár egy zenelejátszó. Bizonyos kiterjesztések a webfejlesztők részére készültek, ismét mások pedig a biztonságot növelik az aktív tartalom dinamikus blokkolásával. Több mint 1000 kiterjesztés készült már a Firefox-hoz. A kiegészítőkezelő segítségével nem csak telepítheti az új kiterjesztéseket, de engedélyezheti, letilthatja, vagy törölheti is azokat. Megtalálja a már telepített kiterjesztések elérhető frissítéseit is.

A kiterjesztések hozzáadásához indítsa el a kiegészítőkezelőt az *Eszközök > Kiegészítők* menüpontra kattintva. Kattintson a *Kiterjesztések* fülre, majd azon belül a jobb alsó sarokban a *Kiterjesztések letöltése* gombra. Ez megnyitja a Firefox kiterjesztések weboldalt, ahol kategóriák alapján vannak csoportosítva a kiterjesztések. Közvetlenül a(z)<http://addons.mozilla.org/> hivatkozásra kattintva ugyanoda jut. Egy kiterjesztés telepítéséhez kattintson az *Install Now* gombra a kiterjesztést leíró ablakban. A kiterjesztés aktiválásához a Firefox-ot újra kell indítania.

15.3 ábra Firefox kiterjesztések telepítése

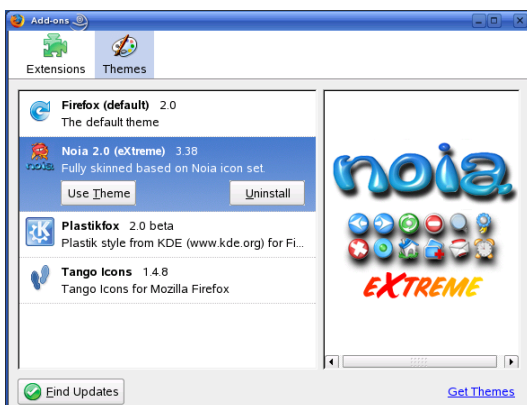

Egy kiterjesztés letiltásához vagy egy ideiglenesen letiltott kiterjesztés engedélyezéséhez kattintson a kiterjesztésre a kiegészítőkezelőben és válassza a *Letiltás* vagy az *Engedélyezés* lehetőséget. Egy kiterjesztés eltávolításához használja a *Törlés* parancsot. A módosítások érvénybe lépéséhez a Firefox-ot minden esetben újra kell indítania.

15.6.2 Témák módosítása

Ha nem tetszik Önnek a Firefox eredeti megjelenése, telepíthet egy új *témát*. A témák nem befolyásolják a funkcionalitást, csak a böngésző megjelenését. A témák telepítése nagyon hasonló a kiterjesztések telepítéséhez. Indítsa el a kiegészítőkezelőt, ahogyan az itt le van írva: [15.6.1. szakasz - Kiterjesztések](#) (241. oldal), majd kattintson a *Témák* fülre. Nyissa meg a témák weboldalt a jobb alsó sarokban található *Témák letöltése* hivatkozásra kattintva. Folytassa tovább az itt leírtak alapján: [15.6.1. szakasz - Kiterjesztések](#) (241. oldal).

15.4 ábra Firefox témák telepítése

A telepített témák között bármikor átválthat egy másikra. Ehhez kattintson az *Eszközök* > *Kiegészítők* > *Témák*, majd a *Téma használata* gombra. A módosítások érvénybe léptetéséhez a Firefox-ot újra kell indítania. Ha egy témát nem kíván használni többé, törölheti is azt ugyanabban az ablakban az *Eltávolítás* paranccsal.

15.6.3 Okos kulcsszavak hozzáadása az online keresésekhez

A keresés az interneten az egyik legfontosabb feladat, amiben a böngésző segítséget nyújthat. A Firefox lehetőséget nyújt saját *okos kulcsszavai* meghatározására. Ezek valójában rövidítések, amelyeket URL gyorsbillentyűként használhat egy adott weblapra történő keresés során. Például ha gyakran keres a Wikipédiában, a feladat egyszerűsítése érdekében rendeljen hozzá egy okos kulcsszót.

- 1 Ugorjon a(z) <http://en.wikipedia.org> hivatkozásra.
- 2 Miután a Firefox megjelenítette a weboldalt, kattintson a jobb oldali egérgombbal a Wikipedia weblapon található keresés mezőre és a megnyíló menüből válassza a *Kulcsszó hozzáadása ehhez a kereséshez* lehetőséget.
- 3 Megjelenik a *Könyvjelző hozzáadása* ablak. A *Név* mezőben adjon nevet az okos kulcsszónak, például *Wikipedia (hu)*.
- 4 Írja be a kereséshez a következőt: *Kulcsszó*, például *ws*.
- 5 A *Létrehozás* segítségével válassza ki a könyvjelzők között azt a helyet ahova az okos kulcsszót menteni szeretné.
- 6 A végén nyomja meg az *OK* gombot.

Az új kulcsszó létrehozása sikeresen megtörtént. Ha bármikor keresni szeretne a Wikipédiában, a címezőbe írja be a következőt: `ws SEARCHTERM`.

15.6.4 Jellemzők letiltása

Speciális esetekben, például a(z) SUSE Linux Enterprise internetes terminálként való használatakor érdemes letiltani (zárolni) bizonyos jellemzőket, mint az oldal nyomtatása vagy mentése, az oldal forrásának megtekintése vagy a cache letiltása. Ezt a GConf rendszer segítségével teheti meg. Részletes információkat a(z) *GNOME felhasználói kézikönyv* alkalmazás *GNOME konfigurálás rendszergazdának* fejezetében talál.

15.7 Nyomtatás a Firefoxból

Egy weboldal kinyomtatása előtt használhatja a nyomtatási kép funkciót a kinyomtatandó oldal kinézetének beállításához. Ehhez kattintson a *Fájl > Nyomtatási kép* menüpontra. A nyomtatás formátumát a *Fájl > Oldalbeállítás* menüpont segítségével állíthatja be igényei szerint. Az oldal tájolását és méretét a *Formátum és beállítások* lapon állíthatja be. Ha szükséges, itt jelölheti be a háttér nyomtatása lehetőséget is. A *Margó, élőfej és élőláb* lapon állíthatja be a margók méretét illetve testreszabhatja az élőfejet és élőlábat.

Egy weboldal kinyomtatásához kattintson a *Fájl > Nyomtatás* pontra vagy használja a `Ctrl + P` billentyűkombinációt. A *Nyomtató* kiválasztása után a *Tulajdonságok* gombra

kattintva állíthatja be a kívánt tulajdonságokat. A nyomtatási tartomány és a példányszám mellett azt is megadhatja, hogy egy keretes weboldal hogyan kerüljön nyomtatásra.

15.8 MHTML archívumok megnyitása

A Microsoft* Word és az Internet Explorer, valamint az Opera segítségével is elmenthet egy weboldalt MHTML fájlként, amelyet Webarchívumnak neveznek. Egy ilyen archívum magában foglalja az összes erőforrást, amelynek segítségével egy weboldal megjeleníthető egyetlen archív fájlban, amely internetkapcsolat nélkül is megtekinthető. Alapértelmezés szerint a Firefox nem támogatja az MHTML archívumokat. Az `mhtml-firefox` csomag az összes felhasználó számára telepíti a következőt: MHTML archívumolvasó, valamint a Firefox-hoz köti az MHTML archívumokat (amelyek kiterjesztése `.mht` vagy `.mhtml`) az asztali parancsértelmezőben.

15.9 További információk

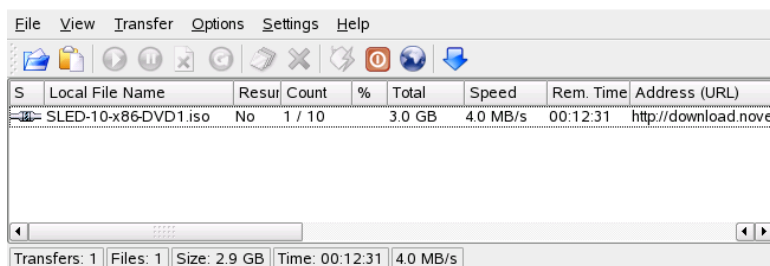
További információkat a Firefoxról a hivatalos honlapján talál: <http://www.mozilla.com/firefox/>. Használja a beépített súgót (aktiválható az F1 billentyűvel), ha többet szeretne megtudni egy adott opcióról vagy jellemzőről.

Adatok letöltése az internetről

A KGet a KDE letöltéskezelője. Egy ablakban kezeli az adatátviteli műveleteket. Megállíthatja, továbbindíthatja, törölheti, sorba rendezheti az adatátviteli feladatokat, illetve újakat adhat hozzá. Indítsa el a KGet programot a főmenüből vagy az Alt + F2 billentyűkombinációval és a `kget` parancs beírásával.

Amikor a KGet az első alkalommal indul el, választhat, hogy beépüljön-e a Konquerorba. Ha beépítette a KGet-et a Konquerorba, akkor a KGet megjelenik a rendszertálcán egy lefelé mutató nyíl ikonnal. Kattintson erre a nyílra a KGet adatátviteli feladatok megjelenítéséhez.

16.1 ábra KGet

16.1 Adatátvitel felvétele a listába

Egy adatátvitel felvételéhez kattinson a *Fájl > Beillesztés* menüpontra. Adjon meg egy URL-t, majd kattinson az *OK* gombra. Végül adja meg a letöltendő fájl mentési helyét. Az adatátviteli bejegyzés bekerül a KGet főablakába, és elindul a letöltés. Az adatátvitel felvételének egy másik módszere, ha egyszerűen megfogja a fájlt a Konquerorban (mondjuk egy FTP-szerveren), és behúzza a KGet főablakába.

TIPP: Célterület alkalmazása

Ha úgy akar alkalmanként adatátviteleket felvenni a listába, hogy közben nem akarja minden egyes alkalommal elhagyni az asztalon a KGet ablakot, válassza a *Beállítások > Célterület megjelenítése* lehetőséget, és minimalizálja a KGet ablakot. Ezek után már egyszerű megfogással és húzással lehet adatátvitelt elhelyezni a megjelenített kék nyíl helyett.

A letöltések beállításait módosíthatja a *Beállítások > A KGet beállítása* menüpontra kattintva.

16.2 Letöltés megadása fájlból

Ha sok fájlt kíván számos különböző helyről letölteni, összegyűjtheti a letöltéshez szükséges hivatkozásokat egy olyan szövegfájlba, amelyet aztán a KGet-be importál. Ez nagyon kényelmes megoldás, mivel nem szükséges az összes URL-t egyenként beírni az adatátviteli listába. A KGet elemzi a szövegfájlban lévő URL-eket, így tanácsos azokat a szövegfájl bal margójánál kezdeni. A funkció alkalmazásához válassza a *Fájl > Szövegfájl importálása...* menüpontot. Minden egyes URL-hez meg kell adni a helyet, hogy hová mentődjön el a letöltött fájl. Ezek után a KGet megkezdí a letöltést.

16.3 Időzítővel irányított letöltés

Úgy is beállíthatja a KGet-et, hogy a letöltést egy adott időben végezze el.

- 1 Indítsa el a KGet-et.

- 2 Kattintson a *Jellemzők > Kapcsolat nélküli mód* menüpontra. Ettől kezdve a beillesztett átvitelek nem kerülnek azonnal elindításra, hanem bekerülnek a várakozási sorba.
- 3 Az óra elindításához kattintson duplán a megfelelő bejegyzésre, majd kattinson a *Speciális* pontra.
- 4 Adja meg a napot, hónapot, évet és az időpontot az átvitel elindításához, kattintson az *Időzítő* ikonra, majd zárja be a párbeszédpanelt.
- 5 Ha az összes átvitelre megadta a kívánt beállításokat, állítsa vissza a KGet-et online módba a *Jellemzők > Kapcsolat nélküli mód* menüpontra való kattintással.

Az adatátvitelek a megadott időpontokban fognak elindulni.

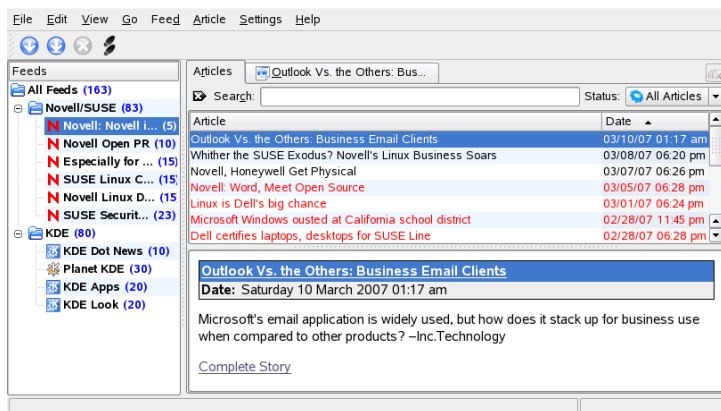
TIPP: Átviteli listák exportálása

Ha sok letöltést helyezett el a fájlátviteli listában, és ugyanezekre a címekre egy másik számítógépen is szüksége van, válassza a *Jellemzők > Kapcsolat nélküli mód* beállításokat. Jelölje ki a lista azon bejegyzéseit, amelyeket exportálni kíván, majd válassza a *Fájl > Átviteli lista exportálása* menüpontot. A KGet elmenti a bejegyzéseket egy **.kgt* nevű fájlba, amelyet aztán importálhatunk egy másik számítógépről.

Hírek olvasása az Akregatorral

Ha meg szeretné ismerni a legfrissebb híreket, az információkhoz való hozzáférésre használhat egy hírfolyamolvasót. Egy ilyen olvasó az Akregator. A program kapcsolódik a hírforrást tartalmazó szerverhez, letölti a forrást, majd megjeleníti a hírek címeit, esetleg rövid tartalmukat. Lásd: **17.1. ábra - Az Akregator megjelenít néhány hírt** (249. oldal). Ha érdekli egy hír, kattintson rá, és így azt egy külön ablakrészben elolvashatja.

17.1 ábra Az Akregator megjelenít néhány hírt

Az Akregator tartalmaz néhány előre megadott, a KDE-vel kapcsolatos hírcsatornát. Saját maga is felvehet egy hírfolyamot, illetve egyes webhelyek közzé is tehetik azokat. Ha például egy webhely támogatja a hírfolyam felvételt, akkor egy narancssárga téglalapot jelenít meg a jobb alsó sarokban. Erre kattintva megnyílik egy felbukkanó menü, ahol kiválaszthatja a *Csatorna hozzáadása az Akregatorhoz* pontot. Előfordul, hogy

egy webhely nem teszi közzé, hogy támogatja egy hírcsatorna felvételét. Ekkor a *hírfolyam* vagy az *rss* kulcsszavak segítségével kereshet ezen az oldalon. Sikerral járhat, és megtudhat egy megfelelő linket.

Egy hírcsatorna felvételéhez járjon el a következőképpen:

17.1 eljárás *Hírcsatorna felvétele az Akregatorba*

- 1** Határozza meg a hírcsatorna URL-jét. Általában ez megtalálható a kiválasztott webhelyen. További linkek találhatók a KNewsticker segédprogramban, mely a KDE panel egy kisalkalmazása.
- 2** Nyissa meg az Akregatort az **Alt + F2** leütésével, majd az `akregator` parancs begépelésével. Ekkor megnyílik egy ablak a konfigurációjában lévő összes hírcsatorna listájával. Ha bezárja ezt az ablakot, akkor az lekerül a rendszertálcára.
- 3** Hozzon létre egy mappát a *Hírfolyam* > *Új mappa* menüpont kiválasztásával. Ez lehetővé teszi, hogy kategóriák szerint csoportosítsa a hírcsatornáit.
- 4** Nevezze el az új mappáját.
- 5** Kattintson erre a mappára, majd válassza a *Hírfolyam* > *Csatorna hozzáadása* menüpontot.
- 6** Illessze be a hírcsatorna URL-jét, például: <http://www.novell.com/newsfeeds/rss/cool solutions.xml>. Egy új ablak nyílik meg, ahol lehetősége van megváltoztatni a hírcsatorna nevét, URL-jét vagy frissítési időintervallumát. A *Hírcsatorna archiválása* fül segítségével beállíthatja, hogy mennyi ideig legyenek tárolva a cikkek.
- 7** Folytassa az **OK** gombra való kattintással. Az Akregator letölti a legfrissebb cikkeket.

Miután befejeződött a legfrissebb cikkcímek letöltése, rákattinthat egy bejegyzésre. A hírcsatornától függően ez egy rövid kivonatot vagy csak egy linket jeleníthet meg. A *Teljes cikk* pontra kattintva elolvashatja az egész cikket.

A *Hírletöltés* segítségével ellenőrizheti, hogy érkezett-e új hír. A másik lehetőség, hogy megad egy frissítési időintervallumot. Ezt beállíthatja a *Beállítások* > *Akregator beállításai* menüpontban. Egy ablak nyílik meg, ahol az *Általános* > *Időközönkénti frissítés* helyen kiválaszthat egy időintervallumot. Hagyja jóvá az **OK** gombbal.

Elolvashatja a teljes cikket az Akregátorral vagy egy külső böngészővel. Ezt kiválaszthatja a *Teljes cikk* pontra kattintva.

IV. rész - Multimédia

Képek szerkesztése a GIMP programmal

18

A GIMP (*A GNU képszerkesztő program*) rasztergrafikák készítésére és szerkesztésére szolgáló program. Ezek a szolgáltatások a legtöbb tekintetben összehasonlíthatóak az Adobe Photoshop és más kereskedelmi programok szolgáltatásaival. Használhatja fényképek retusálására, átméretezésére, weboldalakhoz való grafikák tervezésére, saját CD-borítók létrehozására vagy bármely más grafikus projekt megvalósítására. Az amatőr és a professzionális igényeket is kielégíti.

Mint sok más Linux programot, a GIMP programot is azon fejlesztők világméretű összefogása révén fejlesztették ki, akik önként adták az idejüket és a kódjaikat a projekthez. A program állandó fejlesztés alatt van, így az a verzió, mellyel Ön rendelkezik, némileg különbözhet az itt tárgyalt verziótól. Az egyes ablakok és az ablakszakaszok elrendezése nagy valószínűséggel változhat.

A GIMP egy nagyon sokrétű program. Ebben a fejezetben a szolgáltatásoknak, az eszközöknek és a menüelemeknek csak egy kis részét tárgyaljuk. Nézze meg a [18.7. szakasz - További információk](#) (273. oldal) című fejezetet ötletekért, hogy hol találhat további információkat.

18.1 Grafikus formátumok

A grafikáknak— két fő típusa létezik, a raszteres és a vektoros. A GIMP-et a rasztergrafikákkal történő munkákra tervezték, ami a fotók és beolvasott képek általános formátuma. A rasztergrafikák képpontokból és a színek kis pontjaiból épülnek fel, melyek együttesen alkotják az egész képet. A fájlok emiatt könnyen válhatnak elég nagyméretűvé. A kép minőségének romlása nélkül nem lehetséges a képpontokból álló

kép méretének megnövelése. A GIMP támogatja a rastergrafika legáltalánosabb formátumait.

A rastergrafikákkal ellentétben a vektorgrafikák nem tárolnak minden egyedi képpontról információt. Ezzel szemben a különböző geometriai primitíveket használják fel, mint a pontok, vonalak, görbék és sokszögek. A vektorképek nagyon könnyen átméretezhetők. A vektorgrafikára számos speciális alkalmazás készült, például az Inkscape. A GIMP csak korlátozott mértékben támogatja a vektorgrafikát. Például a GIMP képes az SVG formátumú vektorgrafikák megnyitására és rasterezésére vagy a vektor-útvonalak kezelésére.

18.2 A GIMP indítása

Indítsa el a The GIMP programot a főmenüből. Másik megoldásként gépelje be a `gimp` & parancsot a parancssorba.

18.2.1 Kezdeti beállítások

Amikor először indítja el a GIMP programot, egy beállításvarázsló nyílik meg az előkészítő beállításokhoz. Az alapértelmezett beállítások a legtöbb célra elfogadhatóak. Minden egyes párbeszédpanelben a *Folytatás* gombot nyomja meg, kivéve ha ismeri a beállításokat, és más beállításértéket szeretne megadni.

18.2.2 Az alapértelmezett ablakok

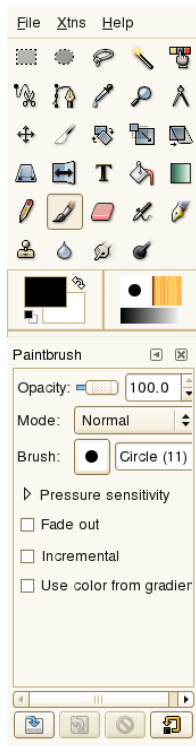
Alapértelmezésben három ablak jelenik meg. Ezek a képernyőn elrendezhetőek és be is zárhatóak, ha már nincs rájuk szükség, kivéve az eszköztárat. Az eszköztár bezárása bezárja az alkalmazást. Az alapértelmezett beállítás szerint a GIMP kilépéskor elmenti az ablakok elrendezését. A program következő elindításakor a nyitva hagyott párbeszédpanelek újra megjelennek.

Az eszköztár

A GIMP főablaka tartalmazza az alkalmazás fő vezérlőeszközeit. Ez az ablak megtekinthető a következő képen: **18.1. ábra - A főablak** (257. oldal). Bezárásával kilép az alkalmazásból. A legtetején lévő menüsor segítségével férhet hozzá a fájlfunkciókhoz,

a kiterjesztésekhez és a segítséghez. Alatta található a különféle eszközök ikonjai. Ha az egérmutatót az ikon fölé tartja, akkor egy rövid leírás jelenik meg róla.

18.1 ábra A főablak

Az aktuális előtér és háttér színe látható két, egymást részben átfedő dobozban. Az előtér alapértelmezett színe fekete, a háttéré pedig fehér. Kattintson a dobozra a színválasztó párbeszédpanel megnyitásához. Lapozzon az előtér és a háttér színek között a doboz jobb felső részén lévő hajlított nyíl szimbólum segítségével. Használja a bal alsó sarokban lévő fekete és fehér szimbólumokat az alapértelmezett színek visszavonásához.

A jobb oldalon az aktuális ecset, a minta és a színátmenet látszik. Kattintson az egyikre a megjelenítettek közül a választó párbeszédpanel megnyitásához. Az ablak alsó részében az aktuális eszköz számos beállítását megadhatja.

Az eszköztár alatt az éppen kiválasztott eszközhöz tartozó opciókat tartalmazó párbeszédpanel látszik. Ha ez nem látható, akkor kattintson duplán az eszköztárban az eszköz ikonjára.

Rétegek, csatornák, útvonalak, visszavonás

Az első szakaszban használja a legördülő dobozt annak a képnek a kiválasztására, amelyre az oldalak utalnak. Kattintson az *Auto* gombra, ha azt akarja, hogy az aktív kép automatikusan kiválasztódjék. Alapértelmezésben az *Auto* funkció engedélyezve van.

A *Rétegek* funkcióval megtekintheti az aktuális képen lévő különböző rétegeket, valamint kezelheti a rétegeket. További információk a következő részben találhatók: [18.5.6. szakasz - Rétegek](#) (270. oldal). A *Csatornák* funkcióval kezelheti és tekintheti meg a kép színcsatornáit.

Az útvonalak egy kép részeinek vektor alapú kiválasztására szolgáló eszközök. Ezek használhatók rajzolásra is. Az *Útvonalak* mutatja meg egy kép számára rendelkezésre álló útvonalakat, és hozzáférést biztosít az útvonalműveletekhez. A *Visszavonás* funkcióval az aktuális képen történt módosítások korlátozott történetét tekintheti meg. Ennek használatáról a következő fejezetben talál leírást: [18.5.5. szakasz - Hibák visszavonása](#) (269. oldal).

18.3 Az első lépések

A GIMP egy kicsit ijesztő lehet az új felhasználók számára, azonban könnyen hasznosnak találják majd, ha már megtanultak néhány alpműveletet. A létrehozás, a megnyitás és a képek elmentése a létfontosságú alapfunkciók.

18.3.1 Új kép létrehozása

Új kép létrehozásához válassza ki a *Fájl* > *Új* menüpontokat, vagy nyomja meg a Ctrl + N billentyűket. Ez megnyit egy párbeszédpanel, melyben elkészítheti az új kép beállításait. Ha kívánja, válassza ki az előre definiált beállítást, melyet *Sablon*-nak hívnak. Egyéni sablon létrehozásához válassza ki a *Fájl* > *Párbeszédpanelek* > *Sablonok* menüpontokat, és használja a megnyíló ablak által ajánlott vezérlőket.

A *Képméret* szakaszban állítsa be a létrehozni kívánt kép méretét képpontokban vagy más mértékegységben. Kattintson a mértékegységre a rendelkezésre álló mértékegységek listájából egy másik mértékegység kiválasztásához. A képpontok közti arányt és a mértékegységet a *Felbontás* menüpontban állítsa be, amelyik akkor jelenik meg, mikor megnyitja a *Speciális lehetőségek* szakaszt. A 72 képpont per hüvelyk felbontás megfelelő az átlagos képernyő megjelenítésnek. Ez megfelelő a weboldalak grafikájához is. A nagyobb felbontást képek nyomtatásához kellene használnia. A legtöbb nyomtatónál 300 képpont per hüvelyk felbontás vezet elfogadható eredményhez.

A *Színkezelés* menüpontban válassza ki, hogy a kép színes legyen-e (*RGB*) vagy *Szürkeárnyalatos*. A képek típusáról további információkat a **18.5.7. szakasz - Képmódok** (270. oldal) szakaszban talál. A *Kitöltés* menüben válassza ki a színt, amellyel a kép kitöltésre került. Választhat az *Előtér színe* és a *Háttér színe* lehetőségek közül, amelyek az eszköztárban vannak beállítva, átlátszó kép esetén ez *Fehér* vagy *Átlátszóság* lehet. Az átlátszóságot bemutatja a szürke ostábla minta. Az új képhez adjon meg egy megjegyzést a *Megjegyzés* menüpontban.

Ha beállítások megfelelnek a kívánalmainak, akkor nyomja meg az *OK* gombot. Az alapértelmezett beállítások visszavonásához nyomja meg a *Visszavonás* gombot. A *Mégse* gomb megnyomása megszakítja az új kép elkészítését.

18.3.2 Egy meglévő kép megnyitása

Egy meglévő kép megnyitásához válassza ki a *Fájl > Megnyitás* menüpontokat, vagy nyomja meg a Ctrl + O billentyűket. A megnyíló párbeszédpanelben válassza ki a kívánt fájlt. Megnyomhatja a Ctrl + L billentyűket is, és közvetlenül begépelheti a kívánt képhez vezető útvonalat. Ezután kattintson a *Megnyitás* menüpontra a kiválasztott kép megnyitásához, vagy nyomja meg a *Mégse* gombot a kép megnyitásának kihagyásához.

18.3.3 Egy kép beolvasása

Egy meglévő kép megnyitása vagy egy új kép elkészítése helyett be is tud olvastatni egyet. A GIMP programból történő közvetlen beolvasáshoz ellenőrizze, hogy az *xsane* csomag telepítve van-e. A beolvasó párbeszédpanel megnyitásához válassza ki a *Fájl > Külső forrás > Xsane: Eszköz párbeszédpanel* menüpontokat.

Készítsen egy előnézetet, ahol a beolvasás tárgya kisebb, mint a teljes beolvasandó terület. Az előnézet elkészítéséhez nyomja meg a *Külső forrás előnézete* gombot az

Előnézet párbeszédpanelben. Ha csak a terület egy részét akarja beolvasni, válassza ki a kívánt téglalap alakú területet az egér segítségével.

Az *xsane* párbeszédpanelben válassza ki, hogy bináris (fekete és fehér, a szürke árnyalatok nélkül), szürkeárnyaltos vagy színes képet olvas-e be, és adja meg a kíván felbontást is. A felbontás növelése a beolvasott kép jobb képminőségét eredményezi. A jobb felbontás ugyanakkor nagyobb fájl és hosszabb beolvasási időt jelent. A kép végső mérete (képpontokban és bájtokban) a párbeszédpanel alsó részén látható.

A *xsane* párbeszédpanelben használja a csúszkákat a gamma felbontás, a fényerő és a kontraszt értékeinek beállítására. Ezek a csúszkák bináris módban nem használhatók. A változások az előnézet ablakban azonnal láthatóak lesznek. Ha elkészítette az összes beállítást, akkor a kép beolvasásához kattintson a *Beolvasás* gombra.

18.3.4 A Kép ablak

Az új, a megnyitott vagy beolvasott képek a saját ablakukban jelennek meg. Az ablak tetején lévő menüsor segítségével lehet hozzáférni az összes képfunkcióhoz. A menühöz úgy is hozzá tud férni, hogy a jobb egérgombbal rákattint a képre, vagy pedig a vonalzók bal sarkában lévő kis nyíl gombra kattint.

A *Fájl* menüpontban találhatóak a szabvány fájlműveletek, mint például a *Mentés* és a *Nyomtatás*. A *Bezár* gomb használata bezárja az aktuális képet. A *Kilépés* gomb használata bezárja az egész alkalmazást.

A *Nézet* menüben lévő elemek segítségével kontrollálhatja a képek megjelenítését és a képablakot. Az *Új nézet* menüpont használatával megnyílik az aktuális kép második megjelenítő ablaka. Az egyik nézetben elkészített változtatások visszaköszönnek a kép összes többi nézetében is. Más nézetek nagyon hasznosak a kép egy részének szerkesztéshez való kinagyításához, miközben a teljes képet lehet látni egy másik nézetben is. Állítsa be az aktuális ablak nagyításának mértékét a *Nagyítás* menüpontban. Ha a *Kiterítés csökkentése* funkció ki van választva, a képablak átméreteződik úgy, hogy az aktuális kép pontosan kitöltse.

18.4 Képek mentése

A *Fájl > Mentés* funkcióknál nincs fontosabb képkezelési funkció. Jobb túl gyakran menteni, mint túl ritkán. Használja a *Fájl > Mentés másként* menüpontokat a kép egy

új fájlneven történő elmentésére. Jó ötlet a képek különböző állapotának különböző néven történő elmentése, vagy másik könyvtárba történő elmentése, mert így könnyen visszaállítható az előző állapot.

Amikor először menti el a képet, vagy először használja a *Mentés másként* menüpontot, egy párbeszédpanel nyílik meg, amelyben meg kell határoznia a fájl nevét és típusát. A felső mezőben adja meg a fájlnevet. A *Mappába mentés* menüpontban az általában használt könyvtárak közül válassza ki azt a könyvtárat, ahová a fájlt menteni akarja. Másik könyvtár használatához, vagy új könyvtár készítéséhez nyissa meg a *Tallózás másik mappa után* menüpontot. Ajánlott engedélyezni a *Fájltípus kiválasztása* menüpontban a *Kiterjesztés szerint* beállítást. Ezzel a beállítással a GIMP program a fájlnevhez fűzött kiterjesztés alapján meg tudja határozni a fájl típusát. A gyakran használt fájl-típusok a következők:

XCF

Ez az alkalmazás saját formátuma. Elmenti az összes réteg és elérési út információt magával a képpel együtt. Még akkor is, ha egy képre egy másik formátumban van szüksége, általában jó ötlet elmenteni egy másolatot XCF formátumban, leegyszerűsíteni a leendő módosításokat. A rétegekről további információkat a [18.5.6. szakasz - Rétegek](#) (270. oldal) című fejezetben talál.

PAT

Ezt a formátumot használják a The GIMP mintákhoz. Egy képnek ebben a formátumban történő mentése lehetővé teszi a GIMP programban a kép mintakitöltőként való használatát.

JPEG

A JPG vagy JPEG fényképekhez és weboldalak grafikáihoz való közönséges formátum átlátszóság nélkül. Ez a tömörítési eljárás lehetővé teszi a fájlok méretének csökkentését, de a tömörítési folyamat információvesztéssel jár. Jó ötlet lehet az előnézet beállítás használata a tömörítési szint beállításához. A tömörítési szint 85 %-tól 75%-ig való beállítása gyakran elfogadható képminőséget eredményez elfogadható tömörítéssel. Szintén ajánlott egy biztonsági másolat készítése olyan veszteségmentes formátumban, mint például az XCF. Ha egy képet szerkeszt, csak a befejezett képet mentse el JPG formátumban. Ismételten betölteni, aztán gyorsan elmenteni egy JPG képet, ez gyenge képminőséget eredményez.

GIF

Habár az átlátszó grafikákhoz régen nagyon népszerű volt, a GIF-et jelenleg kevésbé gyakran használják licenelési problémák miatt. A GIF formátumot mozgóképekhez

is használják. E formátum csak *indexelt* képeket használ. Az indexelt képekről további információkat a következő fejezetben találhat: **18.5.7. szakasz - Képmódok** (270. oldal). A fájlmeret gyakran nagyon kicsi lehet, ha csak néhány színt használ.

PNG

Az átlátszóság, a veszteségmentes tömörítés, a szabad elérhetőség támogatásával és az egyre széleskörűbb böngészőtámogatással, a PNG formátum felváltja a GIF-et mint a legnépszerűbb, átlátszóságot támogató webgrafikai formátum. Egy további előnye a PNG formátumnak, hogy részleges átlátszóságot is kínál, amit a GIF nem tud. Ez lehetővé teszi a lágyabb átmenetet a színes területekről az átlátszó területekbe *élsimítás*.

A képnek a kiválasztott formátumban való elmentéséhez nyomja meg a *Mentés* gombot. A megszakításhoz nyomja meg a *Mégse* gombot. Ha a kép tulajdonságait nem lehet elmenteni a kiválasztott formátumban, egy párbeszédpanel jelenik meg választási lehetőségekkel a helyzet megoldására. Válassza ki az *Exportál* menüpontot, ha ez van felajánlva, mert rendszerint ez biztosítja a kívánt megoldást. Egy ablak nyílik meg a formátumok beállítási lehetőségeivel. Elfogadható alapértelmezett értékeket nyújt.

18.5 Képek szerkesztése

A GIMP számos eszközt nyújt a képeken történő változtatások elkészítéséhez. Az itt leírt funkciók különösen érdekesek az otthoni felhasználók számára.

18.5.1 A képméret megváltoztatása

Amikor egy képet beolvas, vagy a fényképezőgépről egy digitális fényképet betölt, gyakran van szükség arra, hogy egy weboldalon való megjelenítéshez vagy nyomtatáshoz módosítsa a méretét. A képek könnyen kicsinyíthetők átméretezéssel vagy egy részük kivágásával. Egy kép nagyobbá tétele sokkal problematikusabb. A rastergrafikák természete miatt minőségvesztéssel jár egy kép nagyobbá tétele. Átméretezés vagy elvágás előtt ajánlott megtartani egy másolatot az eredeti képről.

Kép vágása

Egy kép vágása úgy működik, mint egy darab papír szegélyének levágása. Válassza ki a vágóeszközt az eszköztárból (egy szikére hasonlít), vagy válassza ki az *Eszközök* >

Átalakító eszközök > *Vágás és átméretezés* menüpontokat. Kattintson abba a sarokba ahonnan indulni akar, és húzzon körvonalat a megtartandó terület köré.

Egy kis ablak nyílik meg információkkal az induló pontról és a kiválasztott terület méretéről. Állítsa be ezeket az értékeket a vágónégyzet sarkára való kattintással és húzással, vagy adja meg az értékeket az ablakban. A *Kiválasztásból* parancs beállítja a vágót pontosan az aktuális kiválasztásra (a kiválasztás magyarázatát lásd a **18.5.2. szakasz - Kép részeinek kiválasztása** (264. oldal) című fejezetben). A képen lévő színváltások alapján az *Automatikus kiterítés* funkció a vágásokat enyhébbé teszi.

Nyomja meg a *Mégse* gombot a vágás megszakításához. Nyomja meg a *Vágás* gombot a kép elvágásához. Az *Átméretezés* eredményei megegyeznek azokéval, melyeket a *Vászonméret megváltoztatása* menüpontban kap, ennek ismertetését a „**A vászonméret megváltoztatása**” **szakasz** (263. oldal) című fejezetben találja.

Kép átméretezése

Válassza ki a *Kép* > *Képatméretezés* menüpontokat egy kép teljes méretének megváltoztatásához. Válassza ki az új méretet a *Szélesség* vagy a *Magasság* megadásával. Átméretezéskor változtassa meg a kép arányait (ez eltorzítja a képet), kattintson a lánc ikonra a mezők jobb oldalán a közöttük lévő kapcsolat megszakításához. Amikor ezek a mezők kapcsolatban vannak, minden érték arányosan fog megváltozni, amikor a mezők egyikében az érték megváltozik. Állítsa be a felbontást az *X felbontás* és az *Y felbontás* mezőkben.

Az *Interpoláció* egy szakértői beállítás, amely kontrollálja az átméretezés eljárást. Amikor befejezte a méret beállítását, a kép átméretezéséhez nyomja meg az *Átméretezés* gombot. A *Visszavonás* gomb megnyomása visszaállítja az eredeti értékeket. A *Mégse* gomb megnyomása megszakítja a műveletet.

A vászonméret megváltoztatása

A vászonméret megváltoztatása olyan, mintha egy szőnyeget helyezne el a kép köré. Ha a szőnyeg kisebb, mint a kép, a kép meg van, de csak egy részét láthatja. Ha a szőnyeg nagyobb, az eredeti képet látja körülötte extra kerettel. Ennek megtételéhez válassza ki a *Kép* > *Vászonméret* menüpontokat.

A megnyíló párbeszédpanelben adja meg az új méretet. Alapértelmezésben a szélesség és a magasság ugyanazt a méreteket tartalmazza, mint az aktuális kép. Ennek megváltoztatásához kattintson a lánc ikonra.

A méret beállítása után határozza meg, hogy az új mérethez képest a meglévő képet hogyan kellene elhelyezni. Használja az eltolásértékeket, vagy húzza a dobozt az alul lévő kereten belül. Amikor elégedett az eredménnyel, a vászon méretének megváltoztatásához kattintson az *Átméretezés* gombra. Kattintson a *Visszavonás* gombra az eredeti értékek visszavonásához, vagy a *Mégse* gombra a vászon átméretezésének törléséhez.

18.5.2 Kép részeinek kiválasztása

Sokszor hasznos, hogy egy képműveletet a képnek csak egy részén végezzen el. Ennek megtételéhez a képnek azt a részét, amellyel dolgozni akar, ki kell választania. A területek kiválaszthatóak az eszköztárban rendelkezésre álló kiválasztóeszközök használatával, a gyorsmaszkkal vagy a különböző lehetőségek kombinálásával. A kiválasztások módosíthatók a *Kiválasztás* menüpont alatt lévő elemekkel is. A kiválasztás területe szaggatott vonallal van körbevonva, ezt hívják *menetelő hangyáknak*.

Kiválasztó eszközök használata

A fő kiválasztóeszközök eléggé könnyen használhatóak. Az útvonal eszköz, melyet a kiválasztáson túl másra is lehet használni, meglehetősen bonyolult és nem térünk ki az ismertetésére. Más kiválasztóeszközök lehetőségeihez használja a *Mód* sorban lévő ikonok egyikét annak meghatározására, hogy vajon a kiválasztott területet ki kell-e cserélni egy másik kiválasztott területtel, hozzá kell-e adni egy másik kiválasztott területhez, ki kell-e vonni egy másik kiválasztott területből vagy metszetét kell-e venni egy másik kiválasztott területtel.

Téglalap kiválasztás

Ezt az eszközt használhatja téglalap vagy négyzet alakú területek kiválasztására. Az eszköz lehetőségeiben válasszon a *Szabad kiválasztás*, a *Rögzített méret* és a *Rögzített méretarány* menüpontok között a kiválasztás méretének és alakjának ellenőrzéséhez. Négyzet alakú kiválasztás elkészítéséhez a szabad kiválasztás módban a terület kiválasztása alatt tartsa nyomva a Shift billentyűt.

Ellipszis kiválasztás

Ezt használja ellipszis, vagy kör alakú területek kiválasztására. Ugyanazok a beállítások állnak rendelkezésre, mint a téglalap kiválasztásnál. Tartsa nyomva a Shift billentyűt a kiválasztás alatt egy kör létrehozásához.

Szabad kiválasztás (lasszó)

Ezzel az eszközzel szabadkézzel rajzoljon egy kiválasztás területet a kép fölött az egér húzásával, a bal egérgomb folyamatos nyomvatartása mellett. A végpontok össze lesznek kötve egy egyenes vonallal, amikor elengedi az eszközt. A belül lévő terület ezután ki van választva.

Egyéni kiválasztás (varázspálca)

Ez az eszköz egy összefüggő területet választ ki a színhasonlóságot alapul véve. Állítsa be a maximális különbséget a színek között az eszköz lehetőségei párbeszédpanel *Küszöb* pontjában.

Szín szerinti kiválasztás

Ezzel a funkcióval kiválasztja az ugyanolyan, vagy hasonló színnel rendelkező a képen lévő összes képpontot, mint amire rákattintott. A színek közti maximális különbséget az eszköz lehetőségei párbeszédpanelben a *Küszöb* menüpontban állíthatja be.

Intelligens ollók

Kattintson a képen a pontok sorozatára. A kattintások során a pontok a színek különbségek alapján összekötődnek. A terület bezárásához kattintson az első pontra. Konvertálja ezt egy rendes kiválasztássá a belsejébe való kattintással.

Gyorsmaszk használata

A gyorsmaszk egy olyan módszer, mely egy kép részeinek kiválasztására szolgál a festőeszközök használatával. Az intelligens ollókat vagy a lasszót (szabadkézi kiválasztóeszköz) használva jó módszer ezt használni egy hozzávetőleges kiválasztás elkészítésére. Aktiválja a gyorsmaszkot a bal alsó sarokban lévő szaggatott négyzettel jelölt kis ikonra való kattintással.

A gyorsmaszk a kiválasztott részt egy piros fedőréteggel jeleníti meg. A valójában piros színű területek nem választódnak ki. Azok a területek, melyek a maszk aktiválása előtt ki voltak választva, szintén kiválasztottak maradnak. A kiválasztás módosítására használja a festőeszközöket. A fehérrel való festés kiválasztja a befestett képpontokat. A feketével való festés megszünteti a kiválasztást a képpontokon. A szürke árnyékai

(színek, melyeket úgy kezel, mint a szürke árnyékát) a részleges kijelölések. A részleges kijelölés megengedi a lágy átmenetet a kiválasztott és a nem kiválasztott területek között.

Használjon a gyorsmaszk megjelenítéséhez más színeket, kattintson a jobb egérgombbal a gyorsmaszk gombra, aztán válassza ki a *Színbeállítás és áttetszőség* parancsot a menüből. Kattintson a színes dobozra a megnyíló párbeszédpanelben az új szín kiválasztásához.

A festőeszköz használata után állítsa be a kiválasztást úgy, ahogy kívánja, konvertálja a gyorsmaszk nézetből normális kiválasztási nézetbe a képablak bal alsó sarkában lévő ikonra való kattintással (jelenleg egy vörös dobozként van megjelenítve). A kiválasztás menetelő hangyákkal újra megjelenik.

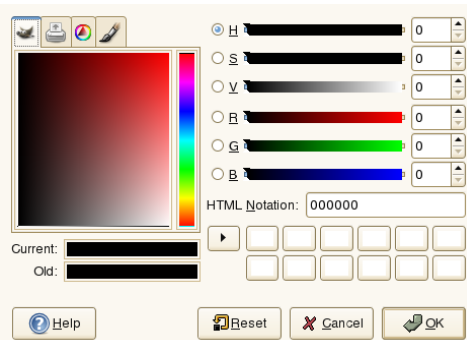
18.5.3 Színek alkalmazása és eltávolítása

A legtöbb képszerkesztő tartalmazza a színek alkalmazását és eltávolítását szolgáló funkciót. A kép egy részének kiválasztásával korlátozhatja azt a területet, ahol a színt alkalmazhatja vagy eltávolíthatja. Amikor kiválaszt egy eszközt és a kurzort egy képre viszi, a kurzor kinézete megváltozik, visszatükrözi a kiválasztott eszközt. Sok eszköz-nél a jelenlegi eszköz ikonja együtt látszik a nyíllal. A festőeszközöknél a jelenlegi ecset körvonala látszik, megengedve azt, hogy pontosan lássa azt, hogy hol fog festeni a képben és milyen nagy a terület, ami be lesz festve.

Színek kiválasztása

A festőeszközök az előtér színt használják. A szín kiválasztásához először kattintson az előtér szín megjelenítő dobozára. Egy párbeszédpanel nyílik meg négy füllel. A különböző színválasztási eljárásokat ezek a fülek nyújtják. Csak az első fül kerül itt ismertetésre (lásd a **18.2. ábra - Az alap színválogató párbeszédpanel** (267. oldal)). Az új szín az *Aktuális* mezőben látszik. Az előző szín a *Régi* mezőben látszik.

18.2 ábra Az alap színválogató párbeszédpanel

A legkönnyebb módja egy szín kiválasztásának a dobozokban a bal oldali színes terület használata. A vékony vízszintes csíokban kattintson a kívánt színhez hasonló színre. A bal oldali nagyobb doboz ezután megmutatja a lehetséges árnyalatokat. Kattintson a kívánt színre. Ez a szín ezután az *Aktuális* mezőben látszik. Ha ez a szín nem az, amit szeretett volna, próbálja újra.

Az *Aktuális* mező jobb oldalán lévő nyíl gomb engedélyezi számos lehetséges szín elmentését. Kattintson a nyíllra az aktuális színnek az előzményekbe való bemásolásához. Az előzményekből rákattintással ki is választható egy szín. Közvetlenül a hexadecimális kódjának megadásával is ki lehet választani egy színt a *HTML jelölés* mezőben.

A színválogató alapértelmezése a színárnyalat szerinti színek kiválasztás, mely általában a legkönnyebb az új felhasználók számára. Telítettség, érték, vörös, zöld vagy kék árnyalat szerinti kiválasztáshoz használja a megfelelő rádiógombot a jobb oldalon. A csúszkák és a számmezők szintén használhatók az aktuális kiválasztott szín módosítására. Kísérletezzen egy kicsit az Önnek legjobb módszer kitalálásához.

Amikor a kívánt szín látszik az *Aktuális* mezőben, kattintson az *OK* gombra. A párbeszédpanel megnyitásakor látott eredeti érték visszavonásához kattintson a *Visszavonás* gombra. A szín cseréjének megszakításához kattintson a *Mégse* gombra.

Egy olyan szín kiválasztásához, amely már létezik az Ön képében, használja a színválasztóeszközt, amelynek az ikonja egy szemcseppentőhöz hasonlít. Az eszköz segítségével állítsa be azt, hogy vajon az előtér vagy a háttér színt kell-e kiválasztani. Ezután kattintson a képen egy pontra, amely úgy néz ki, mint a kívánt szín. Amikor a szín megfelel, kattintson a *Bezárás* gombra az eszköz párbeszédpaneljának bezárásához.

Festés és törlés

Festéshez és törléshez használja az eszköztárban lévő eszközöket. Számos beállítás lehetséges az egyes eszközök finomhangolására. A nyomásérzékeny beállítások csak akkor alkalmazhatók, amikor a nyomásérzékeny rajztáblát használja.

A ceruza, az ecset, a festékszóró és a radír ugyanúgy működnek, mint a valódi megfelelőjük. A tintaeszköz úgy működik, mint egy szép kézírásos toll. Fessen kattintással és húzással. A vödörös kitöltés a kép egy területének kiszínezésére szolgáló eljárás. A kitöltés a képen a szín határvonalakon alapul. A küszöb beállítása módosítja a színváltoztatásra történő érzékenységet.

Szöveg hozzáadása

A képhez a szövegeszközzel könnyen hozzá lehet adni szöveget. Az eszköz lehetőségei közül válassza ki a kívánt betűtípust, a betű méretét, a színét, a sorkizárást, a tördelést és a sortávolságot. Ezután kattintson a képen a kezdőpontra. Egy kis párbeszédpanel nyílik meg, amelyben adja meg a szövegét. Gépelje be a szöveg egy vagy több sorát, és nyomja meg a *Bezárás* gombot.

A szövegeszköz egy speciális rétegen elkészíti a szöveget. Miután hozzáadott egy szöveget, a képpel történő további tennivalókról olvassa el a következő fejezetet: **18.5.6. szakasz - Rétegek** (270. oldal). Amikor a szövegréteg aktív, a képbe történő kattintással újra nyissa meg a beviteli párbeszédpanelt és módosíthatja a szöveget. Változtassa meg a beállításokat az eszközbeállítások módosításával.

Képek retusálása — A klónozóeszköz

A klónozóeszköz ideális a képek retusálásához. Lehetővé teszi azt, hogy a kép egy másik részéből származó információt használva fessen a képen. Ha kívánja, egy mintából is vehet információt.

Amikor retusál, rendszerint jó ötlet egy puha végű kis ecsetet használni. Így a módosítás jobban beleolvad az eredeti képbe.

A képen a forráspont kiválasztásához tartsa nyomva a Ctrl billentyűt, miközben kattintson a kívánt forráspontra. Ezután fessen az eszközzel, mint rendesen szokott. Ha mozgatja a kurzort miközben fest, a kereszttel jelölt eredetipont szintén mozogni fog.

Ha az *Igazítás* funkció *Nem igazított*-ra van beállítva (ez az alapértelmezett beállítás) a forrás visszakerül az eredeti helyére, amikor elengedi a bal egérgombot.

18.5.4 Színszintek megváltoztatása

A képeknek gyakran szükségük van egy kis beállításra, hogy a nyomtatás vagy megjelenítés ideális eredménnyel járjon. Sok programban, amelyeket tapasztalatlan felhasználóknak terveztek, a fényerő és a kontraszt szinteket módosították. Ez működhet és a The GIMP programban is lehetséges, de jobb eredményt kaphat a színszint beállításával.

Ennek megtételéhez válassza ki a *Réteg > Színek > Szintek* menüpontokat. A megnyíló párbeszédpanelben ellenőrizheti a képen a szinteket. Jó eredményeket általában az *Auto* gombra való kattintással kaphat. Az összes csatorna manuális beállításainak elvégzéséhez használja az *Összes csatorna* menüpontban lévő cseppentőeszközöket a kép azon a területeinek a kiválasztására, melyeknek feketének, semleges szürkének vagy fehérnek kell lenniük.

A csatornák egyesével történő módosításához válassza ki a kívánt csatornát a *Csatorna* menüpontban. Ezután húzza a kívánt pozícióba a fekete, a fehér és a középső jelzőt a csúszkában a *Szintek bevitele* menüpontban. Másik megoldásként használja a cseppentőeszközt azoknak a képen lévő pontoknak a kiválasztására melyek fehér, fekete és szürke pontokként szolgálnának a csatorna számára.

Ha az *Előnézet* kocka ki van jelölve, a képablak megmutatja az előnézetét annak, hogy miként fog kinézni a kép az alkalmazott módosításokkal. Amikor az elképzelt eredmény megvalósult, nyomja meg az *OK* gombot a változtatások alkalmazásához. A *Visszaállít* gomb visszaállítja az eredeti beállításokat. A *Mégse* gomb megszakítja a szint beállítását.

18.5.5 Hibák visszavonása

A The GIMP programban készített legtöbb módosítás visszavonható. A módosítások előzményének megtekintéséhez használja az alapértelmezett ablakelrendezésben lévő visszavonás párbeszédpanelt, vagy nyisson meg egyet az eszköztár menüből a *Fájl > Párbeszédpanelek > Előzmények visszavonása* menüpontok használatával.

A párbeszédpanel megmutatja a kiinduló képet és a szerkesztés során elvégzett visszavonható változtatásokat. Használja a gombokat a változások visszavonására és újra

végrehajtására. Így visszaléphet az eredeti kép felé. Ha visszaállított egy módosítást, majd készített egy újat, akkor a visszaállított módosítást már nem lehet újra végrehajtani.

A változások visszavonását és újra végrehajtását a *Szerkesztés* menüpontban is elvégezheti. Másik megoldásként használja a következő gyorsbillentyűket: Ctrl + Z és a Ctrl + Y.

18.5.6 Rétegek

A GIMP programnak nagyon fontos elemei a rétegek. A kép részeinek külön rétegen való rajzolásával a kép maradék részeinek sérülése nélkül lehet változtatni, áthelyezni vagy törölni azokat a részeket. Annak megértésére, hogy működnek a rétegek, képzeljen el egy képet, amely egy rakás átlátszó lapból áll. A kép különböző részei különböző lapokra vannak rajzolva. Ezek az alapok átrendezhetőek, cserélhető, hogy melyik elem legyen felül. Az egyes rétegek vagy a rétegek csoportjai változtathatják a helyüket, így a kép bizonyos részei más helyre kerülhetnek. Új lapokat adhat hozzá, másokat pedig megsemmisíthet.

Használja a *Rétegek* párbeszédpanelét egy kép lehetséges rétegeinek megtekintésére. Használatakor a szövegeszköz automatikusan elkészíti a speciális szövegrétegeket. Az aktív réteg ki van emelve. A párbeszédpanel alján lévő gombok számos funkciót ajánlanak. Ha a párbeszédpanelben a rétegre jobb egérgombbal kattint, akkor a megnyíló menüben még több lehetőség lesz. A kép neve előtti két ikonhely a kép és a kapcsolódó rétegek láthatóságának bekapcsolására szolgál (egy szem jelenik meg, ha látható). A kapcsolt rétegek egy lánc ikonnal vannak megjelölve és csoportként mozgathatóak.

Csak az átlátszósággal (egy alfa csatornával) rendelkező rétegek helyezhetők másik rétegek fölé. Egy réteg hozzáadásához kattintson a jobb egérgombbal, és válassza ki a menüből.

18.5.7 Képmódok

A The GIMP három képmóddal rendelkezik: RGB, szürkeárnyaltos és indexelt. Az RGB egy szokásos színes mód, a legtöbb kép szerkesztésére ez a legjobb mód. A szürkeárnyaltos módot a fekete-fehér képekhez használják. Az indexált mód egy beállított számra korlátozza a képben lévő színek számát. Ezt főleg GIF képeknél használják. Ha egy indexelt kép készítésére van szüksége, akkor rendszerint legjobb a képet RGB módban szerkeszteni, aztán mentés előtt konvertálni indexelt formátumba.

Ha egy formátum egy indexelt képet igényel, a GIMP lehetővé teszi a kép indexelését a mentés során.

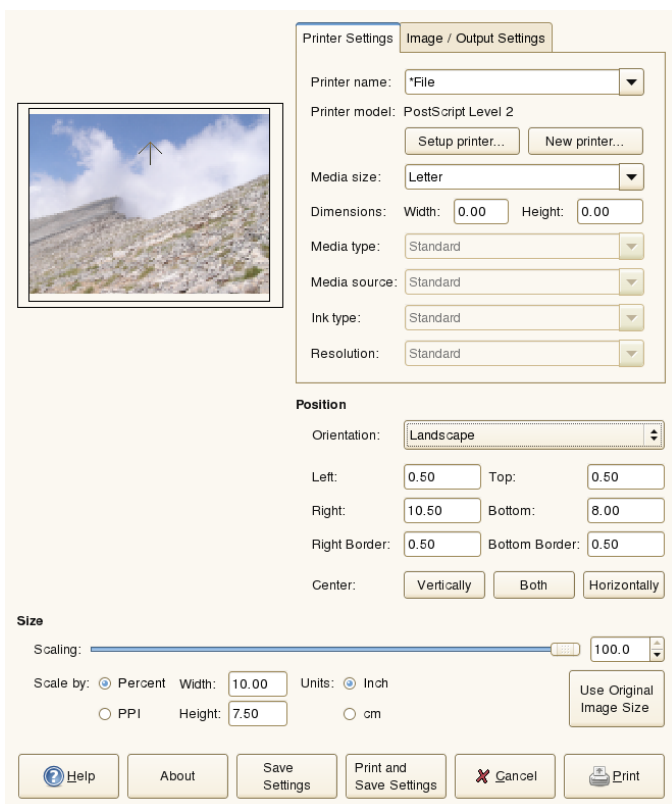
18.5.8 Speciális hatások

A képek javításához, a speciális effektusok hozzárendeléséhez vagy a művészi hatások készítéséhez a GIMP a szűrők és parancsfájlok széles körét tartalmazza. Ezek a *Szűrők* és a *Script-fu* menüpontokban érhetők el. A kísérletezés a legjobb mód annak kitalálására, hogy melyik használható. Az eszköztárban az *Xtns* számos elemet tartalmaz gombok, logók és más egyebek készítéséhez.

18.6 Képek nyomtatása

Egy kép kinyomtatásához válassza ki a *Fájl > Nyomtatás* menüpontokat a kép menüből. Ha a nyomtatója be van állítva a rendszerben, akkor a listában fel fog tűnni. Néhány esetben szükséges lehet egy megfelelő meghajtó kiválasztása a *Nyomtató beállítása* gombbal. Válassza ki a megfelelő papírméretet az *Adathordozó mérete* menüpontban, és a típusát az *Adathordozó típusa* menüpontban. Egyéb beállítások lehetségesek a *Kép/kimenet beállításai* oldalon.

18.3 ábra A nyomtatási párbeszédpanel

Az ablak alsó részén állítsa be a képméretet. Nyomja meg az *Eredeti képméret használata* gombot, ha ezt az értéket magából a képből szeretné felvenni. Ez akkor ajánlott, ha a képen beállított egy megfelelő nyomtatási méretet és felbontást. Állítsa be a kép pozícióját a lapon a *Pozíció* menüpontban lévő mezőkkel, vagy a képnek az *Előnézet* ablakba való áthúzásával.

Amikor elégedett a beállításokkal, nyomja meg a *Nyomtatás* gombot. A jövőbeni felhasználás kedvéért mentse el a beállításokat a nyomtatás gomb használata helyett a *Nyomtatás és beállítások mentése* gomb használatával. A *Mégse* gomb megnyomása megszakítja a nyomtatást.

18.7 További információk

A következő erőforrások hasznosak a The Gimp felhasználóknak még akkor is, ha néhányan közülük egy régebbi verziót használnak.

- A *Segítség* menüpont biztosítja a belső segítségrendszerhez való hozzáférést. Ez a dokumentáció HTML és PDF formátumokban is megtalálható a következő hivatkozáson: <http://docs.gimp.org>.
- A The GIMP programmal használható alap vagy haladó képkezelési technikákról számos oktatóprogramot talál a következő hivatkozáson: <http://gimp.org/tutorials/>.
- A The GIMP felhasználói csoport tájékoztató weboldala a következő hivatkozáson található: <http://gug.sunsite.dk>.
- A The GIMP hivatalos kezdőlapja a következő linken található: <http://www.gimp.org>.
- Carey Bunks könyve a *Grokking the GIMP* egy nagyszerű könyv, amely a The GIMP egy régebbi verzióján alapszik. Habár néhány tekintetben a program megváltozott, kiváló útmutatást nyújt a képkezeléshez. Az online verzió elérhető a következő címen: <http://gug.sunsite.dk/docs/Grokking-the-GIMP-v1.0/>.

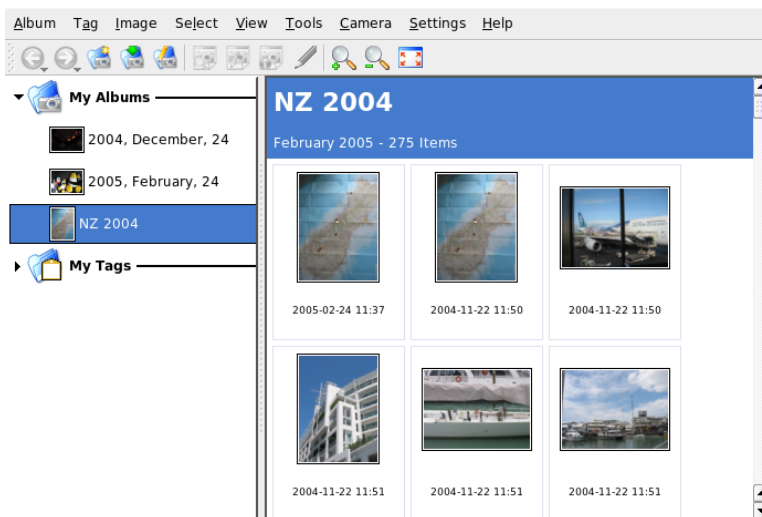
Digitális fényképgyűjtemények kezelése

19

Linuxban a digitális fényképek kezelése nagyon leegyszerűsített. A KDE digiKam programja közvetlenül a fényképezőgépről tölti le a képeket. Segít a fényképek rendezésében és kezelésében, hogy a lehető legjobb eredményt érje el, amikor a képeket másoknak bemutatja. Az alkalmazás számos hasznos modult tartalmaz, amelyek különböző formátumokra konvertálják át a képeket. A képfeljavító modulok tartalmazznak piros-szem-eltávolítást, folteltávolítást és pixelkorrekciót is. A különböző szűrő- és effektusmodulok segítenek abban, hogy a digitális képekből kisebb művészi munkákat készítsen.

A digiKam elindítható a főmenüből vagy az Alt + F2 billentyűkombináció leütésével és a `digikam` parancs begépelésével. Indításkor a Digikam egy két részre osztott ablakot jelenít meg: az albumok a bal oldalon, az aktuális albumban található fényképek a jobb oldalon találhatók. Lásd **19.1. ábra - A digiKam főablaka** (276. oldal). Az ablak jobboldali szélén található a *Címke szűrő*, mely nagy számú megjelenítendő kép szűrésében segít a címkeinformációk felhasználásával. A digiKam címkézésével kapcsolatos részletes információkat lásd: **19.5. szakasz - Címkék kezelése** (279. oldal).

19.1 ábra A digiKam főablaka

19.1 A fényképezőgép beállítása

A képeknek a digitális fényképezőgépről való letöltéséhez egyszerűen csatlakoztassa a fényképezőgépet a számítógépének az USB portjához azzal az USB kábellel, melyet a fényképezőgép gyártója biztosított. A fényképezőgép típusától függően esetleg át kell kapcsolnia a fényképezőgépet egy speciális adatátviteli üzemmódba. A fényképezőgép kézikönyvében ennek utánanézhetsz.

Háromféle lehetősége van a fényképezőgépben lévő képek elérésére. Az USB-háttértár (USB mass storage) vagy a PTP (más néven PictBridge) a leggyakrabban használt protokollok. Néhány fényképezőgép egyiket sem tudja kezelni, és speciális, a gphoto2 által nyújtott illesztőprogramra van szüksége ([19.10. szakasz - Hibakeresés](#) (295. oldal)).

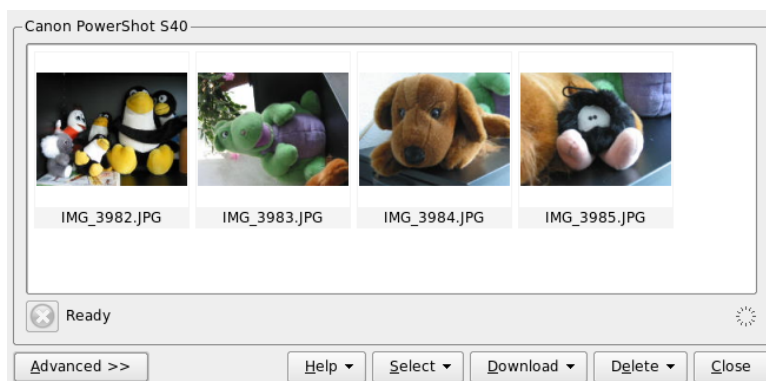
Ha fényképezőgépe beállítható, hogy USB-háttértárként látsszon, akkor válassza ezt a lehetőséget. Miután csatlakoztatta a kamerát a számítógép USB-portjára, és bekapcsolta, azt automatikusan felismeri és fel is csatolja. A KDE lehetővé teszi, hogy kiválasszunk egy tevékenységet, melyet bármely ilyen eszköz felcsatolásához rendelünk. Választhat, hogy a digiKam, illetve egy másik képnéző vagy képfeldolgozó alkalmazás induljon le akkor, amikor egy ilyen jellegű készüléket felcsatolunk.

Egy fényképezőgép beállításához a digiKam alkalmazásban válassza ki a *Kamera > Kamera hozzáadása* menüpontot. Először kísérelje meg a fényképezőgép automatikus felismertetését az *Automatikus felismerés* gomb megnyomásával. Ha nem járt sikerrel, az *Hozzáadás* gomb megnyomásával megkeresheti modelljét a listában.. Amennyiben fényképezőgép-modellje nem szerepel a listában, próbálja meg az egyik régebbi modellt, vagy használja az *USB/IEEE mass storage camera* beállítást, majd hagyja jóvá a választást az *OK* gombbal.

19.2 Képek letöltése a fényképezőgépről

A fényképezőgép megfelelő beállítását követően a képek letöltéséhez csatlakoztassa a fényképezőgépet a számítógéphez, majd válassza ki fényképezőgépe nevét a *Kamera* menüből. A DigiKam megnyit egy ablakot, megkezd a miniatűrök letöltését, és a következő ábrán látható módon megjeleníti azokat **19.2. ábra - Képek Letöltése a fényképezőgépről** (277. oldal). Ha egy képre a jobb egérgombbal kattint, akkor megjelenik egy menü az alábbi lehetőségekkel: *Megtekintés* a kép megtekintése, a *Tulajdonságok* vagy *EXIF információk* megjelenítése, *Letöltés*, vagy *Törlés*. A letöltési ablak alján lévő *Speciális* gombra kattintva átnevezheti a képfájlokat az *Átnevezési jellemzők* használatával, és meghatározhatja, hogyan történjen a fényképezőgép által átadott EXIF információk kezelése.

19.2 ábra *Képek Letöltése a fényképezőgépről*

TIPP: Képek átnevezése

Amennyiben a fényképezőgépe által használt fájlnevek nem kellően informatívak, akkor hasznát veheti a csoportos átnevezési lehetőségeknek. Adjon meg egy egyedi előtagot és esetleg egy dátumot, majd bízza a Digikamra egy sorozatszám megadását.

Válassza ki letöltésre az összes képet a bal egérgomb megnyomásával, illetve egyenként az egyes képekre kattintva a Ctrl billentyűvel egyidejű lenyomásával. Kattintson a *Letöltés* gombra, válassza ki a célt a listából, vagy hozzon létre egy új albumot a *Új album* ponttal, mely automatikusan javasol egy fájlnevet a jelenlegi dátummal. A letöltés megkezdéséhez kattintson az *OK* gombra.

19.3 Képek leíró adatai

A fénykép leíró adatainak megjelenítéséhez tartsa az egérkurzort a kép fölött, ekkor megjelenik egy rövid összegzést tartalmazó előugró leírás, vagy kattintson jobb egérgombbal a fényképre, és válassza az előugró menü *Tulajdonságok* pontját.

A következő információkhoz férhet hozzá:

Általános

Ez a lap felsorolja a fájllal kapcsolatos alapvető információkat, úgymint név, dátum, idő, tulajdonos, néhány albummal kapcsolatos alapvető információ, mint az album neve, valamint megadja a képhez rendelt címkéket, értékeket.

EXIF

Az EXIF információkat a fényképezőgép nyújtja, melyek különféle technikai adatokat tartalmaznak a fényképezőgépről és a képről, úgymint a fényképezőgép gyártója, típusa, expozíciós idő, felbontás. Ha csak az alapvető információkat szeretné áttekinteni, állítsa a *Részletezés szintje* paramétert *Egyszerű* értékre. A teljes adatsor megtekintéséért válassza a *Teljes* lehetőséget.

Hisztogram

A *Hisztogram* lappal egy statisztikát jeleníthet meg grafikusán, mely a kép tónusarányait ábrázolja a sötétől a világos felé. A hisztogrammal ellenőrizheti, hogy vajon a kép készítésekor megfelelő expozíciós időt használt-e.

19.4 Albumok kezelése

A digiKam alapértelmezésben létrehoz egy *Saját albumaim* mappát, melyben az összes képét eltárolhatja. A képeit később almappákba is helyezheti. Az albumok sorbarendezhetők könyvtár-elrendezésük, az albumtulajdonságokban megadott gyűjteménynevük, vagy a létrehozási idejük szerint (ez utóbbi szintén módosítható az egyes albumok tulajdonságainál).

Új album készítésére több lehetőség is kínálkozik:

- Új fényképek letöltése a fényképezőgépről, és a célkönyvtár létrehozása a letöltés közben.
- Új album létrehozása az eszköztár *Új album* gombjának megnyomásával.
- Létező fényképmappa importálása a merevlemezről (válassza az *Albumok > Importálás > Mappák importálása* menüpontot).
- A jobb egérgombbal a *Saját albumok* gombra kattintás, majd az *Új album* lehetőség kiválasztása.

Miután a kívánt módon kezdeményezte az album létrehozását, meg kell adnia néhány alapvető információt az albummal kapcsolatban, úgymint az album címét. Ugyan nem kötelező, de kijelölhet egy gyűjteményt, beírhat megjegyzéseket, és kiválaszthat egy dátumot az albumhoz. A gyűjtemény az albumok közös címke szerinti rendezésének módja. Ha a *Nézet > Albumok rendezése > Gyűjtemény szerint* menüpontot választja, akkor ez a címke a rendezés alapja.. A megjegyzés a főablak fejléccsíkján látható. Ha az albumokat dátum szerint kívánja rendezni, akkor válassza a *Nézet > Albumok > Dátum szerint* menüpontot.

A digiKam a *Saját albumok* listában az album első fényképét használja előnézeti ikonként. Másik fénykép kiválasztásához kattintson a jobb egérgombbal az adott fényképre, majd válassza az előugró menü *Beállítás album előnézetként* menüpontját.

19.5 Címkék kezelése

A különféle albumokhoz tartozó, nagy mennyiségű fénykép kezelése időnként elég bonyolult lehet. A fényképek egyéni kategóriák szerinti, albumokon átívelő rendszerez-

ését a digiKam a *Címkéim* rendszerrel segíti elő. A címkék rendszerezik a képeket, egy képhez több címke is rendelhető.

Tegyük fel például, hogy János barátját különféle alkalmakkor többször is lefényképezte, és a róla készült képeket szeretné albumtól függetlenül összegyűjteni. Egy olyan módszert keres, amellyel könnyen létre lehetne hozni egy áttekintést a Jánosról készített összes képről. A digiKam címke-rendszerével az alábbiakat követve ezt megteheti:

- 1 Válassza ki a *Címke > Új címke* pontot a felső menüsorból, és adja meg az új címke nevét, ami a jelen esetben `┘ nos`. Esetleg állítson be egy ikont, majd az *OK* gombra való kattintással hagyja el a párbeszédpanelt.
- 2 Minden egyes albumban címkézzze fel a Jánost ábrázoló fényképeket úgy, hogy rájuk kattint a jobb egérgombbal, majd kiválasztja az előugró menüből a *Jelölő-címke hozzárendelése > János* pontot.

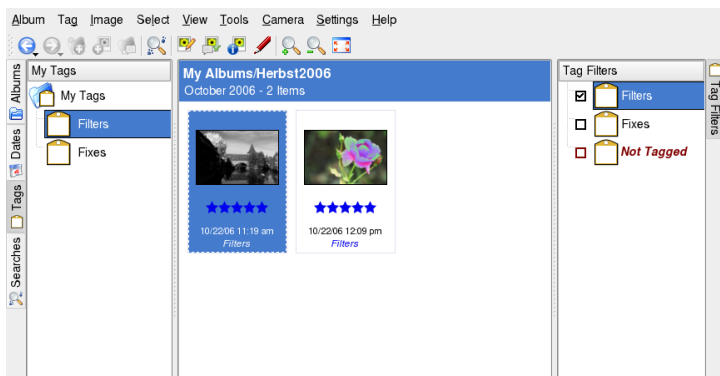
Ha nagy számú képet kell feldolgoznia, a címkézésre egy könnyebb módszer, ha rákattint jobb egérgombbal a képre, majd a megjelenő menüben kiválasztja a *Megjegyzések és címkék szerkesztése* pontot. Itt megadhatja az összes szükséges címkét, valamint megjegyzést és értéket fűzhet a képhez. Ha ezt elvégezte az első képpel, ne lépjen ki a párbeszédpanelből, hanem kattintson az *Előre* gombra, és folytassa az eljárást az album többi képével. Ha befejezte, kattintson az *Alkalmaz* és az *OK* gombra a beállítások alkalmazásához. Folytassa hasonlóképpen a többi albummal és képpel.

Az egy bizonyos címkével (esetünkben `┘ nos`) ellátott összes képnek a teljes gyűjteményből való visszakereséséhez járjon el a következőképpen:

- 1 Nyissa meg a *Címkék* lapot a baloldalon lévő fülek közül.
- 2 Nyissa ki a *Címkéim* tételt.
- 3 Válassza ki a *János* címkét.

Eredményként a gyűjtemény összes ilyen címkéjű képe fog megjelenni.

19.3 ábra Csak a címkézett képek megjelenítése

A főablak jobboldali szélén megjelenő *Címke szűrő* az aktuális albumban szűkíti le a megjelenítendő képek körét azokra, amelyek el vannak látva egy itt kiválasztott címkével vagy címkékkel.

19.6 Hatékony keresési szűrők létrehozása

Egy képgyűjtemény rövid idő alatt kezelhetetlenné válik, ha nem találja meg a módját annak, hogy hogyan tud benne keresni, illetve nagyobb kavarodás nélkül megtalálni a szükséges képeket. A digiKam segít a gyűjtemény szervezésében, két keresési lehetőséget is ajánl:

Egyszerű keresés

Ez egy alapkeresés. Egyszerűen írja be a szöveget, amely összefüggésben lehet a képpel (képnév, címkenév vagy megjegyzés), majd kattinson az *OK* gombra. A keresést elmentheti későbbi használatra, valamint szerkeszthet más már mentett kereséseket, amelyeket a *Kereséseim* listában találhat meg.

Speciális Keresés

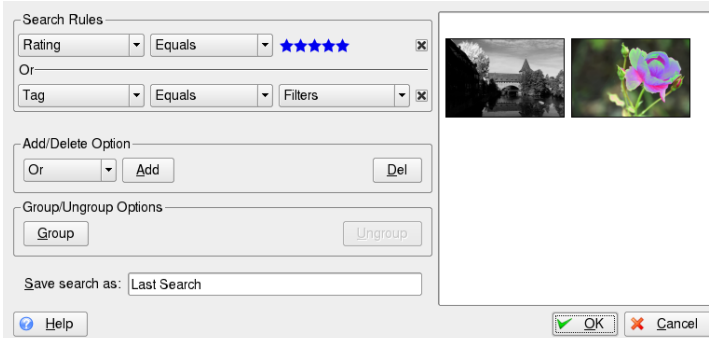
Egy összetett keresési szűrő. Megadhat összetett szabályokat, melyek bármely képtulajdonságot tartalmazhatnak (album, címke, érték, dátum, stb.), illetve szükség szerint összekapcsolhatják azokat. A keresési szűrőket elmentheti későbbi használ-

atra, valamint szerkeszthet más már mentett kereséseket, amelyeket a *Kereséseim* listában találhat meg.

A következő példa azt szemlélteti, hogyan hozhatunk létre *Speciális keresést*-t a képek értéke vagy címkeinformációja alapján:

- 1 Válassza ki a *Keresések* fület a főablak bal szélén.
- 2 Kattintson jobb egérgombbal a *Kereséseim* ikonra, majd válassza ki az *Új speciális keresés hozzáadása* pontot.
- 3 Válassza ki az első keresési kritériumot Ebben az esetben válassza az Érték+Egyenl +5 Csillag feltétel az öt csillaggal értékelt képek kereséséhez.
- 4 A *Feltétel hozzáadása/törlése* részben, válassza ki a *Vagy* pontot, és kattintson a *Hozzáadás* gombra. Egy új keresési szabály adódik a meglévőhöz.
- 5 Válassza ki a második keresési kritériumot Ebben az esetben válassza a Címke+Egyenl +Sz r k feltétel a *Szűrők* címkéjű képek kereséséhez.
- 6 Szükség szerint adjon hozzá egyéb keresési feltételeket, csoportosítsa vagy törölje őket. A keresés eredménye a keresési ablakban jelenik meg.
- 7 Ha el szeretné menteni későbbi használatra a keresést, az *OK* gombbal lépjen ki a *Speciális keresés* párbeszédpanelből.

19.4 ábra *Speciális keresés szűrő létrehozása*

19.7 Képgyűjtemények exportálása

A digiKam számos exportálási lehetőséget nyújt, amelyek segítenek a személyes képgyűjtemények archiválásában, közzétételében. Felajánlja az archiválást CD-re, DVD-re (k3b-val), a HTML exportot és a távoli képgyűjteményekbe való exportot.

A képgyűjteményének CD-re vagy DVD-re történő mentésekor a következőképpen járjon el:

- 1** Válassza az *Album > Export > Archiválás CD-re/DVD-re* menüpontot.
- 2** Végezze el a beállításokat a *CD/DVD archiválás* dialóguspanelben a különböző almenük használatával. Majd az *OK* gombra kattintva indítsa el az írási folyamatot.
 - 2a** A *Kiválasztás* pont segítségével határozza meg, hogy a képgyűjtemény mely részét szeretné archiválni, válasszon ki albumokat, címkéket.
 - 2b** A *HTML interfész* részben döntse el, hogy a képgyűjtemény elérhető legyen-e HTML felületen, illetve hogy a CD/DVD archív rendelkezzen-e az automatikus indítás funkcióval. Adja meg a gyűjtemény címét és képét, a betűtípus és háttér tulajdonságokat.
 - 2c** Ha szükséges, változtassa meg a kötetleíró beállításait az *Adathordozó kötet leíró* menüpontban.
 - 2d** Ha szükséges, az *Adathordozó írás* menüpontban állítsa be az írás paramétereit.

A képgyűjteményének HTML exportálásakor a következőképpen járjon el:

- 1** Válassza az *Album > Export > HTML Export* menüpontot.
- 2** Szükség szerint végezze el a beállításokat a *Képgaléria létrehozása* pábeszédpanelben a különböző almenük használatával. Ha elkészült, az *OK* gombra kattintva indítsa el a galéria létrehozását.
 - 2a** Határozza meg, hogy a képgyűjtemény mely részét szeretné archiválni, a *Kiválasztás* részben válasszon ki albumokat, címkéket.

- 2b** Használja a *Megjelenés* pontot a HTML galéria címének, megjelenésének beállítására.
- 2c** Az *Album* funkcióval határozza meg a galéria helyét a merevlemezen, a galéria képeinek méretét, tömörítését, formátumát és a megjelenítendő metaadatok körét.
- 2d** Az *Indexképek* helyen adja meg a galériában történő navigációhoz használt indexképek méretét, tömörítését és fájltypusát.

A képgyűjteményének egy külső, internetes képgalériába történő exportálásakor a következőképpen járjon el:

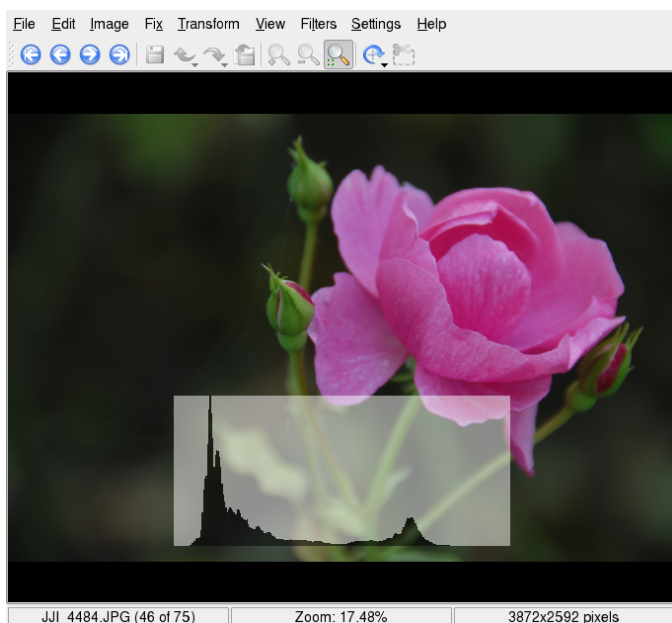
- 1** Szerezzen jogosultságot egy webszerverre, mely otthont ad a galériájának.
- 2** Válassza az *Album > Export > Exportálás távoli galériába* menüpontot, majd kérésre adja meg a weboldal URL-jét, a felhasználói nevét, valamint a jelszavát. A digiKam csatlakozik a megadott webhelyhez, majd megnyitja a *Galéria export* ablakot.
- 3** Határozza meg az új albumának a helyét a galériában.
- 4** Kattintson a *Új album* gombra, majd adja meg a digiKam által kért információkat.
- 5** Töltse fel a képeket az új albumba az *Fényképek hozzáadása* ponttal.

19.8 Képek megtekintése és szerkesztése

A digiKam széleskörű képmegjelenítési és szerkesztési funkciókkal, modulokkal rendelkezik. A digiKam megjelenítési és szerkesztési módjába való átkapcsoláshoz kattintson egy indexképre. A modulok használatához telepítenie kell a *digikamplugins* csomagot.

A *Nézet* ponttal nagyíthatja és kicsinyítheti a képet, valamint adhat hozzá hisztogramokat. A *Hisztogram* lehetőséggel megtekintés közben leellenőrizheti fényképének az expozícióját.

19.5 ábra A hisztogram ellenőrzése

Az *Kép* menüvel szerkesztheti a kép tulajdonságait, megjegyzéseit, címkéit, alkalmazhat alapvető effektusokat, vagy beszúrhat szövegeket:

Textúrázás

Válassza ki az alkalmazni kívánt textúra típusát, és határozza meg, hogy mennyire emelkedjen ki a textúra (*Relief*). A digiKam elvégzi a textúrázást, és elmenti a változtatásokat a kép eredeti példányába.

Kékeretezés

Válassza ki a kép keretét. A keret típusától függően válasszon ki egy vagy két színt a keret számára, és állítsa be a kép körüli keret szélességét. A digiKam létrehozza a keretet, és elmenti a változtatásokat a kép eredeti példányába.

Szöveg beszúrása

Írja be a szöveget, amit a kép fölé szeretne helyezni, válassza ki a karakterkészletet, a karakterstílust és méretet. Válassza ki a szöveg igazítását, és döntsön arról, hogy el legyen -e forgatva a szöveg, illetve hány fokkal legyen elforgatva. Választhatóan megadhat keretet, és beállíthatja azt, hogy a szöveg félígátlású legyen. A digiKam hozzáadja a szövegréteget az eredeti képhez.

19.8.1 A képek javítása, finomhangolása

Használja a *Javítás* menüt a digitális képalkotás számos gyakori hiányosságának kijavítására:

Színek

Elvégzi a kép színekkel kapcsolatos különböző jellemzőinek finomhangolását

Elmosás/Élesítés

A kép élességének finomhangolása, vagy a kép simítása.

Unsharp Mask (élesítés)

Növeli a kép élességét

Újrafókuszálás

Újrafókuszálással próbálja élesíteni a képet.

Vörösszem csökkentés

A vaku által létrehozott vörösszem csökkentése vagy megszüntetése.

Kifestés

„Begyógyítja” a kép hiányos területeit.

Pixelkorrekció

Felismeri és törli a kép hibás pixeleit, amelyek a fényképezőgép érzékelőjének pixelhibáiból származnak.

Restaurálás

Egy mindent magában foglaló kezelést biztosít az olyan képeknek, amelyek mindenféle digitális hibáktól szenvednek, például zaj vagy karcok.

Zajcsökkentés

Eltávolítja a lencsén vagy az érzékelőn lévő por miatt a képre felkerült hibákat (artifact-okat). Ellensúlyozza a digitális fényképezőgép magas ISO beállítása miatt fellépő pixelzajt, és csökkenti a zajt és az artifact hibákat az alacsony minőségű szkennelt képeken.

Szférikus torzítás javítása

Ellensúlyozza a széles látószögű vagy telefontó lencsék okozta domború és homorú torzulásokat.

Elsötétédkorrektció (anti-vignetting)

Ellensúlyozza a széles látószögű vagy telefontó lencsék okozta, a kép szélein vagy közepén megjelenő körkörös árnyékokat (*vignettákat*).

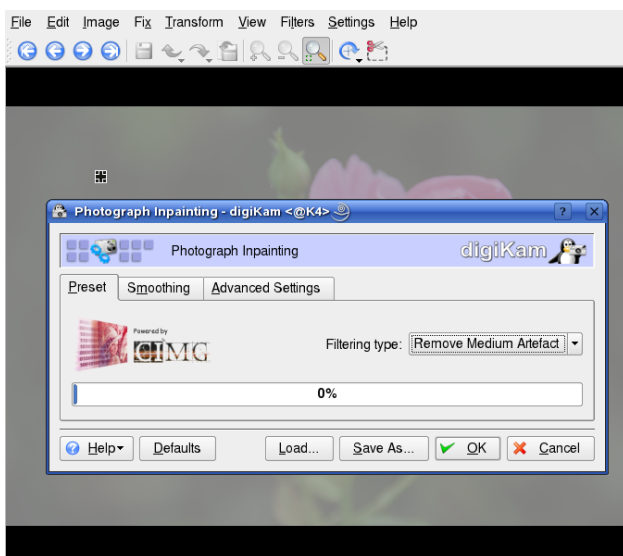
Példaként nézzük meg az *Kifestés* műveletet a *Javítás* menü lehetőségeinek szemléltetésére. Tegyük fel, hogy a lencsén lévő por vagy karc elrontotta a képet. Az ilyen típusú hibák eltávolításához járjon el a következőképpen:

- 1 Nyissa meg a képet.
- 2 Az egérkurzorral válassza ki azt a területet, amelyre a javítást alkalmazni szeretné.
- 3 Válassza a *Javítás* > *Kifestés* menüpontot, vagy nyomja le a Shift + I billentyűkombinációt.
- 4 Határozza meg a hiba eltávolításának módját:
 - Válassza ki valamelyik előre beállított lehetőséget (*Kis hibák eltávolítása*, *Közepes hibák eltávolítása* vagy *Nagy hibák eltávolítása*), majd folytassa a **Lépés 6**-el.
 - Állítsa be saját maga a szűrőparamétereket. Folytassa az **Lépés 5**-el.
- 5 Ha azt választotta, hogy nem az előre beállított szűrőket használja (a *Preset* lapon), nyissa meg a *Símitás* és az *További beállítások* lapot, majd az igényeinek megfelelően adja meg a beállításokat.
- 6 Kattintson az *OK* gombra a beállítások alkalmazásához és a kép - beállításoknak megfelelő - módosításához.

TIPP: Saját szűrőbeállítások létrehozása és későbbi használata

Ha ugyanazt a beállítás-sorozatot többször is használnia kell, ha például egy lencsekarcolás egy teljes sorozat képet elrontott, hozza létre a saját beállítás-sorozatát. Későbbi használat céljára mentse el: kattintson a *Mentés másként* pontra, majd mentse el szövegfájlként. A további képek esetén nyissa meg a *Képkifestés* párbeszédpanelt, kattintson a *Betöltés* gombra, majd válassza ki a szövegfájlt, és alkalmazza a szűrőbeállításokat az *OK* gombra való kattintással.

19.6 ábra A Kifestés funkció használat az artifact-ok eltávolítására

19.8.2 Képtranszformációk alkalmazása

A kép méretezéséhez, forgatásához használja a *Transzformáció* menüt:

Forgatás, tükrözés, tetszőleges forgatás

Elforgatja a képet egy bizonyos szöggel. A *Forgatás* művelet a 90 fok valamely többszörösével forgat. A *Tetszőleges forgatás* esetén bármilyen szöveget megadhat.

Vágás, képarányos vágás

Levágja a képet. A *Vágás* művelet a képnek egy kijelölt négyzet alakú területen kívül eső részét vágja le. A *Képarányos vágás* művelet a képet különböző kifinomult tervezési elvek alapján vágja le.

Perspektíva beállítás

Egy kép perspektíváját állítja be. Ha például szokatlan szögeket fedez fel olyan képekben, amelyek függőleges vagy vízszintes vonalakat tartalmaznak, használhatja ezt az eszköz az azok helyreállítására. Fogja meg a a kép sarkaiban lévő négy fogantyút, mozgassa őket, amíg szükséges. Használja a *Vágás* eszközt az így kapott fekete szélek levágására.

Hajlítás

A kép egyik részét az egyik irányba, a másik részét az ellentétes irányba tolja vízszintesen vagy függőlegesen. Adja meg a függőleges vagy a vízszintes hajlítás szögét, és használja a *Vágás* eszközt az eredményként kapott kép levágására.

Átméretezés, felnagyítás

Nagyítja vagy kicsinyíti a képet. A *Átméretezés* eszköz egy egyszerű felületet nyújt a kép méretének megváltoztatására, a paramétereket pixelben vagy százalékba megadva. Válassza ki, hogy meg akarja-e tartani a képarányt. A *Felnagyítás* alapjában ugyanilyen átméretezési műveletet hajt végre a képen. Az egyszerű átméretezési műveleten felül alkalmazhat szűrőket az átméretezett képre azért, hogy javítsa az eredményül kapott kép minőségét. Ha ki kívánja nyomtatni a végső eredményként kapott képet, válassza a *Felnagyítás* eszközt az egyszerű *Felnagyítás* helyett. A szűrőbeállításokat elmentheti egy szövegfájlba, majd később betöltheti és alkalmazhatja őket további képekre.

Tételezzük fel, hogy a képe egyébként tökéletes, de még nem teljesen elégedett a kompozíciójával, vagy le kell vágnia, hogy reprodukáláskor egy bizonyos papírformátumhoz illeszkedjen. Ebben az esetben használja a *Képarányos vágás* eszközt a következők szerint:

- 1 Nyissa meg a képet.
- 2 Válassza a *Transzformáció > Képarányos vágás* menüpontot.
- 3 Határozza meg a használni kívánt orientációt és képarányt:

Nincs

Szabadon megadhatja a kép levágását az *X, Szélesség* és *Y, Magasság* csúszkák használatával.

Egyéni

Válasszon ki egy egyéni szélesség - magasság arányt az előre beállított értékek helyett.

X:Y arány

Ezek az arányok megfelelnek a fényképek nyomtatásakor általánosan használt papírméreteknél. Válassza ki a céljának legjobban megfelelőt.

Aranymetszés

Művészek és építészek által hagyományosan használt arány (1:1,618), mely harmonikus eredményt nyújt.

Használja a *Max. Max. arány* lehetőséget arra, hogy a vágási területet a megadott arány által lehetővé tett maximális méretre állítsa.

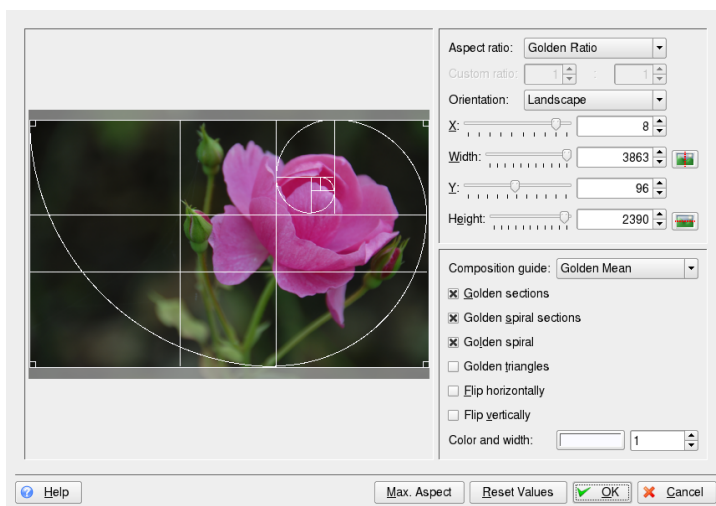
- 4 A vágási terület méretének meghatározása után alkalmazhat kompozíciós szabályokat. A *Kompozíciós segédvonalak* segítenek olyan vágási területet kiválasztani, mely vizuálisan kellemes képet eredményez. Szaggatott vonalak jelennek meg, melyek segítségével jobban megkomponálható a kép.

TIPP: További információk

Ezen lehetőség átfogó leírásához tekintse meg: <http://docs.kde.org/development/en/extragear-graphics/digikam/using-kapp-imageeditor.html>.

- 5 Mozgassa a vágási területet, ha nem kielégítő annak, a kompozíciós szabályból adódó, pozíciója.
- 6 Kattintson az *OK* gombra a kijelölt vágási terület alkalmazásához és a kép levágásához.

19.7 ábra Egyéni levágás létrehozása képarányos vágás alkalmazásával

19.8.3 Szűrők és effektusok alkalmazása

Számos alapvető effektus és szűrő közül választhat, és alkalmazhatja őket a képre azért, hogy művészebb vagy extravagánsabb kinézetet kölcsönözzön neki.

Fekete-fehér

A színes képet fekete-fehérré alakítja. rendszerkép készítése Válassza a *Semleges fekete-fehér* menüpontot egy egyszerű szürkeárnyaltos kép előállításához. Egy színes szűrő használatát (zöld, narancssárga, piros vagy sárga) utánozza valamelyik *Fekete-fehér ... szűrővel* lehetőséget választva, ezáltal kihangsúlyozza az eredeti kép bizonyos színű területeit. Különböző sötétszoba vegyszerek színező hatását utánozza a *Fekete-fehér ... tónussal* } lehetőségek valamelyikét választva.

Esőcseppek

Az esőcsepp-effektust alkalmazza a képre. Határozza meg a cseppek méretét és számát, végül adja meg a cseppek okozta torzulás mértékét (*Halszem*).

Infravörös film

Infravörös film használatát utánozza, ezzel kissé szürreális hatást érve el. Az eredmény lényegesen különbözik az eredeti képtől. További filmszemcsézettséget

ad a képhez, és finomhangolja az érzékenységet (ISO) a még művészebb hatás elérése érdekében.

Olajfestmény

Egy olajfestményt utánoz. Határozza meg az ecset méretét és a képre alkalmazott simítás mértékét.

Dombornyomás

A képnek papírlapra történő dombornyomását utánozza. Válasszon egy megfelelő mélységet.

Szolarizáció

A túlexponálás hatását utánozza.

Torzítás-effektusok

Különbőle különleges torzítás-effektusokat alkalmaz a képre, például halszem. Határozza meg a típust, szintet és az ismétlődést.

Filmszemcse hozzáadása

Filmszemcsézettséget ad a képhez, érdes hatást kölcsönözve ezáltal neki.

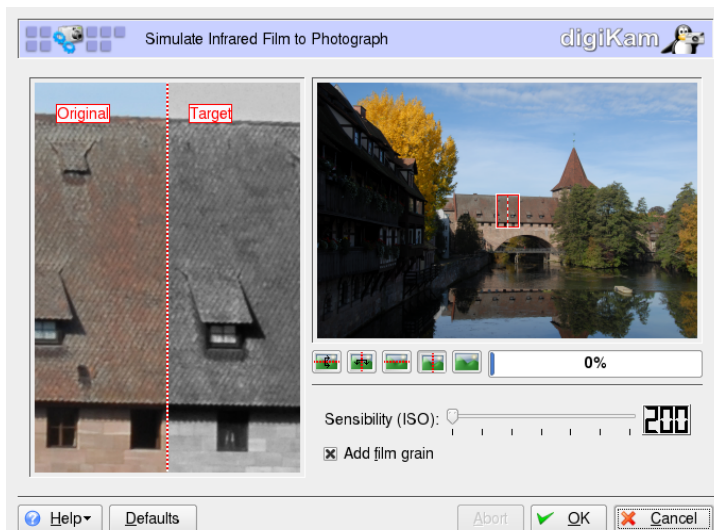
Elmosás-effektus

Elmosódottá teszi a képet utánozva ezzel a rossz fókuszbeállítást vagy azt, hogy a felvétel készítése közben valami elmozdult.

Szénrajz

Fekete-fehér szénrajzzá alakítja a képet. Válasszon egy megfelelő tollméretet, és határozza meg a képre alkalmazott simítás mértékét.

19.8 ábra Infravörös fényképezés szimulációja

19.9 Hasznos eszközök

A digiKam számos hasznos kis segédeszközt nyújt a képgyűjtemények kezeléséhez és a képek feldolgozásához. Az *Eszközök* menüben találja őket:

Többször szereplő fényképek keresése

Ha feltételezi, hogy a gyűjteménye számos ismétlődést tartalmaz, ezzel a lehetőséggel megkeresheti és törölheti őket. Először válassza ki, hogy melyik albumra vagy címkére terjed ki a keresés. Kattintson az *OK* gombra a keresés elindításához. Ha a gyűjteménye tartalmaz ismétlődést, egy osztott képernyőn jelennek meg párossával a képek, és az egyiket kitörölheti a párból megszüntve ezzel az ismétlődést.

Naptár létrehozása

Egy egyszerű naptárt készít egy szabvány elrendezés alapján, csak a képeket, a papírméretet és a katarterkészletet kell kiválasztania.

Diavetítés

Diavetítéssel bemutatja a képgyűjteményt. Határozza meg a vetítendő diák körét, az alkalmazott effektusokat és a képekkel együtt megjelenítendő információkat. Állítsa be a képek közötti késleltetést, majd indítsa el a diavetítést.

RAW képkonverter (egyenként)

A digiKam támogatja a különböző, gyártófüggő RAW formátumú képek szokványos formátumokba, például JPEG vagy PNG, történő konvertálását.. Ezzel a lehetőséggel egyenként lehet a képeket konvertálni. Ha több képet kell konvertálnia, használhatja a kötegelt konvertálási lehetőséget: *Eszközök > Kötegelt folyamatok > RAW képkonverter (Kötegelt)*. A következő helyen leellenőrizheti, hogy digiKam a fényképezőgépének a RAW formátumát támogatja-e: <http://www.cybercom.net/~dcoffin/dcraw/>.

Kötegelt folyamatok

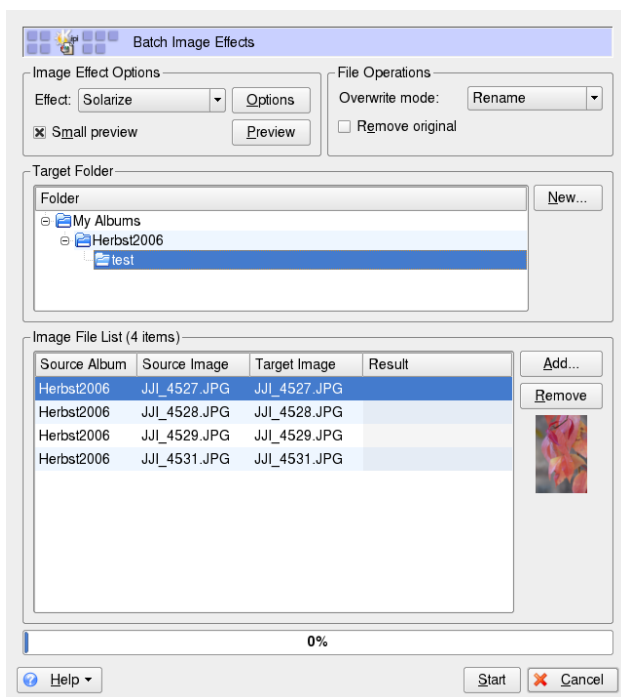
Egy bizonyos műveletet egyszerre hajt végre nagy számú fájlra. Bekeretezi a képet, szerkeszti a színeket, különböző effektusokat és szűrőket alkalmaz, átnevezi és átméretezi a képet, úratömöríti őket vagy RAW konverziót hajt végre.

Például a következő kötegelt folyamat szolarizációs-effektust hajt végre egyszerre sok képen. A kötegelt feldolgozás számára a képek sorbaállításához és a feldolgozási művelet végrehajtásához járjon el a következőképpen:

- 1 Válassza ki az *Eszközök > Kötegelt folyamatok > Kép effektusok* menüpontot, vagy kattintson jobb egérgombbal az album nevére, és válassza ki a *Kötegelt folyamatok > Kép effektusok* menüpontot.
- 2 Állítsa be effektusnak a *Szolarizáció* lehetőséget, majd kattintson a *Beállítások* gombra az effektus mértékének meghatározásához és egy választható előnézeti kép megjelenítéséhez..
- 3 Határozza meg, hogy a transzformáció végrehajtása után átnevezi vagy felülírja az eredeti képet, vagy még el is távolítja azt.
- 4 Állítson be a célmappát az eredményül kapott képek tárolására. Ha nem az eredeti mappába szeretné elhelyezni az új képeket, kattintson a *Új* gombra, és vegyen fel egy új mappát vagy almappát. Az egér segítségével válassza ki az új mappát.
- 5 Fogadja el vagy módosítsa a transzformációra váró képeket.
- 6 Kattintson a *Indítás* gombra a transzformáció megkezdéséhez.

A digiKam tájékoztatja a transzformáció előrehaladtáról és befejeztéről.

19.9 ábra Kötegelt feldolgozás: képek szolarizációja

19.10 Hibakeresés

Bár a SUSE Linux Enterprise és a digiKam a fényképezőgépek széles körét támogatja, esetleg alkalmanként találkozhat valamelyikkel a következő problémák közül, miközben a digitális fényképezőgépet a SUSE Linux Enterprise rendszerrel használja:

Nem sikerül letöltenie a fényképezőgépről a képeket

Ha a képek letöltése nem sikerül egyik protokoll használata esetén sem (PTP vagy USB), próbálja meg a digiKam helyett inkább a parancssort használni. A `gphoto2 --P` parancs inicializálja a fényképezőgépet, és ha azt a `gphoto2` támogatja, letölti a képeket.

A fényképezőgépet a digiKam nem támogatja hivatalosan

Próbáljon meg a `gphoto2 --list-cameras` paranccsal és a <http://www.gphoto.org/> weboldal segítségével információkat szerezni arról, hogy milyen a fényképezőgépek a támogatottsága a Linux rendszerben.

Ha a fényképezőgép nincs benne az ott megadott listában, távolítsa el belőle az adattárolót, és használjon egy kátyaolvasó eszközt (akár egy külsőt vagy belsőt). Mihelyt az adathordozót felismeri a rendszer, akkor fel is csatolja automatikusan, így beimportálhatja a képeket a digiKam gyűjteményébe az *Albumok > Importálás > Képek hozzáadása* vagy az *Albumok > Importálás > Mappa importálása* művelettel.

19.11 További információk

További információkért a digitális fényképezőgépek Linux rendszerben való használatával kapcsolatban forduljon a következő Weboldalakhoz:

- <http://docs.kde.org/development/en/extragear-graphics/digikam/index.html> - A hivatalos digiKam kézikönyv
- <http://docs.kde.org/development/en/extragear-graphics/digikamimageplugins/index.html> - digiKam bővítőmodul dokumentáció
- <http://www.gphoto.org> - Információk a gPhoto2-ről
- <http://www.gphoto.org/proj/libgphoto2/support.php> - A támogatott fényképezőgépek egy átfogó listája

Zene és filmek lejátszása

A telepítés alatt normális esetben a YaST automatikusan felismeri és beállítja a számítógépe hangkártyáit. Egyébként pedig (vagy ha új hangkártyát telepít) indítsa el a YaST rendszert, és állítsa be kézzel a hangkártyát a *Hang* modul segítségével. A hangkártya beállítása után szabályozhatja a hangerőt és az egyensúlyt a keverő segítségével, vagy elindíthat más hangalkalmazásokat.

A Linux sokféle hang- és multimédia-alkalmazást kínál. Számos ilyen alkalmazás alapértelmezés szerint telepítve van a Linux rendszerére. Az itt leírt alkalmazásokkal szabályozható a lejátszás hangereje és a csatornák egyensúlya, lejátszhatók a CD-k, a zene- és mozgókép-fájlok.

Abban az esetben, ha valamelyik felsorolt alkalmazás nincs alapértelmezés szerint telepítve a rendszerére, használja a YaST-ot a hiányzó csomagok telepítésére. Használja a YaST csomagkezelőt a csomagok nevének megkereséséhez.

20.1 Keverők

A keverők kényelmes vezérlőeszközt biztosítanak a számítógépek kimeneti és bemeneti hangerejének és egyensúlyának szabályozásához. Az alapértelmezett KDE és GNOME keverő-kisalkalmazások leírását a KDE és GNOME fejezetekben találja.

A különböző keverők között a fő eltérés a felhasználói felületük megjelenésében van. Számos olyan keverő létezik azonban, amelyet adott hardvereszközhöz készítettek. Az egyik példa az envy24control, az Envy 24 hangkezelő lapkához készült keverő. Egy másik példa a hdspmixer, amely az RME Hammerfall kártyákhoz használható. A rendelkezésre álló keverők közül válassza ki azt, amely legjobban megfelel az igényeinek.

TIPP: A keverő elindítása

Általában tanácsos a keverőalkalmazást még a többi hangalkalmazás előtt megnyitni. A keverővel ellenőrizze és állítsa be a hangkártya ki- és bemeneti vezérlését.

20.2 Zenefájlok lejátszása

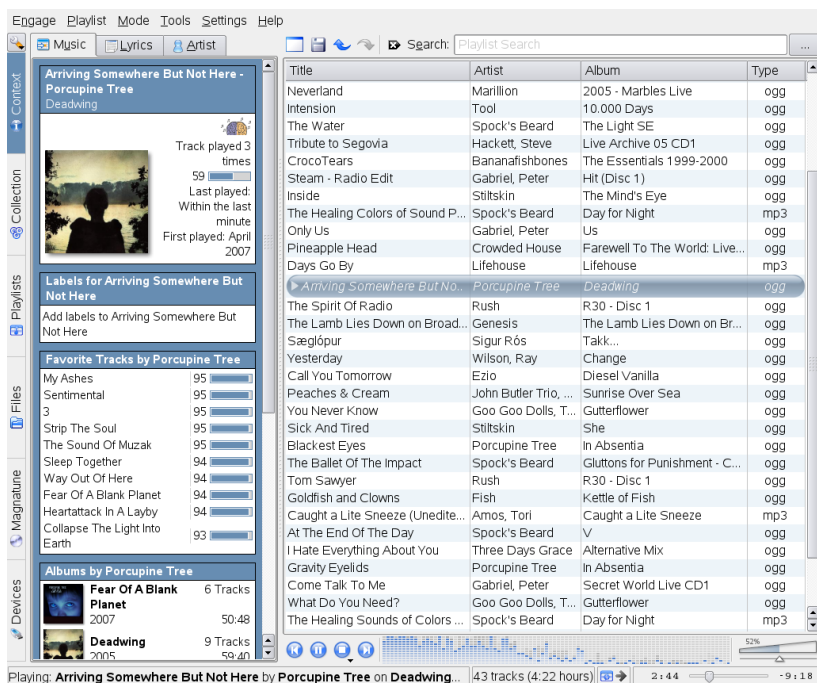
Linuxban különféle programokat talál zenefájlok, például OGG vagy WAV fájlok lejátszására. A KDE például az amaroK és a JuK programot kínálja.

20.2.1 Az amaroK médialejátszó

Az amaroK zenelejátszó lehetővé teszi számos különböző hangformátum lejátszását, lejátszólista létrehozását, zene importálását cserélhető adathordozóról, például hordozható MP3 lejátszóról vagy külső merevlemezről (illetve zene feltöltését cserélhető adathordozóra), valamint internetes rádiók adásának hallgatását. A támogatott fájlformátumok a használt motortól függenek.

Első elindításkor az amaroK elindít egy *Első futtatás varázslót*, amely segítséget nyújt az amaroK beállításában. Adja meg, hogy az amaroK hol keresgéljen zenegyűjteményeket. Az amaroK végigkeresi ezeket a mappákat lejátszható fájlok után. Az amaroK alapértelmezésben úgy van beállítva, hogy rekurzívan keressen (vagyis minden alkönyvtárat is felvegyen a keresésbe), figyelje a kiválasztott könyvtárak tartalmának változását, és minden itt talált lejátszólistát importáljon. A varázslóval elvégzett minden beállítás módosítható később is a *Beállítások > AmaroK beállítása* választásával elérhető beállítások párbeszédpanelén.

20.1 ábra Az amaroK médialejátszó

Gyorskalauz

Az induláskor az amaroK végigkeresi a gyűjteményét alkotó mappákat a zenefájlokért. Bár lehet úgy is használni az amaroK programot, hogy ne készítsen gyűjteményt, de ez nem ajánlott, mivel a legtöbb hatékony speciális funkciója csak létező gyűjtemény esetén érhető el.

Az amaroK főképernyője két részre van osztva. A bal oldalon lévő oldalpanelen több különböző nézet látható: a zenegyűjtemény, egy környezetpanel, a lejátszási listák, egy fájlkereső stb. Az ablak bal szélén található fülekre kattintva a böngésző megváltoztatható. A jobboldali rész tartalmazza a lejátszólista-ablakot és alatta a lejátszót (ha nem úgy állította be, hogy külön ablakban jelenjen meg).

Zene lejátszásához csak egyszerűen át kell húzni a lejátszani kívánt tételt az oldalpanel keresőiből és bedobni őket a lejátszási lista területére. Használja a Shift vagy Ctrl billentyűket egyszerre több tétel kiválasztásához. Egy tétel lejátszásához kattintson rá

duplán a lejátszólistában. A helyi menü segítségével lejátszás közben a listába felvehet, illetve törölhet is belőle elemeket. A lejátszólista területe fölött lévő ikonokat használva a következők végezhetők el: lejátszólista törlése a *Törlés* ikonnal, *Lejátszólista mentése másként*, váltostatások *Visszavonása* vagy végrehajtása *Mégis*, valamint *Keresés* valamely zeneszám után. A lejátszási mód megváltoztatásához vagy kattintson néhányszor az amaroK állapotsorában lévő *Ismétlés* vagy *Véletlen* ikonra, vagy válassza ki az amaroK menü *Mód* kínálatából a megfelelőt.

Az oldalsávböngészők

Környezet

Ezen a lapon az éppen lejátszott zeneszámmal kapcsolatos információkat és statisztikákat tekintheti meg. A *Környezet* böngészőn belül az oldalsávon lévő fülekre kattintva válthat a különböző nézetek között. Kattintson az *Előadó* fülre például ahhoz, hogy az amaroK elkezdjen keresni a vonatkozó Wikipédia szócikkek közt, amelyeket aztán megjelenít a helyi böngészőben. A zeneszámok szövegének megtekintéséhez kattintson a *Dalszöveg* fülre ahhoz, hogy elinduljon a keresés és megjelenjen az eredmény. A *Zene* fül, megjeleníti az album borítóját, ha ez rendelkezésre áll (lásd „*A borítókezelő*” szakasz (302. oldal)), valamint a jelen zeneszámmra vonatkozó hallgatottsági statisztikát.

Gyűjtemény

Ezzel a nézettel kezelheti és megjelenítheti a saját zenei címgyűjteményét. A böngésző tetején lévő eszköztár segítségével beállíthatja a gyűjtemény megjelenítésének módját, illetve újraszervezheti a gyűjteményt. A *Group By* (Csoportosítás) segítségével megadhatja a böngészőben megjelenített címek sorrendjét. Választhat az előre megadott szempontok közül, vagy létrehozhatja a saját rendezési szempontját az *Elsődleges*, *Másodlagos* és *Harmadlagos* paraméterek megadásával. A következő négy ikon három nézet közötti váltást tesz lehetővé: egyszerű nézet és iPod* nézet, valamint a nagy zenegyűjtemények praktikusabb megtekintését lehetővé tevő *Osztópontok megjelenítése*. Használja a szomorú arc ikont olyan mappák létrehozásához vagy törléséhez, amelyeket az amaroK végig fog pásztázni a gyűjteményhez fűzendő zenékért.

Valamely zeneszám vagy album megkereséséhez, illetve a gyűjtemény e célból való szűréséhez adja meg a címet (vagy a cím egy részét) a fent található kereső mezőben. Minden egyes megadott karakter szűkíti a keresést, aminek hatására a begépzett karakterekhez igazodik a böngészőben megjelenített válogatás. Valamely metaadat - mint például *Műfaj* vagy *Bitráta* - keresése, illetve több keresési feltétel

kombinálása esetén a *Szűrő beállítása* párbeszédablak megnyitásához kattintson a kereső mező jobb oldalára.

Lejátszólisták

A lejátszólista-böngészővel különböző lejátszólistákat érhet el. A *Lejátszólisták*-böngésző a saját gyűjteményének mappáiban található személyes lejátszólistáit tartalmazza. Minden alkalommal, ha létrehoz és elment egy új lejátszólistát a lejátszólista-ablakból, akkor az itt megjelenik. Új lejátszólista létrehozása vagy importálása, illetve almappa hozzáadása végett kattintson a jobb oldali egérgombbal a *Lejátszólista* mappára. Ha a lejátszólista-ablakból új elemeket szeretne hozzáadni egy létező lejátszólistához, egyszerűen húzza át őket a böngészőablakban lévő lejátszólistára.

FONTOS: Lejátszólisták megosztása más lejátszóprogramokkal

Mentse el a lejátszólistáit `m3u` formátumban, így megoszthatja őket olyan lejátszókkal, amelyek ugyanezt a formátumot használják.

Az *Okos lejátszólisták* funkció a gyűjtemény különböző nézeteit ajánlja fel, például soha nem játszott számok, legújabb számok vagy számok listázása stílus szerint. Ha például véletlenszerű lejátszólistát kíván létrehozni gyűjteményéből, válassza az *50 véletlenszerű zeneszám* beállítást, majd húzza a tartalmat a lejátszólista területébe. Almappa hozzáadásához, illetve saját okos lejátszólistájának létrehozásához kattintson a jobb oldali egérgombbal az *Okos lejátszólisták* mappára.

A *Rádióadások* funkció lehetővé teszi élő rádióadások hallgatását az internetről. Egy széleskörű lista eleve található az amaroK programban. Kattintson jobb egérgombbal újabb rádióadások felvételéhez, vagy almappák létrehozásához.

A *Podcastek* ponttal podcasteket importálhat az amaroK programba. A jobb egérgombbal való kattintásra megnyíló menüben felvehet podcasteket, létrehozhat almappákat vagy beállíthatja a pásztázási időintervallumot.

Fájlok

Ez a fül egy olyan fájlböngészőt nyit meg, amely a standard KDE fájlkezelő párbeszédablakhoz hasonlít. A felül lévő ikonokat használhatja a fájlrendszerben való navigáláshoz, a nézet megváltoztatásához, valamint könyvjelzők létrehozásához. Adjon meg egy URL-t vagy egy mappa elérési útvonalát közvetlenül a szövegbeviteli mezőben. A megjelenő tartalmak közül húzza a kívánt elemeket a lejátszólistába.

Magnatune

Ezen a lapon kapcsolatba léphet a Magnatune áruházszal, ahonnan on-line módon vásárolhat zenét. A *Frissítés* gombra való kattintás után megtekintheti a magnatune.com által felkínált albumokat és címeket. Az albumok *Műfaj* szerint rendezhetők, néhány zeneszám pedig az amaroK segítségével meghallgatható. Zenét az *Album vásárlása* gombra kattintással és a fizetési mód részleteinek megadásával vásárolhat.

Eszközök

Ha Ön rendelkezik MP3-lejátszóval vagy külső merevlemezzel, ezt a böngészőt alkalmazva állíthatja be hordozható eszközét, illetve érheti azt el az amaroK-ból.

A borítókezelő

Az amaroK programmal a gyűjtemény minden albumához hozzárendelhet egy borítót. A *Borítókezelő*vel könnyedén hozzárendelhet, törölhet és lekérhet albumborítókat.

A borítókezelőt az *Eszközök > Borítókezelő* menüponttal indíthatja el. Az ablak bal oldalán egy fanézetben jelenik meg a gyűjteménye összes előadójának a felsorolása. Az ablak fő része az összes album borítóját listázza ki. A megjelenített borítók szűréséhez kattintson egy előadóra a fanézetben vagy írjon be egy nevet az ablak tetején megjelenő beviteli mezőbe. A *Nézet* lehetőséggel kiválaszthatja, hogy mi jelenjen meg: az összes album, a borítóval rendelkező albumok vagy a borítóval nem rendelkező albumok.

A borítók albumokhoz való hozzárendelésének három különböző módja van:

Automatikus borító-hozzárendelés

Az amaroK automatikusan le tudja kérni az Amazonról a főablakban megjelenő albumok összes hiányzó borítóját. Az *Amazon-site kiválasztása* ponttal határozza meg, hogy melyik Amazon webszerverről történjen a lekérés, majd kattintson A *hiányzó borítók letöltése* elemre.

FONTOS: Helyes címkézés szükséges

Az amaroK az *Előadó – Album* lekérdezési paramétert használja. a borítónak az Amazonról való lekérésére. Ezt az információt a zenei fájl címkéiből nyeri. Minél jobb a címkék, annál nagyobb a találati arány az automatikus borítóletöltéskor.

Egy az Amazonról letöltött borító kézzel történő kiválasztása

Ha nagyobb beleszólást szeretne abba, hogy milyen legyen a borítókép, illetve borító lekérésekor milyen legyen a lekérdező karakterlánc, kattintson a fő ablakban a jobb egérgombbal egy albumra, majd válassza a *Lekérés az amazon.com-ról* pontot. A *Következő Borító* funkció lehetővé teszi, hogy körbelépeghessen az egyes elérhető borítókon. A *Mentés* gombbal kiválaszthatja az aktuális borítót, és hozzárendelheti a kiválasztott albumhoz. Ha nincs megelégedve a megjelenített borítókkal, használja az *Új keresés* elemet a keresés finomítására. Az főablak eszköztárában lévő *Amazon-site kiválasztása* elemmel határozza meg, hogy melyik Amazon webszerverről történjen a borítók lekérése.

Borítók kézzel történő hozzárendelése

Ha már rendelkezik saját borítóképekkel, az albumokhoz rendelheti azokat, ha jobb egérgombbal rákattint az albumra, és az *Egyéni kép beállítása* pontot választja.

Vizuális megjelenítés

Ha az amaroK vizuális megjelenítési módjai telepítésre kerültek, többfajta grafikus effect közül választhat a zene megjelenítéséhez az *Eszközök > Vizuális megjelenítés* választásával. Az amaroK saját vizuális megjelenítése a lejátszóablakban történik. Az animációra kattintva körbelépegethet a különböző elérhető kijelzési módokon.

Az amaroK tálcáikon

Hasonlóan más KDE-alkalmazásokhoz az amaroK megjelenít egy ikont a KDE rendszertálcán. Ezen ikon segítségével számos amaroK funkciót vezérelhet. Az ikon fölé mozgatva az egérmutatót, információk jelennek meg az éppen játszott zeneszámról, az egérgörgő ezzel egyidőben történő görgetésével pedig a lejátszás hangereje csökkenthető és növelhető. A bal egérgombbal egyszer kattinva bezárhatja az alkalmazás ablakát a lejátszás zavarása nélkül. Ismét kattintva az ablak újra megnyílik. A középső egérgombbal kattintva szüneteltetheti, illetve újra kattintva folytathatja a lejátszást. Jobb egérgombbal kattintva egy helyi menü jelenik meg, amelyből elérheti a lejátszó vezérlő-funkcióit és kiléphet az amaroK-ból.

A Shift és a Ctrl billentyűk, illetve az egér együttes használatával még speciálisabb funkciókat érhet el. Ha a Shift lenyomásával görgeti az egérgörgőt, kereshet az aktuális számban. Ha a Ctrl lenyomásával görgeti az egérgörgőt, ugrálhat a számok között a lejátszólistában.

Esetleg rá is húzhat tételeket a tálcáikonra, hozzáadva ezzel őket az aktuális lejátszólistához. Egy előugró menü nyílik meg, ahol a következő lehetőségek közül választhat: a szám hozzáfűzése a lejátszólistához, hozzáfűzése és lejátszása, illetve besorakoztatása az aktuális szám mögé.

20.3 Hang-CD-k kezelése

Számos mód kínálkozik kedvenc zenei számainak meghallgatására. Akár a CD-t vagy annak digitalizált változatát játssza le. A következő szakasz jellemmez néhány CD-k lejátszására, valamint hang-CD-k digitalizálására szolgáló alkalmazást.

A saját CD készítésével kapcsolatos információkat lásd: [21. fejezet - CD-k és DVD-k írása](#) (311. oldal).

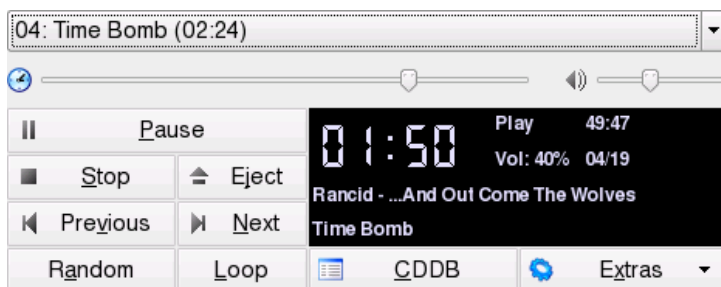
FONTOS: CDDA és analóg CD lejátszás

A hang-CD-k lejátszásának két különböző módja van. CD és DVD meghajtók képesek analóg módon CD-t lejátszani, beolvassák a hangadatokat, és továbbküldik a kimeneti hangeszköznek. Néhány PCMCIA, FireWire vagy USB használatával csatlakozó külső meghajtónak szüksége van a CDDA (Compact Disk Digital Audio) használatára ahhoz, hogy először kibontsa a hangadatokat, mielőtt digitális PCM-fájlként lejátszsa azokat. A következő részekben tárgyalt lejátszók nem támogatják a CDDA használatát. Ha CDDA-támogatásra van szüksége, használja az XMMS-t.

20.3.1 KsCD - hang-CD-lejátszó

A KsCD a `kdemultimedia3-extra` csomagban lévő, könnyen kezelhető hang-CD-lejátszó. Telepítés után elindíthatja az alkalmazást, ehhez nyomja meg az `Alt + F2` billentyűt, és írja be a `kscd` parancsot. A KsCD integrálva van a KDE panelre, és beállítható a behelyezett CD-k automatikus lejátszására. A beállítási menü elérésére válassza az *Extrák > A KsCD beállítása* lehetőséget. Ha a KsCD megfelelően be van állítva, lekérheti az albumok és a számok adatait egy CDDB-szerverről az interneten. Fel is tölthet CDDB-információkat, ha meg kívánja osztani másokkal. Az adatok lekérésére és feltöltésére használja a *CDDB* párbeszédpanelt.

20.2 ábra A KsCD felhasználói felület

20.3.2 Hangadatok tömörítése: leolvasás (ripping)

A hangtömörítés többféle eszközzel is elvégezhető. A következő fejezetekben bemutatásra kerül a hangadatok kódolásának és lejátszásának egy parancssoros megközelítése, valamint néhány grafikus alkalmazás is, amelyek hangtömörítésre képesek.

Parancssoros eszközök hangadatok kódolására és lejátszására

Az Ogg Vorbis (`vorbis-tools` csomag) egy ingyenes hangtömörítési formátum, amelyet mostanra a hanglejátszók túlnyomó része támogat még a hordozható MP3-lejátszók is. A projekt weboldala: <http://www.vorbis.com/>.

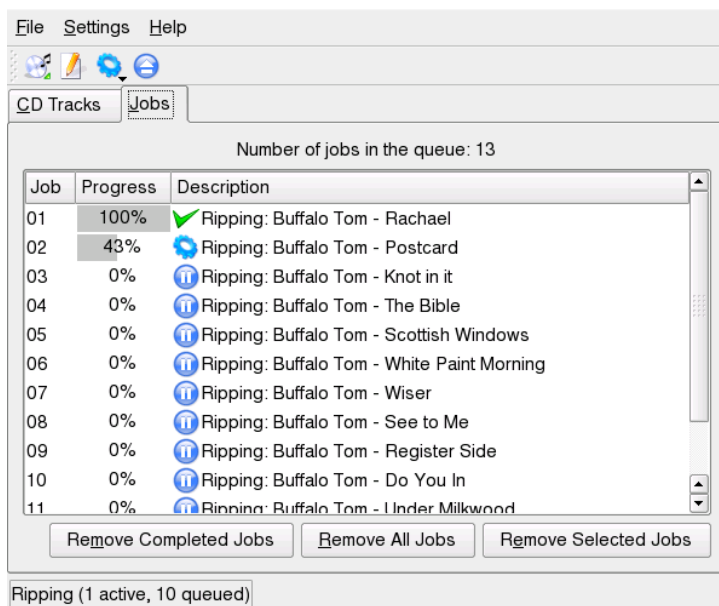
A SUSE LINUX számos olyan beépített eszközzel rendelkezik, amelyek támogatják az Ogg Vorbis használatát. Az `oggenc` egy parancssoros eszköz, amely a WAV-fájlok Ogg-fájlokká való kódolására használható. Csak futtassa az `oggenc sajátfajl.wav` parancsot az adott `.wav` fájl Ogg Vorbis formátumba való átalakításához. A `-h` kapcsoló megadásával áttekintést kaphat a többi paraméterről. Az `oggenc` támogatja a változó bitsebességű kódolást. Ezen a módon még jobb tömörítési érték érhető el. A bitsebesség helyett adja meg kívánt minőséget a `-q` paraméterrel. A `-b` meghatározza az átlagos bitsebességet. Az `-m` és az `-M` megadja a minimális és a maximális bitsebességet.

Az `ogg123` egy parancssori Ogg-lejátszó. Indítsa el egy ilyen alakú paranccsal: `ogg123 sajátdal.ogg`.

Hangadatok tömörítése a KAudioCreator használatával

A KAudioCreator egy egyszerű CD-leolvasó (ripper) alkalmazás (lásd: [20.3. ábra - Hang-CD-k leolvasása a KAudioCreator alkalmazással](#) (306. oldal)). Indítás után a *CD zeneszámok* lapon felsorolja a CD-n található összes számot. Válassza ki a leolvasni és kódolni kívánt számokat. A számok adatainak szerkesztéséhez használja a *Fájl > Az album módosítása* menüpont *Albumszerkesztő* funkcióját. Egyébként csak indítsa el a leolvasást és kódolást a *Fájl > Kijelölt számok kimásolása* menüponttal. Figyelje a feladatok előrehaladását a *Feladatok* lapon. Ha megfelelően be van állítva, a KAudioCreator lejátszólista-fájlokat is készít a kiválasztott fájlokból, amelyeket a lejátszók (pl. az amaroK, az XMMS, vagy a Helix Banshee) használhatnak.

20.3 ábra Hang-CD-k leolvasása a KAudioCreator alkalmazással

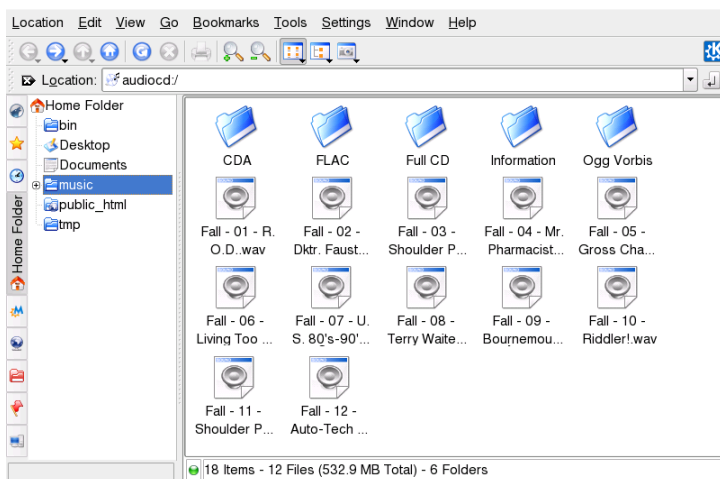
Hang-CD-k tömörítése a Konqueror használatával

Mielőtt elindítaná a tényleges leolvasási folyamatot a Konquerorral, állítsa be a hang-CD-k kezelését és az Ogg Vorbis kódolót a KDE vezérlőközpontban. Válassza a *Hang, Multimédia > Hang-CD-böngésző* lehetőséget. A beállítási modul három oldalból áll:

az *Általános*, a *Nevek* és az *Ogg Vorbis kódoló*. Normális esetben a megfelelő CD-eszköz felismerése automatikusan megtörténik. Csak abban az esetben változtassa meg ezt az alapértelmezett beállítást, ha az automatikus felismerés sikertelen, és így kézzel kell beállítania a CD-eszközt. A hibajavítási jellemzőket és a kódolási prioritást szintén itt lehet beállítani. Az *Ogg Vorbis kódoló* lapon határozhatja meg a kódolás minőségét. A leolvasott hangadatok album-, szám- és előadóinformációinak online kikereséséhez jelölje ki a *Sávinformáció hozzáadása* pontot.

Indítsa el a leolvasási folyamatot: tegyen be egy CD-t a meghajtóba, és írja be az `audiocd:/` eszközt a *Cím* mezőbe. A Konqueror ezután kilistázza a CD-n található számokat és néhány mappát (lásd: **20.4. ábra - Hangadatok leolvasása a Konquerorral** (307. oldal)).

20.4 ábra *Hangadatok leolvasása a Konquerorral*

Ha szeretné a tömörítetlen hangadatok megtartani a merevlemezen, válassza ki a `.wav` fájlokat és húzza azokat egy másik Konqueror ablakba vagy másolja a végleges rendeltetési helyükre. Az Ogg Vorbis kódolás elindításához húzza ebből a mappából az Ogg Vorbis mappát vagy fájlokat egy másik Konqueror ablakba. A kódolás azonnal elindul, amint az Ogg Vorbis mappát a célhelyen elengedi.

20.4 Filmek lejátszása

Számos a SUSE Linux Enterprise rendszerhez tartozó filmlejátszó alkalmazás közül választhat. A Kaffeine az alapértelmezett KDE filmlejátszó, amely számos háttérrendszerrel használható, például Xine és MPlayer.

20.5 ábra Kaffeine főablaka

Hogy milyen formátumokat nézhet meg a Kaffeinevel, az a háttérrendszertől függ (a Xine az alapértelmezés). A Xine sokat kezel a legáltalánosabb elérhető formátumok közül. További információkért lásd: <http://xinehq.de/>.

Kaffeine le tud játszani mulimédia-folyamokat is az internetről, és használható a Konqueror beépülő moduljaként.. Rendelkezik a szokásos funkciókkal: teljes képernyős lejátszás, mozgás a fájlok között stb. Készíthet a videóról egy pillanatfelvételt, és elmentheti képként.

A Kaffeine alkalmazáson kívül a SUSE Linux Enterprise rendszer tartalmazza a RealPlayer Linuxos változatát is. RealPlayer számos formátumot támogat: RealAudio, RealVideo, Ogg Vorbis, Theora, stb.

20.6 ábra A RealPlayer Linuxos változata

CD-k és DVD-k írása

A K3b egy adat és audió-CD-k és DVD-k írására szolgáló általános program. Indítsa el a programot a főmenüből, vagy gépelje be a következő parancsot: `k3b`. A következő rész tájékoztatja arról, hogyan indítson el egy alap CD-írást ahhoz, hogy hozzájusson az első Linuxban készült CD-jéhez vagy DVD-jéhez.

21.1 Adat-CD vagy -DVD készítése

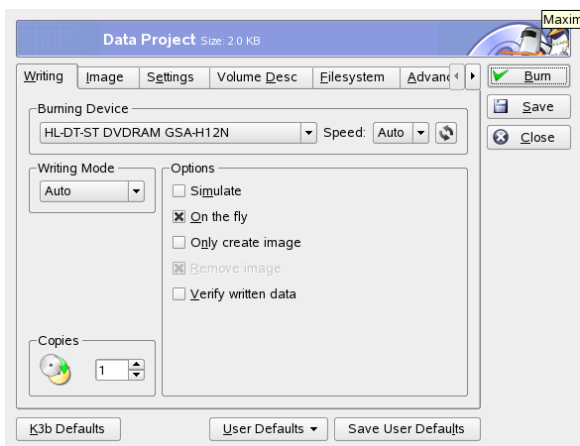
Adat-CD készítéséhez válassza ki a *Fájl > Új projekt > Új adat-CD* menüpontokat. Adat-DVD készítéséhez válassza ki a *Fájl > Új projekt > Új adat-DVD* menüpontokat. A projekt az ablak alsó részében jelenik meg, ahogy az a következő képen látszik: **21.1. ábra - Új adatprojekt készítése** (312. oldal). Húzza át a kívánt könyvtárakat, vagy a kiválasztott fájlokat az eredeti helyükről a projekt mappába, és dobja le őket ide. Mentse el a projektet egy tetszés szerint kiválasztott néven a *Fájl > Mentés másként* menüpontok használatával.

21.1 ábra Új adatprojekt készítése

Válassza ki az *Írás* menüpontot az eszköztárból vagy nyomja meg a Ctrl + B billentyűket. A megnyíló hat fülrel rendelkező párbeszédpanelben több, a CD vagy DVD írására vonatkozó beállítások közül választhat. Lásd a **21.2. ábra - Az írási folyamat testreszabása** (312. oldal) című képet.

21.2 ábra Az írási folyamat testreszabása

Az *Írás beállítások* fül különféle lehetőségeket kínál az íróeszköz, az írási sebesség és az írási opciók beállítására. A következő lehetőségek közül lehet választani:

Íróeszköz

Az azonosított CD-író neve a felugró menü alatt jelenik meg. Az írás sebességét is itt tudja kiválasztani.

FIGYELEM: Figyeljen oda az írási sebesség kiválasztásánál!

Általában az *Auto* menüpontot kellene kiválasztania, ez biztosítja a maximális írási sebesség kiválasztását. Ugyanakkor, ha megnöveli ezt az értéket, de az Ön rendszere nem képes az adatokat elég gyorsan küldeni, akkor a pufferalulcsordulás kockázata megnő.

Írási üzemmód

Ez az beállítás határozza meg azt, hogy a lézer CD-t, vagy DVD-t fog írni. CD-k készítéséhez három mód lehetséges: DAO, TAO és RAW. DAO mód esetén (egyszeri CD-írás) a lézer nem deaktiválódik, amíg a lemez el nem készül. Ez a mód ajánlott audió-CD-k készítéséhez. TAO mód esetén (egyszeri sávírás) minden egyes sáv egy-egy külön írási folyamattal készül el. A RAW módot nem túl gyakran használják, ugyanis ebben a módban az író semmilyen adathelyesbitést nem hajt végre.

DVD-k készítéséhez szintén három mód lehetséges: DAO, növekményes és felülírás. DVD-k készítésénél a DAO mód nem használható többszakaszos írás készítésére. Ha többszakaszos DVD-t szeretne készíteni, akkor válassza a növekményes módot. A felülírás mód lehetővé teszi, hogy a growisofs program használatával az első írásmenetből kibővítsen egy ISO 9660-as típusú fájlrendszert egy újraírható adathordozón.

Rendszerint a legjobb választás az *Auto* beállítás, mert ez teszi lehetővé a K3b számára a leginkább megfelelő beállítások használatát.

Szimuláció

Ezt a funkciót használhatja ellenőrzésre, ha a rendszere támogatja az írási sebesség választhatóságát. Az írás a lézer deaktivált állapotában zajlik, így teszteli a kiválasztott írási sebességet.

Menet közben

Ez a mód azonnal felírja a CD-re a kiválasztott adatot anélkül, hogy képfájlt készítene (ezt a szolgáltatást ne használja alacsony teljesítményű számítógépen). A képfájl —úgy is ismerjük, mint ISO kép— egy olyan fájl, amely tartalmazza az egész CD tartalmát, és ez a fájl pontosan úgy ahogyan van, kerül a CD-re

Csak képfájl készítése

Ez a funkció egy képfájlt készít. A képfájl elkészítési helyét az *Ideiglenes fájl* menüpontban a *Képfájl* fül alatt állítsa be. Ezt a képfájlt később fel lehet írni egy CD-re. Ennek megtételéhez használja az *Eszközők > Képfájl* írásmenüpontokat. Ha ezt a beállítást használja, akkor az ebben a szekcióban lévő összes többi beállítás érvénytelen.

Képfájl eltávolítása

Távolítsa el a merevlemezről az ideiglenes képfájlt amikor végezt.

Felírt adatok ellenőrzése

Ellenőrizze le a CD-re felírt adatok sértetlenségét a felírt és az eredeti adatok MD5 összegének összehasonlításával.

A *Képfájl* fül csak akkor hozzáférhető, ha a *Csak képfájl készítése* beállítást választotta. Ebben az esetben adja meg azokat a fájlokat, amelyeket ISO módban akar írni.

A *Beállítások* fül két lehetőséget tartalmaz. Az első, az *Adatsáv mód* csak CD-k esetében használható. Itt lehet megadni azokat a beállításokat, melyek meghatározzák, hogyan kerülnek felírásra az adatsávok. Általában az *automatikus* módot tartják a legmegfelelőbb módszernek. A *Többmenetes* módot használják egy megkezdett, de nem teleírt CD-n további adatok hozzáadására.

A *Kötetleíró* fülön adja meg a különböző általános információkat, melyeket az egyes adatprojektek azonosítására használ, valamint a kiadóról, az előkészítőről, a projekt készítésénél felhasznált alkalmazásról és az operációs rendszerről szóló információkat. A *Fájlrendszer* fülben adja meg a fájlrendszer beállításait (RockRidge, Joliet, UDF). Megadhatja azt is, hogyan kezelje a szimbolikus hivatkozásokat, a fájl és a törlési jogosultságokat. A *Speciális* fülben a gyakorlott felhasználók további beállításokat végezhetnek.

Az összes beállítás elvégzése után indítsa el az aktuális CD-írást az *Írás* gombra kattintva. Esetleg válassza azt a megoldást, hogy a *Mentés* gombra kattintva elmenti a beállításokat későbbi felhasználás céljából.

21.2 Audió-CD készítése

Alapvetően nincs jelentős különbség egy audió-CD és egy adat-CD készítése közt. Válassza ki a *Fájl > Új audió-CD* menüpontokat. A kiválasztott audió zeneszámokat húzza át, és dobja be a projekt mappába. Az audió adatnak vagy WAV, vagy OGG Vorbis formátumúnak kell lennie. Határozza meg a zeneszámok sorrendjét a projektmappában azok fölfelé, illetve lefelé való áthelyezésével.

A CD-szöveg segítségével a CD-hez hozzá tud adni néhány szöveges információt, mint például a CD címe, az előadó neve és a zeneszám címe. Azok a CD-lejátszók, melyek támogatják ezt a szolgáltatást, elolvassák és megjelenítik ezeket az információkat. A CD-hez szöveges információ adásához először válassza ki a zeneszámot. Jobb egérgombbal kattintson a zeneszámon, és válassza ki a *Tulajdonságok* menüpontot. Egy új ablak jelenik meg, amelyben adja meg a szükséges információt.

Az audió-CD írására szolgáló párbeszédpanel nem sokban különbözik az adat-CD írására szolgáló párbeszédpaneltől. Ámbár az *Azonnali CD-írás* és az *Azonnali sávírás* módoknak nagyobb jelentőségük van. Az *Azonnali sávírás* mód minden sáv közé beszúr egy kettő másodperces szünetet.

TIPP: Adatsértetlenség megőrzése

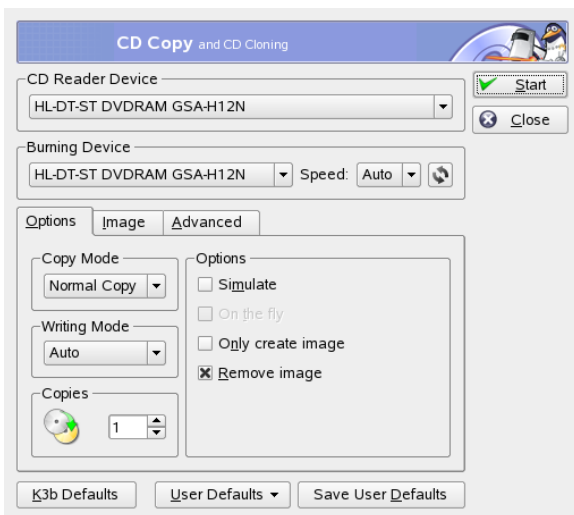
Amikor audió-CD-t ír, válasszon alacsonyabb írási sebességet az íráshibák számának csökkentésére.

Az összes beállítás elvégzése után indítsa el az aktuális CD-írást az *Írás* gombra kattintva. Esetleg későbbi felhasználás céljából mentse el ezeket a beállításokat a *Mentés* gombra kattintva.

21.3 CD vagy DVD másolása

Válassza ki az *Eszközök > CD-másolás* vagy az *Eszközök > DVD másolása* menüpontot attól függően, melyik médiát akarja másolni. A megnyíló párbeszédpanelben állítsa be az olvasó és az íróeszközhöz vonatkozó paramétereket, ahogy az a **21.3. ábra - CD másolása** (316. oldal) című képen látszik. Az írási beállítások ismertetése is ugyanitt található. A CD-ről, vagy DVD-ről egy másik funkció segítségével több másolatot is készíthet.

21.3 ábra CD másolása

Tegyen pipát a *Menet közben* dobozba ahhoz, hogy a CD-író folyamatosan írjon a forrás-CD olvasása közben. Válassza ki a *Csak képfájl készítése* menüpontot képfájl készítéséhez, és adja meg a képfájl elkészítési helyét az *Képfájl* fül alatt a *Képfájl kiírása* menüpontban, és később írja fel CD-re.

21.4 ISO-kép írása

Ha már van egy kész ISO- képe, akkor a kattintson az *Eszközök > Képfájl írás* menüpontokra. A megnyíló ablakban kell megadni a képfájl helyét a *Lemezre írandó képmás* menüpontban. A Kb3 kiszámolja az ellenőrző összeget, és megjeleníti az *MD5 összeg* ablakban. Ha az ISO fájlt az internetről töltötte le, és a letöltés sikeresen befejeződött, akkor ez az összeg jelenik meg,

Használja az *Beállítások* és a *Speciális* füleket a saját beállításainak elvégzéséhez. CD írásához kattintson a *Start* gombra.

ISO-kép DVD-re írásához válassza az *Eszközök > ISO-kép DVD-írás* menüpontokat, és válassza ki az írni kívánt képet. Adja meg az írási módot, a másolatok számát és válassza ki a megfelelő írásbeállítást. Pipálja ki a *Felírt adatok ellenőrzése* menüpontot ahhoz, hogy ellenőrizze az adatok sértetlenségét az elkészült DVD-n.

21.5 Többszakaszos-CD vagy -DVD készítése

Többszakaszos lemezeket használnak az adatok több szakaszban történő felírására. Ez nagyon hasznos akkor, amikor a kiírandó mentés mérete jóval kisebb, mint a mentéshez használt CD- vagy DVD-lemez kapacitása. Minden menethben újabb mentést, vagy adatot adhat a lemezhez. Érdekes része ennek az, hogy ezt a funkciót nem csak adat-CD, vagy DVD írásánál lehet használni. A többszakaszos lemezhez audió szakaszt is hozzá tud adni.

Új többszakaszos lemez készítéséhez kövesse az alább felsorolt instrukciókat:

- 1 Először készítse el az adat-CD-t az összes adatfájl felírásával. Többszakaszos-CD-t nem lehet audiószakasszal kezdeni. Bizonyosodjon meg arról, hogy a lemez nem lett tele a felírt adatokkal, mert ha igen, akkor nem lehet új szakaszt hozzáadni.
- 2 Adatok írásához válassza ki a *Projekt > Írás* menüpontokat.
- 3 A megjelenő párbeszédpanelben kattintson a *Beállítások* fülre, és válassza ki a *Többszakaszos mód indítása* menüpontot. DVD írás esetében nem lehet a DAO módot használni, mert ez a mód nem támogatja a többszakaszos DVD írást.
- 4 Adja meg a többi beállításokat is, ha szükséges. Lásd még a **21.1. szakasz - Adat-CD vagy -DVD készítése** (311. oldal) című fejezetet.
- 5 Indítsa el az első szakasz írását az *Írás* gombra kattintva.

A sikeres írási művelet után elkészítette a többszakaszos lemezt. Attól függően, hogy mennyi hely maradt a lemezen, több szakaszt is fel lehet írni rá. Zárja le a lemezt, ha biztos abban, hogy már nincs szükség új szakasz létrehozására, vagy a rendelkezésre álló üres hely betelt.

MEGJEGYZÉS: Többszakaszos lemezek tárolási kapacitása

Vegye figyelembe, hogy a többszakaszos módban készült lemezeknek helyre van szüksége a szakaszokba bevitt összes adat könyveléséhez. Ezek az informác-

iók a lemezen elfoglalnak egy kis helyet. Ennek nagysága függ a felírt szakaszok számától.

21.6 További információk

A fent leírt két funkción kívül a K3b program még számos más funkciót is ajánl, mint például audióadat olvasása WAW formátumban, CD újrairása és a beépített integrált zenelejátszóval zene lejátszása. Az összes lehetséges funkció részletes leírása rendelkezésre áll ezen a hivatkozáson: <http://k3b.org/>.

A szükséges információk megtalálása

A

Mindennapi munkájának megkönnyítéséhez a SUSE Linux Enterprise® programmal és a Linux rendszerek felfedezésének megkönnyítéséhez a Novell, SUSE, és egyéb nyílt forráskóddal dolgozó közösségek hatalmas mennyiségű információt halmoztak fel. Az összegyűjtött, releváns információ több különböző formátumban is rendelkezésre áll. Rendelkezésre áll a termékhez kapcsolódó részletes dokumentáció, ezen túlmenően pedig az interneten is talál többletinformációkat.

A.1 Csatolt dokumentáció

A termékhez kapcsolódó online dokumentáció számos helyen elérhető. A KDE-asztal tartalmaz egy sűgócentrumot a dokumentációk széles választékával. Itt a(z) SUSE Linux Enterprise–specifikus információk mellett a nyílt forráskódot támogató közösség által elkészített alkalmazásleírások is rendelkezésre állnak.

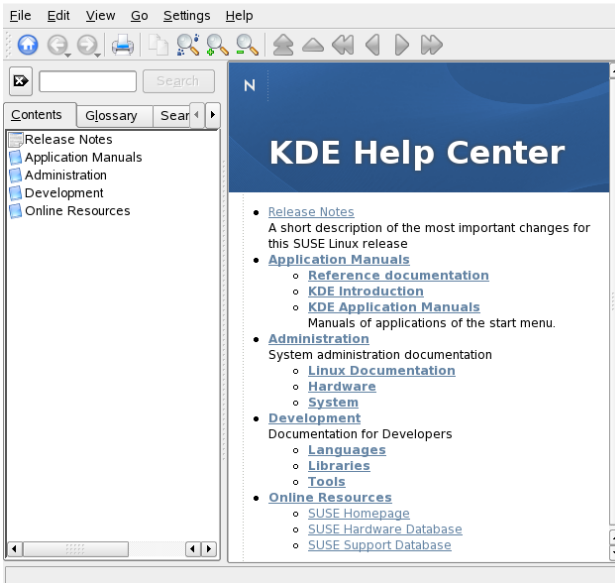
Amennyiben új szoftvert telepít a(z) YaST, segítségével, a legtöbb esetben a szoftverdokumentáció is automatikusan telepítésre kerül és rendszerint megjelenik a KDE-asztal sűgócentrumában. Néhány más alkalmazás ellenben (például The GIMP) más típusú online sűgócsomagokat tartalmaz, amelyet a(z) YaST alkalmazástól függetlenül kell telepíteni és nem részei a sűgócentrumnak.

A.1.1 A KDE Sűgókőzpont használata

A KDE asztalról több módon is elérhető a(z) KDE help center alkalmazás: Amennyiben egy alkalmazáson belűlről van sűksége információkra, egyszerűen kattintson az

alkalmazás *Súgó* gombjára, vagy nyomja meg az F1 billentyűt az alkalmazás dokumentációjának súgóközpontban történő megnyitásához. Ha elindította a súgóközpontot a főmenüből vagy a `susehelp` beírásával parancssorból, a súgóközpont főablakához jut, ahol tallózni tud a súgó témakörei között.

A.1 ábra A KDE Súgóközpont főablaka

A menü és az eszköztár segítségével ki is nyomtathatja a súgócentrumon belüli tartalmat, kereshet a megjelenített lapon, navigálhat a súgócentrumban, illetve igény szerint testre is szabhatja azt. Az ablak jobb oldalán található mező mindig az éppen kijelölt tartalmat mutatja, például online kézikönyvek, keresési eredmények, vagy weblapok.

Az ablak bal oldalán található navigációs terület számos fület tartalmaz.

Tartalom

Egy fastruktúrában megjeleníti az összes elérhető információforrást. A súgócentrum különbséget tesz a célcsoportok között is, például felhasználók, rendszerfelügyelők, fejlesztők. A könyv-ikonokra kattintva nyithatja meg és böngészheti az egyedi kategóriákat. A *Felügyelet* fejléc alatt például böngészheti a parancssoros programokhoz kapcsolódó man (manuális) és az info (információ) oldalakat. A súgócentrum ezen kívül néhány online adatbázishoz is hozzáférést biztosít, amelyek a termékhez

kapcsolódó speciális hardver és szoftver problémákat érintenek. A keresési index generálása után a keresés kényelmes az összes meglévő forrásban.

A sűgócentrum tartalma függ attól, hogy mely szoftvercsomagok lettek telepítve, és milyen nyelvek lettek megadva rendszernyelvként.

Szűszedet

Ezzel az eszkűzzel gyorsan megtalálhatja az Őn számára esetlegesen ismeretlen szavak jelentését.

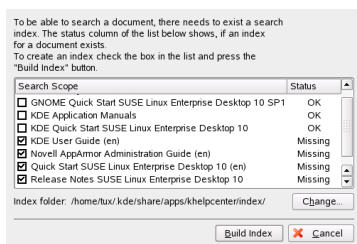
Keresési opciók

Ez tartalmazza a sűgócentrum teljes tartalmára vonatkozó szűvegkeresési opciókat. Lehetűsége van a keresési feltételek kombinálására is.

A.1 eljárás *Keresés a Sűgűkűzpontban*

A(z) KDE help center által felkínált teljes szűvegben tűrtűnű kereséshez hozzon létre egy keresési indexet és állítsa be a keresési paramétereket. Ha még nem készűlt el a keresési index, a rendszer automatikusan figyelmezteti Őnt a létrehozására, amikor rákattint a *Keresés* fűltre.

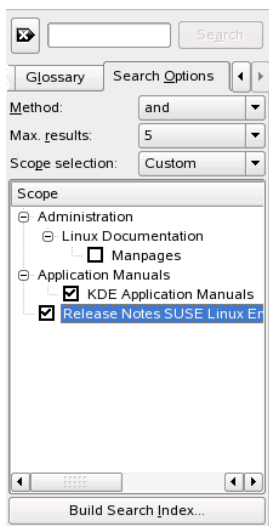
- 1** Egy kifejezés kereséséhez kattintson a *Keresési beállítasok* pontra, majd írja be a keresendű kifejezést.
- 2** Ha a keresendű szűveget operandusokkal kívánja kombinálni, kattintson a *Műdszer* menűpontra és válassza ki a használandű operandust.
- 3** Válasszon egy beállítást a *Max. lehetűségeibűl*. *Eredményeként* a megjelenített keresési találatok száma limitálva lesz.
- 4** Ha a dokumentum típusa szerint kívánja szűkíteni a keresés eredményét, válasszon egy lehetűségeet az *Érvényességi kűr* menűpontbűl. Az *Alapértelmezett* menűpont használatával a keresés egy elűre meghatározott dokumentumcsoportra korlátozűdik. Az *Ősszes* használatával a keresés minden dokumentumtűpusra kiterjed. A *Testreszabás* menűpont segítségével konkrétan meghatározhatja azokat a dokumentumokat, ahol végre kívánja hajtani a keresést. Csak aktiválja a kívánt dokumentumokat a listában.

- Ha kíváncsiaként beállította az opciókat, kattintson a *Keresés* gombra. A keresés eredményei hivatkozások listájaként kerülnek megjelenítésre a mezőben. A lista elemei között az egér segítségével mozoghat.

A.2 eljárás Új keresési index létrehozása

- Egy új keresési index létrehozásához válassza a *Beállítások > Keresési index felépítése* menüpontokat. Megnyílik egy ablak, amely a sűgócentrumban jelenleg elérhető dokumentációk listáját tartalmazza.
- Jelölje ki azokat a dokumentumokat, amelyeket integrálni szeretne a keresési indexbe és nyomja meg az *Index felépítése* gombot. Az index létrehozása után használhatja a teljes szöveg keresése funkciót.

A.2 További erőforrások és egyéb információk

A termékhez kapcsolódó dokumentációkhoz és specifikus kézikönyvekhez az interneten is hozzáférhet a(z) <http://www.novell.com/documentation/sled10/> hivatkozáson.

Ha további információra van szüksége, látogasson el a következő weboldalakra:

Novell technikai támogatás tudásbázisa

<http://www.novell.com/support/>

Közösségi terméktámogatási erőforrások

<http://forums.novell.com/novell-product-support-forums/>

KDE dokumentációs webhely

<http://www.kde.org/documentation>

Dokumentációs webhely a KDE-alkalmazásokhoz

<http://www.kde-apps.org>

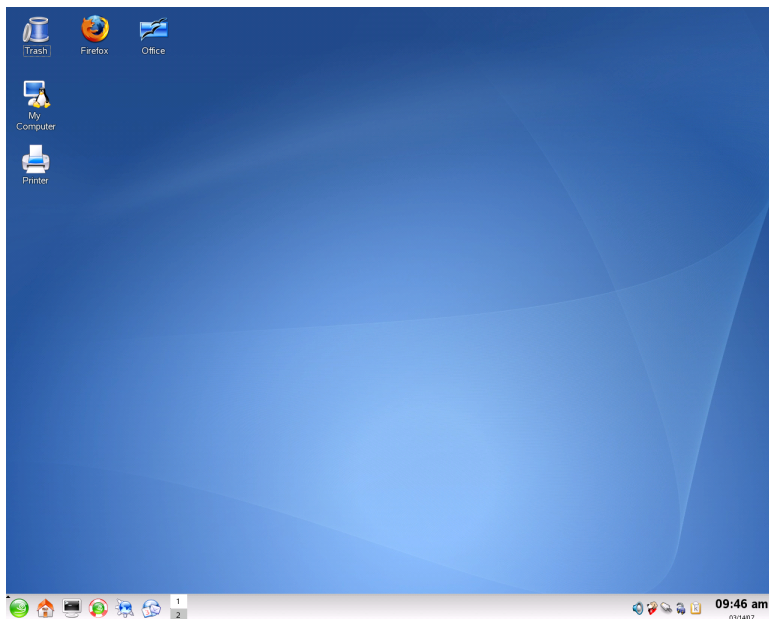
Ezekon kívül az általános keresőprogramok is gyakran hasznosak lehetnek. Például megpróbálhat rákeresni a Linux CD-RW súgó vagy az OpenOffice fájlkonverziós probléma kifejezésekre, ha gondjai adódtak a CD írással vagy az OpenOffice.org fájlkonverzióval. A Google™ szintén rendelkezik egy speciális Linux keresőmotorral a(z) <http://www.google.com/linux> hivatkozáson, amit hasznosnak találhat.

B

Áttérés Windowsról Linuxra

Ha korábban Microsoft Windows* rendszert használt, tekintse át, hogy annak milyen ismerős elemeit ültették át a SUSE Linux Enterprise® rendszerre. Bejelentkezés után észre fogja venni, hogy az asztalnak ismerős elrendezése és könnyen értelmezhető ikonjai vannak, melyek közül számos hasonlít a Windows és Macintosh asztal ikonjaihoz.

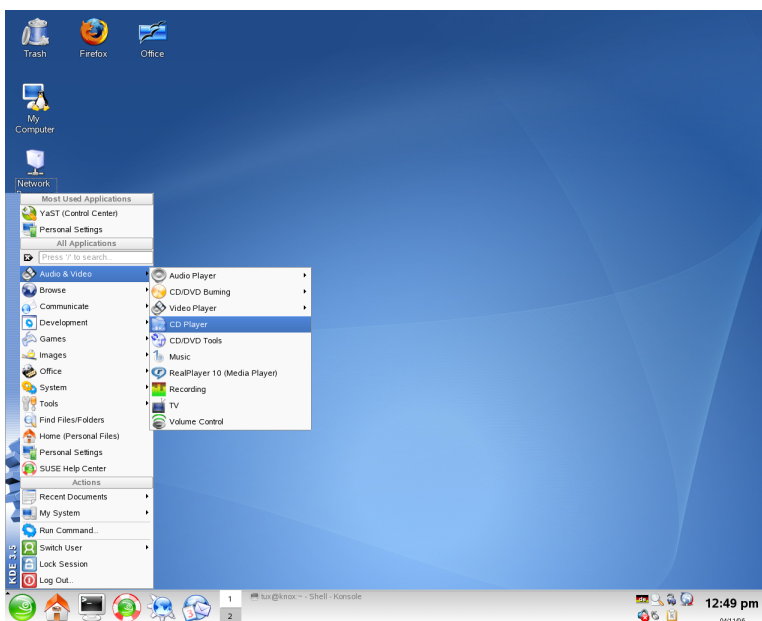
B.1 ábra KDE-asztal

B.1 Alkalmazások indítása a főmenüből

A Windows Start menüjéhez hasonlóan a rendszerre telepített összes programot elérheti a főmenüből. A menü megnyitásához kattintson a panel bal sarkában lévő zöld SUSE ikonra. A funkció-orientált menüszerkezet megkönnyíti a céljának megfelelő alkalmazás megtalálását abban az esetben is, ha nem ismeri annak a nevét. További információkért a főmenüről lásd: [1.3.1. szakasz - Hozzáférés a főmenühöz](#) (11. oldal).

B.2 ábra A KDE főmenüje

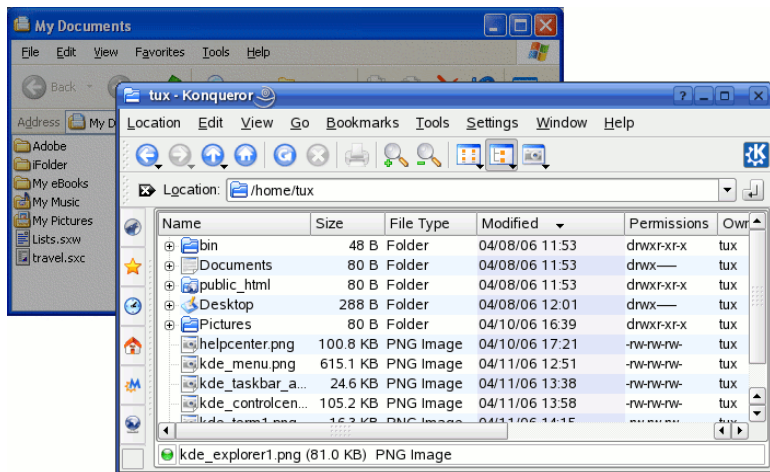

Alternatívaként parancssorból is elindíthat programokat. Nyomja le az Alt + F2 billentyűkombinációt egy párbeszédpanel megnyitásához, ahova begépelheti az alkalmazást elindító parancsot. A parancs neve általában (de nem mindig) megegyezik az alkalmazás nevének kisbetűs alakjával.

B.2 A fájlok kezelése

A Konqueror elindításához, mely az alapértelmezett KDE fájlkezelő (és internet böngésző), nyomja le az Alt + F2 billentyűkombinációt, majd írja be a `konqueror` parancsot. A saját kezdőkönyvtára tartalmának megtekintéséhez kattintson a *Személyes fájlok* pontra. A panel ház alakú ikonjára kattintva a könyvtár közvetlenül is megnyitható.

B.3 ábra A Windows Explorer és a Konqueror

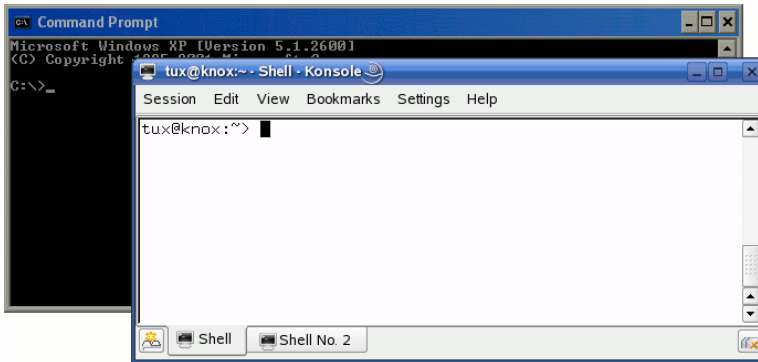

További információkért a Konquerorról mint fájlkezelőről lásd: [1.4. szakasz - Mappák és fájlok kezelése a Konqueror segítségével](#) (19. oldal).

B.3 A parancssor használata

Ha parancssori környezetben szeretne parancsokat futtatni, hasonlóan a Windows parancssorához, nyomja le az Alt + F2 billentyűkombinációt, majd írja be a `konsole` parancsot, vagy használja a panel gyorsikonját.

B.4 ábra A Windows Parancssor és a Konzol Terminál

További információkért a parancssorban történő munkáról lásd: 15. fejezet - *Working with the Shell* (↑Deployment Guide).

B.4 Az asztal Testreszabása

A KDE-asztalok kinézetének és működésének megváltoztatásához nyomja le az Alt + F2 billentyűkombinációt, majd írja be a `kcontrol` parancsot. Módosíthatja többek között a következő beállításokat: asztal háttere, képernyőkímélő, billentyűzet- és egér-beállítások, hang jellemzők és fájlátvitel.

B.5 ábra A Windows Vezérlőpult és a KDE Vezérlőközpont

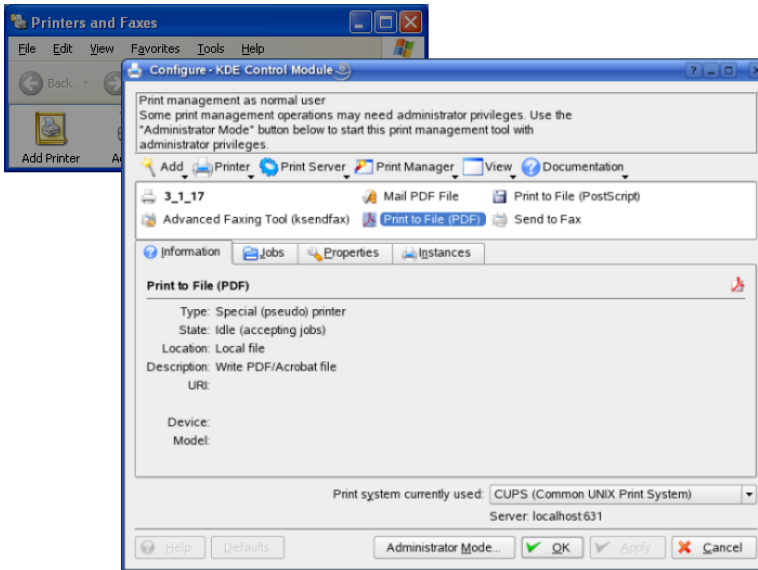

További információkért lásd: [2.1. szakasz - A KDE vezérlőközpont](#) (51. oldal).

B.5 Nyomtatók kezelése

Egy nyomtatónak a SUSE Linux Enterprise rendszerbe történő felvételéhez, beállításához indítsa el a főmenüből a Nyomtatáskezelőt. Nyomtatókat vehet fel és törölhet, kezelheti a nyomtatási munkákat, és beállíthatja a nyomtatási jellemzőket. További információkért lásd: [12. fejezet - Nyomtatók kezelése](#) (205. oldal).

B.6 ábra Windows Nyomtatók és faxok és a KDE Nyomtatáskezelő

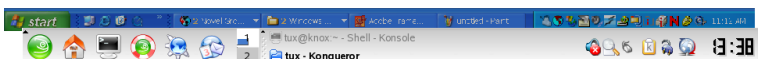
B.6 Váltás az alkalmazások között

A Windows tálcájához hasonlóan a KDE alsó panelje lehetővé teszi a nyitott ablakok közötti könnyű átkapcsolást. A Windowstól eltérően a KDE-ben több asztalt is kezelhet, mindegyikben különböző programokat futtathat. Egyszeres kattintással válthat közöttük.

TIPP: Billentyűparancsok használata

Használhat billentyűparancsokat is az egyes asztalok, illetve a futó alkalmazások közötti váltásra. Használja a megszokott Alt + →| billentyűparancsot az alkalmazások közötti váltásra. A Ctrl + F1, Ctrl + F2, stb., billentyűparancsokkal az asztalok között válthat.

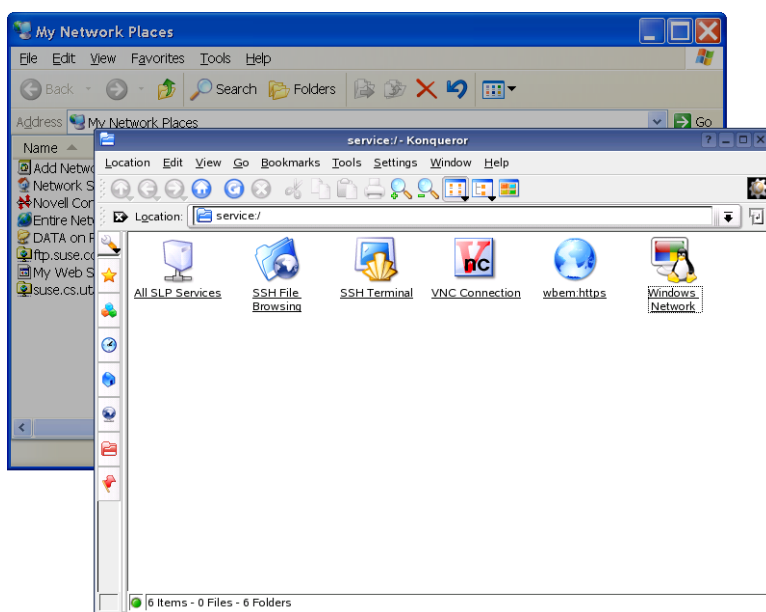
B.7 ábra *A Windows tálca és a KDE panel*

B.7 Hálózati erőforrások elérése

Az asztalról hozzáférhet távoli számítógépeken lévő fájlokhoz, könyvtárakhoz és bizonyos szolgáltatásokhoz, illetve a hálózaton keresztül hozzáférhetővé teheti más felhasználók számára saját fájljait és könyvtárait. A SUSE Linux Enterprise több módot is kínál a megosztott hálózati erőforrások létrehozására és elérésére. Feltéve, hogy a hálózati struktúrája és a számítógépe beállítása lehetővé teszi, könnyedén tállózhat a hálózati erőforrások és szolgáltatások között a Konqueror fájlkezelővel.

B.8 ábra *Windows Hálózati helyek és Konqueror Hálózati tallózás*

Ha többet szeretne megtudni a hálózati erőforrások elérésének változatos lehetőségeiről, tekintse meg: **9. fejezet - Hálózati erőforrások elérése** (171. oldal).

Ismerkedés a Linux szoftverrel

A Linuxot alkalmazások bőséges választékával szállítják, melyek gyakran többféle megoldás nyújtanak speciális célokra. Nehéz megtalálni azt az alkalmazást, amelyik legjobban illik a szükségleteihez. A következő néhány fejezetben bemutatásra kerül néhány gyakori Windows* szoftver leghatékonyabb Linuxos változata. Az egyes szakaszok bizonyos alkalmazásterületekhez vannak rendelve, és néhány feladaton keresztül áttekinti a Windowsos és az azoknak megfelelő Linux alkalmazásokat. Minden egyes táblázat alatt további információkat és internetes hivatkozásokat talál a Linux alkalmazásokról. Ez a lista természetesen nem teljes, mert a szoftverfejlesztés olyan, mint egy evolúciós folyamat és új alkalmazások születnek szinte minden pillanatban.

TIPP: Hiányzó alkalmazások

Az alább említett alkalmazások közül alapértelmezésben nem mindegyik van feltelve a rendszerére, néhányat közülük lehet hogy nem szállítottak a termékhez. Ha olyan alkalmazást akar használni, amely nincs rajta a gépén, érdeklődjön a rendszergazdájánál. Ha az alkalmazás rendelkezésre áll a termékhez, akkor a YaST program segítségével telepítheti. Használja a YaST programkezelő eszköz keresés funkcióját a csomagnév megtalálásához.

C.1 Irodai szoftverek

Ez a rész a legnépszerűbb és leghatékonyabb Linux irodai alkalmazásokat és üzleti szoftver megoldásokat taglalja. Ebbe beleértendők az irodai szoftvercsomagok, az adatbázisok, a számviteli szoftver és a projektmenedzsment szoftver.

C.1 táblázat Windows és Linux irodai szoftverek

Feladat	Windows alkalmazás	Linux alkalmazás
Irodai alkalmazások	Microsoft Office, StarOffice*, OpenOffice.org	OpenOffice.org, StarOffice, KOffice
Szövegszerkesztők	Microsoft Word, StarOffice/OpenOffice.org Writer, WordPerfect	OpenOffice.org/StarOffice Writer, KWord
Táblázatkezelők	Microsoft Excel, StarOffice/OpenOffice.org Calc	OpenOffice.org/StarOffice Calc, Gnumeric, KSpread
Bemutató programok	Microsoft PowerPoint*, StarOffice/OpenOffice.org Impress	OpenOffice.org/StarOffice Impress, KPresenter
Adatábrázolás	Microsoft Excel, MicroCall Origin	OpenOffice.org Calc, Kst, Gnuplot, Grace (Xmgr), Lab-Plot
Helyi adatbázis	Microsoft Access, OpenOffice.org Base	OpenOffice.org Base, Rekall, kexi, Mergeant, PostgreSQL
Pénzügyi számvitel	Microsoft Money, Quicken	GnuCash, KMyMoney
Projektmenedzsment	Microsoft Project	Planner, Taskjuggler
Gondolattérképezés	MindManager, Free Mind	VYM (View Your Mind), Free Mind, KDissert

FreeMind

A FreeMind gondolattérkép készítő segít láthatóvá tenni a gondolatait gondolattérkép készítésével és szerkesztésével. Könnyen lehet a csomópontokat vagy azok stílusát másolni, majd szöveggént beilleszteni HTML, RTF vagy e-mailes forrásokból. A gondolattérképek számos formátumba exportálhatók, mint például HTML és XML. További információk a következő hivatkozás alatt található: http://freemind.sourceforge.net/wiki/index.php/Main_Page.

GnuCash

A GnuCash a személyes és üzleti pénzügyek ellenőrzésére szolgáló szoftvereszköz. Tudjon meg többet a GnuCash-ről a <http://www.gnucash.org> hivatkozáson.

Gnumeric

A Gnumeric a GNOME-asztali környezethez tartozó táblázatkezelő megoldás. A Gnumericről további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.gnumeric.org>.

Gnuplot

A Gnuplot egy nagyon hatékony és hordozható parancssor–kontrollált adatábrázoló szoftver. A szoftver MacOS és Windows platformok alatt is használható. A Gnuplot által készített ábrák számos formátumba exportálhatók, mint például PostScript, PDF és SVG, ez lehetővé teszi az ábrák könnyű feldolgozását. A Gnuplotról további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.gnuplot.info/index.html>.

Grace

A Grace egy nagyon kiforrott 2D-s ábrázolóeszköz a Unix szinte összes változatára, ideértve a Linuxot is. Hozzon létre és szerkesszen függvényeket a grafikus felhasználói interfész segítségével. A Grace-ben számtalan grafikon szerepelhet egy ábrán. Ezeket JPEG, PNG, SVG, PDF, PS és EPS formátumokba lehet exportálni. További információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://plasma-gate.weizmann.ac.il/Grace/>.

Kdissert

A Kdissert egy strukturált ötleteket és koncepciókat kezelő alkalmazás, főleg a diákok számára, de hasznos a tanároknak, döntéshozóknak, mérnököknek és üzletembereknek is. Az ötleteket először vászonra fekteti, aztán egy ún. ötletfává kapcsolja össze. Számos kimenetet készíthet a gondolatterképből, mint például PDF-fájlokat, szöveges dokumentumokat (amelyek használhatók az OpenOffice.org Writer programban) és HTML fájlokat. További információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://freehackers.org/~tnagy/kdissert/>.

Kexi

Lásd a **KOffice** (336. oldal) ismertetésénél.

KMyMoney

KMyMoney a KDE-hez tartozó személyes pénzügykezelő. A nyitott forráskódú rendszerek felhasználóinak lehetővé teszi a személyes pénzügyek nyomon követé-

sét, bő eszköztárát nyújtva a pénzügyi szolgáltatásoknak és eszközöknek. Tudjon meg többet a KMyMoney-ről a <http://kymoney2.sourceforge.net> hivatkozáson.

KOffice

A KOffice a KDE-asztalhoz tartozó integrált irodai csomag. Több modulból áll, mint például szövegszerkesztőből (KWord), táblázatkezelőből (KSpread), prezentációkészítőből (KPresenter), néhány képet feldolgozó alkalmazásból (Kivio, Karbon14, Krita), felhasználói felület adatbázisból (Kexi) és még sok másból. A KOffice-ről további információk a következő hivatkozás alatt található: <http://www.koffice.org/>.

KPresenter

Lásd a **KOffice** (336. oldal) ismertetésénél.

Kst

A Kst egy valósidejű adatmegtekintésre és ábrázolásra használható KDE-alkalmazás, alapadat-analízis szolgáltatással ellátva. A Kst számos hatékony beépített lehetőséget tartalmaz, mint például élő adatfolyam robosztus ábrázolása, valamint rendelkezik kiterjeszthető beépülő modulokkal és kiterjesztésekkel is. További információk a Kst programról a következő hivatkozáson található: <http://kst.kde.org/>.

KWord

Lásd az **KOffice** (336. oldal) ismertetését.

LabPlot

A LabPlot két- vagy háromdimenziós adatábrázolások készítésére és kezelésére szolgáló program. Ábrákat képes készíteni adatokból és függvényekből, ahol egy ábra több grafikont is tartalmazhat. A program számos adatelemző módszert is kínál. A LabPlotról további információk a következő hivatkozás alatt található: <http://labplot.sourceforge.net/>.

Mergeant

A Mergeant egy felhasználói felület adatbázis a GNOME-asztalhoz. További információk a következő hivatkozás alatt található: <http://www.gnome-db.org>.

OpenOffice.org

Az OpenOffice.org nyílt forráskódú, a Microsoft Office-szal egyenértékű alkalmazás. Ez egy nagyon hatékony irodai csomag, melyben megtalálható egy szövegsz-

erkesztő (Write), egy táblázatkezelő (Calc), egy adatbázis-kezelő (Base), egy prezentációkezelő (Impress), egy rajzoló program (Draw) és egy képletszerkesztő a matematikai egyenletek és képletek előállítására (Math). A Microsoft Office alkalmazások családjában jártas felhasználók ismerős alkalmazásfelületekkel és az összes megszokott funkcionalitással találkoznak a csomagban. Mivel az OpenOffice.org képes a Microsoft Office alkalmazásokból adatok importálására, az adatátvitel az egyik irodai csomagból a másikba teljesen zavartalan. Az OpenOffice.org programnak Windows alatt működő verziója is létezik, lehetővé téve a Windows felhasználók számára alternatív lehetőségként nyitott forráskódú program használatát, amíg Windows operációs rendszert használnak. Az OpenOffice.org alkalmazásról további információkért keresse fel a <http://www.openoffice.org/> webhelyet és olvassa el az irodai csomagról szóló rövid bevezetést ezen kézikönyv OpenOffice.org című fejezetében.

Planner

A Planner egy projektmenedzsment eszköz a GNOME-asztalhoz, mely a Windows alatt használható projektmenedzsment eszközökhöz hasonló széles körű funkcionalitást nyújt. Számos szolgáltatás igénybevétele lehetséges, a Gantt diagramtól kezdve az erőforrások és feladatok megtekintésének különböző fajtáig. A Plannerről további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.imendio.com/projects/planner/>.

PostgreSQL

A PostgreSQL egy objektum-relációs adatbázis-kezelő rendszer, amely a szabványos SQL egy kiterjesztésével támogatja a tranzakciókat, az idegen kulcsokat, alkérdéseket, a triggereket valamint a felhasználó által definiált típusokat és függvényeket. A PostgreSQL rendszerről további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.postgresql.org/>.

Rekall

A Rekall egy adatbázisok kezelésére szolgáló eszköz. A támogatott adatbázisok között találhatók a MySQL, a PostgreSQL, az XBase XBSQL-lel, az IBM DB2 és az ODBC-n elérhető adatbázisok. Használja a Rekallt különböző riportok, űrlapok előállítására, adatbázis-lekérdezések tervezésére vagy adatok különböző formában történő exportálására és importálására. A Rekallról további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.thekompany.com/products/rekall/>.

StarOffice

A StarOffice az OpenOffice.org egy szabadalmaztatott verziója, melyet a Sun Microsystems terjeszt. Több platformon működik, beleértve a Windows és a Solaris operációs rendszereket. Több olyan speciális funkciót tartalmaz, amelyek nincsenek benne az ingyenes verzióban (OpenOffice.org). A StarOffice-ről további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.sun.com/software/star/staroffice/>.

Taskjuggler

A Taskjuggler egy egyszerű, de nagyon hatékony projektmenedzsment szoftver. A projektjei ellenőrzéséhez használja a Gantt diagram szolgáltatásait vagy a riportok minden fajtájának generálási lehetőségét (XML, HTML vagy CSV formátumban). Azok a felhasználók, akik nem szeretik az alkalmazásokat parancssorból működtetni, használhatnak egy a grafikus felhasználói felületet a Taskjugglerhez. A Taskjugglerről további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.taskjuggler.org>.

VYM (Gondolattérkép)

A VYM a gondolattérkép elkészítésére és kezelésére szolgáló, a gondolatait megjelenítő program. A legtöbb művelet nem kíván többet, mint egy egérgattintást. Az elágazások nagyon könnyen beszúrhatóak, törölhetőek és sorba rendezhetőek. A VYM program felajánlja zászlók beállítását, megengedve azt, hogy megjelölje a térkép bizonyos kiválasztott részeit (fontos, kritikus idő stb.). Hivatkozások, megjegyzések és képek is hozzáadhatók a gondolattérképhez. A VYM gondolattérképek XML formátumot használnak, lehetővé téve Önnek, hogy könnyedén exportálja a gondolattérképeit HTML-be. A VYM-ről további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.insilmaril.de/vym>.

C.2 Hálózat

A következő fejezetben a hálózati célra szolgáló Linux alkalmazások kerülnek bemutatásra. Ismerje meg a legnépszerűbb Linux-böngészőket, valamint az e-mail és a csevegő ügyfélprogramokat.

C.2 táblázat Hálózati szoftverek Windows és Linux rendszerekre

Feladat	Windows alkalmazás	Linux alkalmazás
Webböngésző	Internet Explorer, Firefox*, Opera	Konqueror, Firefox, Opera, Epiphany
E-Mail ügyfél/Személyes információkezelés	Microsoft Outlook*, Lotus Notes, Mozilla Thunderbird*	Evolution, Kontact, Mozilla Thunderbird
Azonnali üzenetküldők/IRC ügyfelek	MSN, AIM*, Yahoo!*, Messenger, XChat, Gaim	Gaim, Kopete, Konversation, XChat
Konferencia szoftverek (videó és audió)	NetMeeting	Ekiga (korábban GnomeMeeting)
IP alapú telefon	X-Lite	Liphone, Skype
FTP ügyfelek	leechftp, wsftp	gftp, kbear

Epiphany

Az Epiphany egy egyszerű, de hatékony webböngésző a GNOME-asztalhoz. A szolgáltatásai és a kiterjesztései nagyon hasonlítanak a Firefoxhoz. Az Epiphany-ról további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.gnome.org/projects/epiphany/>.

Evolution

Az Evolution egy személyes információkezelő szoftver a GNOME-asztalon, levelező, naptár és címjegyzék funkciókkal kombinálva. A program speciális e-mailszűrési és -keresési lehetőségeket kínál, Palm eszközökkel szinkronizálható, és lehetővé teszi az Evolution futtatását Exchange vagy GroupWise® ügyfélként a heterogén környezetbe való jobb integrálódás érdekében. Az Evolutionról további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.gnome.org/projects/evolution/>.

Firefox

A Firefox a legfiatalabb tagja a Mozilla böngészőcsaládnak. Több platformon futtatható, beleértve a Linux, MacOS és a Windows platformokat is. A program fő szolgáltatásai közé tartozik a beépített testreszabható keresés, a felugró ablakok

blokkolása, RSS hírfolyamok, jelszókezelés, lapozós böngészés és néhány speciális biztonsági és titkosítási beállítások. A Firefox nagyon rugalmas, lehetővé teszi szinte bárminak a testreszabását, amit akar (keresők, eszköztárak, kinézet, gombok stb.). Jól használható kiegészítőket és kiterjesztéseket lehet letölteni a Firefox weboldaláról <https://addons.update.mozilla.org/?application=firefox>. A Firefoxról további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.mozilla.org/products/firefox/>. Elolvashatja még a *KDE felhasználói kézikönyv* vagy a *GNOME felhasználói kézikönyv* kézikönyvek "Firefox" című fejezetét.

Gaim

A Gaim egy kicsi azonnali üzenetküldő program, mely több protokollt támogat, mint például az AIM és az ICQ (Oscar protokoll), az MSN Messenger, a Yahoo! *, az IRC, a Jabber, a SILC és a GroupWise Messenger® protokollokat. Lehetséges több különböző azonosítóval bejelentkezni több különböző IM hálózatba és több különböző csatornán egyszerre csevegni. A Gaim szoftvernek létezik Windows verziója is. A Gaim nemrég át lett nevezve, a szoftver új neve Pidgin. A Pidginről további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.pidgin.im/>.

gftp

A gftp egy olyan FTP ügyfél, mely GTK eszközkészletet használ. A szolgáltatásai közt szerepel párhuzamos letöltés, megszakadt fájltranszfer folytatása, fájltranszfer sorbaállítása, teljes könyvtárak letöltése, FTP proxy támogatás, távoli könyvtárak gyorsítótárazása, passzív és aktív fájltranszferek és a húzd és dobd funkció támogatása. További információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://gftp.seul.org>.

kbear

A KBear egy KDE FTP-ügyfél azzal a képességgel, hogy több konkurens szolgáltatáshoz képes egyidejűleg csatlakozni. Három külön nézetmóddal rendelkezik, több protokollt támogat (mint például az FTP és az SFTP), webhelykezelő beépülő modullal, tűzfaltámogatással, naplózással és még sok minden más képességgel rendelkezik. További információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://sourceforge.net/projects/kbear>.

Konqueror

A Konqueror egy sokoldalú alkalmazás, melyet a KDE fejlesztői készítettek. A Konqueror úgy működik, mint egy fájlkezelő és dokumentumnézőke, de egy nagyon hatékony és nagymértékben testreszabható webböngésző is. Támogatja az aktuális

webszabványokat, mint például a CSS(2)-t, a Java minialkalmazásokat, a JavaScript és a Netscape beépülő programokat (Flash és RealVideo), a DOM-ot és az SSL-t. A beépített keresősorhoz hasonló Ügyes segítőket kínál, és támogatja a lapozós böngészést. Számos webböngészőből importálhatók a könyvjelzők, mint például az Internet Explorerből, a Mozillából és az Operából. A Konquerorról további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.konqueror.org/>. Ajánljuk még a *KDE felhasználói kézikönyv* kézikönyv "A Konqueror, mint webböngésző" című fejezetének elolvasását.

Kontakt

A Kontakt a KDE személyes információkezelő csomagja. E-mail, naptár, címjegyzék és Palm szinkronizálási funkciókat tartalmaz. Akár az Evolution, ez is képes úgy viselkedni, mint egy Exchange vagy GroupWise ügyfél. Annak érdekében, hogy az összes személyes információkezelési funkcionalitást tudja nyújtani, amire szüksége lehet, a Kontakt együttműködik néhány önálló KDE-alkalmazással (Kmail, KAddressbook, KOrganizer és KPilot). A Kontactról további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.kontact.org/>. Javasoljuk még a *KDE felhasználói kézikönyv* kézikönyv "Bevezetés a Kontact használatába" című fejezetének elolvasását.

Konversation

A Konversation egy könnyen használható IRC ügyfél a KDE-hez. A szolgáltatásai közé tartoznak az SLL-kapcsolatok, a kihúzások, a több csatornára való egyidejű bejelentkezések, a jelenlévő és a nem jelenlévő üzenetek, a mellőzendők lista, az Unicode, az automata bejelentkezés egy kiszolgálóra nevű szolgáltatás, a választható időbélyegek a csevegés ablakban és a háttér színének megváltoztatása funkciók támogatása. A Konversationról további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://konversation.kde.org>.

Kopete

A Kopete egy nagyon intuitív és könnyen használható azonnali üzenetküldő eszköz, amely támogatja a következő protokollokat: IRC, ICQ, AIM, GroupWise Messenger, Yahoo, MSN, Gadu-Gadu, Lotus Sametime, SMS üzenetek és a Jabber. A Kopetéről további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://kopete.kde.org/>. Elolvashatja még a *KDE felhasználói kézikönyv* kézikönyv "Bevezetés a Kopete használatába" című fejezetét.

Linphone

A Linphone egy kicsi és egyszerű IP-alapú telefon ügyfél, amely a SIP protokollt használja a hívások létrehozására. További információk a következő hivatkozás

alatt található: <http://www.linphone.org/>. Elolvashatja még ezen kézikönyv "Linphone" című fejezetét.

Mozilla Thunderbird

A Thunderbird egy e-mailes ügyfélalkalmazás, ami a Mozilla csomag része. Használható Microsoft Windows és MacOS környezetben is, ezzel a tulajdonsággal elősegíti az átmenetet ebből a két operációs rendszerből a Linuxba. További információk a Mozilla Thunderbirdről a következő hivatkozás alatt található: <http://www.mozilla.org/products/thunderbird/>.

Opera

Az Opera egy hatékony webböngésző egyszerű kiegészítő termékekkel, mit például egy opcionális e-mail ügyfél és egy csevegő modul. Az Opera a következő szolgáltatásokat nyújtja: felugró ablakok blokkolása, RSS folyamatok kezelése, beépített és testreszabott keresések, jelszó kezelő használata és a lapozós böngészés. A fő funkciók könnyen elérhetőek a saját paneljeiken keresztül. Mivel ez az eszköz használható Windows alatt is, ez lehetővé teszi az átváltást Linuxra azoknak, akik eddig Windows alatt használták a böngészőt. Az Operáról további információk a következő hivatkozás alatt található: <http://www.opera.com/>.

Skype

A Skype egy olyan, több platformon futtatható alkalmazás (Linux, Windows, MacOS X), mellyel jó hangminőségű telefonbeszélgetéseket lehet az interneten keresztül folytatni, mindkét végponti titkosítással. Amikor Skype programot használ, a tűzfal vagy az útválasztó beállítása nem szükséges. További információk a következő hivatkozás alatt található: <http://www.skype.com/>.

XChat

Az XChat egy olyan IRC ügyfél, melyet fut Linux és Unix platformokon, valamint Windows és MacOS X alatt is. További információkat az XChatról a következő hivatkozás alatt találhat: <http://www.xchat.org/>.

C.3 Multimédia

A következő rész bemutatja a Linux legnépszerűbb multimédia alkalmazásait. Ismerje meg a média lejátszókat, a hangszerkesztő megoldásokat és a videó szerkesztő eszközöket.

C.3 táblázat Windows és Linux multimédiás szoftverek

Feladat	Windows alkalmazás	Linux alkalmazás
Audió CD-lejátszók	CD Player, Winamp, Windows Media Player	KsCD, Grip, Helix Banshee
CD-írók	Nero, Roxio Easy CD Creator	K3b
CD-másolók	WMPowerPlayer	audiocreator, Sound Juicer, Helix Banshee
Audió lejátszók	Winamp, Windows Media Player, iTunes	amaroK, XMMS, Rhythmbox, Helix Banshee
Videó lejátszók	Winamp, Windows Media Player	Kaffeine, MPlayer, Xine, XMMS, Totem, RealPlayer
Audió szerkesztők	SoundForge, Cooledit, Audacity	Audacity
Hangkeverők	sndvol32	alsamixer, Kmix
Kottaszerkesztők	Finale, SmartScore, Sibelius	LilyPond, MusE, Notalis, Rosegarden
Videó készítő és szerkesztők	Windows Movie Maker, Adobe Premiere, Media Studio Pro, MainActor	MainActor, Kino
TV nézőkék	AVerTV, PowerVCR 3.0, CinePlayer DVR	xawtv (analóg), motv (analóg), xawtv4, tvtime, kdetv, zapping, Kaffeine

amaroK

Az amaroK médialejátszó számos audió formátumot kezel, valamint az interneten közvetített rádióadásokat is le tudja játszani. A program az összes, a háttérrendszer (aktuálisan az aRts vagy a GStreamer) hangkiszolgálója által kezelt fájlt le tudja játszani. Az amaroK-ról további információk a következő hivatkozás alatt találhatók:

<http://amarok.kde.org/>. Elolvashatja még a *KDE felhasználói kézikönyv* kézikönyv "Bevezetés az amaroK használatába" című fejezetét.

Audacity

Az Audacity egy hatékony ingyenes hangszerkesztő eszköz. Az Audacity programmal bármilyen Ogg Vorbis vagy WAV fájlt felvehet, szerkeszthet és lejátszhat. Keverheti a számokat, effektusokat alkalmazhat rajtuk, és exportálhatja az eredményt WAV vagy Ogg Vorbis formátumba. Az Audacityről további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://audacity.sourceforge.net/>.

Helix Banshee

A Helix Banshee a GNOME-asztalhoz tartozó zenekezelő és lejátszó alkalmazás. A Helix Banshee programmal importálhat CD-ket, szinkronizálhatja a zenegyűjteményét egy iPodra, iPodról közvetlenül zenét játszhat le, lejátszási listákat készíthet a könyvtárában lévő dalokkal és audió- és MP3-CD-ket készíthet a könyvtárának tartalmából. További információkért forduljon a *GNOME felhasználói kézikönyv* kézikönyvben található bevezetéshez.

Grip

A Grip a GNOME-asztal CD-lejátszó funkcióit nyújtja. Támogatja a CDDb kikeresést a zeneszámok és az albumok adatához. További információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.nostatic.org/grip/>.

Kaffeine

A Kaffeine egy sokoldalú multimédia-alkalmazás, széles körű audió- és videóformátumokat támogat, beleértve az Ogg Vorbis, a WMV, a MOV és az AVI formátumokat. Importáljon és szerkesszen különböző típusú lejátszási listákat, készítsen képernyőfényképeket, és mentse el a médiafolyamokat a helyi merevlemezére. A Kaffeine-ről további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://kaffeine.kde.org/>.

KAudioCreator

A KAudioCreator egy egyszerű CD-másoló alkalmazás. Ha megfelelően állította be, a KAudioCreator lejátszási fájlokat állít elő azokhoz a kiválasztásaihoz, amelyeket a lejátszók használnak, mint az amaroK, az XMMS vagy a Helix Banshee. Olvasson többet a KAudioCreator használatáról a *KDE felhasználói kézikönyv* kézikönyvben, vagy menjen a következő hivatkozásra: <http://www.icefox.net/programs/?program=KAudioCreator>.

kdetv

Egy televíziónéző és műsorrögzítő alkalmazás a KDE-asztal által támogatott analóg TV-kártyákhoz. A kdetvről további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://kde-apps.org/content/show.php?content=11602>.

KsCD

A KsCD a KDE-asztalhoz egy egyszerű kicsi CD-lejátszó alkalmazás. Ez a felhasználói felület nagyon hasonlít egy valódi CD-lejátszóhoz, garantálva a könnyű használhatóságot. A KsCD támogatja a CDDb-t, lehetővé téve bármely zeneszám és album információinak elérését az internetről vagy a helyi fájlrendszerből. További információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://docs.kde.org/en/3.3/kdemultimedia/kscd/>.

K3b

A K3b egy sokoldalú médiakészítő eszköz. Készíthet adat-, audió- vagy videó-CD-t és DVD-t a húz és dobd módszer használatával. A K3bről további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.k3b.org/>. Hivatkozhat még a K3b fejezetre.

LilyPond

A LilyPond egy ingyenes kottaszerkesztő. Mivel a bemenő formátum szövegalapú, bármilyen szövegszerkesztőt használhat kottalapok készítéséhez. A felhasználóknak nem kell törődniük az olyan formázási vagy jelölési kérdésekkel, mint a szünetjel, sortörés vagy a többszólamú ütközések. Ezeknek a jeleknek a beírását automatikusan megoldja a LilyPond. Támogat sok speciális jelölést, mint az akkord neveket és a tabulatúrákat. A kimenet exportálható PNG, TeX, PDF, PostScript és MIDI formátumokba. A LilyPondról további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://lilypond.org/web/>.

MainActor

A MainActor egy kiforrott videórajzoló program. Azért, mert ez a MainActor Windows verziója, az átmenet a Windowsból könnyű. A MainActorról további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.mainactor.com/>.

MPlayer

Az MPlayer egy filmlejátszó, amely számos rendszerben fut. Az MPlayerről további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.mplayerhq.hu/homepage/design7/info.html>.

MusE

A MusE célja a Linuxhoz egy komplett többsávós virtuális stúdióvá válni. A MusE programról további információk a következő hivatkozás alatt található: <http://www.muse-sequencer.org/index.php>.

Noteedit

A NoteEdit egy hatékony kottaszerkesztő a Linuxhoz. Használja azt kottalapok elkészítéséhez és kották exportjához és importjához számos formába és formából, mint például MIDI, MusicXML és LilyPond. A Noteeditről további információk a következő hivatkozás alatt található: <http://developer.berlios.de/projects/noteedit/>.

Rhythmbox

A Rhythmbox egy hatékony sokoldalú médialejátszó a GNOME-asztalhoz. A lejátszási listák használatával lehetővé teszi, hogy szervezze és tállózza a zenegyűjteményét és támogatja az internetes rádiózást. A Rhythmboxról további információk a következő hivatkozás alatt található: <http://www.gnome.org/projects/rhythmbox/>.

Rosegarden

A Rosegarden egy ingyenes zeneszerző és zeneszerkesztő környezet. Egy audió- és egy MIDI-lejátszó, valamint egy kottaszerkesztő funkcióit egyesíti. A Rosegardenről további információk a következő hivatkozás alatt található: <http://rosegardenmusic.com/>.

Sound Juicer

A Sound Juicer egy egyszerű CD-másoló alkalmazás a GNOME-asztalhoz. A Sound Juicerről további információk a következő hivatkozás alatt található: <http://www.burtonini.com/blog/computers/sound-juicer>

Totem

A Totem egy filmlejátszó alkalmazás a GNOME-asztalhoz. Támogatja a Shoutcast, az m3u, az asx, az SMIL és a ra lejátszási listákat, a vezérléshez a klaviatúra használatát és a széles körű audió- és videóformátumok lejátszását. A Totemről további információk a következő hivatkozás alatt található: <http://www.gnome.org/projects/totem/>.

tvtime

A tvtime egy egyszerű TV-nézőke alkalmazás, amely támogatja az analóg TV-t. A tvtime-ról további információk, beleértve az átfogó kezelési kézikönyvet, a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://tvtime.sourceforge.net/>

xawtv és motv

A xawtv egy TV-nézőke és felvevő alkalmazás, amely támogatja az analóg TV-t. A motv alapvetően ugyanaz, mint a xawtv, de egy kissé különböző felhasználói felülettel rendelkezik. A xawtv projektről további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://linux.bytesex.org/xawtv/>

xawtv4

A xawtv4 a xawtv alkalmazás örököse. Támogatja analóg és digitális audio- és videóműsorok közvetítését. További információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://linux.bytesex.org/xawtv/>.

Xine

A Xine egy multimédia-lejátszó, amely CD-ket, DVD-ket és VCD-ket játszik le. Sok multimédia formátumot fordít. További információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://xinehq.de/>.

XMMS

Az XMMS egy hagyományos választás multimédia visszajátszására. Főleg zene lejátszására összpontosít, CD visszajátszás- és Ogg Vorbis fájlátvitelt támogatva. A Winamp felhasználók az XMMS-t kényelmesnek találhatják, a hasonlóság miatt. Az XMMS-ről további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.xmms.org/>.

zapping

Egy TV-nézőke és felvevő alkalmazás a GNOME-asztalhoz analóg TV támogatással. A Zappingról további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://zapping.sourceforge.net/Zapping/index.html>.

C.4 Grafika

A következő szakasz bemutat néhány, a grafikus munkához szolgáló Linux program megoldást. Ezek közt vannak egyszerű rajzoló alkalmazások, valamint kiforrott képszerkesztő eszközök és hasznos megjelenítő és animációs programok.

C.4 táblázat Grafikus programok Windows és Linux rendszerek számára

Feladat	Windows alkalmazás	Linux alkalmazás
Egyszerű grafikaszerkesztés	Microsoft Paint	KolourPaint
Professzionális grafikaszerkesztés	Adobe Photoshop, Paint Shop Pro, Corel PhotoPaint, The GIMP	The GIMP, Krita
Vektorgrafika-készítők	Adobe Illustrator, CorelDraw, OpenOffice.org Draw, Freehand	OpenOffice.org Draw, Inkscape, Dia
SVG szerkesztés	WebDraw, Freehand, Adobe Illustrator	Inkscape, Dia, Kivio
Háromdimenziós grafikák készítése	3D Studio MAX, Maya, POV-Ray, Blender	POV-Ray, Blender, KPovmodeler
Digitális fényképek kezelése	A fényképezőgépek gyártói által nyújtott programok	DigiKam, f-spot
Szkennelés	Vuescan	Vuescan, The GIMP
Képnézegetés	ACDSee	gwenview, gThumb, Eye of Gnome, f-spot

Blender

A Blender egy hasznos megjelenítő- és animációs eszköz, amely számos platformon működik, beleértve a Windows, MacOS és a Linux platformokat. A Blenderről további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.blender3d.com/>.

Dia

A Dia egy Linux alkalmazás, melynek célja, hogy a Visioval egyenértékű Linux alkalmazás legyen. Sok speciális diagramtípust támogat, mint például a hálózat vagy UML diagramokat. SVG, PNG és EPS formátumokba tud exportálni. Támogatja az egyedi diagramtípusokat, új formákat nyújt a speciális XML formátumban.

A Diaról további információk a következő hivatkozás alatt található: <http://www.gnome.org/projects/dia/>.

DigiKam

A DigiKam egy kicsi digitális fényképező eszköz a KDE-asztalhoz. Importálja és szervezi az Ön digitális fényképeit mindössze néhány kattintással. Albumokat készít, címkéket hoz létre, megkímélve Önt a képek különböző almappákba való másolásától és végül exportálja a képeit az Ön saját weboldalára. A DigiKamról további információk a következő hivatkozás alatt található: <http://www.digikam.org/>. Hivatkozhat még a DigiKam fejezetre a *KDE felhasználói kézikönyv* kézikönyvben.

Eye of Gnome (eog)

Az Eye of Gnome egy képnézőke alkalmazás a GNOME-asztalhoz. További információk a következő hivatkozás alatt található: <http://www.gnome.org/projects/eog/>.

f-spot

Az f-spot egy rugalmas digitális fényképezőgép-kezelő eszköz a GNOME-asztalhoz. Albumokat készít és kezel, valamint különböző export lehetőségeket támogat, mint például HTML oldalak vagy archivált képek CD-re történő írását. A programot a parancssoron használhatja képnézőkeként. Az f-spotról további információk a következő hivatkozás alatt található: <http://www.gnome.org/projects/f-spot/> Hivatkozhat még a fejezetre a *GNOME felhasználói kézikönyv* kézikönyvben.

gThumb

A gThumb egy képnézőke, böngésző és szervező a GNOME-asztalhoz. Támogatja az Ön digitális fényképeinek importját gphoto2 protokollon keresztül, megengedi az alaptranszformációk és módosítások végrehajtását, és felcímkézi a képeit bizonyos összeillő kategóriájú albumok készítéséhez. A gThumbról további információk a következő hivatkozás alatt található: <http://gthumb.sourceforge.net/>.

Gwenview

A Gwenview egy egyszerű képnézőke a KDE számára. A mappafa ablak és a fájl-lista ablak szolgáltatásai könnyű navigációs lehetőséget nyújtanak a fájlhierarchiában. További információk a következő hivatkozás alatt található: <http://gwenview.sourceforge.net/home/>.

Inkscape

Az Inkscape egy ingyenes SVG szerkesztő. Az Inkscape programban az Adobe Illustrator, a Corel Draw és a Visio felhasználói hasonló szolgáltatási kört és ismerős felhasználói felületet találhatnak. A szolgáltatásai között találhat SVG-PNG exportálást, rétegkezelést, transzformációkat, gradiensket és objektumok csoportosítását. Az Inkscape-ről további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.inkscape.org/>.

Kivio

A Kivio egy, a KOffice csomagba integrált folyamatdiagram-készítő alkalmazás. A Visio korábbi felhasználói ismerős külsőt és hangulatot találnak a Kivio programban. A Kivioról további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.koffice.org/kivio/>.

KolourPaint

A KolourPaint egy könnyen használható festőprogram a KDE-asztalhoz. Használhatja olyan feladatokhoz, mint diagramok festése vagy rajzolása, valamint képernyőmentések, fényképek és ikonok szerkesztésére. További információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://kolourpaint.sourceforge.net/>.

KPovmodeler

A KPovmodeler egy, a KDE-asztalba integrált POV-Ray felhasználói felület. A KPovmodeler megmenti a felhasználókat a POV-Ray parancsfájl-készítő részletes ismeretének szükségességétől azzal, hogy lefordítja a POV-Ray nyelvet könnyen érthető fanézetbe. A szokványos POV-Ray parancsfájlok a Kpovmodeler programba is importálhatók. További információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.kpovmodeler.org>.

Krita

A Krita a KOffice válasza az Adobe Photoshopra és a The GIMP programra. A Krita pixel alapú képalkotásra és szerkesztésre használható. A szolgáltatási közt sok haladó képszerkesztési lehetőség van, amelyeket az Adobe Photoshoptól vagy a The GIMP programtól normálisan elvár. További információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.koffice.org/krita>.

OpenOffice.org Draw

Lásd az [OpenOffice.org](http://www.openoffice.org) (336. oldal) ismertetését.

POV-Ray

A Persistence of Vision Raytracer háromdimenziós fotórealisztikus képeket készít a sugárnyaláb-követésnek nevezett képkiszámítási technika használatával. Azért, mert ez a POV-Ray Windows verziója, a Windows felhasználóknak nem kell semmit tenniük akkor, ha átváltak ennek az alkalmazásnak a Linuxos verziójára. A POV-Ray programról további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.povray.org/>

The GIMP

A Gimp az Adobe Photoshop program nyílt forráskódú alternatívája. A program szolgáltatás listája versenyez a Photoshop programéval, ezért a professzionális képszerkesztéshez ez egy jól felépített program. Egyenértékű a GIMP Windows verziójával. További információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.gimp.org/>. Hivatkozhat még a GIMP fejezetre.

VueScan

A VueScan egy több platformon rendelkezésre álló szkennelő program. Párhuzamosan telepítheti a szállító szkennereinek szoftverével. Támogatja a szkennelők speciális hardverét, mint a kötegelt szkennelést, az autofókusz, az infravörös csatornákat a por és a karcolások elnyomására és többszöri szkennelést végez a diák sötét területében a szkennerek zaj csökkentésére. A színes negatívokról egyszerű és pontos színekorrekciót szolgáltat. További részletek a következő hivatkozáson találhatók: <http://www.hamrick.com/index.html>

C.5 Rendszer- és fájlkezelés

A következő szakasz a rendszer- és fájlkezelés Linux eszközeit tekinti át. Tudjon meg többet a szövegszerkesztőkről, a forráskód-szerkesztőkről, a biztonsági mentés megoldásokról és az archiváló eszközökről.

C.5 táblázat *Windows és Linux rendszer- és fájlkezelő programok*

Feladat	Windows alkalmazás	Linux alkalmazás
Fájlkezelő	Windows Explorer	Konqueror, Nautilus
Szövegszerkesztő	NotePad, WordPad, (X)Emacs	kate, GEdit, (X)Emacs, vim

Feladat	Windows alkalmazás	Linux alkalmazás
PDF készítő	Adobe Distiller	Scribus
PDF nézőke	Adobe Reader	Adobe Reader, Evince, KPDF, Xpdf
Szövegfelismerő	Recognita, FineReader	GOCR
Parancssor tömörítőprogramok	zip, rar, arj, lha stb.	zip, tar, gzip, bzip2 stb.
GUI alapú tömörítő programok	WinZip	Ark, File Roller
Merevlemez particionáló	PowerQuest, Acronis, Partition Commander	YaST, GNU Parted
Biztonságimásolat-készítő program	ntbackup, Veritas	KDar, taper, dump

Adobe Reader

A Linux Adobe Reader a Windows és Mac verziójú alkalmazás pontos hasonmása. A külső és a hangulat a Linuxban ugyanolyan, mint más platformokon. Az Adobe Acrobat csomag többi eleme még nem a Linux része. További információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.adobe.com/products/acrobat/readermain.html>.

Ark

Az Ark egy GUI alapú tömörítőprogram a KDE-asztalhoz. Több gyakori formátumot támogat, mint például a zip, a tar.gz, a tar.bz2, az lha és a rar formátumokat. Megnézhet, kiválaszthat, be- és kicsomagolhat szólvó fájlokat egy archívumon belül. Az Ark Konquerorral való integrálása miatt a fájlkezelőben a helyi menüből végre tud hajtani trigger műveleteket (mint például egy archív fájl kicsomagolását), hasonló módon, mint a Winzip programban. Az Ark használatába való rövid bevezetésért hivatkozzon a KDE-asztal fejezetre a *KDE felhasználói kézikönyv* kézikönyvben.

dump

A dump csomagoló kiírási és visszaállítási funkciókat tartalmaz. A dump a fájlrendszerben megvizsgálja a fájlokat, meghatározza, hogy melyiket kell kimenteni, és kimásolja azokat a fájlokat az adott lemezre, szalagra vagy egyéb más tároló-közegre. A visszaállít parancs a dump inverz funkcióját hajtja végre: —visszaállítja a fájlrendszer teljes biztonsági mentését. További információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://dump.sourceforge.net/>.

Evince

Az Evince egy dokumentummegjelenítő PDF és PostScript formátumokhoz a GNOME-asztalon. További információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.gnome.org/projects/evince/>.

File Roller

A File Roller egy GUI alapú tömörítőprogram a GNOME-asztalhoz. Hasonló szolgáltatásokat nyújt, mint az Ark. További információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://fileroller.sourceforge.net/home.html>.

GEdit

A GEdit a GNOME-asztal irodai szövegszerkesztője. A szolgáltatásai hasonlóak a Kate program szolgáltatásaihoz. További információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.gnome.org/projects/gedit/>.

GNU Parted

A GNU Parted egy parancssoros eszköz, amellyel partíciókat és a rajtuk lévő fájlrendszereket lehet létrehozni, megsemmisíteni, újraméretezni, ellenőrizni és másolni. Ha új operációs rendszer számára akar helyet készíteni, akkor ezt az eszközt használja a lemezterület újraszervezésére és az adatok különböző merevlemezek közti másolására. További információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.gnu.org/software/parted/>.

GOOCR

A GOOCR egy OCR (optikai karakter felismerő) eszköz. A beszkenelt szöveg képeit szöveggé konvertálja. További információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://jocr.sourceforge.net/>.

gzip, tar, bzip2

Tömörítőprogramok gazdag választéka áll rendelkezésre az igénybevett lemezterület csökkentéséhez. Általában ezek csak a tömörítő algoritmusban különböznek. A Linux képes kezelni a Windows-ban használt tömörítő formátumokat. `bzip2`

egy kicsit hatékonyabb, mint `gzip`, de több ideig tart a tömörítés a csomagolás algoritmusától függően. További információk a `gzip` és a `tar` programokról a burkoló fejezetben.

kate

A Kate a KDE csomag része. Képes arra, hogy egyszerre több helyi vagy távoli fájlt nyisson meg. Szintaxis kiemelési, projektfájl készítési és külső parancsfájlvégrehajtási szolgáltatásai tökéletes eszközzé teszik egy programozó számára. További információk a következő hivatkozás alatt található: <http://kate.kde.org/>.

KDar

A Kerr képviseli a KDE lemezarchiválóját és ez egy hardverfüggetlen biztonságimásolat-készítő megoldás. A KDar használja a címjegyzéket (ellentétben a `tar` programmal) ezért képes kicsomagolni egyetlen fájlt anélkül, hogy elolvasná az egész archiválást és képes növekményes biztonsági mentések készítésére is. A KDar képes felosztani egy archívumot több szeletre, és minden szeletet felírni egy-egy adat-CD-re vagy -DVD-re. A KDar-ról további információk a következő hivatkozás alatt található: <http://kdar.sourceforge.net/>.

Konqueror

A Konqueror a KDE-asztal alapértelmezett fájlkezelője, melyet webböngészőként, dokumentum és képnézőként és CD- íróként is használhat. A Konqueror fájlkezelőként való használatába való bevezetésért lásd a *KDE felhasználói kézikönyv* nevű dokumentum KDE-asztról szóló fejezetét. Erről a többfunkciós alkalmazásról további információk a következő hivatkozás alatt található: <http://www.konqueror.org/>

KPDF

A KPDF a KDE-asztalhoz egy PDF-megjelenítő alkalmazás. A szolgáltatásai tartalmazzák a PDF-fájlban keresést és a teljes képernyős olvasási módot úgy, mint az Adobe Readerben. További információk a következő hivatkozás alatt található: <http://kpdf.kde.org/>.

Nautilus

A Nautilus egy alapértelmezett fájlkezelő a GNOME-asztalon. Mappák és dokumentumok készítésére használható, valamint megjeleníti és kezeli a fájljait és a mappáit, parancsfájlokat futtat, adatokat ír CD-re és megnyitja az URI helyeket. A Nautilus fájlkezelőként való használatába való bevezetésért lásd a *GNOME felhasználói kézikönyv* idevágó fejezetét. További információk a Nautilusról az inter-

neten a következő hivatkozás alatt található: <http://www.gnome.org/projects/nautilus/>.

taper

A Taper egy biztonságimásolat-készítő és visszaállító program, amely a felhasználóbarát kezelőfelületével segíti a fájlok magnószalagra történő mentését és visszaállítását. Másik megoldást kínálva, a fájljairól biztonsági másolatot készíthet archív fájlokba. A rekurzív kiválasztott könyvtárakat támogatja. További információk a következő hivatkozás alatt található: <http://taper.sourceforge.net/>.

vim

A vim (továbbfejlesztett vi) a vi szövegszerkesztőhöz hasonló program. A vim beállítására a felhasználóknak időre lehet szükségük, mert a program megkülönböztet parancs módot és beszúrási módot. Az alapszolgáltatásai ugyanazok, mint a többi szövegszerkesztőé. A vim néhány egyedi lehetőséget is ajánl, mint például a makró rögzítés, a fájlformátum felismerése és átalakítása, valamint egy képernyőben többszörös pufferek alkalmazása. További információk a következő hivatkozás alatt található: <http://www.vim.org/>.

(X)Emacs

A GNU Emacs és a XEmacs programok nagyon professzionális szerkesztők. A GNU Emacs az XEmacs program alapja. A GNU Emacs kézikönyvre hivatkozva „Az Emacs a kiterjeszthető, a testreszabható, az öndokumentáló valós idejű képernyőszerkesztő.” Mindkettő közel hasonló funkcionalitást nyújt kisebb különbségekkel. Gyakorlott fejlesztők által használva, alaposan kiterjeszthetők az Emacs Lisp programozási nyelv segítségével. Támogatják az orosz, a görög, a japán, a kínai és a koreai nyelveket. További információk a következő hivatkozások alatt található: A <http://www.xemacs.org/>, valamint a <http://www.gnu.org/software/emacs/emacs.html> hivatkozáson.

Xpdf

Az Xpdf egy kicsi PDF nézőkecsomag Linux és Unix platformokra. Egy megtekintő alkalmazást és néhány beépülő PostScriptre vagy szövegformátumokba exportáló alkalmazást tartalmaz. További információk a következő hivatkozás alatt található: <http://www.foolabs.com/xpdf/>.

C.6 Szoftverfejlesztés

Ez a szakasz bemutatja a Linux integrált fejlesztőkörnyezeteket, az eszközkészleteket, a fejlesztőeszközöket és a professzionális szoftverfejlesztők számára készült verziókezelőket.

C.6 táblázat *Fejlesztőprogramok Windows és Linux rendszerekre*

Feladat	Windows alkalmazás	Linux alkalmazás
Integrált fejlesztőkörnyezetek	Borland C++, Delphi, Visual Studio, .NET	KDevelop, Eric, Eclipse, MonoDevelop, Anjuta
Eszközkészletek	MFC, Qt, GTK+	Qt, GTK+
Fordítóprogramok	VisualStudio	GCC
Hibakereső eszközök	Visual Studio	GDB, valgrind
GUI grafikus felület	Visual Basic, Visual C++	Glade, Qt Designer
Verziókövetők	Clearcase, Perforce, SourceSafe	CVS, Subversion

Anjuta

Az Anjuta a GNOME/GTK+ alkalmazásfejlesztéshez való integrált fejlesztőkörnyezet. Tartalmaz egy szerkesztőt automatikus formázással, kódkiegészítéssel és kódkiemeléssel. Amint a GTK+, úgy ez is támogatja a Perl, a Pascal és a Java nyelvű fejlesztést. Egy GDB-alapú hibakeresőt is tartalmaz. Az Anjutaról további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://anjuta.sourceforge.net>.

CVS

A CVS (Konkurens verziókezelő rendszer) az egyik legfontosabb nyílt forráskódú verziókezelő rendszer. Ez egy felület a szabvány Linux disztribúcióban lévő verzióellenőrző rendszerhez (RCS). További információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://ximbiot.com/cvs/wiki/>.

Eclipse

Az Eclipse platform az integrált fejlesztőkörnyezet-építés számára lett tervezve, amely egyéni bővítőmodulokkal kiterjeszthető. Az alapdisztribúció tartalmaz egy teljeskörű Java fejlesztőkörnyezetet. További információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.eclipse.org>.

Eric

Az Eric egy, a Python és Python-Qt fejlesztéshez optimalizált IDE. Az Ericről további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.die-offenbachs.de/eric/index.html>.

GCC

A GCC egy olyan fordítógyűjtemény, mely különböző programozási nyelvekhez használható. A szolgáltatások teljes listáját és a bő dokumentációt a <http://gcc.gnu.org> webhelyen találja.

GDB

A GDB különböző programozási nyelveken írt programokhoz való hibakereső eszköz. A GDB-ről további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.gnu.org/software/gdb/gdb.html>.

Glade

A Glade egy felhasználói interfészépítő a GTK+ és a GNOME fejlesztők számára. A GTK+ támogatása mellett támogatja a C, a C++, a C#, a Perl, a Python, a Java és más nyelveket. A Glade-ről további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://glade.gnome.org/>.

GTK+

A GTK+ egy többplatformos eszközkészlet grafikus felhasználói felületek készítéséhez. Használják az összes Gnome alkalmazáshoz, a The GIMP és néhány más felülethez. A GTK+ eszközkészletet több nyelv támogatására tervezték, nem csak a C/C++ nyelvekhez. Eredetileg a GIMP számára írták, innen az angol „GIMP Toolkit név.” További információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.gtk.org>. A GTK+ eszközhöz nyelvek hozzárendelését lásd a következő hivatkozáson: <http://gtk.org/features.html#LanguageBindings>.

KDevelop

A KDevelop lehetővé teszi a különböző nyelveken történő programírást (C/C++, Python, Perl stb.). Egy dokumentum-böngészőt, egy szintaxis kiemelővel rendelkező

forráskódszerkesztőt, egy GUI-t a fordítóhoz és még sok más lehetőséget tartalmaz. További információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.kdevelop.org>.

MonoDevelop

A Mono projekt egy nyitott fejlesztő kezdeményezés, amely a .NET fejlesztő platform egy nyitott forráskódú Unix verziójának kifejlesztésén dolgozik. Ennek a célja az, hogy képessé tegye a Unix fejlesztőket többplatformos .NET alkalmazások építésére és telepítésére. A MonoDevelop a Mono fejlesztő IDE eszközzel való kiegészítése. A MonoDevelopról további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://www.monodevelop.com/>.

Qt

A Qt egy programkönyvtár grafikus felhasználói felülettel rendelkező alkalmazások fejlesztése számára. Lehetővé teszi a professzionális programok gyors kifejlesztését. A Qt könyvtár nem csak Linux alatt használható, hanem számos Unix változat alatt, valamint Windows és Macintosh alatt is működik. Így lehetséges olyan programokat írni, melyek könnyen áthelyezhetők a fenti platformokra. További információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://trolltech.com>. A Qt fejlesztőeszközhöz nyelvek hozzárendelését lásd a következő hivatkozáson: <http://developer.kde.org/language-bindings/>.

Qt Designer

A Qt Designer egy felhasználói felület- és űrlapépítő a Qt és KDE fejlesztéshez. Futtatható önállóan vagy a KDevelop IDE részeként is. A QtDesigner képes futni Windows alatt és még a Visual Studio fejlesztőcsomagba integrálódni is. A Qt Designerről további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://trolltech.com/products/qt/designer.html>

Subversion

A Subversion ugyanazt teszi, mint amit a CVS tesz, de számos lehetőséggel van kibővítve, mint például a metainformációk mozgatása, átnevezése és fájlokhoz és könyvtárak való hozzáfűzése. A Subversion kezdőlapjának címe: <http://subversion.tigris.org/>

Valgrind

A Valgrind x86 alkalmazások hibakeresésére és profilozására szolgáló programcsomag. A Valgrindról további információk a következő hivatkozás alatt találhatók: <http://valgrind.org/info/>.

Az ujjlenyomat-olvasó használata

D

A ThinkFinger illesztőprogram segítségével a SUSE Linux Enterprise® támogatja az UPEK/SGS Thomson Microelectronics ujjlenyomat-olvasóját, amely bizonyos IBM és Lenovo ThinkPad típusokba került beépítésre. Ugyanez az ujjlenyomat-olvasó megtalálható más hordozható számítógépen is akár különálló eszközként vagy az USB billentyűzetbe beépítve. További információk a következő hivatkozás alatt találhatók: http://thinkfinger.svn.sourceforge.net/viewvc/*checkout*/thinkfinger/README.in. Ha az ön rendszerében megtalálható az ujjlenyomat-olvasó, a hagyományos felhasználóneves és jelszavas bejelentkezés mellett a biometrikus azonosítást is használhatja. Az ujjlenyomatuk regisztrálása után a felhasználók vagy az ujjuknak az olvasón történő végighúzásával vagy pedig egy jelszó beírásával jelentkezhetnek be.

Ha a program a hardverellenőrzés során felismeri a laptopján (vagy ahhoz csatolva) az ujjlenyomat-olvasót, a `libthinkfinger`, `pam_thinkfinger`, és `yast2-fingerprint-reader` csomagok automatikusan telepítésre kerülnek.

Jelenleg felhasználónként csak egy ujjlenyomat regisztrálható. A felhasználó ujjlenyomat adatai a következő helyen kerülnek tárolásra: `/etc/pam__thinkfinger/login.bir`. Az ujjlenyomat azonosítás kezeléséhez használja az alábbiak egyikét: a YaST (lásd: **D.2. szakasz - Ujjlenyomatok kezelése a YaST programmal** (360. oldal) illetve a `tf-eszköz` parancssor, amely további lehetőségeket kínál fel (lásd: **D.3. szakasz - Ujjlenyomatok kezelése a következővel: `tf-eszköz`** (363. oldal).

D.1 Támogatott alkalmazások és műveletek

A PAM modul `pam_thinkfinger` a következő műveletekhez és alkalmazásokhoz kapcsolódóan támogatja az ujjlenyomat-azonosítást (nem minden alkalmazás kéri fel külön ujjának végighúzására az olvasón):

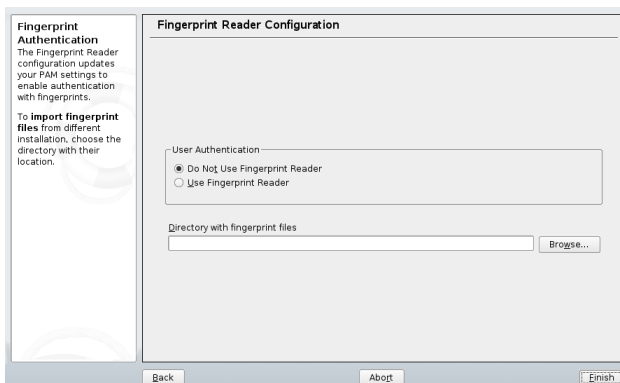
- Bejelentkezés a GDM/KDM-be vagy egy bejelentkezési parancsértelmezőbe
- A zárlat feloldása a GNOME/KDE asztal képernyőjén
- A YaST és a YaST modulok indítása
- Alkalmazás indítása a(z) `root` engedéllyel: `sudo` vagy `gnomesu`
- Váltás egy másik felhasználói identitásra a következőkkel: `su` vagy `su - felhasználónév`

D.2 Ujjlenyomatok kezelése a YaST programmal

D.1 eljárás *Ujjlenyomatos azonosítás engedélyezése*

Amennyiben bizonyos felhasználók számára engedélyezni kívánja a biometrikus azonosítást, először általánosan engedélyeznie kell az ujjlenyomat-támogatást a YaST programban.

- 1 Indítsa el a YaST programot, majd válassz a *Hardver > Ujjlenyomat-olvasó* lehetőséget.

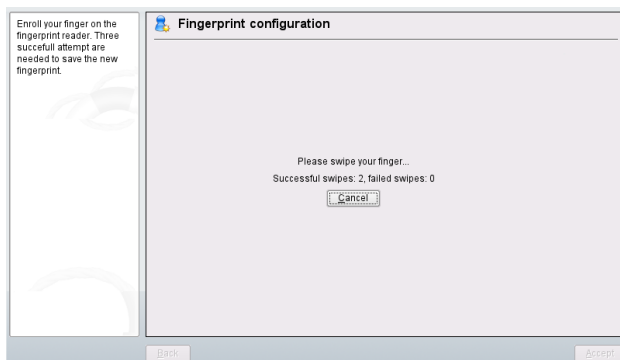

- 2 A konfigurációs párbeszédablakban aktiválja az *Ujjlenyomat-olvasó használata* lehetőséget, majd a módosítások mentéséhez és a párbeszédablak bezárásához kattintson a *Befejezés* gombra.

Mostantól ujjlenyomatot is regisztrálhat a különböző felhasználókhoz kapcsolódva.

D.2 eljárás *Ujjlenyomat regisztrálása*

- 1 A YaST programban kattintson a *Biztonság és felhasználók > Felhasználók* pontra a *Felhasználók és csoportok* párbeszédablak megnyitásához. Megjelenik a rendszerben található felhasználók és csoportok egy listája.
- 2 Jelölje ki azt a felhasználót, akihez az ujjlenyomatot regisztrálni kívánja, majd kattintson a *Szerkesztés* pontra.
- 3 A *Bővítőmodulok* lapon jelölje ki az ujjlenyomat-bevitel lehetőséget, majd kattintson az *Indítás* pontra az *Ujjlenyomat-beállítás* párbeszédablak megnyitásához.
- 4 A YaST egy üzenet segítségével felkéri a felhasználót, hogy húzza végig az ujját az olvasón addig, amíg a rendszer összegyűjt három olvasható ujjlenyomatot.

- 5 Az ujjlenyomat sikeres leolvasása után kattintson az *Elfogad* pontra az *Ujjlenyomat-beállítás* párbeszédablak és a felhasználóhoz tartozó párbeszédablak bezárásához.
- 6 Ha a YaST vagy a YaST modulok indítását is ujjlenyomat-azonosításhoz kívánja kötni, a `root` számára is be kell állítania egy ujjlenyomatot.

Ehhez állítsa be a szűrőt a *Felhasználók és csoportok adminisztrációja* párbeszédablakban a következőkre: *Rendszerfelhasználók*, jelölje ki a(z) `root` bejegyzést és a fentebb leírtak alapján regisztrálja az ujjlenyomatot a(z) `root` számára.

- 7 Miután regisztrálta az ujjlenyomatokat a kiválasztott felhasználók részére, az adminisztrációs párbeszédablak bezárásához és a módosítások mentéséhez kattintson a *Befejezés* gombra.

Amint a felhasználó ujjlenyomata sikeresen regisztrálásra került, a felhasználó eldöntheti, hogy ujjlenyomatos vagy jelszavas azonosítást szeretne kapcsolni azokhoz a műveletekhez és alkalmazásokhoz, amelyek itt kerültek felsorolásra: **D.1. szakasz - Támogatott alkalmazások és műveletek** (360. oldal).

Jelenleg a YaST nem ajánlja fel az ujjlenyomatok azonosítását vagy eltávolítását, de ezeket elvégezheti a parancssor segítségével. További információk: **Ujjlenyomat ellenőrzése vagy eltávolítása** (363. oldal).

A YaST segítségével importálhatja is azokat az ujjlenyomat-fájlokat (`*.bir`), amelyek már valahol tárolásra kerültek a rendszerben. Kattintson a *Hardver > Ujjlenyomat-olvasó* pontra és jelölje ki vagy írja be a következőt: *Ujjlenyomat fájlok könyvtára*. Az importálás elindításához kattintson a *Befejezés* gombra. Az ujjlenyomat-fájlok a követ-

kező helyre kerülnek mentésre: `/etc/pam_thinkfinger/login.bir`, amely az ujjlenyomat-fájlokhoz tartozó alapértelmezett könyvtár.

D.3 Ujjlenyomatok kezelése a következővel: `tf-eszköz`

D.3 eljárás *Ujjlenyomat regisztrálása*

- 1 Nyisson meg egy parancsértelmezőt és jelentkezzen be mint gyökér.
- 2 Egy adott felhasználóhoz kapcsolódó ujjlenyomat regisztrálásához írja be a következőt:

```
tf-tool --add-user login
```

A `tf-eszköz` egy üzenet segítségével felkéri a felhasználót, hogy húzza végig az ujját az olvasón addig, amíg a rendszer összegyűjt három olvasható ujjlenyomatot.

- 3 Ha a YaST vagy a GNOME centrumokban található YaST modulok indítását is ujjlenyomat-azonosításhoz kívánja kötni, a `root` számára is be kell állítania egy ujjlenyomatot.

Amint a felhasználó ujjlenyomata sikeresen regisztrálásra került, a felhasználó eldöntheti, hogy ujjlenyomatos vagy jelszavas azonosítást szeretne kapcsolni azokhoz a műveletekhez és alkalmazásokhoz, amelyek itt kerültek felsorolásra: [D.1. szakasz - Támogatott alkalmazások és műveletek](#) (360. oldal).

D.4 eljárás *Ujjlenyomat ellenőrzése vagy eltávolítása*

- 1 Nyisson meg egy parancsértelmezőt és jelentkezzen be mint gyökér.
- 2 Egy adott felhasználóhoz kapcsolódó létező ujjlenyomat ellenőrzéséhez futtassa az alábbi parancsot:

```
tf-tool --verify-user login
```

- 3 A felhasználó helyezze az ujját az olvasóra. A `tf`-eszköz összehasonlítja az ujjlenyomatot a felhasználó tárolt ujjlenyomatával és azok egyezése esetén egy üzenetet indukál.
- 4 Egy felhasználó ujjlenyomatának eltávolításához törölje a felhasználóhoz kapcsolódó ujjlenyomat-fájlt az alábbi parancs segítségével:

```
shred /etc/pam_thinkfinger/login.bir
```

A `tf`-eszköz `--acquire` parancsa segítségével elvégezheti a `tf`-eszköz tesztelését. Az ujjlenyomat mint `/tmp/test.bir` kerül tárolásra, ellenőrzése a `tf`-eszköz `--verify` parancsával lehetséges.

D.4 További információk

- A projekt kezdőlapját a(z) <http://thinkfinger.sourceforge.net/> címen találja meg.
- További technikai részleteket a `/usr/share/doc/packages/libthinkfinger/README` helyen talál a telepített rendszerben.
- Több oldal foglalkozik a következőkkel: `pam_thinkfinger` és `tf`-eszköz

Tábla PC-k támogatása

A SUSE Linux Enterprise® program tartalmazza a tábla PC-k támogatását, amelyek Wacom eszközökkel rendelkeznek. Bár a telepítések többsége hasonló a többi rendszeréhez, jó néhány csomagot manuálisan kell telepíteni. Ezután lényeges a bemeneti eszköz megfelelő konfigurálása.

MEGJEGYZÉS: Tábla PC jellemzők 64 bites architektúrán

Jelenleg a tábla PC támogatás csak 32 bites architektúrákra elérhető. A tábla PC jellemzők 64 bites architektúrájú használatához egy 32 bites rendszert kell telepítenie.

Miután telepítette a tábla PC-hez tartozó csomagokat és elvégezte a digitalizáló megfelelő beállítását, a toll (amelyet stylusnak is neveznek) segítségével a következő műveleteket végezheti el:

- Bejelentkezés a KDM-be vagy a GDM-be
- A képernyő zárolásának feloldása a KDE és a GNOME munkaasztalon.
- Egyéb műveletek, amelyek más bemeneti eszközökkel (mint az egér vagy a touch pad) is elvégezhetőek, például a kurzor mozgatása a képernyőn, alkalmazások indítása, ablakok bezárása, átméretezése és áthelyezése, ablak fókuszának módosítása, objektumok áthúzása
- Gesztusfelismerő használata az X Window System alkalmazásaiban
- Rajzolás a The GIMP eszközzel

- Jegyzetek vagy vázlatok készítése az olyan alkalmazásokkal mint a Jarnal vagy a Xournal, illetve nagymennyiségű szöveg szerkesztése a Dasher segítségével

MEGJEGYZÉS: A telepítéshez szükséges egy billentyűzet vagy egy egér

A SUSE Linux Enterprise telepítése során a toll nem használható bemeneti eszközként. Ha tábla PC-jén nincs beépített billentyűzet vagy touch pad, a rendszer telepítéséhez csatlakoztatnia kell egy külső billentyűzetet vagy egeret.

E.1 Tábla PC csomagok telepítése

Mivel a YaST nem észleli automatikusan a tábla PC-ket, a rendszer telepítése közben vagy után további csomagokat kell telepítenie. A *TabletPC* telepítési minta az alábbi csomagokat tartalmazza:

- *jarnal*: egy Java alapú jegyzetkészítő alkalmazás
- *xournal*: egy jegyzetek és ábrák készítésére használható alkalmazás
- *xstroke*: egy gesztusfelismerő program az X Window System-hez
- *xvkbd*: egy virtuális billentyűzet az X Window System-hez
- *x11-input-wacom*: az X bemeneti modul a Wacom táblákhoz
- *x11-input-wacom-tools*: konfiguráció, diagnosztika, és könyvtárak a Wacom táblákhoz

A csomagokat a parancssorból manuálisan is telepítheti, vagy válassza a YaST telepítési mintáját:

- 1 A parancssorból nyissa meg YaST csomagkezelőt vagy nyissa meg a YaST programot és válassza a *Szoftver > Szoftverkezelés* lehetőséget.
- 2 A *Szűrő* eléréséhez válassza a *Minta* lehetőséget az elérhető csomagok minta szerinti csoportosításának megjelenítéséhez.
- 3 A *További szoftverek* csoportban jelölje ki telepítésre a *TabletPC* mintát.

4 A csomagok telepítésének indításához kattintson az *Elfogad* pontra.

E.2 A Wacom eszköz beállítása

A tábla PC-hez tartozó csomagok telepítése után állítsa be a tábla eszközt. Jelenleg a SUSE Linux Enterprise nem támogatja a SaX2 alkalmazással felszerelt Wacom eszközök beállítását. Ehelyett a rendszerkonfigurációs fájlt kell szerkesztenie. A `/etc/X11/xorg.conf` fájlban csak a rendszergazda végezhet módosításokat.

FIGYELEM: Egy hibás X konfiguráció kárt tehet a hardverben is.

A `/etc/X11/xorg.conf` fájl szerkesztése előtt készítsen biztonsági mentést az eredeti fájlról. A fájl más részeit ne módosítsa, mert az kárt tehet a hardverben is.

Wacom eszközök esetében adjon hozzá néhány sort a `/etc/X11/xorg.conf` fájlhoz, ahogyan az itt látható: [E.1. példa - Wacom eszközök beállítása](#) (368. oldal).

E.1 példa Wacom eszközök beállítása

1. Adja hozzá az alábbi Bemeneti eszköz részeket:

```
Section "InputDevice" ❶
    Driver      "wacom"
    Identifier   "Mouse[5]"
    Option       "Device" "/dev/ttyS0"
    Option       "ForceDevice" "ISDV4"
    Option       "InputFashion" "Tablet"
    Option       "Mode" "Absolute"
    Option       "SendCoreEvents" "on"
    Option       "Type" "cursor"
EndSection
```

```
Section "InputDevice" ❷
    Driver      "wacom"
    Identifier   "Mouse[7]"
    Option       "Device" "/dev/ttyS0"
    Option       "ForceDevice" "ISDV4"
    Option       "InputFashion" "Pen"
    Option       "Mode" "Absolute"
    Option       "Type" "stylus"
EndSection
```

```
Section "InputDevice" ❸
    Driver      "wacom"
    Identifier   "Mouse[9]"
    Option       "Device" "/dev/ttyS0"
    Option       "ForceDevice" "ISDV4"
    Option       "InputFashion" "Eraser"
    Option       "Mode" "Absolute"
    Option       "Type" "eraser"
EndSection
```

- ❶ A tábla kurzor bemeneti eszköz beállítása a következőhöz van csatolva: `/dev/ttyS0`. HP Compaq tc4200 használata esetén próbálkozzon a `/dev/ttyS2` lehetőséggel helyette. Az eszköz a `"Mouse[5]"` azonosítóját kapja a későbbi SaX2 verziók miatt fellépő elkerülése érdekében.
- ❷ A tábla stylus bemeneti eszköz beállítása.
- ❸ A tábla radír bemeneti eszköz beállítása. A tollnak ez a része bizonyos alkalmazásokban felhasználható a bevitt adatok törlésére.

2. Az alábbi sorokat adja hozzá a ServerLayout részhez:

```
InputDevice "Mouse[5]" "SendCoreEvents"
InputDevice "Mouse[7]" "SendCoreEvents"
InputDevice "Mouse[9]" "SendCoreEvents"
```

A módosítások után a `/etc/X11/xorg.conf` fájlnek valahogy ehhez hasonlóan kell kinéznie:

[...]

```
Section "InputDevice" ❶
    Driver      "mouse"
    Identifier   "Mouse[3]"
    Option      "Buttons" "5"
    Option      "Device"  "/dev/input/mice"
    Option      "Name"    "ImPS/2 Generic Wheel Mouse"
    Option      "Protocol" "explorerps/2"
    Option      "Vendor"  "Sysp"
    Option      "ZAxisMapping" "4 5"
EndSection
```

```
Section "InputDevice" ❷
    Driver      "wacom"
    Identifier   "Mouse[5]"
    Option      "Device"  "/dev/ttyS0"
    Option      "ForceDevice" "ISDV4"
    Option      "InputFashion" "Tablet"
    Option      "Mode"     "Absolute"
    Option      "SendCoreEvents" "on"
    Option      "Type"     "cursor"
EndSection
```

```
Section "InputDevice" ❸
    Driver      "wacom"
    Identifier   "Mouse[7]"
    Option      "Device"  "/dev/ttyS0"
    Option      "ForceDevice" "ISDV4"
    Option      "InputFashion" "Pen"
    Option      "Mode"     "Absolute"
    Option      "Type"     "stylus"
EndSection
```

```
Section "InputDevice" ❹
    Driver      "wacom"
    Identifier   "Mouse[9]"
    Option      "Device"  "/dev/ttyS0"
    Option      "ForceDevice" "ISDV4"
    Option      "InputFashion" "Eraser"
    Option      "Mode"     "Absolute"
    Option      "Type"     "eraser"
```

```

EndSection

[...]

Section "ServerLayout"
    Identifier      "Layout[all]"
    InputDevice     "Keyboard[0]" "CoreKeyboard"
    InputDevice     "Mouse[1]" "CorePointer"
    InputDevice     "Mouse[3]" "SendCoreEvents"
    InputDevice     "Mouse[5]" "SendCoreEvents" ❸
    InputDevice     "Mouse[7]" "SendCoreEvents"
    InputDevice     "Mouse[9]" "SendCoreEvents"
    Option          "Clone" "off"
    Option          "Xinerama" "off"
    Screen          "Screen[0]"
EndSection

```

- ❶ Alapértelmezett egérbeállítás.
- ❷ Újonnan hozzáadott beállítás a tábla kurzor bemeneti eszközhöz.
- ❸ Újonnan hozzáadott beállítás a tábla stylus bemeneti eszközhöz.
- ❹ Újonnan hozzáadott beállítás a tábla radír bemeneti eszközhöz.
- ❺ A tábla bemeneti eszközök "Mouse[5]", "Mouse[7]", és "Mouse[9]" hozzáadásra kerülnek az X kiszolgáló eszközhöz.

Ennek a beállítási példának minden tábla PC-n működnie kellene. További információkért nézze meg a HOWTO részt a Linux Wacom weboldalon: <http://linuxwacom.sourceforge.net/index.php/howto/x11>.

3. Ha befejezte az X Window System beállítását, indítsa újra az X kiszolgálót. Ehhez jelentkezzen ki vagy lépjen ki a felhasználói felületről és futtassa a következőt a virtuális konzolban: `init 3 && init 5`.

E.3 A tábla PC általános jellemzőinek használata

A Wacom eszköz beállítása után elkezdheti használni a tollat beviteli eszközként.

E.3.1 A virtuális billentyűzet használata

Ha be kíván jelentkezni a KDE vagy a GNOME munkaasztalra, vagy a képernyő zárolását szeretné feloldani, felhasználónevét és jelszavát a megszokott módon kívül a bejelentkezési mező alatt található `xvkbd` virtuális billentyűzet segítségével is megadhatja. A billentyűzet beállításához vagy a beépített súgó megnyitásához kattintson a bal alsó sarokban az `xvkbd` mezőre az `xvkbd` főmenü megnyitásához.

E.1 ábra `xvkbd` Virtuális billentyűzet

F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	F8	F9	F10	F11	F12	Backspace	xvkbd (v2.7)					
Esc	!	@	#	\$	%	^	&	*	()	-	=		~	Num Lock	/	*	Focus
Tab	Q	W	E	R	T	Y	U	I	O	P	{	}	Del	7	8	9	+	
Control	A	S	D	F	G	H	J	K	L	:	"	'	Return	4	5	6	-	
Shift	Z	X	C	V	B	N	M	<	>	?	,	.	Com pose	1	2	3		
xvkbd	Caps Lock	Alt	Meta				Meta	Alt	←	→	↑	↓	Focus	0	Ins	.	Del	Enter

Ha használni kívánja az `xvkbd`-t a bejelentkezés után, indítsa azt el a főmenüből vagy az `xvkbd` parancs beírásával egy parancsértelmezőbe.

E.3.2 A képernyő elforgatása

A tábla PC monitor elforgatása közben a képernyő és a grafikai tábla tájolása nem kerül automatikusan beállításra. KDE asztal esetében használja a `KRandRTray` kisalkalmazást a képernyő menet közbeni elforgatásához vagy átméretezéséhez. A `KRandRTray` egy KDE kisalkalmazás az X kiszolgáló `RANDR` kiterjesztéséhez.

- 1 A KRandRTray-t elindíthatja a főmenüből vagy a `krandrtray` parancs beírásával egy parancsértelmezőbe. Ezzel hozzáadja a KRandRTray ikont a rendszertálcához.
- 2 A képernyő elforgatásához kattintson az ikonra és válassza ki a kívánt tájolást a környezeti menüből. A képernyő azonnal elfordításra kerül az új irányba. Ezzel együtt a grafikai tábla tájolása is módosul, hogy a továbbiakban is helyesen értelmezze a toll mozgását.

A GNOME asztal esetében csak bonyolultabban valósítható meg ez a funkcionalitás. További információkért lásd: [E.4. szakasz - Hibaelhárítás](#) (375. oldal).

E.3.3 A gesztusfelismerés használata

Az `xstroke` segítségével a gesztusokat a toll vagy egy egyéb mutatóeszköz segítségével bemeneti adatként használhatja fel az X Window System alkalmazásaiban. Az `xstroke` ABC egy unistroke ABC, amely hasonlít a Graffiti* ABC-re. Aktivált állapotban az `xstroke` az éppen fókuszált ablakba küldi a bemeneti jelet.

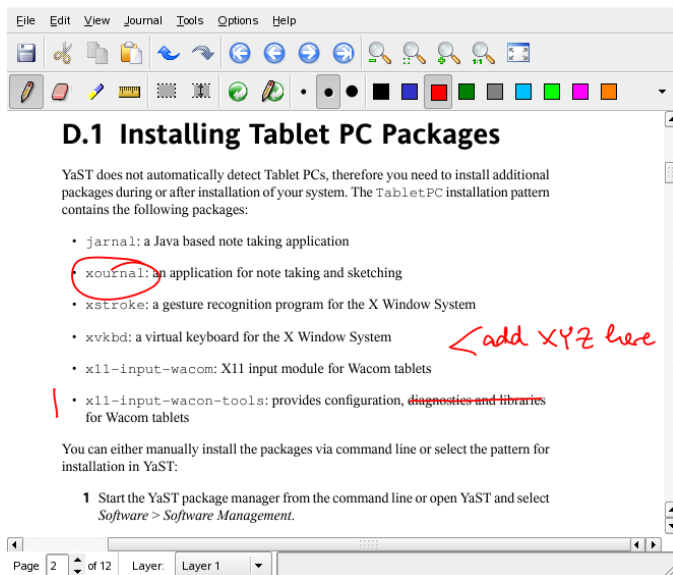
- 1 Az `xstroke`-ot elindíthatja a főmenüből vagy az `xstroke` parancs beírásával egy parancsértelmezőbe. Ez hozzáad egy ceruza ikont a rendszertálcához.
- 2 Indítsa el azt az alkalmazást amelyikben a szöveget akarja bevinni a toll segítségével (például egy terminálablak, egy szövegszerkesztő, vagy az OpenOffice.org Writer).
- 3 A gesztusfelismerő mód aktiválásához kattintson egyszer a ceruza ikonra.
- 4 Mutasson be néhány gesztust a grafikus táblán a toll vagy valamely egyéb mutatóeszköz segítségével. Az `xstroke` rögzíti a gesztusokat és szöveggé alakítja át azokat, amely a fókusszal rendelkező alkalmazásablakban jelenik meg.
- 5 Ah egy másik ablakra szeretné átváltani a fókuszot, kattintson a kívánt ablakra a tollal és tartsa ott egy pillanatig (vagy használja az asztal vezérlőpultjában meghatározott gyorsbillentyűt).
- 6 A gesztusfelismerő mód deaktiválásához kattintson ismét a ceruza ikonra.

E.3.4 Jegyzetek és ábrák készítése a Toll segítségével

Ha rajzolni szeretne a tollal, használhatja a professzionális grafikus szerkesztőket - mint a The GIMP - vagy kipróbálhatja a jegyzetkészítő alkalmazások - Xournal vagy Jarnal - egyikét. A Xournal és a Jarnal is lehetőséget ad jegyzetek és rajzok készítésére, illetve a toll segítségével PDF fájlokhoz is megjegyzéseket fűzhet. A Java alapú alkalmazás számos platformon elérhető, a Jarnal ezen túlmenően némi alapszintű együttműködést is lehetővé tesz. További információért lásd: <http://www.dklevine.com/general/software/tc1000/jarnal-net.htm>. A tartalom mentése során a Jarnal archív formátumban (*.jaj) tárolja az adatokat, amely tartalmaz egy SVG formátumban levő fájlt is.

A Jarnalt és a Xournalt is elindíthatja a főmenüből, csak írja be egy parancsértelmezőbe a `jarnal` vagy a `xournal` parancsot. Ha például megjegyzést kíván fűzni egy PDF fájlhoz a Xournalban, válassza a *Fájl > Feljegyzés PDF fájlhoz* menüpontot és nyissa meg a PDF fájlt a rendszerben. A PDF-hez kapcsolódó feljegyzés készítéséhez használja a tollat vagy egy más mutatóeszközt, majd mentse el a módosításokat a *Fájl > Nyomtatás PDF fájlba* menüpontra kattintva.

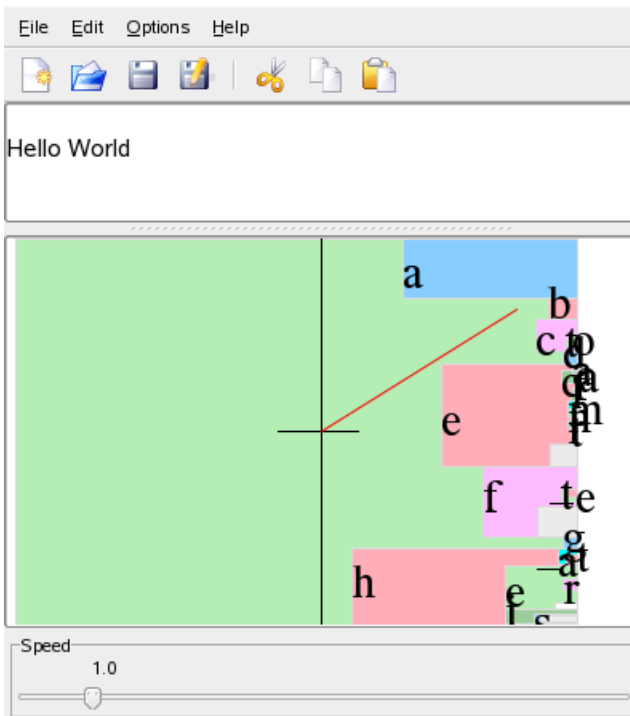
E.2 ábra Feljegyzés készítése PDF fájlhoz a Xournal segítségével

A Dasher egy újabb hasznos alkalmazás. Azokra az esetekre tervezték, mikor a billentyűvel végzett adatbevitel nem praktikus vagy nem elérhető. Némi gyakorlás után képes lesz nagyon gyorsan nagymennyiségű szöveget bevinni csak a toll segítségével is (vagy egy más beviteli eszközzel—, még egy szemkövetővel is működtethető).

A Dashert elindíthatja a főmenüből vagy a `dasher` parancs beírásával egy parancsértelmezőbe. Mozgassa el a tollat valamelyik irányban és az alkalmazások kinagyítják a jobb oldalon található betűket. A program a középen található célkereszteken áthaladó betűkből megalkotja vagy megpróbálja kitalálni a szöveget, amely aztán az ablak felső részében jelenik meg. Az írás elindításához vagy leállításához kattintson egyszer a tollal a kijelzőre. Az ablak alján módosíthatja a nagyítási/kicsinyítési sebességet.

E.3 ábra Szövegszerkesztés a Dasher segítségével

A Dasher-elgondolás számos nyelven működik. További információkat a Dasher honlapján talál részletes dokumentációkkal, demonstrációs és oktató szövegekkel együtt. Itt található meg: <http://www.inference.phy.cam.ac.uk/dasher/>

E.4 Hibaelhárítás

A virtuális billentyűzet nem jelenik meg a bejelentkezési képernyőn

A virtuális billentyűzet néha nem jelenik meg a bejelentkezési képernyőn. A probléma megoldásához indítsa újra az X kiszolgálót a(z) `Ctrl + Alt + <—` megnyomásával, vagy nyomja meg a tábla PC-n a megfelelő billentyűt (ha integrált billentyűzet nélküli modellt használ). Ha továbbra sem jelenik meg a virtuális billentyűzet, csatlakoztasson egy külső billentyűzetet számítógépéhez és jelentkezzen be annak segítségével.

A GNOME-ban nem módosul a grafikus táblák tájolása

A `xrandr` paranccsal módosíthatja a megjelenítés tájolását egy parancsértelmezőben. Az elérhető opciók megtekintéséhez írja be a következőt: `xrandr --help`. A grafikai tábla tájolásának egyidejű módosításához a parancsot a következőképpen kell módosítani:

- Normál tájoláshoz (0° elforgatás):

```
xrandr -o 0 && xsetwacom set "Mouse[7]" Rotate 0
```

- 90°-os elforgatáshoz (óramutató járásával megegyező, álló):

```
xrandr -o 3 && xsetwacom set "Mouse[7]" Rotate 1
```

- 180°-os elforgatáshoz (fekvő):

```
xrandr -o 2 && xsetwacom set "Mouse[7]" Rotate 3
```

- 270°-os elforgatáshoz (óramutató járásával ellentétes, álló):

```
xrandr -o 1 && xsetwacom set "Mouse[7]" Rotate 2
```

Ne feledje, hogy a fenti parancsok nem függetlenek a `/etc/X11/xorg.conf` konfigurációs fájl tartalmától. Ha a(z) **E.1. példa - Wacom eszközök beállítása** (368. oldal) helyen bemutatott példakonfigurációt használta, a parancsoknak a leírt módon kell működniük. Ha módosította a következőt: Azonosító, amely a tábla stylus bemeneti eszközhöz tartozik a `xorg.conf` fájlban, helyettesítse ezt: `"Mouse[7]"` a következővel: Azonosító.

E.5 További információk

Az említett alkalmazások közül néhány nem tartalmaz beépített online súgót, de a telepített rendszerhez kapcsolódó beállításokról és használatról hasznos információkat találhat az interneten illetve a következő helyen: `/usr/share/doc/package/packageName`:

- Az Xournal kézikönyv itt található: <http://xournal.sourceforge.net/manual.html>
- A Jarnal dokumentáció itt található: <http://www.dklevine.com/general/software/tcl1000/jarnal.htm#documentation>
- Az xstroke főoldal itt található: <http://davesource.com/Projects/xstroke/xstroke.txt>
- A HOWTO az X konfigurálásához a Linux Wacom weboldalon itt található: <http://linuxwacom.sourceforge.net/index.php/howto/x11>
- Egy kifejezetten informatív weboldal a Dasher projektről itt található: <http://www.inference.phy.cam.ac.uk/dasher/>

Tárgymutató

szimbólummutató

A

- adathordozó, 13
- Aktív könyvtár
 - adathozzáférés, 177
- alkalmazások, 333
 - fájlkezelők
 - Konqueror, 354
 - Nautilus, 354
 - fejlesztés, 356
 - fejlesztő
 - Anjuta, 356
 - CVS, 356
 - Eclipse, 357
 - Eric, 357
 - GCC, 357
 - GDB, 357
 - Glade, 357
 - GTK+, 357
 - KDevelop, 357
 - MonoDevelop, 358
 - Qt, 358
 - Qt Designer, 358
 - Subversion, 358
 - Valgrind, 358
- grafika, 347
 - Blender, 348
 - Dia, 348
 - digiKam, 275, 349
 - Eye of Gnome, 349
 - f-spot, 349
 - GIMP, 255, 351
 - gThumb, 349
 - Gwenview, 349
 - Inkscape, 350

- Kivio, 350
- KolourPaint, 350
- KPovmodeler, 350
- POV-Ray, 351
- VueScan, 351
- hálózat, 338
 - Ekiga, 163
 - Epiphany, 339
 - Evolution, 339
 - Firefox, 233, 339
 - Gaim, 340
 - gftp, 340
 - GroupWise, 129
 - kbear, 340
 - konqueror , 225
 - Konqueror, 340
 - Contact, 113, 341
 - Konversation, 341
 - Kopete, 155, 341
 - Linphone, 341
 - Mozilla Thunderbird, 342
 - Opera, 342
 - Skype, 342
 - XChat, 342
- iroda
 - GroupWise, 129
 - Contact, 113
- irodai
 - Evolution, 339
 - GnuCash, 335
 - Gnumeric, 335
 - Gnuplot, 335
 - Grace, 335
 - Kdissert, 335
 - Kexi, 335
 - KMyMoney, 335
 - KOffice, 336
 - Contact, 341
 - KPresenter, 336
 - Kst, 336

- KWord, 336
- Mergeant, 336
- OpenOffice.org, 350
- Planner, 337
- PostgreSQL, 337
- Rekall, 337
- StarOffice, 338
- Taskjuggler, 338
- VYM, 338
- irodai alkalmazások
 - FreeMind, 334
- multimédia, 342
 - amaroK, 298, 343
 - Audacity, 344
 - Grip, 344
 - K3b, 311, 345
 - Kaffeine, 344
 - KAudiocreator, 344
 - kdetv, 345
 - KMix, 42
 - KsCD, 304, 345
 - LilyPond, 345
 - MainActor, 345
 - motv, 347
 - MPlayer, 345
 - MusE, 346
 - Noteedit, 346
 - Rhythmbox, 346
 - Rosegarden, 346
 - Sound Juicer, 346
 - Totem, 346
 - tvtime, 347
 - xawtv4, 347
 - Xine, 347
 - XMMS, 347
 - zapping, 347
 - zenelejátszó, 344
- PDF-megjelenítők
 - Adobe Reader, 352
 - Evince, 353

- KPDF, 354
- Xpdf, 355
- tömörítők
 - Ark, 352
 - File Roller, 353
- asztalok
 - váltás, 6
 - virtuális, 11
- Audacity, 344

B

- bejelentkezés, 3
 - munkafolyamatok, 4

C

- CASA (lásd Novell CASA)
 - Firefox, 240
- CD-k
 - ISO-kép, 316
 - készítése, 311-318
 - adat, 311
 - audio, 315
 - lejátszás, 304-307
 - lejátszók, 304
 - lemásolás, 304-307
 - másolás, 315
 - többszakaszos, 317

D

- digiKam, 275, 349
 - képszerkesztés, 284
- digitális fényképezőgép
 - hozzáférés, 276
 - PTP protokoll, 276
- digitális fényképezőgépek, 275-296
 - digiKam, 275
 - Konqueror, 29
- dokumentáció, 319
- DVD-k

ISO-kép, 316
készítése
adat, 311
másolása, 315

E

e-mail alkalmazások
GroupWise, 129
Kontakt, 113-128
Ekiga, 163-169
hívás, 167
Evolution, 339

F

fájlok
archiválás, 39
formátumok
GIF, 261
JPG, 261
PAT, 261
PNG, 262
XCF, 261
jogosultságok, 23
kezelése, 22
megosztott, 30, 171-188
társítások, 27
titkosítás, 196
Firefox, 233-244, 339
beállítás, 240
CASA, 240
jelszavak, 240
keresés, 235, 242
keresés az oldalon, 236
kiterjesztések, 241
könyvjelzők, 236
importálás, 238
kezelés, 237
lapok, 234
letöltéskezelő, 239

navigáció, 233
nyomtatás, 243
oldalsáv, 235
témák, 242
zárolás, 243

G

garfika
digitális fényképezőgépek, 275
GIMP, 255-273, 351
beállítás, 256
effektusok, 271
gyorsmaszk, 265
indítása, 256
képek átméretezése, 263
képek létrehozása, 258
képek megnyitása, 259
képek mentése, 260
képek retusálása, 268
képek szerkesztése, 262-271
képmódok, 270
kiválasztás, 264-266
lapbeolvasás, 259
nézetek, 260
nyomtatás, 271
rétegek, 270
sablonok, 258
színek, 266
szintek, 269
szöveg, 268
vágás, 262
visszavonás, 269
gphoto2, 295
grafika
albumok, 279
átméretezés, 262-264
fájlformátumok, 261
szerkesztés, 255-273, 284
grafikai programok

- galériák, 29
- megjelenítés, 29
- grafikus
 - képpont, 255
 - vektor, 255
- GroupWise, 127, 129-146
 - Contact, 127
 - terminológia, 127

H

- hálózatok
 - fájlok, 171
 - Internet, 220
 - megosztás, 173
 - nyomtatók, 172, 181
 - tallózás, 173
 - vezeték nélküli, 222
- hand
 - lejátszók
 - KsCD, 304
- hang
 - adattömörítés
 - KAudioCreator, 306
 - Konqueror, 306
 - Ogg Vorbis, 305
 - oggenc, 305
 - keverők, 297
 - KMix, 42
 - lejátszók, 298
- hírfolyam, 249
- hírforrás, 249

I

- Internet
 - csevegés, 155
 - vezeték nélküli, 222
- internet
 - kapcsolódás, 215
- IP-alapú telefónia, 163-169

J

- Java, 231
- JavaScript, 231
- jogosultságok, 23

K

- K3b, 311-318, 345
 - adat-CD-k, 311
 - adat-DVD-k, 311
 - Audió-CD-k, 315
 - beállítás, 312
 - CD-k másolása, 315
 - DVD-k másolása, 315
- KAddressbook (lásd Contact)
- KAudioCreator, 306
- KDE
 - Akregator (hírforrás), 249
 - Ark, 39
 - beállítás
 - asztalelemek, 55
 - asztalháttér, 57
 - beállítások, KWallet, 68
 - biztonság, 67
 - képernyővédő, 56
 - Novell CASA, 69
 - panel, 61
 - rendszer, 67
 - virtuális asztalok , 58
- KGpg, 189
- kijelentkezés, 8
- Kopete, 155
- KPDF, 41
- KSnapshot, 40
- KWallet, 36
- munkafolyamat-kezelő, 6
- nyomtatás, 208
- panelek, 10
- személyes beállítások, 51
- telepítés

- betűtípusok, 67
- vezérlőközpont, 51
 - asztal, 53
 - biztonság, 54
 - hálózat, 53
 - hang, 54
 - honosítás, 54
 - KDE komponensek, 53
 - megjelenés, témák, 53
 - modulok, 52
 - perifériák, 54
 - rendszeradminisztráció, 54
- zárolás, 7
- képernyő
 - zárolás, 7
- képernyőképek
 - KSnapshot, 40
- képszerkesztés
 - digiKam, 284
- kereső (lásd webkereső)
- KGet, 245
- KGpg, 189-198
 - bizalom a kulcsokban, 193
 - fájl titkosítása, 196
 - indítása, 190
 - kulcskiszolgálók, 194
 - kulcsok exportja, 195
 - kulcsok importja, 194
 - kulcsok aláírása, 193
 - kulcsok importja, 192
 - nyilvános kulcsok exportja, 192
 - szerkesztő, 197
 - szöveg titkosítása, 196
 - vágólap titkosítás, 196
- KInternet, 220
- KMail (lásd Kontact)
- KNotes (lásd Kontact)
- Konqueror, 19, 225-232, 340
 - digitális fényképezőgépek, 29
 - hálózati megosztások, 173

- indítása, 226
- Java, 231
- JavaScript, 231
- képgalériák, 29
- Keresési azonosítók, 228
- könyvjelzők, 230
- kulcsszavak, 228
- lapok, 226
- profilok, 28
- weboldalak mentése, 227
- konqueror
 - profilok, 227
- Kontact, 113-128, 341
 - aláírás, 119
 - címjegyzékek, 122
 - csatolt elemek, 119
 - Exchange, 123, 126
 - feljegyzések, 116
 - fiókok, 117
 - GroupWise, 123, 127
 - Groupwise, 126
 - indítás, 113
 - letöltendő hírek, 116
 - levelek importja, 118
 - mappák, 120
 - napló, 115
 - naptár, 115, 124
 - névjegyek, 115, 122
 - összegzés, 113
 - PDA-k és, 126
 - rss, 116
 - személyazonosság, 117
 - szűrők, 121
 - teendők, 115
 - titkosítás, 119
 - üzenetek írása, 119
- KOrganizer (lásd Kontact)
- KPilot, 147-154
 - /dev/pilot, 149
 - beállítás, 148

- biztonsági mentések, 153
- KAddressBook, 151
- KOrganizer, 151
- programok telepítése , 154
- szinkronizálás, 152

KPpg

- kulcsok létrehozása, 190

KsCD, 304

L

letöltések

- kezelés, 245

letöltéskezelők

- , 239

M

Mozilla (lásd Firefox)

N

naptárak

- GroupWise, 129
- Kontakt, 115, 124

NetworkManager

- VPN, 218

Novell CASA

- beállítás, 69

nyomtatás

- Firefox, 243
- GIMP, 271
- hálózati nyomtató, 181
- KDE, 208

O

Ogg Vorbis, 305

oggenc, 305

P

parancsok

bzip2, 353

dump, 353

gzip, 353

KDar, 354

taper, 355

tar, 353

particionálók

- GNU Parted, 353

PDA-ak

- Kontakt, 126

PDA-k

- KPilot, 147-154

PDF olvasók, 41

PTP protokoll, 276

S

Samba, 174

súgó, 319

- KDE help center, 319

súgócentrum, 319

szerkesztők

- Emacs, 355
- GEdit, 353
- Kate, 354
- vim, 355
- XEmacs, 355

szkennelés

- GOCR, 353

T

titkosítás, 189-198

titkosítás

- Kontakt, 119

U

USB

- adathordozó, 13
- digitális fényképezőgépek, 13

V

VPN, 218

W

webböngésző

konqueror, 225-232

Webböngészők

Firefox, 233-244

webböngészők

Firefox, 339

Konqueror, 340

Opera, 342

webkiszolgálók

kpf, 186

weboldalak

archiválás, 227

